ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಂಗಳೂರ

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರ

KONKANYALI KAVIKALA by Dr. Krishnananda Kamat

Published by

The Registrar
Karnataka Konkani Sahitya Academy
Mangalore Corporation Bldg. Complex
Lalbagh
Mangalore - 575 003

First Impression: 2000

Price: **Rs. 100**

Printed at:

Codeword Process & Printers
Coelho Lane, Falnir
Mangalore - 575 001

ಪ್ರಸ್ತಾವನ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಳಾದಾಕುನು ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ವಿವಿಂಗಡ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವೆವೆಗ್ಳೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂ ಇಮಾರತೆಚೆ ಬಾಂದಕಾಮಾಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಶಿಲಿಂತಿ. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಾಂತ ಓರಿಸ್ಸಾ, ಬಂಗಾಳ, ಗುಜರಾಥ ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಾಂತ ಚಾಳುಕ್ಯಾ, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರ ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ಚಾಲ್ತಿಂತ ಆಶಿಲಿಂತಿ. ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚೆ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜಾನಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಾಕ ವಿಷೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಅಖಿಲ ಭಾರತಾಂತ ಪ್ರವಾಸ ಕರ್ಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ತೆಂ ಇಮಾರತಾಂ ಪೊಳೋವ್ನ ಸಂತೋಸ ಪಾವ್ಚೆ ಸಂಧರ್ಭ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆ. ವಿಜಯನಗರ ಯಾ ಮೈಸೂರ ರಾಯಾನಿ ಬಾಂದಯಿಲೆಂ ದೆವ್ಳಾಂ, ರಾವ್ಳಾರಾಂ ಅತೀ ಸುಂದರ ಅಸೂನ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ದಾಲ್ಯಾಂ. ಆನಿ ತೆ ರಾಯ್, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಂಕ ಯಾ ಕಲಾಗಾರಾಂಕ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ದಿತಾಲೆ ಆನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಕಲಾ ಶೈಲಿ ವಾಡೋನ್ ಹಾಡುಂಕ ಕಾರಣ ದಾತಾಲೆ.

ಆಮ್ಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂಕಂಯ್, ತಾಂಗೆಲೋಚಿ ಮ್ಹಳಲೊ ಏಕ ರಾಯ್ ಯಾ ರಾಯಾಂಚಿ ಕುಳ ಪರಂಪರಾ ನಾ ಆಶಿಲಿ ದಾಲ್ಯಾರಿಯ್, ಗೋಯಾಂತ ಆಮ್ಚೆ ಪೂರ್ವಿಕಾನಿಂ ತಾಂಗೆಲೆ ಗಾಂವ್‌ಚೆ ದೆವ್ಳಾಂ ಯಾ ಸ್ವಂತ ಘರಾಂಚೆ ಬಾಂದಕಾಮಾಕ ತಾಂಗೆಲೇಚ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಶೃಂಗಾರ ಕರ್ಚೆ ವಿಧಾನಾಂ ಸೊದುನ್ ಕಾಳೆಲೆಂ ಆನಿ ವಾಡೋನ್ ಹಾಳೆಲೆಂ ಆಮಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆಂ ಕುಳಾರ ಗೊಂಯಾಂತ ಪೊಳೋವೇತ.

ಪೋರ್ಚುಗಿಸಾನಿ ಅಮ್ಗೆಲೆ ಭಾಸ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಯ್ರ ಕೆಲೆಲೆ ದುರಾಕ್ರಮಣಾನಿ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೆ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡುನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾಂತ ಯೇವ್ನ ರಾವಿಲೆ ಗಾವಾಂತ, ಥಂಚೆ ದೆವಳಾಂ ಯಾ ಶ್ರೀಮಂತಾಲೆ ಘರಾಣ್ಯಾಚೆ ಘರಾಂತ ಗೊಂಯ್‌ಚೆ ಬಾಂದಕಾಮಾಚಿ ವಿಶಿಷ್ಠ ವಾಸ್ತು ಯಾ ಅಲಂಕಾರ ದಿಸುನು ಯೆತಾ. ಅತ್ತಾಂ ಅಮ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪಾರಾ ವಯ್ರ ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಪಳೆಲೆಂ ನಿಮಿತಾನಿ ನವಿಂ ದೆವಳಾಂ ದಾತನಾ ಬಾಂದಕಾಮಾಚಿ ಕಾಂಕ್ರಿಟೀಕರಣ ದಾತೇಚಿ ಆಸಾ. ಆನಿ ಅಮ್ಚೆ ಪೂರ್ವಜಾನಿ ಆಮ್ಕಾ ದಿಲೆಲೆ ದಾಯ್ಜ್ ನಾಶ ದಾತೇಚಿ ಆಸ್ಸೆ ಆಮಿ ಪಳೈತಾತಿ.

'ಕಾವಿಕಲಾ' ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ವಿಶಿಷ್ಠ ರಂಗಾಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಾ. ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಜಿಲ್ಲಾಂತ ಅಸ್‌ಚೆ ದೆವ್ಳಾಂಚೆ ಆನಿ ಥೋಡೆ ನಾವಾಧಿಕ ಘರಣ್ಯಾಚೆ ಘರಾಚೆ ವಣತೀರಿ ಕಾವಿಕಲಾ ಚಿತ್ರಾಂ ಪೊಳೋವೇತ ಆಶಿಲೆಂ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಆನಿ ಅಭಿರುಚಿ ಅಪಾಣಾಂವ್ನ ಘೆತಿಲೆ ಆತ್ತಾಂಚೆ ಲೋಕಾನಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ದೇವಳ ಯಾ ತಾಂಗೆಲಿ ಘರಾಂ ನವೆಂ ಕರ್ನ ಬಾಂದಿತನಾ, ಕಾವಿಕಲಾಚೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಆನಿ ಗ್ರೆಸ್ತಾಯ್ ವಿಸರ್‍ನ ಕಾವಿಕಲಾಕ ತೀಳಾ ಊದಾಕ ದಿಂವ್ಚೆ ದಿಸೂನ್ ಯೆತಾ. ತಾಂತೂಯ್ ವೀಸಾವೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಅಖೇರಚೆ ದಶಕಾಂತ್, ದೇವಾಳಾಚೆ ಪೋರ್ನೆ ಬಾಂದಕಾಮ್ ಮಾರ್‍ನ ಕಾಣ್ ನವೆಂ ದೇವಳ ಬಾಂದಿತನಾ, ಆಮಚೇಚ ಮ್ಹಳಲೆ ಕಾವಿಕಲಾ ನಾಶ್ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಶೈಲಿತಾಂಯ್ ನಾ ದಾವ್ನ, ಆತಾಂ ಸಕಡ ದೆವ್ಳಾಂಕ ತಮಿಳನಾಡಾಚೆ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿಚಿ ಪ್ರತಿಕೃತಿ ದಿಸ್ತಾ. ಹೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾಂ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗುಕಾ

ದಾತಾ. ಹಾಜೆ ನಿಮಿತ್ ಹಜಾರೋ ವರಸಪಾಕುನ ಆಮ್ಚೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾನಿ ರಾಕುನ್, ವಾಡೋನ್ ಹಾಳೆಲಿ ಅತೀ ಮೊಲಾಧಿಕ ಕಾವಿಕಲಾ ಆತಂಚೆ ಕಾಲಾರ್ ಚ್ ನಾಶ ದಾತಚ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಖೂಬ ದು:ಖಾಚಿ ಗಜಲ್.

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾಚೆ ವಿಷಯಾಂತ್ ಗೊಂಯ್, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಂಗಡ ಗಾಂವಾಕ ವಚುನ್ ಸಮಗ್ರ ಸಂಶೋಧನ ಕರ್ನ, ಸೋಭಿತ ಚಿತ್ರಾಂ ಸೊದಪ ಕರ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕರ್ನ ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತಿನ ತಾಗೆಲೆ ಸಂಶೋಧನ ವಾವ್ರಾಚೆ ದಸ್ತಾವೇಜಯ್ (ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟೇಶನ್) ಕರ್ನ ವಿವಿಂಗಡ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಸೆಚೆ ಪತ್ರಾರ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕೆಲೆಂ. ಆನಿಕಯ್ ಮುಖ್ಯದಾವ್ನ ದೇಶ ವಿದೇಶಾಂತ ಚಲೆಲ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರ್ಕಿಯಾಲಜಿ ಪಂಡಿತಾಂಗೆಲೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ 'ಕಾವಿಕಲಾ' ವಿಷಯಾಂತ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಂಬಂಧ ಮಂಡನ ಕೆಲೆಲೆಂ.

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್ ಹಾನ್ನಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ ಉರೋವ್ನ ಹಾಡ್ ಚೆ ಖಾತಿರ ಬರಪಾಚೆ ಕಾಮಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್‌ಶ್ಯಾನಿ ತಾಂಚೆ ಪೂರ್ವಿಕಾನಿ ದಿಲೆಲೆ ದಾಯ್ಜ್ ವರೋನ ಹಾಡಚೆ ಖಾತಿರ, ದೊಳೆ ಸೊಡ್ಚೆ ತಶೆಂ, ಮಹಾನ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕೆಲಾಂ. ತಾಂಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್‌ಶ್ಯಾಲೆ ಶಾಭಾಸಗಿರಿ ಫಾವೊ ದಾತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ವಾನೆಸ್ತ್ ಸಾಂದೊ ಆನಿ ಆತಾಂ ಡಾ। ರಾಜಾರಾಮ ಮೋಹನರಾಯ್ ಗ್ರಂಥಲಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಚೊ ನವೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಡಾ। ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತಿನ ಸೂಚನಾ ದಿವ್ನ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತಿನ ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾವಿಕಲಾ ಸಂಶೋಧನ ಆನಿ ಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ದಸ್ತಾವೇಜ್ ಕೆಲೆಲೆ 'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಬೂಕಾ ರೂಪಾರಿ ಆತಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಡೇತ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ತರ್ಫೆನ್ ಹಾಂವ ತಾಂಕಾ ದೇವು ಬರೆಂ ಕೊರೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಿಕಲಾ ಬೂಕ ಸುಂದರ ದಾವ್ನ ಛಾಪ್ನುನ ದಿಲೆಲೆ ಮೆ। ಕೋಡ್‌ವರ್ಡ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಹಾಂಕಾ ದೇವು ಬರೆಂ ಕೊರೊ.

ಮಂಗ್ಳೂರ
7-8-2000

ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ್

ಮಾಂಡಾವಳ

ಅ.ನಂ.	ವಿವರ	ಪುಟ
	ಮಾಂಡಾವಳ	1
	ಕೊಂಕಣೆ ದೆವಳಾಂಚೆ ಕಾಲಮಾನ	4
	ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಮಾದರಿ	6
	ಆಭಾರ ಸ್ಮರಣ	12
	ಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಮಾಂಡವಳ	14
	ದೋನ ಉತ್ರಾಂ	17
1.	ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ	23
2.	ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಖ್ಯೆಂ ಖ್ಯೆಯ್ ಆಸ್ಸತಿ?	44
3.	ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚೆ ವಿಧಾನ	54
4.	ನಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರ	66
5.	ದಾರಲ್ಯಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ	75
6.	ಹೊಸಾಡ ಶೈಲಿ	82
7.	ಬಾಯಲಾಂಗಲೆ ಚಿತ್ರಣ	89
8.	ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಚಿತ್ರಣ	95
9.	ಫುಲ, ಪಾನ, ರುಖಾಡ	101
10.	ದರವಾನ್	109
11.	ಮೂಲ ಆನಿ ವಿಕಾಸ	115
12.	ಸರ್ವನಾಶ ಜಾತ್ತೇರಿ ಆಸ್ಸ	125
	ಲೇಖಿಕಾನ ಕಾವಿಕಲೆಚೆರ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಆನಿ ಪುಸ್ತಕಾ	135
	ಲೇಖಿಕಾಲೊ ಪರಿಚಯ	136

1. ಕಾಪಿಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಷರ್ಣ ಕಮಾನ ಆಸಿ ಕಳಸ

ಕೊಂಕಣಿ ದೆವಳಾಂಚೆ ಕಾಲಮಾನ

ಅ.ನಂ.	ದೇವಸ್ಥಾನಾಂಚೆ ನಾವ	ಗಾಂವ	ರಾಜ್ಯ	ಬಾಂದಲೆ ವರ್ಷ (ಕ್ರಿ.ಶ.)
1.	ಶ್ರೀ ಆರ್ಯದುರ್ಗಾ	ಅಂಕೋಲಾ	ಕರ್ನಾಟಕ	1505
2.	ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಮಹಾಮಾಯಾ	ಹನುಮಟ್ಟೆ	ಕರ್ನಾಟಕ	1510
3.	ಖೇತಪ್ಪಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ ದೆವಳ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1545
4.	ಶಾಂತಪ್ಪ ನಾಯಕಾಲೆ ತಿರುಮಲ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1546
5.	ಬಾಳ ಕಿಣ್ಯಾಲೆ ರಘುನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1550
6.	ಲಕ್ಕರಸ ಕಾಮತಿಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೆವಳ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1550
7.	ಗೋಕರ್ಣ ಪರತಕಾಳಿ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠ	ಗೋಕರ್ಣ	ಕರ್ನಾಟಕ	1560
8.	ಮಹಾಗಣಪತಿ ಮಹಾಮಾಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಶಿರಾಲಿ	ಕರ್ನಾಟಕ	1560
9.	ವಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ	ವೆಂಕಟಾಪುರ	ಕರ್ನಾಟಕ	1661
10.	ವಂಕಟೇಶ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಗಂಗೊಳ್ಳಿ	ಕರ್ನಾಟಕ	1662
11.	ವಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಕರ್ನಾಟಕ	1663
12.	ಶ್ರೀ ಮ್ಹಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಕುಮಟಾ	ಕರ್ನಾಟಕ	1565
13.	ವಿರುಪಾಕ್ಷ ನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಭಟಕಳ	ಕರ್ನಾಟಕ	1565
14.	ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಮಂಗಳೂರು	ಕರ್ನಾಟಕ	1736
15.	ಶಾಂತಾ-ದುರ್ಗಾ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಕವಳೆ	ಗೋವೆ	1748
16.	ಚಿತ್ರಾಪುರ ಮಠ	ಶಿರಾಲಿ	ಕರ್ನಾಟಕ	1757

ಹ್ಯಾಶಿವಾಯ್ ಹೊಸಾಡ, ಮಾವಿ ಕುರ್ವೆ, ಬೆಳಗಿ..... ಗಾಂವಾಂತಲಿ ದೆವಳಂ ವ್ಹೆಲೆ ಕಾಲಕೆರ್ದಿಂತು ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಆಸತ.

2. ಕಾಮಿಟಿಕ್ತಾ ಮತ್ತು ವಾರ್ಫರ್ ಚೌಕಟು

ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಮಾದರಿ

ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚಿ ವರ್ಣನಾ ಕರ್ತನಾ, ತಿ ಖಿನ್ನೈ ಗಾಂವಾಂತ, ದೇವಸ್ತಾನಾಂತ ಅಸಾತ? ಮ್ಹಣ ಸಾಂಕಚಿ ಪಡತಾ. ಪರಪರತ ಸಾಂಗಿಲ ಸಾಂಕಚಿ ನಾಕಾ ಮಣ, ತಸಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚಿ ಯಾದಿ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಯಾ. ತಸಲೆ ದೇವಸ್ತಾನಾಂಚೆ ಲಾಂಬ ನಾವ ಪರಃಪರತ ದಿನಾಸ್ತನಾ, ಖಾಲಿ ಗಾಂವಚೆ ನಾವ ಮಾತ್ರ ದಿಲ್ಯಾ. ಉದಾಹರಣೆಕ, 'ಹೊಸಾಡ ಶೈಲಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕ ಹೊಸಾಡ ಗಾಂವಾಂತ ಆಶಿಲೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ವೆಂಕಟೇಶ ದೇವಸ್ತಾನಾಂಚೆ ವಣತೀರ ಆಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥ ಕೋರ್ನ ಘೆವಕಾ!

ಅ.ನಂ.	ಗಾಂವ	ಜಿಲ್ಲೊ	ತಾಲೂಕ	ದೇವಸ್ತಾನ
1.	ಅಘನಾಶಿನಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ನಾರಾಯಣ
2.	ಆವರ್ಸಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ಶ್ರೀರಾಮ
3.	ಅಗ್ರಹಾರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ವಿಷ್ಣು
4.	ಅಮದಳ್ಳಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ಹನುಮಂತ
5.	ಅಂಕೋಲಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ಆರ್ಯದುರ್ಗಾ
6.	ಕವಳೆ	ಗೋವಾ	ಕೆಲೊಶಿ	ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ
7.	ಕಾಣಕೋಣ	ಗೋವಾ	ಕಾಣಕೋಣ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
8.	ಕುಮಟಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ಮಹಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣಿ
9.	ಕುಂದಾಪುರ	ಉಡುಪಿ	ಕುಂದಾಪುರ	ವೆಂಕಟೇಶ
10.	ಕೆಕ್ಕಾರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಈಶ್ವರ
11.	ಕೊಲ್ಲೂರು	ಉಡುಪಿ	ಉಡುಪಿ	ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ
12.	ಗುಣವಂತೆ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಈಶ್ವರ
13.	ಗೋಕರ್ಣ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕುಮಟಾ	ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠ
14.	ಚಿತಾಕುಲಾ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ನಾಗೆಶ
15.	ಬನವಾಸಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಿರ್ಸಿ	ಮಧುಕೇಶ್ವರ
16.	ಬರ್ಗಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ಪೋಳಬೀರ
17.	ಬಳಲೆಗ್ರಾಮ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ದೇವಿ
18.	ಬಿಚೋಲಿ	ಗೋವಾ	ಬಿಚೋಲಿ	ವೇತಾಳ

19.	ಬಂದೋಡ	ಗೋವಾ	ಪೊಂಡ	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ
20.	ಬಾಂದಿವಡೆ	ಗೋವಾ	ಅಂತ್ರುಜ	ನಾಗೇಶ
21.	ಬಾಳೆಗದ್ದೆ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಈಶ್ವರ
22.	ಬಿಳಗಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಿದ್ದಾಪುರ	ಈಶ್ವರ
23.	ಮಂಗಳೂರು	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಮಂಗಳೂರು	ವೀರ ವಿಠ್ಠಲ
24.	ಮಾಜಾಳಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ಗ್ರಾಮದೇವ
25.	ಮಾವಿನಕುರ್ವೆ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಅಮ್ಮನವರು
26.	ಮಸೆಲ	ಗೋವಾ		ದೇವಕಿ ಕೃಷ್ಣ ರವಳನಾಥ
27.	ಪರ್ತಗಾಳ	ಗೋವಾ		ಜೀವೊತ್ತಮ
28.	ಶಿರಾಲಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಭಟಕಳ	ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಮಹಾಮಾಯಿ
29.	ಶೆಟಗೇರಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಅಂಕೋಲಾ	ದೇವಿ
30.	ಸದಾಶಿವಗಡ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಕಾರವಾರ	ದುರ್ಗಾ
31.	ಸಿರ್ಸಿ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಿರ್ಸಿ	ಶ್ರೀ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ
32.	ಹಳದೀಪುರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	ವೆಂಕಟರಮಣ
33.	ಹೊನ್ನಾವರ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಹೊನ್ನಾವರ ಮಂದಿರ	

3. ಆದಿನಾರಾಯಣಾಲೆ ಅಂಕಣ

4. ಏಕ ಅಂಕಣಾಂಚೆ ರೂಪ ರೇಖಾ

5. ಖಿಡಕಿ ಸುತ್ತ ಅಲಂಕಾರು

6. ವಣತಿ ಮುಲ್ಲ್ಯಾರ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಅಲಂಕಾರು

ಆಭಾರ ಸ್ಮರಣ

'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಸೊದ್ದತ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಚೆ ಗಾಂವ್ಪೂನ ಗಾಂವ ಫಿರಕಾಚ ಪಳ್ಳೈ. ಅಸಲಿ ಚಿತ್ರ, ಅಶಿಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸೊದುನು ಕಾಡಚಾಕ ಅನೇಕ ಜನಾನೆ ಮಾಕ್ಕಾ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಆಸಾ. ಗೋಯಾಂತ ಶಾ. ಮಂ. ಕೃಷ್ಣರಾವ, ಚಿತಾಕುಲಿಂತು ಪ್ರಭಾಕರ ಪ್ರಭು, ಅಂಕೋಲಾ - ಅವರ್ಸೆಂತು ಗಜಾನನ ಕಾಮತ, ಕುಮಟೆಂತ ಪೈ ಮಾಸ್ತರ, ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಸಂಜೀವ ಶಾನಭಾಗ, ಹೊಸಾಡ - ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಂತು ತುಳಸಿದಾಸ ಕಾಮತ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ ಆನಿ ಇನ್ನಿತರೆ ಲೊಕಾನಿ ಮಸ್ತ ರೀತಿನ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಆಸಾ.

'ಕಾವಿ ಕಲೆ' ಚೆರಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟನ ಕೆಲ್ಲಿ 'ತರಂಗ'ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಚೊ ಸಂಪಾದಕ, ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಗುಲವಾಡಿನ, ಹ್ಯಾ ಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡಾಚೆ ಲೊಕಾಂಕ ಕಳೆಯಲೆ ಡಾ. ಆ. ಸುಂದರಾನ ಕನ್ನಡಾಂತ 'ಕಾವಿಕಲೆ' ಪುಸ್ತಕ ಯವಕಾ! ಮೊಣು ಹಟ ಧರ್ಲೆ ಡಾ. ಅ.ಲ. ನರಸಿಂಹನ್ ಹಾಣೆ. ಹೀ ವಟ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಜಗಾಂಕ ಕಳೆಯಿಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಕಾಮತಿನ. ಹೆ ಫುಸ್ತಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂತ ಬರೋಕಾ ಮ್ಹಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲ್ಲೊ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ ಮಾಮಾನ.

ಚಿತ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಖುಬಚ ಆಸ್ಲಾರ ಸುದಾಯ್, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂತ ಬರೊಂಚೆ ಸಸಾರ ಜಾಲ್ನಾ. ಹ್ಯಾ ಭಾಷೆಂತು ಆಸ್ಲೆ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದ ಆನಿ ವಿಚಾರ ವೈವಿಧ್ಯ, ಆನಿ ಖಂಚಾ ಭಾಷೆಂತು ಉರ್ಚಾಕ ಶಕ್ಯನಾ! ಗ್ಯೂಂಕಾರಾನ ಉಲ್ಲೇಲೆ ಕೊಂಕಣಿ, ಮಂಗಳೂರಕಾರಾಂಕ ಕಳ್ನಾಸ್ಲೆ ತಿತ್ಲೆ ವಿಂಗಡ ವಾಕ್ಯರಚನೆಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ದಿಸ್ತಾತ! ತ್ಯಾ ನ್‌ಮ್ಮಿತಿ ಸರ್ವ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಂಕ ಕಳಾಸರಿ ಬರೊವಚೆ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟ! ಹ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಿನ ಡಾ. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಕಾಮತಿನ ಮಾಕಾ ಬರೊಂವಚಾಂತ ಖುಬಚ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ ಆನಿ ಮಸ್ತ ಲೊಕಾನಿ ಮಾಕಾ ಸಹಾಯ ಕೆಲೆಲ್ಲೊ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾಕ್ ಹಾತ ಜೋಡಸುನ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಾಂಗತೇರ ಆಸಾ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊವಚಾಕ ಲಾವನ, ಸುಂದರ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೆಲ್ಲೆ ಖಾತಿರ ತಾಂಕಾ ಆಭಾರಿ ಆಸಾ.

7. ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮ

ಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ

ಚಿತ್ರ ನಂ.	ಚಿತ್ರ ವಿವರ	ಗಾಂವ	ಪುಟ
1.	ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಸುತ್ತು ವಾಘರ್ಚೆ ಕಮಾನ ಆನಿ ಕಳಸ	ಕುಮಟಾ	3
2.	ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಸುತ್ತು ವಾಘರ್ಚೆ ಚೌಕಟ	ಹೊನ್ನಾವರ	5
3.	ಆದಿನಾರಾಯಣಾಲೆ ಅಂಕಣ	ಕುಮಟಾ	8
4.	ಏಕ ಅಂಕಣಾಂಚಿ ರೂಪ ರೇಶಾ	ಕುಮಟಾ	9
5.	ಖಿಡಕಿ ಸುತ್ತ ಅಲಂಕಾರು	ಗೋಕರ್ಣ	10
6.	ವಣತಿ ಮುಲ್ಯಾಕ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಅಲಂಕಾರು	ಹೊನ್ನಾವರ	11
7.	ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮ	ಕುಮಟಾ	13
8.	ಗರುಡಾಚೇರ ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮಾಲೊ ಸಂಸಾರು	ಬಿಳಿಗಿ	19
9.	ಕುಮಟೆಚೊ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರು	ಕುಮಟಾ	20
10.	ಮಾಜಾಳಿಂತ್ಲೊ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರು	ಮಾಜಾಳಿ	21
11.	ಕೂರ್ಮವತಾರು	ಕುಮಟಾ	22
12.	ವರಾಹವತಾರು	ಕುಮಟಾ	24
13.	ವಾಮನಾವತಾರ	ಕುಮಟಾ	25
14.	ಪರುಶುರಾಮ ಅವತಾರ	ಕುಮಟಾ	26
15.	ಯಕ್ಷಗಾನಚೆ ಅಲಂಕಾರಾಂತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರು	ಹೊನ್ನಾವರ	27
16.	ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ	ಹೊನ್ನಾವರ	29
17.	ಗೋಪಿಗೆಲೊ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣು	ಕುಮಟಾ	30
18.	ಕಲ್ಕ್ಯವತಾರ	ಹೊನ್ನಾವರ	31
19.	ಗ್ರಾಮೀಣ ಶೈಲಿಂತು ಗರುಡ	ಹೊಸಾಡ	32
20.	ವಿಷ್ಣು - ವಾಹನ ಗರುಡ	ಕುಮಟಾ	33
21.	ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು ಹನುಮಂತು	ಹೊಸಾಡ	35
22.	ಕುಮಡೆಚೊ ಹನುಮಾನ	ಕುಮಟಾ	37
23.	ಕುಮಟೆತುಲೊ ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲ	ಕುಮಟಾ	38
24.	ಕುಮಟೆತುಲೊ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲ	ಕುಮಟಾ	40
25.	ಭೂಮಿತಿಚೆ ಸುಂದರ ನಕ್ಷೆ	ಅಂಕೋಲಾ	42

26.	ಖಿಡಕಿ, ಬಾಗಿಲಾಚಿ ಸುಡಯಿಲಿ ಫೂಲಾವಾಲ	ಅವರ್ಸಾ	43
27.	ಝೂಡ ಆನಿ ರೂಕು	ಹೊನ್ನಾವರ	45
28.	ಫೂಲ್ಲಾ, ಪಾನ್ನಾಚಿ ನಕ್ಷೆ	ಸದಾಶಿವಗಡ	46
29.	ವರ್ತುಲಾಂತು ಆನಿ ಶಷ್ಟಕೋನಾಂತು ನಕ್ಷೆ	ಹೊನ್ನಾವರ	48
30.	ಫುಲ್ಲಾ ವಾಲೀನ ಕೆಲ್ಲಿ ನಕ್ಷಾ	ಅವರ್ಸಾ	50
31.	ವಣತೀರ ವಾಲ್ಲೆ ಅಲಂಕಾರು	ಹೊನ್ನಾವರ	51
32.	ತಲವಾರ ಧರಿಲೆ ಗಾಂವಚೆ ಪ್ರಮುಖ	ಅವರ್ಸಾ	52
33.	ವೇಶ-ಭೂಷಣಾಂಚೇರ ಬ್ರಿಟೀಶಾಲೊ ಪ್ರಭಾವ	ಅವರ್ಸಾ	55
34.	ಹಳ್ಳಿಗಾಂವಚೊ ರಸಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ	ಮಾದನಗಿರಿ	56
35.	ಪೂಜೆಂತು ತಲ್ಲೀನ ಜಾಲ್ಲೊ ಭಟ್ಟಮಾಮು	ಹೊನ್ನಾವರ	58
36.	ಪಿಷ್ಟ ಧರಿಲೊ ಕುಬ್ಜ	ಹೊನ್ನಾವರ	59
37.	ಕೊಂಕಣ ಗೃಹಿಣಿ ನಮುನೆ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನಫೂತಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ	ಮವಿಕುರ್ವೆ	60
38.	ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಫೂತಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಗೃಹಿಣಿ	ಶಿರಾಲಿ	62
39.	ಫುಲ್ಲಾವಾಲ ಧರಿಲಿ ಲತಾಂಗಿನಿ	ಬಳಗಿ	63
40.	ಪಾಂಚ ಬಾಮಣಾಂಕ ಸಂಭಾಳ್ಳಿ ದ್ರೌಪದಿ	ಕುಮಟಾ	67
41.	ನಾಗಕನ್ನಿಕಾ	ಹೊನ್ನಾವರ	68
42.	ಹಂಸಾರ ಬಶಿಲಿ ಸರಸ್ವತಿ	ಕುಮಟಾ	70
43.	ಝುಗಡ್ಯಾಕ ರಾಬಿಲೆ ದಾರಲೆ ಬಕರೆ	ಸಿರ್ಸಿ	71
44.	ನಾಚೋಲಿಚೊ ಸಿಂಹ	ನಾಚೋಲಿ	71
45.	ವಾಲ್ಲಿರ ಬಶಿಲೊ ಕೀರು	ಹೊಸಾಡ	73
46.	ಅಲಂಕಾರಾಕ ವಾಘರ್ಲೊ ಜೋಡಿ ಕೀರು	ಹೊನ್ನಾವರ	76
47.	ಪಿಚ್ಚು, ಕೀರು ಆನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪಕ್ಷಿ	ಹೊನ್ನಾವರ	77
48.	ಕಿನ್ನರ ಆನಿ ಚಿತ್ತಲ	ಚಿತಾಕುಲಿ	78
49.	ಚಮತ್ಕಾರ ರೀತಿನ ಸುಡ್ಯೆಲಿ ಚಾರ ಮಾಂಕಡ	ಹೊನ್ನಾವರ	80
50.	ಪಕ್ಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಬೈಲು	ಹೊನ್ನಾವರ	83
51.	ಮೃದಂಗ ವಾಜೊವಚೊ ಹೈಗ್ರಿವ	ಕುಮಟಾ	84
52.	ಕಲಾತ್ಮಕ ಕಮಲಾ ಫೂಲ	ಹೊನ್ನಾವರ	86

53.	ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಫೂಲ	ಹೊನ್ನಾವರ	87
54.	ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೊ ದರವಾನ	ಹೊಸಾಡ	90
55.	ಹೊಸಾಡಚೆ ದರವಾನು	ಹೊಸಾಡ	91
56.	ಬಂದೂಕ ಧರಿಲೊ ಸಿಪಾಯ	ಅಂಕೋಲಾ	93
57.	ವಿಠೋಬಾಲೆ ಸುತ್ತು ಸುಡೆಯಿಲೆ ಫೂಲ ಆನಿ ಪಕ್ಷಿ	ಹೊನ್ನಾವರ	96
58.	ಕರ್ನಾಟಕಾಚೊ ವಿಠ್ಠಲು	ಬಿಳಗಿ	98
59.	ವೀಣೆಂತು ತಲ್ಲೀನ ಜಾಲ್ಲಿಲೊ ನಾರದು	ಕುಮಟಾ	99
60.	ಕಂಸಾಲೊ ಮಂತ್ರಿ ಅಕ್ರೂರ	ಕುಮಟಾ	102
61.	ದುರ್ಯೋಧನು	ಕುಮಟಾ	103
62.	ನಕುಲ ಆನಿ ಸಹದೇವಾಲೆ ನಾವ ತೀನ ಭಾಷೆಂತು ಬರೆಲ್ಯಾ	ಕುಮಟಾ	104
63.	ಕಾಮಧೇನು ಒಟ್ಟು ಆಶಿಲೊ ಇಂದ್ರು	ಕುಮಟಾ	105
64.	ಧ್ರುವ ಆನಿ ಸುರುಚಿ	ಕುಮಟಾ	107
65.	ಮೋಹಿನಿಚೆರ ಪಿಶ್ಯಾರ ಪಡಿಲೊ ಭಸ್ಮಾಸುರ	ಹೊನ್ನಾವರ	110
66.	ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು ಧರಿಲೊ ಅರ್ಜುನ	ಬಳಿಗಿ	111
67.	ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚೊ ಶೇಷಶಾಯಿ	ಮಾವಿನಕುವ್ರೆ	113
68.	ಹೋಡ ಪೊಟ್ಯಾ ವಿನಾಯಕ	ಹೊನ್ನಾವರ	116
69.	ಹುಂದ್ರಾರ ಪಯಣ ಕರ್ಚೊ ವಿನಾಯಕು	ಕುಮಟಾ	117
70.	ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚಿ ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ	ಮಾವಿನಕುರ್ವೆ	119
71.	ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ	ಹೊನ್ನಾವರ	120
72.	ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ	ಹೆಗಡೆ	122
73.	ಶಿವ ಭಕ್ತ ಭಂಗಿ	ಕುಮಟೆ	123
74.	ನಾಂಚೆ ನಮುನೆ ಸುಡಯಿಲೊ ಸುಂದರ ಭೃಂಗಿ	ಹೊನ್ನವರ	126
75.	ಬಿಳಿಗಿಂತ್ಲೊ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ	ಬಿಳಗಿ	127
76.	ಹಾತಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಘೇತ ಆಶಿಲೊ ವಿಷ್ಣು	ಕುಮಟಾ	129
77.	ಹಾತಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಘೇತ ಆಶಿಲೊ ಈಶ್ವರ	ಕುಮಟಾ	130
78.	ಏಕಾಂತಾಂತ ಸುಖ ಭೊಕ್ತಚ ಆಶಿಲಿ ದೋನ ಪ್ರೇಮಿ	ಹೊನ್ನಾವರ	132
79.	ಎನೆಮಲ್ ಪೇಂಟಾನ ವಾಯಟ ಕೆಲ್ಲಿಲಿ ಸಿರ್ಸಿಚೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ	ಸಿರ್ಸಿ	133

ದೋನ ಉತ್ರಾಂ

ಮೆಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನಿ, ದೇಡಶಿ ವರ್ಸಾ ಫಾಲ್ಯೆ, ಬಾಂದಿಲೆ ಘರಾಂತು, ಯಥೇಷ್ಟ ಜಾವ್ನು ವಣತೀರಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಕಾಡೋವನು ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಓಳವಟ್ಲ್ಯಾಚಿ, ಕಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾತಿ? ಮ್ಹಣು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಾವಿಲೆಆಸ್ಸು. ಶಾಳೆಕ ವಚ್ಯಾರ ಸುರು ಕರ್ತೆರ ಸುಮಾರ ಇತ್ಲೆ ದೆವಳಂ ದಾಂಟುನು ವಚ್ಚೆ ಪಡ್ತಾಲೆ. ತಾಂತು ಹನುಮಂತ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ಗಣಪತಿ, ಶಾರದಮ್ಮ ಹಾಂಗೆಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾ ವಣತೀರಿ ಆಶಿಲೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತ ರಾಬಚೆ ಭಾರಿ ಇಷ್ಟ ಆಶಿಲೆ! ಘರಾಲಾಗ್ಗಿ ಆಶಿಲೆ ಮಾಸ್ತಿ ದೆವಳ ಬಾಂಚೆ ವೆಳಾರಿ, ಭಾಯಲೆ ವಣತಿರಿ ಕಾಡತ ಆಶಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತ ಪಳೆಯತ, ವೇಳ ಕಳ್ನಾಶಿ, ತಡವ ಜಾವ್ನ ಘರ ಪಾವ್ನು 'ರಾಪ' ಆಯಕಲೆ ಆಸ್ಸ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಾ, ತೋಡ ಜಾತ್ತರಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರ ಜಾವಕಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಆಶಾ ಗೆಲ್ನಾ! ಇತ್ಲೆ ಜೋರಾನ ಮನಾರ ಛಾಪ ಘಾಲ್ಲಿಲಿ ಹೀ ಸುಂದರಕಲಾ, ಮೆಗೆಲಿ ಜೀವಮಾನಾಂತುಚೀ ನಾಜಾವ್ನ ವತಲೆ, ಮ್ಹಣು ಕೆದ್ನಾಯಿ ಮನಾಂತ, ಧ್ಯಾನಾಂತ ಲೆಕ್ಲಿನಾ! ತಾಜ್ಜಿ ರಾಕವಣ ಕರಚೆ ಸಾಧನ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಮುಖಾವೆಲ್ಯಾ ಪೀಳಿಕ, ಯತ್ತಲ್ಯಾ ಚರಡುಂವ, ಬಾಳಾಂಕ, ಕಳ್ಚೆ ಖಾತಿರ, ಉರಿಲ್ಲೆ ಚಿತ್ರಾಚಿ ಫೋಟೋ ತರಿ ಕಾಡ್ನು ದವರಕಾ ಮ್ಹಳೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರಾಕ ಆಯ್ಲೊ, ಆನಿ ಕಾಮಾ ಲಾಗಲೋ. ನಂತರಚಾ ಧಾ ವರ್ಸಾಂತು, ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ದೆವಳಾಂತು, ಆಜುನು ವಾಂಚೂನು ಆಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಾವಳೆಚೆ ಫೋಟೋ ಕಾಡ್ಚ್ಯಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಬೋರ್ಶಿ ತ್ಯಾ ಬದ್ಲಿ ಮೆಳ್ಳೆ ಮಾಹಿತಿ ವಟ್ಟು ಕರ್ಚಾ ಲಾಗಲೊ. ಇತ್ಯಾಂತು ಪೂರ್ಸಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಗೋಯೆಂಚಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪೂರಾಯಿ, ನವೀಕರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ. ಥಂಯಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಆನಿ, ಕುಳಾವಿ ಜನಾಂಕ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹ, ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಿತಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾಲಿ. ನಾಜಾಲ್ಯಾರಿ, ತಾಜ್ಜೆವ್ಯರಚಿ, ವಾರ್ನಿಶ್ ಆನಿ ಪೇಂಟ್ ಬಡೆಯಲ್ಯಾ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತ, ಕುಂದಾಪುರ, ಕೊಲ್ಲೂರ ಆನಿ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಆಸಪಾಸ, ಥೊಡೆರಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಪ್ಳೆಂವಚ್ಯಾಕ ಮೆಳ್ಳೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಚೆ ಸುಮಾರಶಿ ದೆವಳಾಂತ ಆಜುನ ಸುದ್ದಾ ಕಾವಿ ಚಿತ್ರ ಪ್ಳೆಂವಚ್ಯಾಕ ಮೆಳ್ತಾತ.

ದಿಂಗದಿಂಗತ ಕಾರಣಾಖಾತೀರ ವಾಂಚುನು ಉರಿಲ್ಲೆ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸುದ್ದಾ, ಆಜಕಾಲ ಗರಗರ್ಯಾರ ಪಡಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಕೆನ್ನಾ ಜೀವ ಸೋಡ್ತಾತಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚ್ಯಾಕ ಜಾಯ್ನಾ! ಮಸ್ತ ವರ್ಸ ಥೋರ್ನಾ ತಾಜ್ಜೆರಿ ಜಮಿಲೆ ಧೂಳ ರಖಾದ್ದತಿ ಸುದ್ದಾ ನಾತಿ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಮಸೂರ ಜಾವ್ನು ಗೆಲ್ಯಾತಿ. ಥೋಂ ಮಸ್ತ ವಾರೆ ಆನಿ ಪಾವ್ಸ ಖಾವ್ನು ಖಾವ್ನು, ತಾಕ್ಯಾ ವಟ್ಟು ವ್ಯರ ಆಯಲ್ಯಾ. ಮಾಡಾಕ ಘಾಲ್ಲಿಲೆ ನಳೆ ಫೆತ್ತುನು ಪಾವ್ಸಾ ಉದ್ಧಾಕ ವಣತೀರಿ ವಟ್ಟು ಪೊವ್ನು, ಚಿತ್ರಾಚೆರಿ ಬುರಸೊ ವಾಂದ್ಲ್ಯಾ. ಹೆ ಇತ್ಲೆ ಪೂರ್ನಾ ಮ್ಹಣು, ದೇವಳಾ ಎಂವಚೆ ಪೋಕ್ರಿ ಪೋರಾನಿ, ತಾಂಗೆಲೆ ದೋಸ್ತಿಣಿಗಲಿ ನಾವ ಆನಿ ಜಾಯ್ನಾಶಿಲೆ ಲೋಕಾಲಿ ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟು ಗೀಚುನ ಘಾಲ್ಯಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು, ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಘಾಲ್ಚೆ ವೆಳಾರಿ, ಪರತ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾಂತುಚೀ ಸಮಚೀ ರೂಪ ದಿಂವಚ್ಯಾಕ, ಮಸ್ತ ಥೊಳ್ಯಾ ಪಡ್ಲೆ. ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅನವಶ್ಯಕ ವಿವರ ವಟ್ಟು ಸೋಣ್ಣು ದಿವ್ಯಾ ಪಡ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿನೆ ಹೇ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊವಚಿ ಹೋಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ದಿಲ್ಲಿ. ಕೊಂಕಣಿಂತು ಬರೊವಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ ನಾಶಿಲೆಮಿತಿ ಮಸ್ತ ಶ್ರಮ ಚಾಲ್ಲೊ! ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಕ ಮೆಗೆಲಿ ಹೀ ಅಲ್ಪ-ಸೇವಾ, ದಿಂವಚೊ ಯೋಗ ಘಡ್ಲೊ, ಮ್ಹಣು ಖೋಷ್ ಪಾವ್ಲೊ. ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಪೊಳೊವ್ನ, ವಾಚುನ ಖುಷ್ ಜಾವ್ಕಾ ಘಾವ ಆಶಿಲೊ, ಭಾರಿ ಮೊಗಾಚೊದೋಸ್ತ್, ನಕುಲ್ ರೇಡ್ಕರ್ ಆಮ್ಕೆ ಬರೊಬರ ನಾ! ತಾಗೆಲೊ ಬಾಪ್ಪಯಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಗಾಂವಡಿ, ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಯಾಚೊ 'ರೇಡ' ಗಾಂವಚಾನ ಹೊನ್ನಾವರಾಕ ಆಯಿಲೊ. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಚಿ ಇಮಾರತ ಬಾಂಚೆ ವೆಳಾರಿ, ನಂತರಚೆ ಮಸ್ತ ವರ್ಸಾಂತು, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಜಿಲ್ಯಾಂತ, ಅನೇಕ ಕಾಮಗಿರಿ ಕರತ ಉರ್ಲ್ಲೊ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಲಾ ರಗ್ತಗತ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಜನಾಂಗಾಚ್ಯಾ ತಾಕ್ಯಾ, ತಾನ್ನೆ ಜೀವಂತ ಆಸ್ತಾನಾ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಉಚ್ಚಾಡಾಯೆಶಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ತೋ ಖೂಪಚ ಮಾಹಿತಿ ದಿವಚಾಕ ಶಕ್ತಶಿಲೋ!

ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರಸುನು, ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚಾಕ ವಿಶೇಷ ಉಮೇದ ದಾಕಯಿಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ ಮಾಮಾಕ ಹಾಂವ ವಿಶೇಷ ಋಣಿ. ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ ಬಂಧುಕಯಿ ಆಭಾರಿ ಆಸ್ಸ.

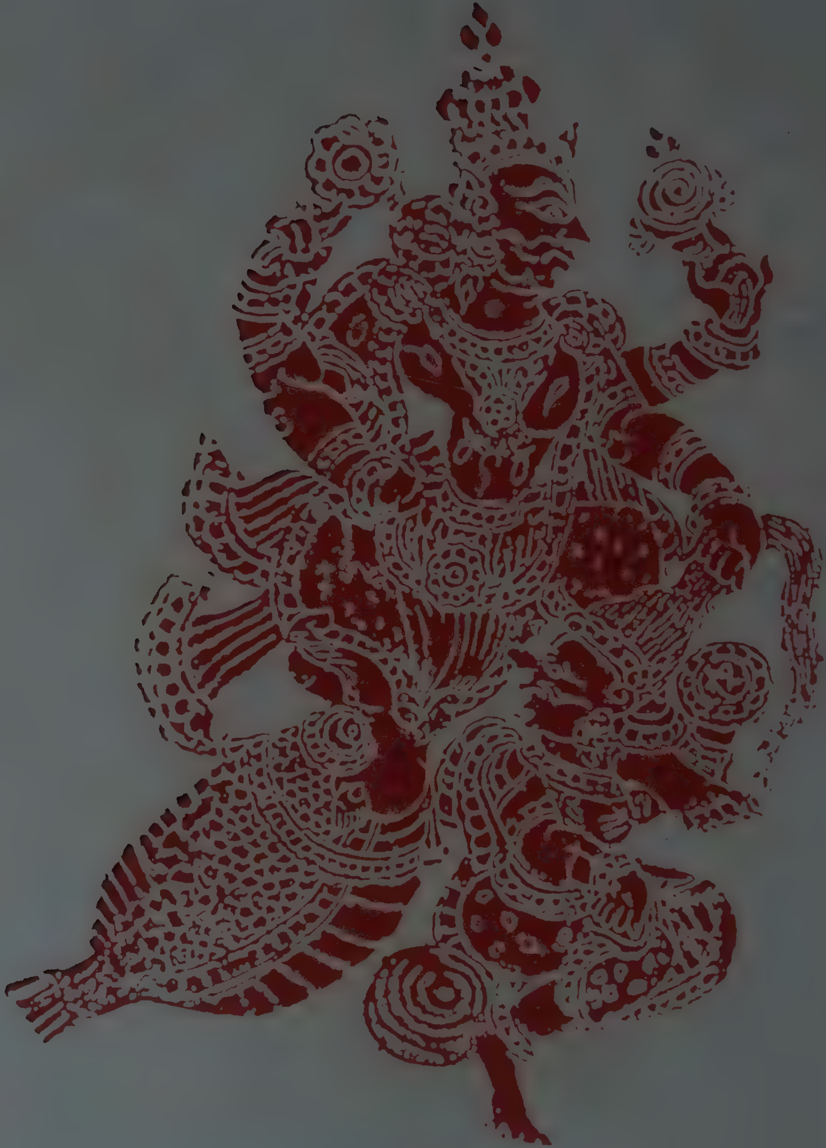
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

14/1/2000

ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್
110 ಶಶಿಕಿರಣ್
18ವೊ ಕ್ರಾಸ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ
ಬೆಂಗಳೂರ - 560 055

8. ಗರುಡಾಚೇರ ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮ್ಯಾಲೊ ಸಂಸಾರು

9. ಕುಮಟೆಚೊ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರು

10. ಮೂಜಾಳಿಂತ್ಲೊ ಮತ್ಸ್ಯವತಾರ

11. ಕೂರ್ಮವತಾರು

1. ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

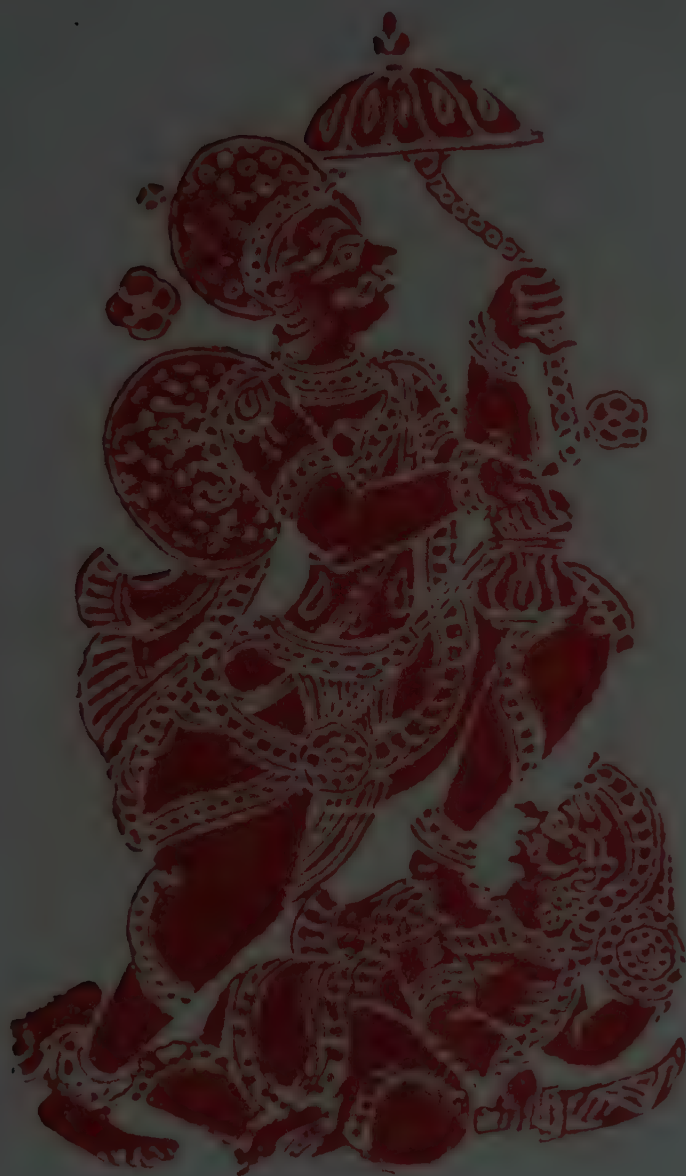
ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಾಲೆ ಮೂಳ ಆನಿ ಭಾಸ, ಹ್ಯಾ ದೋನಿಚೆ ವಿಚಾರಾ ಬದ್ದಲ ಏಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ನಾ! ತರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾವ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವಕಾಲಾ ಥೊಂರ್ನು ಆಪ್ಪಾಗಲೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ರಾಕ್ಕುನು ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಉತ್ತರಭಾರತಾಂತು ಅನೇಕ ಕಾಲ ವಸಣೂಕ ಕರ್ನು ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಆಯಿಲೆ. ಥಂಚಾನ ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಚಾರು, ಸಗಳೆ ಲೋಕ ಮಾನತಾತಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾಪೈಲೆ, ಉತ್ತರೇಂತು 'ಸರಸ್ವತಿ' ಮ್ಹಳೆಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನದಿ, ಹಿಮಾಲಯು ಪರ್ವತಾಂತು ಜನ್ಮುನು ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಅರಬಿ ಸಮುದ್ರಾಕ ಮೆಳ್ತಾಲಿ. ತ್ಯಾನದಿಚೀ ಮಹಾನ್ ಕೋಂಡಿ (Valley), ಸುಮಾರ ಶತಮಾನ, ವೇದವಿದ್ವಾಂಸ ಲೋಕಾಗಲಿ ಮಾಯಭೂಮಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ. ನದಿ ಸುಕ್ಕತ ಆಯಿಲ್ಲ್ ತಶಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಕೋಂಡಿಚೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಲೋಕ – ಜೆ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಮ್ಹಣು ವೇದ ಪುರಾಣಾಂತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸ್ಸತಿ, ತೆ ಚಾರಿ ದಿಕ್ಕಾನೆ ಪಸರಸುನ ಗೆಲ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ಕಾಶ್ಮೀರಾಕ, ಥೊಡೆ ತ್ರಿಗರ್ತಕಡೆ, (ಆತ್ತಾಚೆ ಯು.ಪಿ), ಥೊಡೆ ಪಶ್ಚಿಮೇಕ ಪಂಜಾಬಿ ಆದಿ ರಾಜ್ಯಾಕ, ಆನಿ ಉರಲೆಲೆ, ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗಾನೆ 'ಪರಶುರಾಮಭೂಮಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲಿಲ್ಯಾ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯಿಲೆ. ಆಶಿ ದಕ್ಷಿಣೇಕ ಆಯಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ "ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಸಾರಸ್ವತ" ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಮೂಲ ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಏಕಚೀ ಆಶಿಲ್ಲ್ ತರಿ, ಶಂಭರಗಟ್ಲೆ ವರ್ಸ, ಸಂಪರ್ಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ವೇಗವೇಗಳೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತಾಂತು ರಹಾಣಿ-ಸಹನ ಆನಿ ಭಾಷೆಚೊ ಮಸ್ತ ಅಂತರ ದಿಸ್ಸುನು ಏತ್ತಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಶಕ್ತಿ ಮಾತೆಗಲೆ ಪೂಜಕಯಿ ಆಶಿಲೆ. ಕರಾವಳಿ ಬರಿ, ಕ್ರಮೇಣ ವಾಂಟುನು ಗೆಲ್ಲಿಲಿ ಹೆ, ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಲೋಕ. "ಕುಂಕಣಾ". (ಕುಂ=ಭೂಮಿ, ಕಣ=ಧೂಳಿ) ಅಥವಾ ಭೂದೇವಿಕಚಿ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಾನೆ ಪೂಜತಾಲೆ. ತಾಂಗೆಲೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ, ಕ್ರಮೇಣ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮ್ಹಣುಚೀ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲಿ. ಆಜಿಕ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮ್ಹಣುಗೆತ್ತಲೆ ಲಕ್ಷಲಕ್ಷ ಲೋಕ, ಜಾತಿ-ಮತ-ಭೇದ ನಾಸ್ತಾನಾ ಅಪ್ಪಪಣ ರಾಕ್ಕುನು ಘೆವ್ನು ಏವಚಾಕ ಭಯಂಕರ ಕಷ್ಟ ಭೋಗಿಲ್ಯಾತಿ. ತಾಂಗೆಲಿ ಸಾಹಸಯಾತ್ರಾ, ಸರಸ್ವತೀ ತೀರಾನ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೆಲೀ, ಆಜಿಕ ಸಾತ ಸಮುದ್ರ ಪಾರ ಕೋರ್ನ್ನುಯಿ, ಅಜುನು ಜಾಲೂ ಆಸ್ಸ! ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂಗೆಲಿ ವಾಸ ಕಳಾ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲ್ಯಾ, ಕಾವಿಕಲೆಚೇರಿ ಉಜ್ವಾಡ ಘಾಲಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಸ್ಸ.

ಗೋಯಂತು ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಆರ್ಯಪರಂಪರೆಚೆ ದೇವಾಂಕ, ಪೂಜತಾಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಥಂಚೆ ಗ್ರಾಮದೇವತಾಕಯಿ ಆಪ್ಪಾಗಲೆ ಆರಾಧನೆಂತು ತಾಣಿ ಜಾಗೊ ಕರ್ನು ದಿಲೊ. ಪೂಜಾ-ಪುನಸ್ಕಾರ ವಹಿಸುನು ಘೆವ್ನು, ಭೂಂಯಿ-ಭಾಟ ಹಾಜ್ಜಿ ದೇವಿರೇವಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಲೋಕಾಂಕ ತಾಣ್ಣಿ ಸೋಣ್ಣು ದಿಲ್ಲೆ. ಪೈಲೆ ಥೊಂರ್ನು ಶೈವ-ವೈಷ್ಣವ-ಶಾಕ್ತ ಆದಿ ಭೇದಾಕಡೆ ಲಕ್ಷ ಘಾಲ್ನಾಸ್ತನಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕು, 'ಪಂಚಾಯತನ' ವಿಚಾರಾಂತು ವಿಶ್ವಾಸ ದವರಲೆಲೆ ಜನ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಶಕ್ತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಗಣಪತಿ ಹೇ ಪಾಂಚ ಅಧಿದೈವತ, ತಾಂಗೆಲೆ ಮೂಲ ದೇವ. ಭೇದಭಾವ ನಾಸ್ತಾನಾ ಗೋವಾಸ್ಥಿತ ಸರ್ವ ದೇವಾಂಕ, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಪೂಜಾ ಜಾತ್ತಾ. ಮುಖ್ಯ ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಚಾಂಬಾವಲಿಚೊ ದಾಮೋದರ, ಬಾಂದೋಡೆಚೊ ರಾಮನಾಥ, ಮಾಶೆಲ್‌ಚೊ

12. ವರಾಹವತಾರು

13. ವಾಮನಾವತಾರ

14. ಪರಶುರಾಮ ಅವತಾರು

15. ଯକ୍ଷଗାନଟି ଅଲଂକାରାନ୍ତ ଅଶିଳୋ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର

ದೇವಕಿಕೃಷ್ಣ ರವಳನಾಥ. ಕಾಣಕೋಣಚೊ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಪ್ರಿಯೋಳಚೊ ಮಂಗೇಶ, ಕವಳೆಚೀ ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ, ಚಂಡೋಲಚಿ ಭಗವತಿ, ಫಾತರಪೆಚಿ ದುರ್ಗಾ, ಕೇರಿಚಿ ವಿಜಯದುರ್ಗಾ, ಬಾಂದೋಡಚೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಬೋರಿಚೀ ನವದುರ್ಗಾ. ಪೇಡ್ನೆಚೀ ಭಗವತಿ, ಶಿರೋಡಚೀ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಆಣ್ರಿವೆಲ್ಲಿಂಗಚೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಸಮೇತ! ಮೂಲ 'ಕುಂಕಣಾ'ದೇವಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಮಾತೇನ ಕ್ರಮೇಣ ಪಾರ್ವತಿ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಲೆ ರೂಪ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಗೋಯೆಂತು ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾ.

ಸಮಸ್ತ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂಗಲೆ ದೇವುಳ ಆನಿ ಮಠ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು:ಚೀ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಅನೇಕ ಶಂಭರಿ ವರ್ಸ ಥಾಂಯಿ ಗೋಮಂತಕ ಅಥವಾ 'ಗೊಯೆಂ'ಚೀ, ತಾಂಗೆಲಿ ಮಾಯಭೂಮಿ ಜಾವ್ನು ಗಾಜಲಿ, ಮ್ಹಣು ಕಳ್ತಾ.

ಪೈಲೆಚಿ ಕೊಂಕಣಿಮಠ, ಕವಳೇ ಅಥವಾ ಕೈವಲ್ಯ ಮಠ, ಕ್ರಿ.ಶ. 740 ವರ್ಸಾಂತು ಕುಶಸ್ಥಳಿ (ಕುಚಾಲ) ಗಾಂವಾತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಜಾಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1545 ವರ್ಸಾಂತು ಕಾಶೀಮಠ, (ಕೋಚಿಂತ), ನಂತರ 1590ನೆ ಸಾಲಾಂತು ಕಾಣಕೋಣ (ಗೋವಾ) ಮ್ಹಳಿಲ್‌ಕಡೆ ಆನಿ ಏಕ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಮಠಾಚಿ ಸ್ಥಾಪನಾ ಜಾಲಿ. ಪಂದರಾವೆ ಶತಮಾನ ಪರ್ಯಂತ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಚೆ ಲೋಕ, ಕೃಷಿ. ವ್ಯಾಪಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ರಾಜಸೇವಾ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಹಾಂತುಯಿ, (ವೇದಾಧ್ಯಯನಾ ಭ್ಯಾರಯಿ) ನಿರತ ಜಾವ್ನು ಉರಲೆ.

ನಂತರ ರಾಜಕೀಯ ತುಫಾನಾನೆ, ಗೋಯೆಂಚೀ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ನಷ್ಟ ಕೊರ್ನು ಉಡ್ಡೆಯಲಿ.

'ಕೋಲಂಬಸ್ ಮ್ಹಳೆಲ್ಯಾ ಮಹಾನಾವಿಕಾನೆ ಅಮೇರಿಕೆಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಂತು ದೇವ್ನು ಜಗಾಚೊ ನಕಾಶೊ ಬದ್ದಲನು ಘಾಲೊ' ಅಶಿ ಮ್ಹಣಿ ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿಚಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1478 ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಜ ನಾವಿಕ, ವಾಸ್ಕೊ-ಡಿ-ಗಾಮಾನೆ ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗಾನೆ ಕೇರಳಾ ಯೆವ್ನು ದೇವ್ನು, ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಚೋ ಇತಿಹಾಸುಚಿ ವೆಗಳೊ ಕರ್ನು ಘಾಲ್ಲೊ! ಹಾಜ್ಜೆ ಪೈಲೆ ಹಾಂಗಾ ಆಯಿಲೆ ವಿದೇಶಿ ಲೋಕಾಂಕಯಿ ಹೇ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಜನ, ವಿಪರೀತ ವಿಂಗಡ, ಆದರ್ಶ ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲೆ. ಆಪ್ಲೆ ಜಿಕ್ಕುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ವಟ್ಟುಯಿ ಬಾಟ್ಪೊವ್ನು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಕೊರ್ಚೊ ತಾಂಗೆಲೊ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶು ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ, ಸೈನಿಕ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಮೆಳ್ನು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ, ಗೊಯೆಂ ಆಕ್ರಮಣ ಕೆಲ್ಯಾ ನಂತರ ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ, ಲೋಕಾಂಗಲೆ ಧರ್ಮಾಂತರ ಕೊರು ಲಾಗಲೆ. ಮುಖ್ಯತ: ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ ಬಾಟ್ಪೊಂಚೆ ಧ್ಯೇಯ ಆಶ್ಶಿಲ್‌ತರಿ, ದುಸ್ರೆಲೋಕಾಕಯಿ ತಾನಿ ಸುಖಾನೆ ಉರಚಾಕ ಸೊಡಲನಾ! ಕ್ರಿ.ಶ. 1534 ವರ್ಸಾಂತು, ನೇಮಣೂಕ ಜಾಲ್ಲೆಲೊ ಗೋವಾ ಬಿಶಪ್ ಹಾಕ್ಕಾ ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಚೀ ಬಾಟ್ಪೊಂವಚೀ ಆಶ್ಶಿಲಿ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೋಣೆ ಲೋಕ ಸ್ವಂತ ಖುಷಿನೆ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ನಾತಿ. ತೆಸ್ನಾ ಕ್ರಿ.ಶ. 1546 ವರ್ಸಾಂತು, ಲೋಕಾಂಕ ಬಾಟ್ಪೊಂವಚೀ ತರಬೇತಿ ದಿಂವಚೆ ಖಾತಿರ್, ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ ಸುರುಕೆಲ್ಲೆ. ದೋನವರ್ಸಾ ಉಪರಾಂತೆ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ಧರ್ಮಾಂತರ ಕೊರ್ನು ಖುಷಿ ಪಾವ್ಲೆ. ಫಕ್ತ ತೆರಾವರ್ಸಾಂತ 20, 737 ಲೋಕಾಂಕ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ದೀಕ್ಷಾ ದೆಲ್ಲಿಲಿ ಕಳ್ನು ಎತ್ತಾ. ಪೈಲೆ ಧರ್ಮಾಚೆ, ನಾಮೋ ನಿಶಾನ ಉರ್ಚಾನಾ ಮ್ಹಣು ಬಾಟ್ಟಿಲೆ ಲೋಕಾಲಿ ನಾವ, ಆಡ್‌ನಾವ ಬದಲಾಯಲಿ.

16. ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ

17. ಗೋಪಿಗೆಲೊ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣು

18. ಕಲ್ಕ್ಯವತಾರ

19. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶೈಲಿಂತು ಗರುಡ

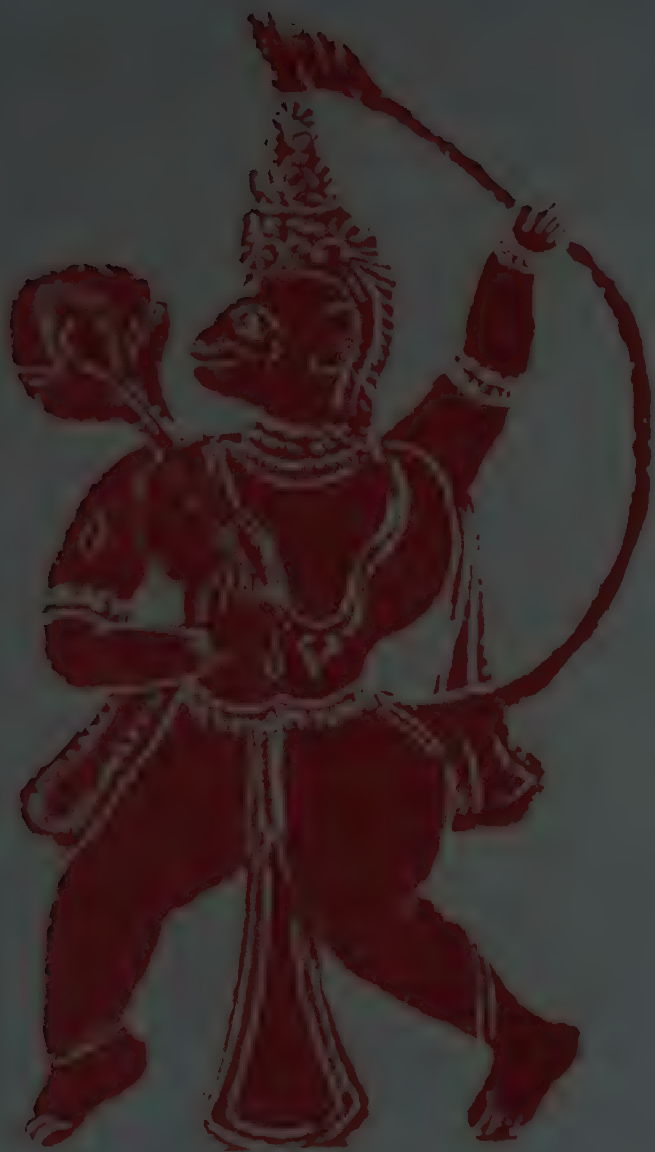

20. ವಿಷ್ಣು ವಾಹನ ಗರುಡ

ನಾಯ್ಕ, ಕುಡ್ವ, ಪ್ರಭು, ಪೈ, ಶೆಣ್ಯೈ, ಕಾಮತ, ಭಂಡಾರಿ ಮ್ಹಣುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಸಜ್ಜನ ಆತ್ತಾ ಆಲ್ಮೇಡಾ, ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಗೋಮ್ಸ್, ಕಾರವಾಲೊ, ಮೆನೆಝಿಸ್, ಲೂಯಿಸ್, ಗೊನ್ಸಾಲ್ವೆಸ್ ಜಾಲೆ.

ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಆನಿ ಪೈಶಾ ಲಾಲಚ ದಾಕೊವನ ಲೋಕಾಂಕ ಬಾಟ್ಟೈಯಲಿ ತರಿ, ಯುಗಾಂತರಾಂತು ಚಲ್ಲು ಆಯಿಲೆ ರೀತಿ-ರಿವಾಜ, ನವೀನ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ ಸೊಡಚಾಕ ಜಾಲ್ಲೆನಾ! ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಸರಕಾರಿ, ಅಧಿಕಾರಿ ಜನಾಂತು ಭಾರಿ ಅಸಂತೋಷ ದಿಸ್ಸು ಲಾಗಲೊ. ತಾನ್ನಿ ಪ್ರಜಾಲೋಕಾಂಕ ಛಳಚಾಕ ಸುರವಾತ ಕೆಲಿ. ಚರ್ಚಾಂತು ಜಾಂವಚೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಮಾಂತು ಭಾಗ ಘೆನಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಧರ್ಮಬೋಧನ ಆಯಕನಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಗಾಂವಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಲೋಕಾಂಕ ದಂಡ ಘಾಲಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಪೊರ್ನೆರಿವಾಜ ಸೋಣ್ನು ದಿಲ್ನಾಶಿಲೆ ಲೋಕಾಂಚೆರಿ ನಜರ ದವರ್ನು, ರಿಪೋರ್ಟ ಕರಚಾಕ ಗೂಢಚಾರ ನೇಮಸಿಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಹಜಾಮ ಲೋಕಾನಿ, ಹಿಂದುವಾಂಗಲೆ ಸೇವಾ ಕರ್ಚಾನಾ, ಮ್ಹಣು ಆಜ್ಞಾ ಕಾಡಲಿ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಘಾಲ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣಿಭಾಸ ಉಲ್ಲೊವಚಾಕ ನಾ! ಮ್ಹಣು ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞಾ ಜಾರಿ ಕೆಲಿ. ಹೆ ಒಟ್ಟು ನೇಮ ಪಾಳನಾಶಿಲೆ, ಎಕ್ಕೆ ಪಾಂಚ ದಾರಲೆ ಆನಿ ಸೊಳಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಜೀವಂತ ಲಾಸಲೆ. ತ್ಯಾನಂತರ ಮಜಬೂರ ಜಾವ್ನು ಬಾಟ್ಟಲೆ ಲೋಕಾಂಗಲಿ ಸಂಖ್ಯಾ ವಾಡ್ನತ ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ಜಾಲಿ. ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಹಿಂದು ಫಕ್ತ ತೀನ ಹಜಾರ ಉರಲೆ.

ಯುರೋಪಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಕ್ಯಾಥಲಿಕ್ ಮಿಶನರಿ ಜನಾಕ ಮೆಳಚೆ ಖಂಚೆ ಸವಲತ ಗೊಂಯಕಾರಾಕ ಮೆಳ್ನಾಶಿಲೆ. ಧರ್ಮಾಂಧ ಸರಕಾರಾಲೆ ಪ್ರಜಾ ಜಾವ್ನು ಕಠೋರ ಜೀವನ ಚಲ್ಲೊಂವಚೆ ಪಾಶಿ, ಮಾಯ ಭೂಮಿ ತ್ಯಾಗ ಕೊರಚೆ ಹಿಂದು ಜನಾನಿ ಠರಯಿಲೆ. ಉತ್ತರ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಾಂತ ತೆ ಭೂಂಯ್ ಆನಿ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಾನೆ ಭ್ಯಾರಗೆಲೆ. ಗೊಯಂತ ಉರ್ಲೆ, ಬಾಟ್ಟಲೆ ಅನೇಕ ಜನಾಂಕಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಜಾಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಸಹನ ಜಾಯನಾಸ್ತನಾ, ತೆವಯಿ ಭ್ಯಾರಪಣ್ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯ ಆಮಿ ವಿಸರಚಾಕನಾ! ಪೋಳ್ನು ಆಯಿಲೆ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಜನಾಂಕ, ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಯ ಆನಿ ಪಾಳೇಗಾರ ಪುಢಾರ್ಯಾನಿ ಚಾಂಗ ರೀತಿನೆ ಸ್ವಾಗತ ಕೊರ್ನು, ವಸಾಹತ ಕರ್ಚಾಕ ಮದತ ದಿಲಿ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟಕಳ, ಬಸರೂರ, ಬಾರಕೂರ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಮುಲ್ಕಿ, ಮಂಗಳೂರ, ಉಲ್ಲಾಳ ಗಾಂವಾಚೆ ರಾಜ್ಯಕರ್ತ್ಯಾನಿ ಆಸಪಾಸಚೆ ಜಾಗೆ ದಿಲ್ಲೆ. ವ್ಯಾಪಾರಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕರ್ನದಿಲೆ. ಕೃಷಿಕ ಜನಾಂಕ ಝುರಿ, ಹರಿನೀರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೆ ಭೂಂಯಿ-ಭಾಟ. ತೋಟ ಕರಚಾಕ ಸವಲತ ಮೆಳ್ಳಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಸ್ಥಳೀಯ ಲೋಕಾ ಬರೋಬರ ಮೆಳ್ನು-ಜುಳ್ನು ಗೆಲ್ಯಾನ, ಕೆನ್ನಾಯಿ ಖಂಚೆಯಿ ಘರ್ಷಣಾ, ಮನಸ್ತಾಪ ವಗೈರೆ ಜಾಂವಚಾಕ ವಾವ ಮೆಳ್ಳಿನಾ. ವ್ಯವಹಾರಭಾಷಾ ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಂ ಜಾಲ್ಲೆ ತರಿ ಘರಚಿ ಭಾಷಾ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ. ಸುಮಾರ ಕುಟುಂಬಾನಿ ಆಪಲೆ ಕುಲದೇವ ಗೋಯೆಂಚಾನ ಹಾಣ್ನು, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಕೆಲಿ. ಅಂಕೋಲೆಂತು ಮಹಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣಿ,

21. ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು ಹನುಮಂತು

ಕುಂಡೋದರಿ, ಅವರ್ಸಾಚೀ ಕಾತ್ಯಯನಿ-ಬಾಣೇಶ್ವರ, ಶಿರಾಲಿಂತು ಮಹಾಮಾಯಾ, ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ್, ಅನೇಕ ಗಾವಾಂತ, ವೆಂಕಟರಮಣಾಲೆ ದೆವುಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲೆ. ಹೊನ್ನಾವರ, ಕುಮಟಾ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ, ವೆಂಕಟಾಪುರ, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ಮುಲ್ಕಿ, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರ, ಬಂಟವಾಳ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ ಗಾಂವ, ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ವಾಡಲೆ.

ವಿಶ್ವಭರಿ, ಅಜಮಾಸ ಪನ್ನಾಸಲಕ್ಷ ಕೊಂಕಣಿ ಜನ ಆಸ್ಸತಿ. ತಾಂತು ಅರ್ಧಸಂಖ್ಯಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಆಸ್ಸತಿ. ತಾನ್ನಿ ವಸತಿ ಕರ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಇತರ ಜನಾ ಬರಶಿ ಐಕ ಜಾವ್ನು ಗೆಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥಳಾಚೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಸ, ರೀತಿ, ರಿವಾಜ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ವಾಡೊಂಚಾಕ ಹೋಡ ದೇನ ದಿಲ್ಯಾ! ಸಾಂಗಾತಿ, ಆಪಲೆಪಣ ತಾನಿ ಸೋಡುನು ದಿಲ್ಲೆನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ, ಮೂಲತ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆನ ಜಲ್ಮಲೆಲಿ 'ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ' ಭಾಷೆಚೆ ರೂಪಆಸ್ಸ. ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಕಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪೊರನಿ ಮ್ಹಣು ಸಿದ್ಧ ಜಾಲ್ಯಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಜಾನಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ನಿರ್ನಾಮ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನಾಂತು, ತ್ಯಾ ಭಾಷೆಂತು ಆಶಿಲೆ ಸರ್ವ ನಮುನ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಳ್ನು ಭಸ್ಮ ಕರ್ನು ಉಡ್ಡೆಯಲೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯ, ಜನಾಂಕ ಮೆಳ್ಳೆ ಶಿವಾಯ್ ಭಾಷೆಕ ನೈ! ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಅನಾಥ ಜಾಲಿ. ದುಸದುಸರೆ ರಾಜ್ಯಾಕ ಗೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಗಲೆ ಮಾಯಭಾಷೇರಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಚಾಲ್ತಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾಷೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಲ್ಯಾನ, ಏಕರೂಪತಾ ಉರಲಿ ನಾ. ಅಸ್ಲೆ ಭಿನ್ನರೂಪೀ ಭಾಷೆಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಷ್ಟಾಚೆ ಜಾತ್ತಾ! ಲಿಪಿ ಸುದ್ದಾ ವೆಗಳಿ ಜಾತ್ತಾ.

ತರಿ ಸುದ್ದಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಗೋಯೆಂತ ಜೀವಧರ್ನು ಉರಲಿ. ಆನಿ ಕ್ರಮೇಣ ವಾಡಚಾಕ ಲಾಗಲಿ! ಕ್ರಿ.ಶ. 1580 ವರ್ಸಾಂತು "ದೊವತ್ರಿ ದೌತ್ರಿನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂ" ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕೊಂಕಣೆಂತು ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಾಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ, ಕ್ರಮೇಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಲಕ್ಷ ಘಾಲುಕಾ ಪಡ್ಲೆ! ಫಾಧರ ಥೊಮಸ್ ಸ್ಟೇಫನ್ಸ (1541-1618) ಹಾಗೆಲೆ 'ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರಾಣ' ಆಯ್ಲೆತೆ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ (1556). ಭಾರತಾಂತು ಇತ್ಲೆನಯಿ ಏಶಿಯಾಂತು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತು ಆಯ್ಲಿ. ಗದ್ಯರಾಮಾಯಣ ಆಯ್ಲೆ. ಸಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಯ್ಲೆ. 1886 ಸಾಲಾಂತು 'ಓ ಕೊಂಕಣಿ' ವಾರ್ತಾಪತ್ರ ಸುರು ಜಾಲೆ. 1889 ವರ್ಸಾಂತು 'ಸಾಳಕ' ಪತ್ರಿಕಾ ಯೆಂವಚಾಕ ಲಾಗಲಿ. 1938 ಪಾಸುನು 'ರಾಕ್ಣೊ' ಸುರುವಾತ ಜಾವ್ನು ಆಜಪರ್ಯಂತ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಜನ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಷಯಾಂತು ದೋನಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯನಾತಿ! ಪೈಲೆ, ತಾಂಗೆಲೆ ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಭದ್ರ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಉಪರಾಂತೆ, ತಾನಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಚೆ ಕಲಾರೂಪ ವಾಡ್ನೊಂವಚೆ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ ದಿಲೆ. ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಹರಿಕಥಾ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು,

22. ಕುಮುಟೆಚೊ ಹನುಮಾನ

23. ಕುಮಟೆತುಲೊ ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲ

ನಾವ ಕಮಯಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಸ್ಸತಿ! ತಶ್ಶಿಚಿ ಕಲಾಭಿರುಚಿ ದುಸರೆ ನಮೂನ್ಯಾನೆಯಿ ವಾಡ್ಡೊನು ಘೆತ್ತಿಲಿ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಣು ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನು ಅಸಂಖ್ಯ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ಬಾಂದೆಯಿಲಿ ದೆವುಳ, ಪಳೆಯಿಲ್ಯಾರಿ ದಿಸ್ಸುನು ಏತ್ತಾ. ತೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನಾನಿ, ಆಪ್ಣಾಲಿ ವಸಣೂಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತು ಬಾಂದಿಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ರಚವ್ನು ಘೆತ್ತಿಲಿ "ಕಾವಿಕಲೆ"ಚೀ ನಮೂನೆ ಪಳೆಯಿತ ಗೆಲ್ಲೆತಶಿ, ಹೀ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಕಲಾ ಆಸ್ಸ! ಮ್ಹಳೆಲೊ ವಿಚಾರ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತ ಗೆಲೊ. ಆಸ್ಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಮೊಕ್ತೇಸರ, ಪೂಜಾರಿ ಆನಿ ಗಾಂವಚೆ ಚಾರಿ ಚೌಘಾಲಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೆಲ್ಯಾ ನಂತರ ಖಾತ್ರಿ ಜಾಲಿ. ಧನಸಹಾಯ, ಜನಸಹಾಯ, ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ವಗೈರೆ ಸವಲತ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಹೀ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೊರಚಿ ಕಿತ್ಲೆ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಮ್ಹಳೆಲೆ, ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತು ಲಕ್ಷ ಘಾಲ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಮಾತ್ರ ಕಳತಾ!

ಗೋಯಿಂಚಿ ಗ್ರಾಮದೇವ-ದೇವತಾಂಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಣು ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲಿವಾರಿ, ಗೋಯಿಂಚಿ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಲಿ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲಿ ಕಾವಿಕಲಾಸುದ್ಧಾ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಕರ್ನು ಘೆವ್ನು ವಾಡ್ಡೊವನು ಹಾಡಿಲಿ ಉರಚಾ ಪುರೊ! ಕೊಂಕಣಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಜಾಯ ತಿತ್ಲಿ "ಕಾವಿ"ಮಾತ್ತಿ ಅಥವಾ 'ಹುರ ಮುಂಜಿ' ಮೆಳ್ತಾ. ತೀ ಮಾತ್ತಿ ಹಾಡುನು, ಗಾಳುನು, ಗಿಲಾಯಿಂತು ಮೆಳೊವನು, ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಲಾಗ್ಗಿ ಥಾನು ಜಾಮತೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಬರಸೋವ್ನು ಆಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಖುಶ್ ಪಾವಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಆಯ್ಲೆ, ತೆನ್ನಾ, ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಗಲೀ ಮದತ ತಾಂಕಾ ಮೆಳ್ನಾ ತರಿ, ಗುಡಿಗಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ಸಹಾಯಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಹೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ ಗುಡಿಗಾರ ಜನಾಂಕ, ಹೊಯ್ಸಳ ಕಾಲಾಧರ್ನು, ದೇವಳ ಬಾಂಚೆ ಆನಿ ಆಲಂಕಾರ ಕರಚೆ ವಿಧಾನ ಬಟ್ಟ್ಯಯಿ, ಹಸ್ತಗತ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲ್ಲೆ. 'ಗುಡಿಗಾರ' ಹೋಶಬ್ದುಚಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತು ದೆವಳ ಬಾಂತಲೊ ಮ್ಹಣು ಜಾತ್ತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಘರಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ, ಆನಿ ವ್ಯವಹಾರಾವಾತಿರ ಭ್ಯಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೆತಾತಿ. ಗುಡಿಗಾರ ಜನ, ಘರಾಂತು ಕನ್ನಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾವರಚಾಕ ಭ್ಯಾತರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೆತಾಲೆ! ತಾಂಗೆಲೊ ಚಡಾವತ ವ್ಯವಹಾರು ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾ ಬರೊಬರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂಚಿ ಹಾಚ್ಚೆ ಕಾರಣ.

ಶತಮಾನಗಟ್ಲೆ ವಾಡ್ಡುನು, ಉರೋವ್ನು ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿಜನಾಂಗಲಿ ಹೀ ಕಲಾ ಸರ್ವನಾಶ ಜಾವ್ನು ಗೆಲಿ. ಜನಾಲೆ ಆಲಕ್ಷ, ಸರಕಾರಾಲೀ ಅನಾಸ್ಥಾ, ದೆವಳಾಚೆ ನವೀಕರಣ ಆನಿ ಪೇಂಟ್ ಆನಿ ವಾರ್ನಿಶ್ ಬದ್ದುಲ ಲೋಕಾಂಗಲೊ ಮೋಗು, ಬಟ್ಟ್ಯು ಏಕ ಜಾವ್ನು ಕಾವಿಕಲಾ, ನಾಸಾವ ಜಾಲಿ. ನಾಶ, ಜಾತ್ತ ಆಶಿಲೆ ದಿವಸಾಂತು ಜನಾಂತು ಜಾಗೃತಿ ಕರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನೆ 1985 ಇತ್ಲೆ ಮಾಕ್ಸಿಚೀ, ಹಾಂವೆ 'ತರಂಗ' ಕನ್ನಡ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಏಕ ಲೇಖ ಬರೆಯಿಲೆ. ತ್ಯಾನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠೀಂತು ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧ ವರೆಕ ವಾಚ್ಚೆಲೆ. 1988 ವರ್ಸಾಂತು ಪಾಂಚವೆ ರಾಜ್ಯ ಕಲಾಮೇಳ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ತಾವಳಿ, 'ಕಾವಿಕಲೆಂತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ' ಮ್ಹಳೆಲೆ

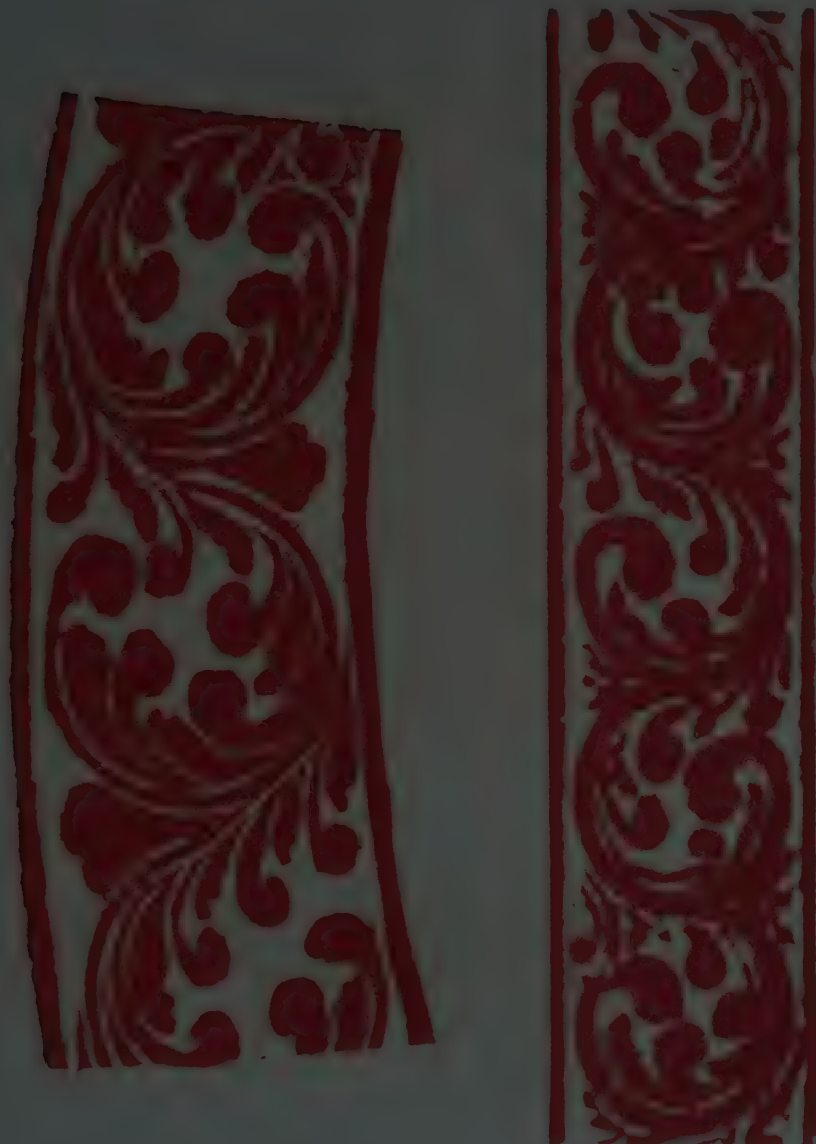

24. ಕುಮಟೆತುಲೊ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲ

ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಜ್ಜೆ ಉಪರಾಂತ, ಥೋಡೆ ಕಾಂಯ ಜಣಾಂತು ಹ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ಆಸಕ್ತಿ ಆಯಿಲೆ ಕಾರಣ್ಣಾನೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಆನಿ ಥೋಡೆ ಲೇಖ ಬರಯಿಲಿ. ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರ, ಹಾನ್ನಿ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಚೆರಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರೋವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಕ ಅಗ್ರಹ ಕೆಲೆ. ಹಾಜ್ಜಾನೆ ಕೊಂಕಣೆ ಲೋಕಾಲಿ ಖಾಸ ಜಾಸ್ತು ಮೆರವಯಿಲಿ, ಏಕ ಅಪರೂಪಾಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಲೋಕಾಂತು ಜಾಗೇವ ಏಂವಚಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲೆ. ಆತ್ತಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನೆ 'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಬರೋವಚಾಕ ಸಾಂಗಿಲೆ ಮಿತಿ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷ ಜಾಲೆಂ. 1995 ವರ್ಸಾಚಾ ವಿಶ್ವಕೊಂಕಣೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರಿ ಹೀ ಕೃತಿ ಆಯಿಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ಜಾಗೇವ ಚಡಾವತ ಲೋಕಾಂಕ ಮೆಳ್ತಲಿ. ಆತ್ತ ಸುದಾ ವೇಳು ಮಿಸುರುನು ಗೆಲ್ನಾ! ಹಾಂಗಾ, ಹ್ಯೆ ಅಜ್ಜುನುಯಿ ಜೀವ ಧರ್ನು ಉರಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೀ ಪೂರ್ಣ ರಾಖಿವಣ ಜಾಂವಚಾ ಜಾಯ್. ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೀ ಫೋಟೊ ಆನಿ ವಿಡಿಯೋ ಕಾಡುನು ದವರಕಾ. ಹ್ಯಾ ಕಲೆ ಬದ್ದಲ ವಿಶ್ವಭರಿ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಂವಕಾ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಂತುಯಿ, ಆಸ್ಲೆ ಏಕ ಸಚಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಆನಿ ಸಿ.ಡಿ-ರೋಮ್ (CD Rom) ಆಯಿಲ್ಯಾರಿ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಭಾವೀ ವೇದಿಕ, ಪಿಳ್ಳಗಡ್ಯಾಂಗೆಲೀ ಏಕ ಅಪೂರ್ವ ದೇಣ ಅಥವಾ ದೇಣಗಿ ಕಿತ್ತೆ ಹೋಡ ಆಶಿಲಿ, ಹಾಜ್ಜೆ ಕಲ್ಪನಾ ಏಂವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ!

25. ಭೂಮಿತಿಚೆ ಸುಂದರ ನಕ್ಷೆ

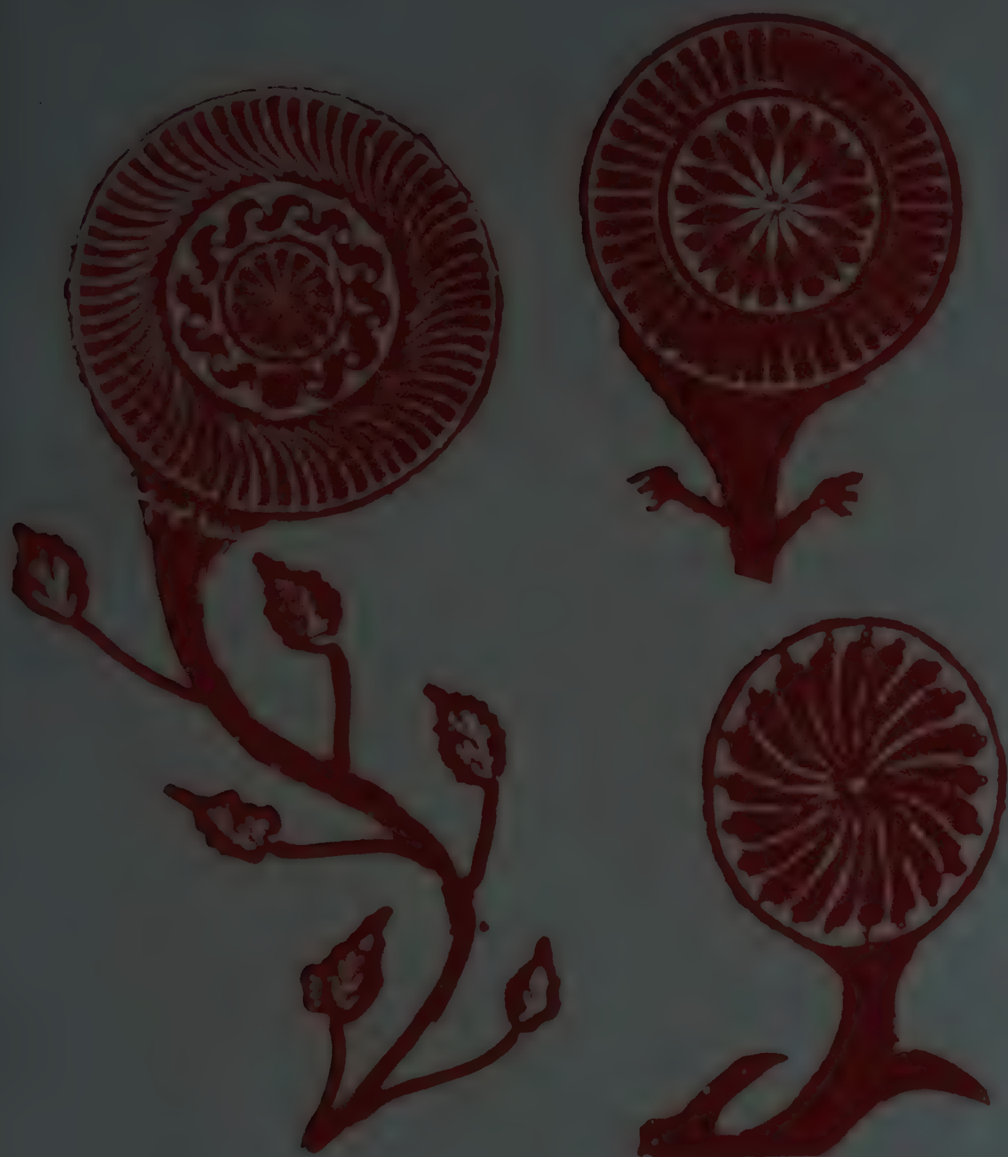
26. ಖಿಡಕಿ, ಬಾಗಿಲಾಚೆ ಕುಡಯಿಲಿ ಫುಲವಾಲಿಚೆ ಚಿತ್ರಣ

2. ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಖೈಂ ಖೈಯ್ ಆಸ್ಸತಿ?

ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲಿ ವಾಸಣುಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಭರಿ, ಆಮಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ವೈಭವ ಆನಿ ವೈವಿಧ್ಯ, ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಚಾಲುಕ್ಯರಾಯಾಂಗಲೆ ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆಂತಿಲಿ ದೇವುಳ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಕೂಟರಾಯಾಂಗಲಿ. ಹೋಡ ಹೋಡ ಶಿಲಾದೇವುಳ, ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜಘರಾಣ್ಯಾಚಿ ಮವು ಶಿಲೆಂತು ಕೊರಾಯಿಲಿ ಸುರೇಖ ದೆವಳಂ ಆನಿ ಬಸದಿ, ವಿಜಯನಗರಕಾಲಾಂತುಲಿ ಘಟ್ಟಿ ಪಾಷಾಣಾಚಿ ಅದ್ಭುತ ಮೂರ್ತಿ ಆನಿ ದೆವಳಂ, ಆಮ್ಕಾ ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಾಸ ಕೊಂಕಣಿ ವಸತೀಚಿ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಪಟ್ಟಿಚಿ ಗಾಂವಾಂತು, ಅಸಲೀ ದೆವಳಂ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ನಾತಿ. ಹಾಕ್ಕಾ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಜೂನ ಮಹಿನೊ ಧರ್ನು ಸೆಪ್ಟಂಬರ ಪರ್ಯಂತ, ಪಡತ ಆಶ್ಶಾ ಪಾವಸಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಅಸ್ಲಿ ದೆವಳ ಟಿಕ್ಕನಾತಿ! ಥೈಂಚಾ ಹವ್ಯಾಕ, ವೆಗಳೆ ಪ್ರಕಾರಾಚೆ ದೆವಳ ಬಾಂಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ಮುಂಬೈಚಾನ ಕೋಚಿ ಪರ್ಯಂತ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಪಸರಸುನ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ ಗುಡ್ಡ್ಯಾ ಸಾಲಾಂತು ಚಾಂಗ ಫಾತರಾಕ ಬರಗಾಲ ನಾ! ಹ್ಯಾ ಫಾತರಾಂತು ಲೋಖಂಡಾ ಅಂಶ ಮಸ್ತ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ತಾಂಕಾ ತಾಂಬಡೊರಂಗ ಆಯಿಲೋ ಆಸ್ತಾ. ಹ್ಯಾಪರ್ವತಾಂತು, ಹೊಡ ಹೊಡ ಖಡಪ ಚೀರ್ನು, ಚೌಕೊನಾಕಾರಾಚೆ ಫಾತ್ತರ ಕಾಣ್ಣು ಇಮಾರತ ಬಾಂಚಾಕ ವಾಪರತಾತಿ. ಚೀರ್ನ ಕಾಡಿಲೆ ಫಾತರಾಕ 'ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ' ಮ್ಹಣು ನಾವ ಆಯಲಾ. ಆಕಾರ ನಾಶಿಲೆ ಫಾತರಾಕ 'ಗುಂಡಗಲ್' ಮ್ಹಣತಾತಿ.

ಹ್ಯಾ ಘಟ್ಟಿ ಫಾತರಾ ಮದ್ದೆ, ಮವು ಮಾತ್ತಿ ಶಿರಕಲೆಲಿ ಉರ್ತಾ. ಪಾವಸಾಡಿಂತು ಹೀ ಮಾತ್ತಿ, ಉದಕಾನೆ ಧುವನುವತ್ತಾ. ತಾವಳಿ, ಮೈಸೂರು ಪಾಕಾವಾರಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಡಿಲೆ ಪೋಕಳ ಫಾತ್ತರ, ಮಾತ್ರ ಉರತಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾಂವಚಾ ನಾ ಮ್ಹಣು, ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಇಮಾರತ ಬಾಂಚೆ ಕಾಮ ಪಾವಸಾಡಿ ನಂತರ ಸುರು ಕರ್ನು, ಮೇ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತ್ತರ ಆಟಾಪುನ ಘೆವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ.

ದೆವಳಾ ನಿರ್ಮಾಣ, ಏಕ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಸಗಳೆ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗಾಚೊ, ವೆಗವೆಗಳೆ ಕಾಮ ಕರಪಿ, ಲೋಕಾಂಲೊ, ಹಾಂತು ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಯ ದಿಸ್ಸುನ ಎತ್ತಾ. ಉಪ್ಪಾರ ಜನ, ಪಿಕಾಸ ಆನಿ ಖೊರೆ ಘೆಂವ್ನು ಗುಡ್ಡೊ ಖಣನು, ದೇಡ ಫೂಟ ಲಾಂಬ ಆನಿ ಣೌ ಇಂಚ ರುಂದ ಆನಿ ದಾಟ ಮಾಪ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಫಾತ್ತರ ಖಣ್ಣು, ಕಾಪ್ಪುನು ಕಾಡತಾತಿ. ನಂತರ ಬೈಲಾಗಾಡೇರಿ ಫಾತ್ತರ ಭೊರ್ನು ಜಾಯಿಶಿಲ್ಲೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಹಾಡತಾತಿ. ಹೆ ಫಾತ್ತರ, ಅಷ್ಟವಾಂಕುಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ. ಗಾವಡಿ ಲೋಕ 'ಬಾಚೀ' ಘೆವ್ನು ತಾಸ್ಸುನು ಸಪಾಟ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಚೀರ್ಯಾಫಾತ್ತರ ಜೋಡಸುವಚಾಕ ಚುನ್ನೊ ಕಾಲೊವನು ಮಿಶ್ರಣ ಕರ್ಕಾಪಡ್ತಾ. ಸಮುದ್ರಾ ಕಿನಾರ್ಯಾರಿ ಭರಪುರ ಮೆಳಚೆ ಶಿಂಪಿ ಹಾಡುನು, ಲಾಸ್ಸುನು, ಲೊಣ್ಯಾವಾರಿ ಚುನ್ನೊ ತಯಾರ ಕೊರಚೆ ಕಾಮ, ಖಾರ್ವಿ ಬಾಯ್ಲಾಂಗಲೆ ಕಾಮ. ಆಮಶೆಗೊಡ, ರೆಂವ, ಕುಪಾಫಾತ್ರಾ ಪಿಟ್ಟೊ ಮೆಳೊವ್ನು ದೋನವಾರ ಪರ್ಯಂತ ಕುಸಚಾಕ ಸೊಡತಾತಿ. ನಂತರ ಕಷ್ಟಿಕ ಖಾರ್ವಿಣ್ಯೊ, ಜಡಜಡ ಕಾಂಡಣಾನ ಕಾಂಡುನು ಹೆ ಮಿಶ್ರಣ, ಸಮರಸ ಕರತಾತಿ. ಹೊ ಚುನ್ನೊ, ಮಾತ್ತಿ ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಜಾಯಜಾಲ್ಯಾರ

27. ಝೊಡ ಆನಿ ರೂಕು

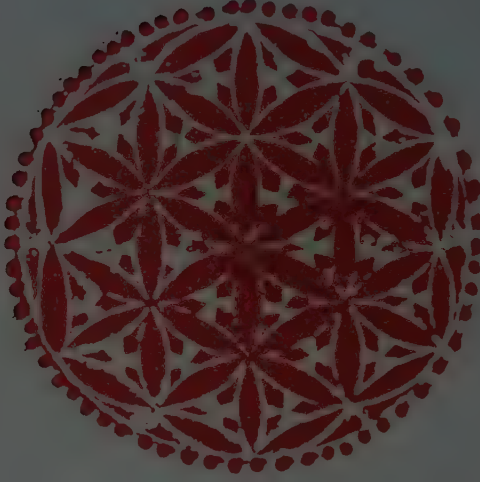
28. ಫುಲ್ಲಾ, ಪಾನ್ನಾಚಿ ನಕ್ಷೆ

ಏಕ ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಚೋ ಗಟಾರ ತಯಾರ ಕರ್ನು, ತಾಂತು ಏಕ ಗೋಲ ಭಾರಿ ಫಾತರಾ ಚೋಟಿ, ವೈಲಾಕಡಚಾನ ಶಾಣೊವನು, ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರ ಕರತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ರೀತಿನೆ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಗಚ್ಚು, ವತ, ಪಾವಸು, ವಾರೆ ತುಫಾನಾಂತು ಸುದ್ದಾ, ಘಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು ಉರ್ನು, ಶಾಯಶಿ, ಸಾಯಶಿ ವರ್ಸ ಪರ್ಯಂತ ಟಿಕಾವ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದಿಸ್ನುನು ಏತ್ತಾ!

ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ, ಈಟಾ (ಇಟ್ಟಂಗಿ)ಕಿಂತ ಜಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮಿತಿ, ವಣತಿ ಸುದ್ದಾ ದಾಟ ಆನಿ ಘಟ್ಟಿ ಮುಟ್ ಉರತಾ ಜಾತ್ತಾ. ವಾಳೆ ಬಾಂಧೊ ವಿಚಾರ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಪಾಯಾ, ಮಜಬೂತ ಘಾಲ್ಯಾ ಜಾತ್ತಾ. ತರಿ ಸುದ್ದಾ, ದೋನಿಕಿಂತಾ ಚಾಸ್ತಿ ಮಾಳಿಯೊ ಬಾಂಧಿಚೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಂಯಿ. ಆಸಲೆ ಇಮಾರತ ಬಾಂಧುಚಾಕ ಯಥೇಷ್ಟ ಲಾಕ್ಕುಡ ವಾಪರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಮಸ್ತ ಪಾವಸು ಪೋಡ್ಚಿ ಪ್ರದೇಶ ಜಾವ್ನು ಹಾಂಗಾ ಸಾಗವಾನಿ, ನಂದಿ, ಪಣಸ, ಆಂಬ್ಯಾಚೆ ನಾಟ ಮಸ್ತ. ನಾಟ್ಟಾಂ ಚೀರ್ನು, ಸಾಂಪೆ, ಜಂತಿ, ಪಕಾಶೆ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಪಾವಸಾ ಉದ್ದಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಯೆನಾಶಿ ಪಾಕ್ಯಾಕ ಗಾಂವಟಿ ಜಾವ್ಳೊ, ಮಂಗಳೂರ ನಳೊ ಜಾವ್ಳೊ ವಾಪರತಾತಿ. ಗರ್ಭಗೃಹ ಹಾಚ್ಚೆಪ್ಪೆರಿ, ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ತಗಡ ಧಾಂಪಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಆಸ್ಸಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪಳಯತನಾ, ಗೋಯೆಂಚಿ ದೇವಳಚಿ ಪಳೆಯತ ಆಸ್ಸತಿ ಕಿ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಳೆಲಿ ಭಾವನಾ ಏತ್ತಾ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಂತು, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇವಳ ಆಸ್ಸತಿ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಗೋಯೆಂಚೆ ದೇವಳಾ ರಚನೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಉಟುನು ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಕೇರಳಚೊ ಛಾಪ ದೆಕ್ನು ಪಡತಾ. ಹಾಂತುಲೆ ಆರಾಧನಾ ದೈವ ರಾಮು, ಕೃಷ್ಣ, ವೆಂಕಟರಮಣ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಹನುಮಂತ, ಗಣಪತಿ ಆನಿ ಗೋಯೆಂಚೆ ಕುಲದೇವಾಲೆ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ ದಿಸ್ನುನು ಏತ್ತಾಲೆ. ಹೀ ಪಟ್ಟುಚಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಳ. ಅಥವಾ ಮಠ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಾ ಥೊಡಿ, ಖಾಸಗಿ ಘರಾಣ್ಯಾಚಿ, ಚಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಥೊಡೆಕಡೆನ, ಪೂಜಾರಿ, ಅರ್ಚಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಜನ, ವಂಶಪರಂಪರೆನೆ ಚಲೊವ್ನು ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲ್ಯಾತಿ. ಚಾರಿ ಕಡೆ, ಏಕ ತೆ ಪಾಂಚವರ್ಷಾಚೀ ಚುನಾವಣೆ ಕರ್ನು, ನೇಮಣೂಕ ಕರತಾತಿ. ಭಟ್ಟಾಂಗಲೆ ಕುಟುಂಬ ವಾಢ್ನುತ ಗೆಲ್ಲೆ ತಶಿ, ಪಾಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜಾ ವಟಿಸುನು ದಿವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಥೊಡೆಕಡೆನ, ಭಟ್ಟ್ಯಾಕ ವರ್ಸಾಂತು ಫಕತ್ತ ಏಕ ಆಠವಾಡ್ಯಾಚೊ, ಪೂಜೆಚೊ ಅವಕಾಶ ಮೆಳ್ತಾ! ಮಾಕ್ಷಿಕಾಲಾಂತು ಪೂಜಾರಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಆಸ-ಪಾಸ ರಾಬಚಾಕ ದಿತ್ತಾಲೆ. ಆತ್ತಾ ತೀ ಘರಾ, ಓತ್ತಾಲಿ, ಪಟ್ಟು ಭಟ್ಟಿ ಲೋಕಾಂಕ ದಿವಕಾ ಪ್ಡುಣು ಕೋರ್ಟಾ ಶೀರ್ಪ ಆಯಿಲ್ಯಾನ ದೇವಳಾ ಆವಾರಾಂತು, ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ಸುರು ಜಾಲ್ಯಾತಿ!

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಳ, ಉರಲ್ಯಾ ಲೋಕಾಂಗಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕಿಂತ ಪಿಂಗಡಚಿ ಆಶಿಲ್ ಮಿತಿ, ವಳಕುವಚಿ ಕಷ್ಟ ಜಾಯನಾ! ಮಹಾದ್ವಾರಾಚ್ಯಾ ಆಜಬಾಜುನೆ ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಲೀ ಮೂರ್ತಿಯೋ ರಾಬ್ಬೊಯಿಲೆ ಉತ್ತಾತಿ. ಭಿತ್ತರಿ ಗೆಲ್ತಶೀ ವಿಶಾಲ ಜಗಲಿ, ದೆಕ್ನು ಪಡತಾತಿ. ಪೂಜೆಚೆ ವಿಗ್ರಹ, ವಿಂಗಡಚಿ ಇಮಾರತ, ಗರ್ಭಗೃಹಾಂತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಿತಿ, ಭಕ್ತಜನಾಂಕ ವಿಸ್ಕಳ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಘಾಲಚಾಕ ವಗ್ಗರೆ ಜಾಗೊ ಮೆಳ್ತಾ. ನವರಂಗ ಆನಿ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮೋಳ್ನುಚಿ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ರಚನಾ, ಹ್ಯಾ ದೆವಳಾಚಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಗರ್ಭಗೃಹಾಚೆರಿ, ಏಕ ಅಥವಾ ದೋನ ಮಾಳ್ಯೊ ಬಾಂಧುನು, ಏಕತೆ ಪಾಂಚ, ಕಲಶ ದವರ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಸಜೆಯತಾತಿ. ಶಾಪಿಚಿತ್ರಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಛಾಪ್ಪೆ ವಣತ್ಯಾರಿ ಚಾರಿಕಡೆ, ಶಾಪಿ ಅಥವಾ ಹುರಮುಂಜಿನೆ ಕಲಾಕೃತಿ ಕಾಡ್ಡೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಧೂರಥಾಂವ್ನುಚಿ ವಳಕುಂವಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಜಗಲಿ, ಪೌಳಿ, ನವರಂಗ ಗರ್ಭಗೃಹ,

29. ವರ್ತುಲಾಂತು ಆನಿ ಅಷ್ಟಕೋನಾಂತು ನಕ್ಷೆ

ಆಶಿಂ ಪ್ಲಂ ಪ್ಲಂ ಜಾಗೊ ಮೆಳೊ ತರ್‍ಸ್ತಾ, ಥಂಯ್ ಥಂಯ್, ಹೀ ಕಾವೀಚಿತ್ರ ರಚಯಿಲಿ ದಿಸ್ಸೂನು ಯೆತ್ತಾತಿ.

ಚೀರಾ ಫಾತ್ತ್ರಾಂ ಕೊರಾಂವತೂನು ಚಂದ ಚಂದ ನಕ್ಷಿ ತಯಾರ ಕರ್ಚೆಂ, ಭಾರೀ ಕಷ್ಟ್ಯಾಚೆಂ ಕಾಮು! ತ್ಯಾಮಿತಿ ದೇವಳಾಂಕ ಶೋಭಾ, ವಾಡೊಂಚೆ ಖಾತಿರ ಖಾಂಬೆ, ಕಮಾನ, ಕಿಡಕಿ ಆನಿ ಜಾಗಿಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿನೆ ಜೋಡಸುತಾತಿ. ಕಾವಿಚಿತ್ರರಚನೆಕ ಪಿಂಗಟಚೆ ಕಟ್ಟೊ, ಸಾದಿಲ್ಯಾರಿ 'ಕುಳಿ' ತಯಾರ ಕರ್ನ ಘೆತ್ತಾಲಿ. ಭಕ್ತಜನಾನಿ ವಾತ್ತೆ ಉಂಚಕರ್ನ ಪೊಳೊವಚ್ಯಾ ಜಾಯಶಿ, ವಣತಿಚೆ ವೈಲೆ ಭಾಗಾಂತ ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚೆ ಪದ್ಧತ ಆಸ್ಸ. ಚಿತ್ರಾಚ್ಯಾ ಸಾಲಾ ತಗ್ಗಿ, ನಾನಾ ನಮೂನ್ಯಾ ಫುಲಾಚೆ, ನಕ್ಷ್ಯಾಚೆ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರಚೆ. ಸಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಾದಾ ದೋನ ತೀನ ಗೀಟ ವೊಡಚೆ ಮಿತಿ, ಚಿತ್ರಾಕ ಏಕ ಭವ್ಯತಾ ಯೆತ್ತಾ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ದೇವ, ದೇವತೆಚ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಮಾಕ್ಷಿ, ಪ್ರಭಾವಳಿ ಸುಟೊಂವಚೆ ರಿವಾಜ ಆಶಿಲ್ಯಾವರಿ, ಫೋಟೊಕ 'ಫ್ರೇಮ್' ಘಾಲ್ಯಾವರಿ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗೀಟ-ಗೆರೆ ಕಾಡಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ ಅರ್ಧ ವರ್ತುಲ, ವರ್ತುಲ, ತೋರಣ, ಕಮಲ, ಮುಕುಟ, ಸಿಂಹಲಲಾಟ, ಕಲಶ ಸುದ್ದಾ ಪ್ರಭಾವಳಿಂತ ಪಳೊವಚ್ಯಾಕ ಮೆಳತಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಲೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಬದಲಾಕ ಖಾಂಬೆ, ಕಮಾನ ಅಥವಾ ಸರಳ ಗೆರೆ ಬಳಸಿತಾತ.

ಹಂಪಿ, ಬಿದನೂರ, ಲೇಪಾಕ್ಷಿ, ಸೀಬಿ, ಸೀರಾ, ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಆನಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಚೆ ದೇವಳಾಂತ ಆಶಿಲೆ ವೆಗವೆಗಳೆ ರಂಗರಂಗೀತ ಚಿತ್ರ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಚೆ ದೇವಳಾಂತು ದಿಸ್ಸ ಪಡನಾತಿ. ತಶಿಂಚಿ 'ಮೈಸೂರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಶಿಲೆ 'ಜೆಸ್ಸೊ' ಕಲಾಕೃತಿ ಸುದ್ದಾ ನಾತಿ. ಭಾರೀ ಪಾವಸು, ಆನಿ ಹವ್ಯಾಂತಲ್ಯಾ ಆರ್ದ್ರತೇ ಆನಿ ರಣಕಾಪ ಯೆತ, ಹ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ರಂಗೀತ ಚಿತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಯಿ ಮಸ್ತ ಬೇಗಿ ವಾಯ್ಟ ಜಾತ್ತಾತಿ. ತ್ಯಾಮಿತಿ, ಕೊಂಕಣೆ ಲೋಕಾನಿ ಏಕ್ಕ ಬಗ್ಗ್ಯಾಚಿ, ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಳ ಉರಚಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಶೋಧ ಕಾಡ್ನು ತ್ಯಾ ರೂಪಾನೆಚಿ ಆಪಲೆ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ದಾಕೂನು ಘೆತ್ಲ! ಸಮುದ್ರ್ಯಾಕಿನಾರೆರಿ, ಅನೇಕ ಕಡೇನ ಮೆಳಚಿ 'ಹುರಮುಂಜಿ' ಮ್ಹಳೆಲಿ ತಾಂಬಡಿ ಮಾತ್ತಿ, ಗಾಢ ತಾಂಬೆಡೆ ಬಣ್ಣಾ ಚಿತ್ರ ಕಾಡುಕ ಉಪಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ. ಶರಾವತಿ ನದಿಂತುಲೆ ದ್ವೀಪ, ಬಸವರಾಜದುರ್ಗ ಹಾಂಗಾ ತರಿ, ಭಟಕ್ಳ ಹೀ ಮಾತ್ತಿ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾ ಥಾವ್ನ ಕಳ್ನು ಆಯಿಲಾ. ಕರಾವಳಿಚೆ ಗರೀಬಲೋಕ, ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾ, ಹ್ಯಾ ಮಾತ್ತಿನೆಚಿ ಆಪ್ಯಾಲೆ ಗುಡಿಸಲ, ಅಂಗಣ, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೊ, ವಗೈರೆ ಅಲಂಕಾರ ಕರತಾತಿ. ನಾರ್ಲಾ ಸೊಣ್ಣ ಭಾಸುನು ತಾಕ್ಕಾ ಇಂಗುಳ್ಯಾ ಪಿಟ್ಟ ಮಿಶ್ರವ್ನು ಲಿಂಪಿಲೆ ನೆಲ, ಆನಿ ವಣತಿಚೆರಿ ಸುಟಯಿಲೆ ಹುರಮುಂಜಿ ಬಣ್ಣಾಚಿ ಚಿತ್ರ ಕಿತ್ಲೆ ಸುಂದರ ದಿಸತಾತಿ, ಹೆಂ ಪೊಳೊವನುಚಿ ಕಳಕಾ!

ವಣತೀರಿ ಸೊಡೊವಚೆ 'ಫ್ರೆಸ್ಕೊ' ಚಿತ್ರಾ ನಮೂನ್ಯಾರಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಗಿಲಾಯಿ ವಲ್ಲಿ ಆಸ್ತನಾಚಿ, ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚೆ ಕಾಮು ಆಟಾಪ್ಪುನ ಘೆಂವಕಾ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಚಿತ್ರದ್ವಸ್ತ್ಯಾಚೆ ಪೂರ್ಣಕಲ್ಪನಾ ಆನಿ ರೂಪರೇಷೆಚಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಚ್ಯಾ, ಚಿತ್ರ ಪೈಲೆಚೆ ತಯಾರ ಕರಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಘಾಟ್ಟಿ ಕಾಲಾಂತು, ಹ್ಯಾ ಕಲೆಂತು, ನಿಷ್ಣಾತ, ಗಾಂವಚೆ ಕಲಾಕಾರ ಆಸ್ತಾಲೆ. ಖಂಚೆ ನಮುನ್ಯಾಚಿತ್ರ ಸುಟೊಂವಕಾ ತೆ ಪೈಲೆಚಿ ನಿರ್ಧಾರ ಜಾಯ್ನಾವದೆ, ತಾಜ್ಜೆ ರೂಪ್ಪ-ರೇಷಾ, ಕಲಾಕಾರಾ ಲಾಗಜಾನ, ಕಾಗದಾರಿ ಕಾಡುನು ಘೆವ್ನು, ನಂತರ ಕಾಮು ಸುರು ಕರಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಆಶಿಲಿ. ಚೀರಾ ಫಾತ್ತ್ರ ಜೋಡಸುವಚ್ಯಾಕ ವಾಪರಿಲೊ ತಸ್ಲೊಚಿ ಗಚ್ಚು, ಗಿಲಾಯ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ ವಾಪರ್ತಾಶಿಲೆ. ಲಿಂಪಿ ಲಾಸುನ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲಿಲಿ, ಲೋಕ್ಕಾ ನಮುನ್ಯಾ ಚುನ್ಯಾಂತು, ಹುರಮುಂಜಿ ಪಿಟ್ಟೊ ಮಿಶ್ರೊವನು, ಉಡದಾ ಪೊಳ್ಯಾ ವಾಟ್ಟಿಲ್ ಪಿಟ್ಟಾ, ಇತ್ತೆ ದಾಟ ಕಾಲಯತಾಲೆ. ಹೇ

30. ಫುಲ್ಲಾ ವಾಲೀನ ಕೆಲ್ಲಿ ನಕ್ಸಾ

31. ವಣತೀರ ವಾಲ್ಲೆ ಅಲಂಕಾರು

32. ತಲವಾರ ಧರಿಲೆ ಗಾಂವಚೆ ಪ್ರಮುಖ

ಮಿಶ್ರಣ, ವಣತಿ ಅಥವಾ ಖಾಂಬ್ಯಾರಿ - ಚಿತ್ರ ಕಾಡಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಪಕ್ಕಲೆಕ, ಲಿಂಪುನ ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಏಕ ತಾಸು ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪರಾಂತ, ಸಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಮಿಶ್ರಣ. ತಾಪೆನೆ ಕಾಪುನ ಕಾಡತ ಎತ್ತಾಲೆ. ಕಾಗ್ದಾರಿ ಸುಟ್ಟಯಿಲೆ ಚಿರಫ್ಯಾನ್ ವಣತಿರಿ ಗುರ್ತು ಘಾಲ್ತಲೊ ಉರ್ತಾಲೊ. ಜಾಗ್ರತೆನೆ, ತೆ ಚಿರಫ್ಯಾನ್ ಅಥವಾ ದುಸರಿ ಆಕೃತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸ್ಸುಸರಿ ಫೊಳೊವ್ನು ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಧಂವೇ ವಣತೀರಿ ತಾಂಬಡೆ ಚಿತ್ರ ಅತ್ತ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ಶೋಭ್ತಾಲೆ. ಕೇಸ, ಭಾಂಗರ-ದಾಗೀನೆ, ದೊಳೆ, ನಾಕ, ಸೊಡೊವಚಾಕ, ಲೊಖಂಡಾ 'ಕಂಟ' ವಾಪರತಾಲೆ. ಜಾಯ್‌ಶಿಲ್‌ಕಿತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಗಿಲಾಯಿ ಗೆಲ್ಯಾರಿ, ಆಸಿಪರತ ತಾಂಬಡೆ ಮಿಶ್ರಣ ಸಾರೊಂವಚಾಕ ತೊಂದ್ರೆ ನಾಶಿಲೆ. ಚಿತ್ರಪೂರ್ಣ ಜಾಲ್ಯಾ ನಂತರ, ಏಕ ದಿಸಾನೆ, ಚಾರ ತಾಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ಉದಾಕ ಮಾರತ, ಉರಲ್ಯಾರಿ, ಚಿತ್ರಾಕ ಫೂಟ ಯೆಂವಚೆ ಭಯ ನಾಶಿಲೆ. ಅಶಿ ಏಕ ಆಠವಾಡಭರಿ ಉದ್ದಾಕ ಮಾರಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಅಶಿ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಚಿತ್ರ, ಏಕಚೀ ರಂಗಾನೆ ಕೆಲ್ಲೆ ತೆಕೆಯಿ, ರೇಖೀವ ಆನಿ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ದೇವಾಲಯಾಕ ಜಾಸ್ತಿಚಿ ಶೋಭಾ ದಿತ್ತಾಲಿ.

ಶಿಲ್ಪಿ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಸುತಾರ, ಗಾವಡಿ, ಗುಡಗಾರ ಆದಿ ಕಲಾಕಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ವಿಂಗಡ ವಿಂಗಡ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮಾಕ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ದೇವಿಪುರಾಣ, ಹಾಂತುಲಿ ಘಟನಾವಳಿ, ವಾಪರತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗೆಲಿ ಚಿತ್ರರಚನೆಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಕ್ರಮು, ಅಗದೀ ವೆಗ್ಳಿ. ಕೊರಾವ್ನು ಕೊರ್ಜಾ ಚಿತ್ರಾಂತು ಪರಿಣತ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಕಲಾಕಾರ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿನೆ, ಸುಂದರ ಆನಿ ನಾಜೂಕ ಕಾಮಗಿರಿ ಹಾಡ್ತಾ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ವ್ಯಕ್ತಿ, ದೇವ ದೇವತಾಲೆ ಭಾವ, ತೊಂಡಾರಿ ದಾಕೊಂವಚಾ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತನಾ ಭಯ-ಭಕ್ತಿ ಅಪ್ಶೀ ಆಪ ಜನಾಂತು ಜಾಗ್ರತ ಜಾತ್ತಾಲಿ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಭರ್ನಾಸಾಡೆ, ಆಜುಬಾಜೂನೆ ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ಆಕೃತಿ, ತ್ಯಾಚೌಕಟ್ಯಾಂತು ಬರೊವ್ನು ಅಥವಾ ಸೊಡೊವ್ನು ಹಾಡ್ಚೊ ರಿವಾಜ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಅಜಿಕಯಿ, ಹೀ ಚಿತ್ರ ಫೊಳೊವ್ನು ವಿಸರಚಿ ನೈ! ಪ್ರತಿಚಿತ್ರ ದೊಳೆ ಭರ್ನು ಫೊಳೊವ್ನು, ಆಜುಬಾಜೂಚಿ ಆಕೃತಿ, ಕಲಾವಿನ್ಯಾಸ ನಿರಖುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರತ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ, ರಸಾನುಭಾವ, ಚಡತವತಾ. ಅಮ್ಕೆಲೆ ಪ್ಯಾಲಗಡ್ಯಾನೆ ತಾಪ್ಯಾರಿ ಅಥವಾ ಕುಂಚ ಆನಿ ಕಂಚೀರಿ ಸಾಧನಾಯಿಲೆ ನೈಪುಣ್ಯ ಅರ್ಥ ಜಾತ್ತಾ. ಕುಸ್ತಿ, ಯುದ್ಧ ಆಸ್ಲೆ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂಕ ಫೂರಾಯಿ ದೊನತೆ ಖಾಂಚೆ ಅಂಕಣ ಸುದ್ಧಾ ವಾಪರಿಲ್ಲೆ ದಿಸುನ ಎತ್ತಾ.

ಏಕವರ್ಣೀಯ ಆಶ್ಶಿಲೆತರಿ, ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾಂನಿ, ತಾಂಗೆಲ್ಯಾ ಕೃತಿಂತು, ಬಟ್ಟುಚೀ ಕಾಳೂಕ ಆನಿ ಉಜ್ವಾಡಾಚೆ 'ಇಫೆಕ್ಟ್' ಹಾಡಚಾಕ ನಾಟಕೀಯತೆನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕೋಪ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಲಾಜ, ಖುಷಿ, ತೃಪ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಆದಿ ಭಾವ, ಅಥವಾ ರಸತೊಂಡಾರಿ ಹಾಡಚಾಂತು, ತೆ ಸಫಲ ಜಾಲ್ಯಾತಿ. ಸಾನಸಾನ ಚಿತ್ರಾಂತು ಸುದ್ಧಾ, ಆಕರ್ಷಕ ಕರಚೆ ಖಾತಿರ, ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಮಾತ್ತೆ ತಾಪ್ಲ್ಯಾಸು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಉರಚಾ ಪುರೊ! ಚಿತ್ರಾವಳಿ ಪಳೆಯತ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾರಿ, ದೇವ ದೇವತಾಂಕಿತಾ, ಹ್ಯಾ ಅಜ್ಞಾತ ಆನಿ ಅಪೂರ್ವ, ಕಲಾಕಾರ ಜನಾಂ ಬದ್ದುಲ ಗೌರವ ಆನಿ ಭಕ್ತಿ ವಾಡತ ವತ್ತಾ! ಇತ್ಲೆ ವಟ್ಟು ಪರಿಣತಿ ಪಾವಿಲೆ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಆಮ್ಯಾ ಸೊಣ್ಣು ಗೆಲ್ಲಿಲೆ ಕಲಾಕೃತಿ ದೆಕ್ಕು ಪಳ್ತಕಯಿ, ಸ್ವತ: ತೆ ಕಲಾಕಾರ, ನಾವೊಂ-ನಿಶಾನ ನಾಸ್ತಾನಾ ಅದೃಶ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾತಿ! ಹಾಂಗಾಥಂಯಿ ಉರಲಿಲೆ ಕಲಾವಶೇಷ, ಫೊಳೊಂವಚಾಕ ಆಮ್ಯಾ ಫುರಸತನಾ. ತೆನ್ನ್ಯಾ, ತಾಂಗೆಲಿ ಕಲಾಪರಂಪರಾ, ಮುಖಾರಸುನ ವ್ಹೊರಚೀ ಸಾಧ್ಯತಾ ಧೂರಚೀ ಉರಲೀ!

3. ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚೆ ವಿಧಾನ

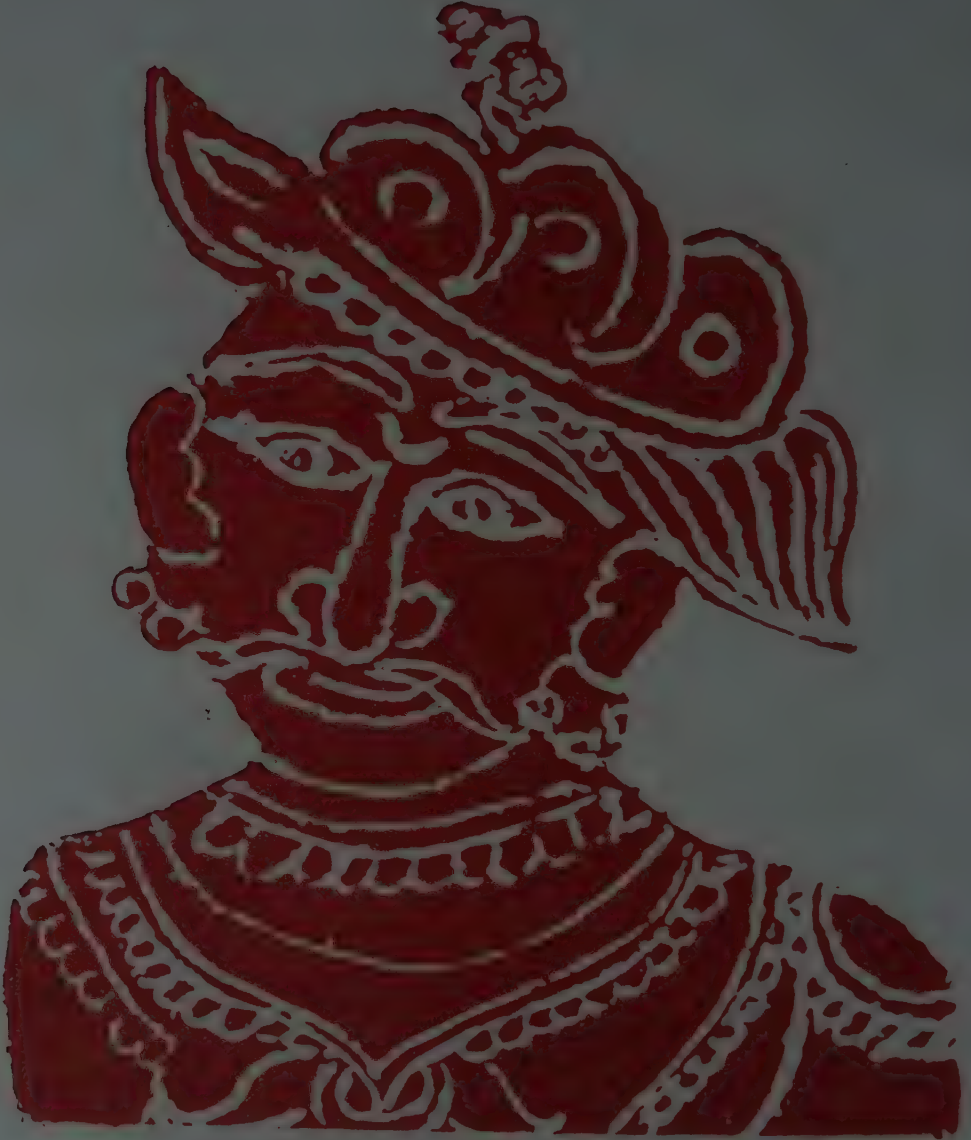
ಶಿಲ್ಪ, ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರಾ ವಾರೀಚಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ, ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಾಚೊ ವ್ಯಾಪಕ ಜಾವ್ನು ಅಧ್ಯಯುನ ಕರ್ಕಾಪಡ್ತಾಲೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ದೇವಿಭಾಗವತ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಶಿವಪುರಾಣಾದಿ ಪುಸ್ತಕಾಂತಲಿ ಕಾಣಿಯೊ ಆನಿ ಘಟನಾವಳಿವಟ್ಟು ತಾಂಕಾ ತೊಂಡ್‌ಪಾಟ ಉರಕಾ ಪಡತಾಲೆ. ಪ್ರಸಂಗ ಆಯ್ಲಾತಶಿ ತಾನಿ ಜಾಯಶಿಲೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಳಸುವಕಾ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಪ್ರತಿಮಾ ಲಕ್ಷಣ, ಕಳ್ನು ಘೆವಚಾಕ ಶ್ರಮ ಕರ್ಕಾಶಿಲೆ. ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ ಅಂತೂ ಜಿಬೇ ತುದಿರ ಉರಕಾಶಿಲೆ. ಇತ್ಲಿ ಪೂರಾಯಿ ಮಾಹಿತಿ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಕರ್ನು ಘೆನಾ ಪಡೆನ ಮಾತ್ರ, ತಾಕ್ಕಾ ಆಪ್ಣೆ ರಚೊವಕಾ ಶಿಲ್ಲೆ, ಚಿತ್ರಾಚೆ ಪೂರ್ಣರೂಪ, ದೊಳ್ಯಾ ಮುಖಾರ ಯೆವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯಜಾತ್ತಶಿಲೆ. ಮನಾಂತ ರೂಪ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಚಿತ್ರ. ವಣತೀವ್ಯೆರಿ ಕಾಡಚೆ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟಾಕಾಮ ! ತ್ಯಾ ಮಿತಿ, ತಾಗೆಲೆ ಧಡಪಡಾಕ ಮಿತಿ ಉರನಾಶಿಲಿ. ಏಕ ವರ್ಣಾಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತು, ಆಕಾರ, ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಭಾವ ವಗೈರೆ ಆಕರ್ಷಕ ಕೊರ್ನು ಹಾಡಚೆ ಸಸಾರ ನೈ! ತರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನಿ ಸುಟೆಯಿಲಿ ಖುಬಶೀ ಚಿತ್ರ ಪಳೈಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಾಂಗೆಲಿ ಕಲಾಪರಿಣತಿಚೇರಿ ಭಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾತ್ತಾ! ಹೊನ್ನಾವರಚ್ಯಾ ರಾಮಮಂದಿರಾಂತಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಆನಿ ಸರಸ್ವತಿಲಿ ಚಿತ್ರಂ ರೇಖೀವ ಚಿತ್ರಾಚೇ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ.

ದೇವ-ದೇವತೆಕ ವಟ್ಟು ಮನಶಾಲೆ ರೂಪ ದಿಲ್ಯಾರಿ ಸುದಾ, ತೇ ಪೂರಾಯಿ 'ಅತಿಮಾನವ' ಮ್ಹಣುಚಿ ದಾಕೊವಕಾ ಪಡತಾ. ತ್ಯಾಖಾತಿರ ತಾಂಕಾ ಆಮಚಕಿಂತಾ ವಿಂಗಡ ನಮುನ್ಯಾ ಚಿತ್ರಣ ದಿವ್ಕಾ ಪಡತಾ. ಮಸ್ತ ಮಾತ್ತೆ ಆನಿ ತೊಂಡ, ಚಡತೆ ಹಾತ, ವಿಚಿತ್ರ ಭಂಗಿ ಆನಿ ಪ್ರಾಣಿವಾಹನ, ಲೆಕ ಕರ್ಚಾ ಜಾಯನಾಶಿಲೆ ಆಯುಧ, ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಕುವಕಾ ಪಡತಾ. ಥೊಡೆಫಂತಾ ಅಕ್ರಾಳ ವಿಕ್ರಾಳ ರೂಪ, ದೈತ್ಯರೂಪ ಚಿತ್ರಣ ಕರ್ತನಾ ದಿವಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಗಣರೂಪಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಿ ರಾಬ್ಬಿಲೆ, ನಾಂಚೆ, ಬಶ್ಶಿಲೆ, ನಿದ್ದಿಲೆ, ಪ್ರಯಾಣಕರತ ಉರಚೆ 'ಪೋಸ್' ಅಥವಾ ಭಂಗಿ ದಾಕೊವಕಾ ಪಡತಾ. ದೇವತಾಕ ದೋನಿ, ಚಾರ, ಸ, ಆಟ ಆನಿ ಧಾ ಹಾತ ಉರತಾತ. ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮಾಕ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾಧಾರಿ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಈಶ್ವರಾಕ ತ್ರಿಶೂಲ, ಡಮರು ಉಜ್ವಾಕೊಯ್ತಿ ಧರ್ಲೆಲೆ ವಾರಿ ದಾಕೊವಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಗಣಪತಿ ದೆವಾಕ, ಹಾತಾಂತ ಪಾಸು, ಅಂಕುಶ, ಶ್ರೀರಾಮಾಕ ಧನುಷ, ಆನಿ ಬಾಣ, ಸರಸ್ವತಿಕ ವೀಣಾ, ಅಕ್ಷಮಾಲಾ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಸ್ಲೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಖಾಸ ಪರಿಕರ ಉಶುನ ದಿಸಚೆವಾರಿ ಸುಟೊವಕಾ ಜಾತಾ ತಶಿಚಿ ಕಮಂಡಲ ಆನಿ ಅಕ್ಷಮಾಲೆನೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶೂಲ, ಟಂಕ, ವಜ್ರ ಸಮೇತ ಸುಬ್ರಮ್ಹಣ್ಯ, ಕುರಾಡ ಧರಿಲೊ ಪರಶುರಾಮ, ನೇಗಿಲಧಾರಿ ಬಲರಾಮ, ಕಮಲಾಂತ ಬಶಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅಶ್ಶಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ದೇವತಾಂಕ, ವಳಖುವಚಾಕ ಕಾಯಿ ಕಷ್ಟ ಜಾಯನಾ! ಹಾಂಕಾ ವಟ್ಟು ಮಸ್ತ ಹಾತ ದಾಕಯಲೆ ತರಿ, ಪಾಯಮಾತ್ರ ದೋನಿಚೀ ಉರತಾತಿ. ಶಿವಭಕ್ತ ಭೃಂಗಿಕ ಮಾತ್ರ ತೀನ ಪಾಯ! ಸಂದರ್ಭಾತಕೇತ ಹ್ಯಾ ದೇವತಾಂಗೆಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾರಿ ಹಾಸೊ, ಶೃಂಗಾರ, ರೌದ್ರ, ಉಗ್ರ, ತಾಮಸ, ಭಾವ ದಾಕೊಂವಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ, ಕಾವಿಕಾಲಾಕಾರನಿ ಯಶಸ್ವಿ ರೂಪಾನೆ ನಿಭಾಯಲಾ.

ಕುಮಟಾ ದೇವುಳಾಂತು, ಚಿತ್ರ ನಿರಖುನ ಪರಾಮರ್ಶಕೆಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಕಲಾಕಾರಾನಿ, ಆಪ್ಣಾಕ ಮೆಳ್ಳಿಲೆ ಚೌಕಟ್ಟಾಚೊ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಪಯೋಗ ಕರ್ನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆನಿ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರ ಸುಟೆಯಿಲೆ

33. ವೇಶ-ಭೂಷಣಾಂಚೇರ ಬ್ರಿಟೀಶಾಲೊ ಪ್ರಭಾವ

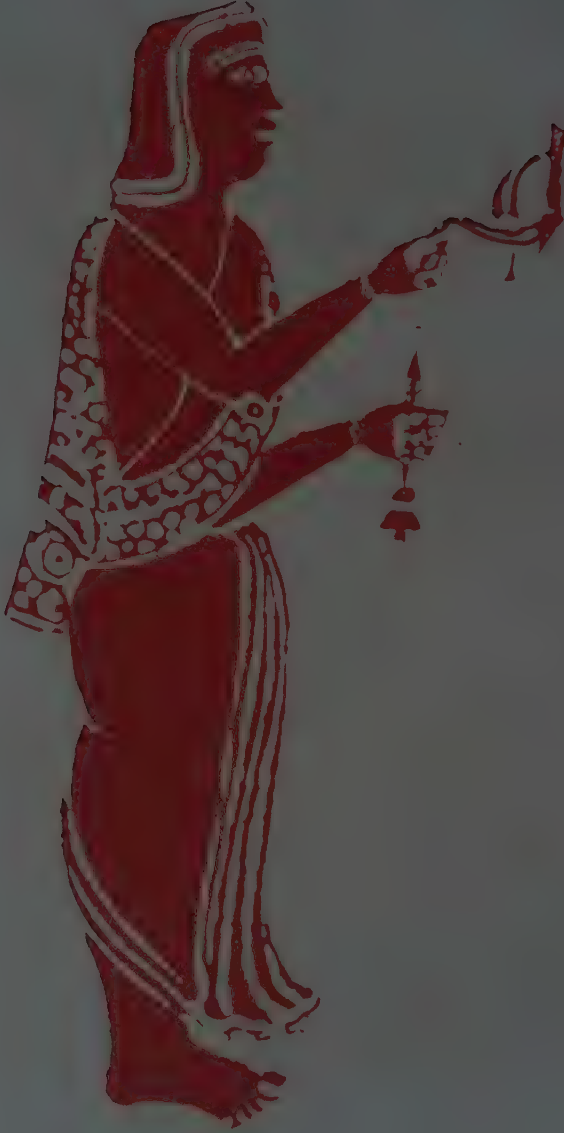

34. ಹಳ್ಳಿಗಾಂವಚೊ ರಸಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ

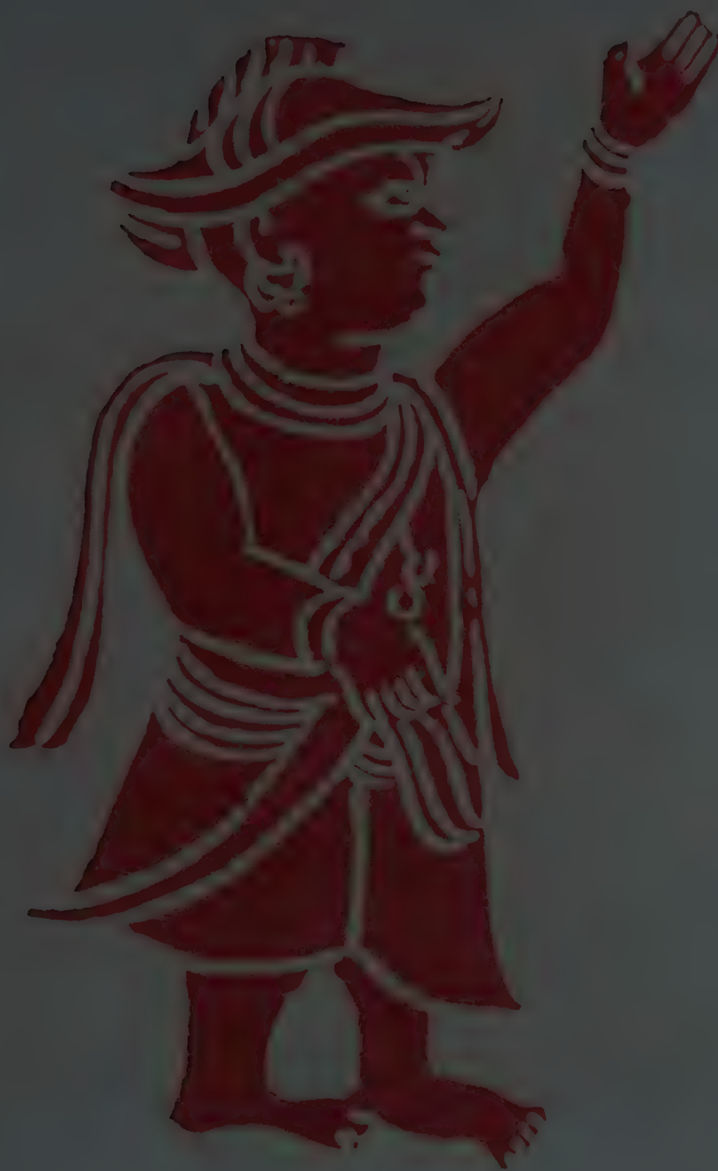
ನಿಪುರಿಕ ಏತಾ. ಧರ್ಮರಾಜಾಲೆ ಅಂಕಣ ಹಾಕ್ಕಾ ನಿದರ್ಶನ ಫಾವಯೆತ. ತಾಗೆಲೆ ಶಿರೋಭೂಷಣಾಚೊ ಭಾಗಜಾಯಶಿ ರಚಯಿಲೆ ವರ್ತುಳಾಂತು ಮಾತ್ರ, ಗಳೊ, ಭುಜ ಯೆಯಶೀ ಕರ್ನು. ದೋನಿ ಹಾತಾನಿ ವರ್ತುಳ ಪೂರ್ಣ ಜಾಲ್ಯಾವರಿ ದಾಕಯಿಲಾ. ವರ್ತುಳಾವೈರಿ ಕಲಶ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಸುತ್ತುಚಿ ಸುಟೆಯಿಲೆ ಜ್ಯಾಮಿತಿ ನಕ್ಷಿನೆ. ಹ್ಯಾ ಅಂಕಣಾಕ ಭವ್ಯರೂಪ ಆಯಿಲ್ಯಾ. ದಾವೆ ಹಾಂದ್ಯಾರಿ ಧನುಷ, ದೋನಿ ಭುಜಾರಿ ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಆನಿ ನಿರಿಯೋ ಘಾಲ್ನು ನೆಸೆಯಿಲೆ ಧೋತರ. ಹಾಜ್ಯಾನೆ ಧರ್ಮರಾಯಾಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಠಾವ್ನು ದಿಸ್ತಾ. ಉಮಾ ಸಹಿತ ನಾಗಾಭಾವರ್ಸ್ತ್ಯಾರಿ, ಆಸೀನ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಈಶ್ವರಾಲೆ ಚಿತ್ರಯೀ, ಅಪೂರ್ವ ಆಸ್ಸ. ವಿಜಯನಗರಕಾಲಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಪಾಕ್ಷಿ ದೇವಳಾಂತಲೆ, ಶಿವಲೀಲೆಚೆ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಆನಿ ಉತ್ತರಭಾರತಾಂತು ಶೈವಪುರಾಣಾಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ಸುಟೆಯಿಲೆ ಚಿಕಣಿಚಿತ್ರಾ ಇತ್ಲೆ ಸುಂದರ, ಓಂ ಏಕವರ್ಣ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಳಿಲೆ ವಿಷಯಾಂತು ಸಂಶಯನಾ! ಪಾಂಚತೊಂಡಾಚೊ ಈಶ್ವರು, ಕೇಶರಾಶಿಚೆ ಜಟೆನೆ ಶೋಭತಾ. ತಾಂತು ದಾಕಯಿಲೆ ಗಂಗಾ ದೇವಿಕ ಪಳೆಯತನಾ, ಪಕ್ಷಿನೆ, ಶ್ರಮಾನೆ ಜಾಂವಿಲೆ ಗೂಡಾಂತ ಬಸ್ಸಿಲೆ, ಪಿಲ್ಲಾಗೆಲೊ ಉಗಡಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ಕೈಲಾಸಾಂತು ಕೆಲಿಶಿ ಲೋಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ ಕಿ ಕಿತಕಿ. ಕಾವಿಚಾ ಈಶ್ವರಾಕ ಭರ್ತಿ ದಾಡಿ ಆನಿ ಮಿಶಿ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ! ತಾಗೆಲೆ ಧಾ ಹಾತಾಕಯಿ ಕಾಮ ದಿಲ್ಲಾ. ಡಮರು, ಚಂದ್ರ, ತ್ರಿಶೂಲ ಆನಿ ಮೃಗ ಏಕೇಕ ಹಾತಾಂತು ಧರ್ನು ಆನಿ ಉರಿಲೆ ಸಯಿ ಹಾತ ಜಾಯಿಲೆಕ ಪ್ರಿತಿ ಕೊರ್ಬ್ನಾಕ ಉಪಯೋಗ ಕೆಲಾ! ಏಕ ಜೋಡಿ ಹಾತಾನ ಶಿರಾ ಅಪ್ಪೊಮಾರಲಾ ಆನಿ ಉರಲೆ ಚಾರಿ ಹಾತ. ಸ್ತನಮರ್ದನ ಕರುಕ ವಾಪರಲ್ಯಾತಿ. ಏರ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ವಿಷ್ಣುಲೆ ಉಪಾಸಕ ಜಾಲ್ಲೆತರಿ, ತಾಂಗೆಲೆ ಮಸ್ತ ದೇವಳಾಂತು ಶಿವಾಕಯಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ದಿಲಾ.

ಈಶ್ವರ ಜಾನೆ ಶಿವಾಗೆಲೆ ಸಭಾಗೃಹಾಂತು ಆಪಲೆ ಸಂಗೀತ ಆನಿ ನಾಚಾನೆ ಮನರಂಜನ ಕರ್ತಾಲೊ ಭೃಂಗಿ. ಹಾಗೆಲೆ ಪಾಲಕ, ಈಶ್ವರಾಕ, ತೀನ ದೋಳೆ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಹಾಕ್ಕಾ ತೀನ ಪಾಯ್! ಹಾಕ್ಕಾ ಜಪಾಪತ ಏಕ ಪಾಯ್ ಕಶ್ಶಿ ಆಯಲೊ? ಮ್ಹಳಿಲೆ ವಿವರಣ ಆಮ್ಹಾ ಮೆಳ್ಳಾ. ಥೊಡೆ ಕಡೆನ ಈಶ್ವರಾಕ ಏಕ್ಕs ಪಾಯಾರಿ ರಾಬಿಲ್ಯಾವಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ. ಬಹುತಃ ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಕರ್ಚೆ ಭರಾಂತ, ಏಕ ಪಾಯ್ ಉಸ್ತಳನು ಹ್ಯಾ ಭಕ್ತಾಲಾಗಿ ಯೆವ್ನು ಪಡಚಾಪುರೋ! ತಾನ್ನೆ ಸ್ವಾಮಿಗಲೀ ಕೃಪಾಮ್ನುಣು, ಆಪ್ನಾಗೆಲೆ ಅಂಗಾಂತು ತೊ ಪಾಯ್‌ಧಾರಣ ಕರ್ನು ಘಾವ ಆಸ್ಸ! ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಕಲೆಂತು ಭೃಂಗಿಲೀ ತಿಸರೊ ಪಾಯ್, ಕೃತ್ರಿಮ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಿಸುಯಿಲೆ ವಾರಿ ದಾಕಯಿಲಾ. ಕುಮಟೆಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತು ಸುದ್ಧಾ ಹೆಂಚಿ ನಮೂನೊ ಆಸ್ಸ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಭೃಂಗಿಕ ಅಪೂರ್ವ ರೂಪ ದೀವ್ನು ಅಜರಾಮರ ಕೆಲ್ಲಾ. ದೋನಿ ಹಾತಾನ ಟಪರಿ ವಾಜಯತ ತೀನಿ ಪಾಯ ತೀನಿ ಭಂಗಿನೆ ನಾಂಚಿ ವಾರಿ ದಾಕುನು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಾಂಚಾಕ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಳಿಲಿ ಸಹಜರೂಪ ದೋಳ್ಯಾಮುಖಾರಿ ರಾಬತಾ.

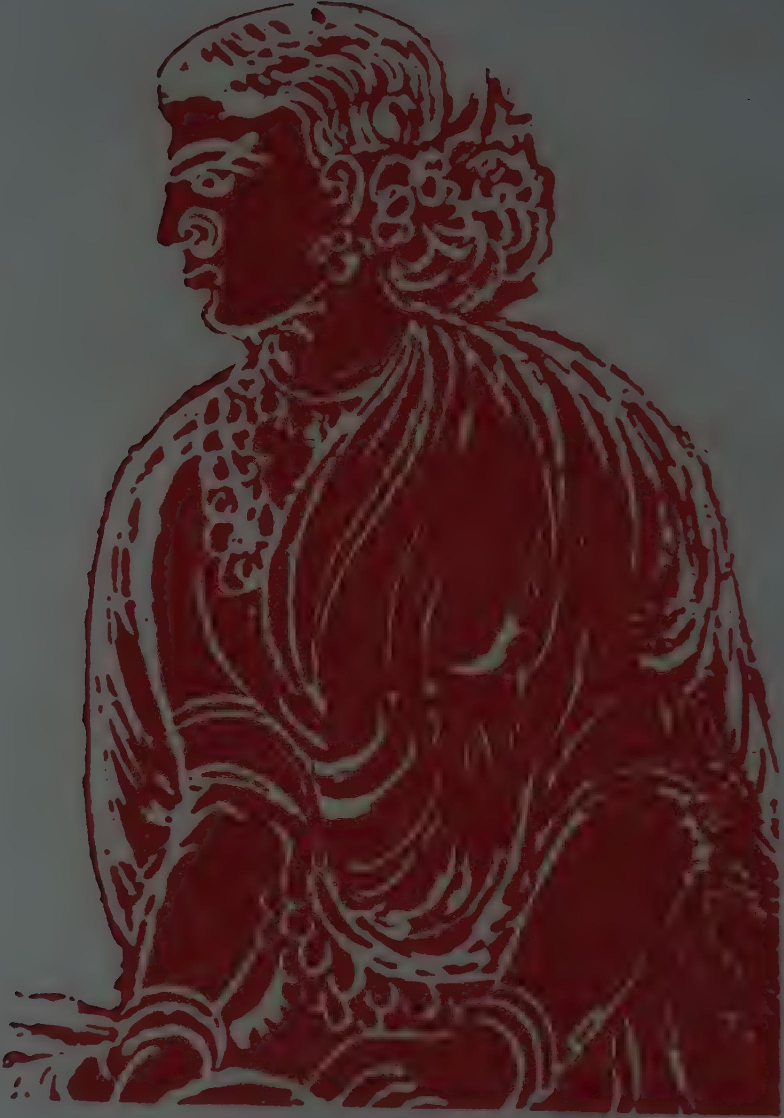
ಕೌರವ-ಪಾಂಡವಾಲೆ ಯುದ್ಧಾಚೆ ಚಿತ್ರೀಕರಣಾಕ ದೋನ-ತೀನ ಅಂಕಣ ವಾಪರಲ್ಯಾತಿ. ರಥಾಕ ಜಾಂಯಿಲೆ ಘೋಡೆ, ಮಸ್ತ ಥಕಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ತರಿ, ಸಾರಥಿಲೆ ಆಜ್ಞೆಪ್ರಕಾರ ದೋನ ಆನಿ ಚಾರ ಚಕ್ರಾಚೆ ರಥ, ವಾರ್‍ಯಾಚೆ ವೇಗಾನೆ ಓಡುನ ಧಾಂವಚಾ ಲಾಗಲ್ಯಾತಿ. ಹಾಂತು ಅರ್ಜುನಾಲೆ ರಥಾಕ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಸಾರಥಿ ಜಾಲಾ. ಮ್ಹುಣು ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ ತಾಗೆಲೆ ಹಾತಾಂತು ಶಂಖಿ,

35. ಪೂಜೆಂತು ತಲ್ಲೀನ ಜಾಲ್ಲೊ ಭಟ್ಟಮಾಮು

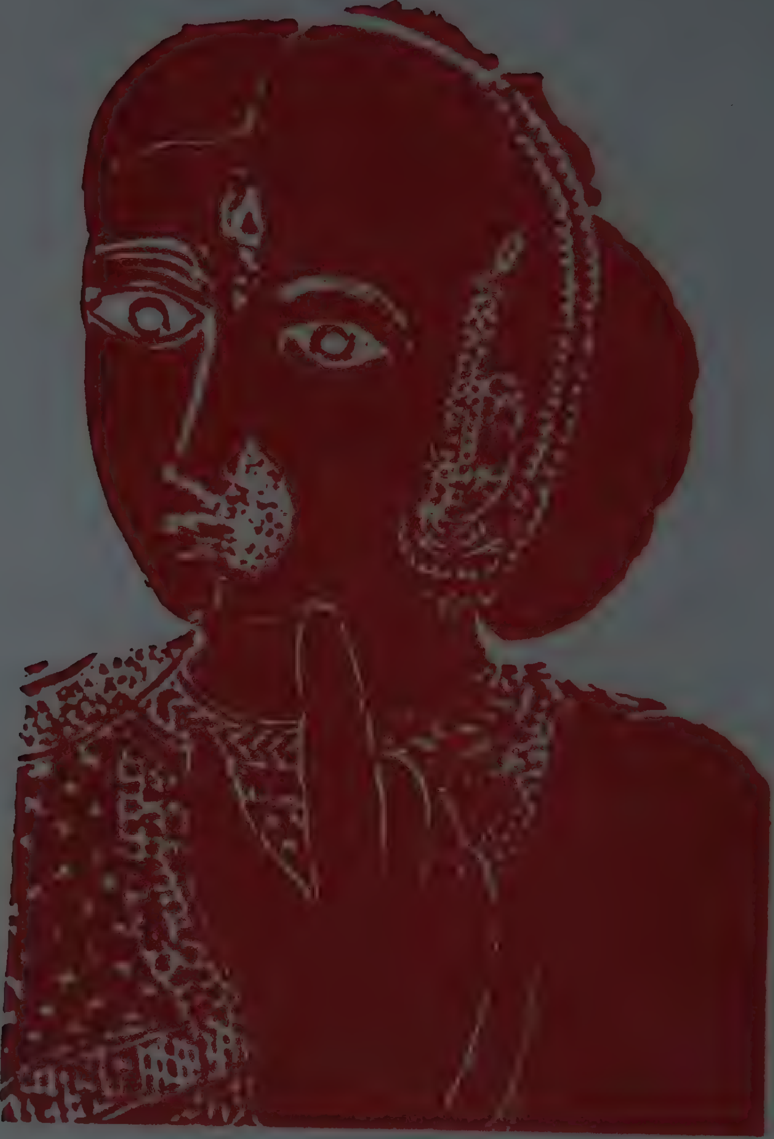
36. ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೊ ಕುಬ್ಜ

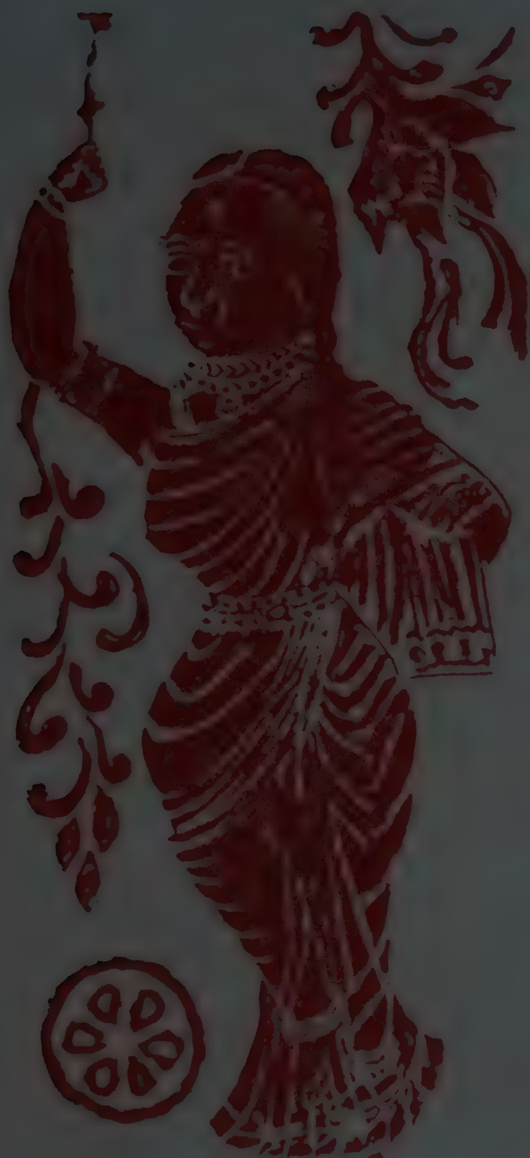
37. ಕೊಂಕಣಿ ಗ್ರಹಿಣಿ ನಮುನೆ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನಘೆತಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ

[illegible]

[illegible] (Profile) [illegible]

38. ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಗ್ರಹಿಣಿ

39. ಫುಲ್ಯಾ ವಾಲ ಧರಿಲಿ ಲತಾಂಗಿನಿ

ದಶಾವತಾರಾಂತು, ವಾಮನ ಅವತಾರಾ ಚಿತ್ರ ಸುಮಾರ ಕಡೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಸನಾರಿ ಬಸಲ್ಲಾ, ಗಿಡ್ಡ ವಾಮನ-ಭಿಕ್ಷುಕಾಕ ದಾನ ಕರ್ಚಾಕ ಹಾತ ಮುಖಾರ ಕೆಲ್ಲಾ. ಸಾಧುಸಂತಾನಿ ಘಾಲಚೆ ನಮುನ್ಯಾಚಿ ಕಾನಟೋಪಿ ಘಾಲ್ನು ಏಕಹಾತಾ ಛತ್ರಿ ಧರ್ನು, ಆನೇಕ ಹಾತಾಂತು ಕಮಂಡಲ ಘೆವ್ನು ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿ ಶೋಭತಾ. ಅಂಕಣ ರಿತ್ತೆ ದಿಸಚಾ ನಾ, ಮ್ಹಣು ಅಂಕಣಾಂತು, ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಚೆ ಚಿತ್ರಣಕೆಲಾ. ಹಳದಿಪುರಚೆ ದೆವಳಾಂತು, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿನೆ ವಾಮನಾಕ ಮಾಗ್ಗಿಲೆ ತಿತ್ಲಿ ಜಮೀನದಾನ ದಿಂವಚಾಕ ಹಾತ್ತಾ ಚಂಬಾನೆ ಉದಾಕ ಘಾಲ್ಯಾವರಿ ದಾಕ್ಯೆಲಾ ಹಾಂಗಚೆ ಚಿತ್ರ, ಅನನುಭವಿ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಕಾಡಿಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಪಾಪರ್ ಜಾಲ್ಲೆಲೊ ಬಲಿರಾಯು, ವಾಮನಾಕ ತಾಗಲೆ ತಿಸ್ರೆ ಪಾವುಲ ಆಪಲ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾರಿ ದವರಚಾಕ ವಿನಂತಿ ಕರತ ಆಸ್ಸ. ಮಾಚಾಳಿಂತ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಕ ನೆಲಾರಿ ಲಕೊವ್ನು, ಪಾತಾಳಾಕ ವಾಮನಾನೆ ಧಾಡತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದೃಶ್ಯ ದಿಸ್ತಾ. ತೇಂಚಿ ದೃಶ್ಯ ಕುಮಟೆಂತು ಪಡಿಲ್ಲೊ ಬಲಿರಾಯು, ಉಟಾವ್ನು ಖಡ್ಗಾನೆ ವಾಮನಾ ಬರೊಬರ ಲಡಾಯಿ ಕರ್ತಲೊ ರಾಕ್ಷಸ ಅಶಿ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ! ಏಕಚಿ ಪುರಾಣಾಚೆ ಪ್ರಸಂಗಾಕ ಇತ್ಲೆವಟ್ಟು, ಕಲಾರೂಪ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಕಲಾಕಾರಾಬದ್ದಲ ಅಭಿಮಾನ ದಿಸಚೆ ಪೈಲೆ ಉರತಾವೆ?

ಕುರಾಡ ಧರ್ಲೆಲೊ ಪರಶುರಾಮು, ಸುಮಾರಿತ್ಲೆ ದೆವಳಾಂತ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಹಾಗಲೊ ಬಾಪಯಿ ಜಮದಗ್ನಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಕಾಮಧೇನುಕ, ಅಪಹರಣ ಕರ್ಚಾಕ ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ ರಾಯು ಎತ್ತಾ, ಆನಿ ಜಮದಗ್ನಿಕ ಮಾರ್ನ ಘಾಲ್ತಾ. ತೆನ್ನಾ ತಾಜ್ಜಿಸೂಡ ಘೆವಂಚೀ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ, ಪರಶುರಾಮ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಪುರಾಣಾಚಿ ಕಾಣಿ. ಪರಶು ಅಥವಾ ಕುರಾಡ ಧರ್ಲೆಲೆ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ವಿನ್ಯಾಸ ಆಮ್ಕಾ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಶಿರಾಲಿಂತು ತಾನೆ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಪರಶು ಆನಿ ದಾವೆ ಹಾತುಂತು ಧನುಷ್ಯ ಧರ್ನು ಏಕ ರುಕ್ಕಾ ಮುಳಾಂತ ತಟಸ್ಥ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ದೆಕ್ಕುಪಡತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಹೊ ಆಪ್ಪಣ ಆಶ್ರಮವಾಸಿ ಋಷಿಪುತ್ರ ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಸರ್ನ, ರಾಯಾವಾರಿ ವೇಷಭೂಷಣ ಕರ್ನ ಕುರಾಡ ಧರ್ನ ರಾಬಲಾ! ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಕ ವಿಂಗಡಚಿ ಅಂಕಣಾಂತ ದಾಕಯಲಾ. ತಾಗೆಲೆ ವೀಸಯಿ ಹಾತ, ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಂತ ಸುಟೊವ್ನು ಎಕೆಕ ಹಾತಾಂತು ಎಕೆಕ ಆಯುಧ ದೀವ್ನು ಎಕ್ಕ ಘಂತಾ ಒಟ್ಟುಯಿ ವಾಪರತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಾರಿ ಕೆಲಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಹನುಮಂತಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ ದೋನಿ ವೈರಿಕ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಅಂಕಣ ಕರ್ನು, ಥಂಚಾನೆಚಿ, ಲಡಾಯಿ ಜಾರಿ ದವರಲ್ಯಾವಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ! ರಾಮ-ರಾವಣಾಲಿ ಲಡಾಯಿಕಯಿ ಹೆಂಚೀ ತಂತ್ರ ಬಳಸುಯಲಾ. ಹಳದಿಪುರಾಂತ, ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಕ ಆಟ ಹಾತ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ. ತಾಂತುಯಿ ಎಕ್ಕಾಂತ ಖಡ್ಗ, ಆನೇಕಾಂತು ಢಾಲ ಆನಿ ಉರಲೆಲಿ ಸ ಹಾತ ಖಾಲಿ ಆಸತಿ. ಮಾಚಾಳಿ ದೆವಳಾಚ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ, ಬಾರಾ ಹಾತ್ತಾನಿ ಶೊಭತಾ. ಕುಮಟೆಂತು, ಪರಶುರಾಮು ಮೆಟಕೊಡಲಿವಾರಿ ಭಾರಿ ಕುರಾಡ ವ್ಹಾವನು, ವೈರಿಕ ಸಂಹಾರ ಕೊರಚೆ ದೃಢನಿಶ್ಚಯಾನೆ ಭ್ಯಾರಸರಿಲ್‌ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಕ ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಮುಖ್ಯ-ದೈವತ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿಗಲೆ ಚಿತ್ರಣ, ಅನೇಕ ಕಡೆನೆ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾ. 'ಮಹಿಷ' ಅಥವಾ ರಡ್ಡೊ, ಹ್ಯಾ ರೂಪಾನ ಆಯಿಲೆ ರಾಕ್ಷಸಾಗಲೆ ವಧ, ಶಿಲ್ಪ-ಚಿತ್ರಾಕಾರಾನಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ನಮೂನ್ಯಾನೆ ದಾಕಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಯಿ, ಹ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂತ ಫಾಟಿ ಪಡ್ಲೆನಾತಿ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ,

ರಕ್ತಾಲೆ ಮುಂಡ ಹಾಸ್ತಾನು, ಹಾತ್ತಾಂತಲ್ಯಾ ತ್ರಿಶೂಲಾನೆ, ಭರ್ಚೆ, ಖಡ್ಗ, ಪರಶುನೆಯಿ ತಾಕ್ಯಾ ಮಾರತ ಆಸ್ಚಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ. ಶಿರ್ಸಿಂತು ದುರ್ಗಾದೇವಿಲೆಂ ಸಿಂಹು ಸುದ್ಧಾ, ಮ್ಹೈಷಾಚೇರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕರತ ಆಸ್ಸ! ಅಷ್ಟಭುಜಾಸಿಂತು ದುರ್ಗಾ, ಚತುರ್ಭುಜಾ, ಅಥವಾ ಬಾರ ಹಾತ್ತಾಚಿ ದೇವಿನೆ ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಕೇಸು ಧರ್ನು ತಾಣ್ಣೂನು, ಜೀಬ್ ಭ್ಹಾರ ಓಡುನು, ಕುರ್ಬು ಮುಸ್ಸುನು, ಗದಾ ಆನಿ ಖಡ್ಗಾನೆ ಪ್ರಹಾರ ಚಲ್ಲಯಿಲೆ ಪಾವಿ ದಾಕಯಿಲಾ. ರಕ್ತಾಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಜಾವ್ನ ಮುಂಡಾ ರೂಪಾನೆ ಮುಲ್ಯಾಕ ದಾಕಯಿಲಾ. ಮಾಹಿಸಕುರ್ದೆಚೆ ದುರ್ಗೆಲೆ ಚಿತ್ರ ಚೋರದಾರ ಆಸ್ಸ. ಅತರಾ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಯುಧ ಧರ್ನುಯಿ, ದೇವಿ, ಶಾಂತ ಚಿತ್ತಾನೆ ಶೋಭತಾ. ಜವಳೇರಿ ಪಳ್ಳೆ ರಕ್ತಾ ದೇಹಾಂತಲ್ಯಾನ ಭ್ಹಾರ ಆಯಿಲೊ ರಾಕ್ಷಸು, ಕಂಗಾಲ ಜಾವ್ನು, ದೇವಿಚೇರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕೊರ್ಚೆಪ್ರೇಕ ಕಶಿ? ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ವಿಚಾರಾಂತು ಪಡಲಾ.

ಮಾಹಿಸಕುರ್ದೆಚೆ ಅವ್ಯಾಸ್ದೋಪಸ್ಯಾಸಾಂತು, ದೇವಿಲೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೂಪಾಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದಿವ್ನು, ಚಿತ್ರ ಕಾಡಿಲ್ಲೆ ಸಹಜಚಿ ಆಸ್ಸ! ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ, ಪದ್ಮಾಸನ ಘಾಲ್ನು ಪೀಠಾಚೇರಿ ಬಸಲ್ಯಾ. ಉಜವ್ಯಾ ಆನಿ ದಾವ್ಯಾದಿಕಾನ, ದೋನ ಭಕ್ತ ಪಾಂಯಪಣ್ಣ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಧೂಮ್ರಲೋಚನ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಸಂಹಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ, ಏಕ್ಯ ಅಂಕಣಾಂತು ವಿರಾಜಮಾನ ಆಸ್ಸ. 'ಚಂಡ-ಮುಂಡ ಮರ್ದಿನಿ' ದೃಶ್ಯಾಂತು, ಸಿಂಹಾರಿ ಸವಾರಿ ಕರತ ದೇವಿ, ದೋನಿ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಏಕ್ಪಟ್ಟಿ ಮಾರ್ಚು ಘಾಲ್ತ ಆಸ್ಸ. ಆನಿ ಏಕ ಚಿತ್ರಾಂತು (ಬಹುತೇಕ ಶಾಂತ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ದುರ್ಗಾ) ಹಾತ ಜೋಡುನು ದೇವಿ ರಾಬಲ್ಯಾ. ತಿಗೆಲೆ ಸೌಮ್ಯ ರೂಪ ಅಗದಿ ವಿಸ್ಮಯಾನ ಪಳೆತ ಸಿಂಹು ರಾಬಲಾ! ದೋನಿ ಬಲಿಬಾನ ರಾಬಿಲೆ ಭಕ್ತ, ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಗತ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಶ್ಶಿ, ಕಲಾಪಳೆಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣೆ ಧರ್ಮೆಷ್ಟ. ಭಾವುಕ ಆನಿ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಕಿತ್ಲೆ ಹೋಡು ಕಲೆಚೆಂ ವಿಚಾರೆಂ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲ್ಲ, ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಥೊಡೆ ನಿದರ್ಶನ, ಓಂ ಪಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ದಾಕೊವಸು ದಿತ್ತಾತಿ.

4. ನಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರ

ಸಾತ ವರ್ಸಾ ಪ್ರಾಯೆರ, ಮಗೆಲೆ ಉಜ್ವೆ ಪಾಯಾಕ ಜಖಂ ಜಾವ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಘಾಲ್ಕಾ ಪಡ್ಲೆ. ಮಾಕ್ಕಾ ಏಕ ಮಹಿನೊ, ಹಾಂತುಳಾರಿ ನಿದ್ದುನು ಉರಚೊ ಪ್ರಸಂಗ ಆಯ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ದೀಸಾಂತು ಖೆಳಚಾಕ, ಉಲ್ಲೊಂವಚಾಕ ಕೋಣೇ ದೋಸ್ತ ಮೆಳ್ನಾಶಿಲೆ. ಹಾಂವೆ ನಿದಿಲ್ಯಾ ಖೋಲಿಚಾ ವಣತೀರಿ ಸುಟೆಯಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿಚಿ ಮಾಕಾ ದೋಸ್ತಿ ದಿಲಿ! ಮಸ್ತ ಕಾಳ ಧೊರ್ನು, ಪಳೈತ ಆಯಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಶಿಲ್‌ತರಿ, ಆತಾ ಏಕಟಕ್ ಪಳೈತ ಆಸ್ತನಾ ವಿಂಗಡ ದಿಸಚಾ ಸುರು ಜಾಲೆ. ಪೈಲೆ ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನಾ ತೋರಣ ದಿಸ್ಲೆ. ಬಶಿಲ್ ತೆನ್ನಾ ತೀಚಿ ಚಿತ್ರ, ಧವಿ ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಘಾಲ್ಲೆಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾದಲಾಚೆ ಸೇವಕಾಲಿ ಮಾತ್ತೆ ಆನಿ ಮಾತ್ಯಂಚೊ ಸಾಲ, ಸಾಲ ಕಿ ಕಿತ್ತೆ? ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾಲೆ! ಪರತ, ನಿರ್ಖುನ ಪಳೈಲ್ ತೆನ್ನಾ, ಧಂವೆ ಆನಿ ತಾಂಬಡೆ ರಂಗಾಚಿ ಫುಲಾ ಚಿತ್ರ ದಿಸಲಿ. ಹೇ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಬದಲಚೆ ರೂಪ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಣು ಬಾಪ್ಪಾಕ್ ವಿಚಾರಲೆ. ತೆನ್ನಾ ತೊ, ಮಣಾಲೊ ''ಬಣ್ಣಾನ ಚಿತ್ರ ಸುಟ್ಟೈತಾನಾ, ನಮುನಮುನ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರ ದಾಕೊವಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಅಲಂಕಾರಾಂತ ಮಸ್ತ ಬಣ್ಣ ಹಾಡ್ಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಒಟ್ಟುಯಿ ಏಕ್ಕರಂಗಾಚೆ ಆಶಿಲ್‌ಮಿತಿ, ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಹೆ ಏಕರಂಗಾತುಚಿ ಆಪಲೆ ಬುದವಂತಿಕಾಯ್ ದಾಕೋಕಾಪಡ್ತಾ! ಪಿಂಪಳಾಪಾನ್ನಾ ತೋರ್ಣ, ತಾಜ್ಜೆಮುಳಾಂತು ಸರಪಳಿಚಿ ನಕ್ಷಾ ದಿಸ್ತ ನೈವೆ? ಲಕ್ಷದೀವ್ನು ಪಳೈ. ಏಕ್ಕಾ ಏಕ, ಗುಂತುನ ಪಡಿಲೆ ಸರ್ಪಶೆ ತುಕ್ಕಾ ದಿಸ್ತಲೆ! ಪಾನ್ನಾ ಮದ್ದೆ ವರ್ತುಳ ಲಕ್ಷ ದೀವ್ನು ಪಳೈ! ತೊ ಏಕ ರೂಕ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಲೋ. ಮದ್ದೆ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಸಾನಸಾನ ಗೋಲ ಪರಾಗ. ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ವರ್ತುಳ ಲಾಂಬ ಆಕಾರಾನೆ ಫುಲ್ಲಾಪಾಕಳಿ, ಪಾಕಳಿ ಮುಳಾಂತ ತುಕ್ಕಾ ದೇಂಟ ದಿಸ್ತಲೋ! ಹ್ಯಾಕಾವಿ ಚಿತ್ರಾಂತ, ಅನೇಕ ರೂಪ ತುಕ್ಕಾ ಮೆಳ್ತಲೆ'' ಬಾಪ್ಪಾನೆ ಸಮಜಾವ್ನು ಸಾಂಗ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ನಂತರ ಖಂಚೆಯಿ ದೆವುಳ ಅಥವಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಘರ ಪಳೆಯಲ್ ತೆನ್ನಾ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೂಪ, ಶೋಧಕಾಡಚೀ ಸವಯ್ ಜಾಲಿ.

ಮನುಷ, ದೇವ, ಆದಿ ಚಿತ್ರ ಕಾಡಚೋ ನಮೂನೊ ಆನಿ ವಿಂಗಡ ನಕ್ಷೆ, ವಾಲಿ, ಫುಲ, ಜ್ಯಾಮಿಟ್ರಿ ನಕ್ಷೆ ಆದಿ ಸುಟೊಜೀ ಪದ್ಧತ ಅಗದಿ ವಿಂಗಡ ಆಸ್ಸ. ದೋನ ಹಾತ ಲಾಂಬ, ಏಕ ಗೇಣರುಂದ ಪಾತ್ತ್ರಳ ಫಳಿ ನಾಜಲ್ಯಾರಿ, ದಾಟ ರಟ್ಟೊ ಚೀರ್ನು, ಕಂಪಾಸಾನೆ ವರ್ತುಳ, ಅರ್ಧವರ್ತುಳ, ಕಾಲ ವರ್ತುಳ, ವೃತ್ತಾಂಶ ದೀವ್ನು, ಮನಾಂತ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಕ್ಷೆ ಆನಿ ಚಿತ್ರ ಸುಟೋನ ಘೆಂವಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಹಂತಾರಿ, ಚಿತ್ರಾಂತು ಜಾಯಶಿಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕರ್ನ ಘೆವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ತಾಜ್ಜೆ ನಂತರ ಗುಡಗಾರ ಅಥವಾ ಆಚಾರಿ ಲಾಗಚಾನ, ಕೊರಾಂ ತುಯೆಲೆ ಸ್ಟೆನ್‌ಸಿಲ್ (Stencil) ಕರ್ನು ಘೆವಕಾ. ವಣತಿಕ ಮಾರ್ಲೆಗಿಲಾಯಿಚೇರ, ಹೋ ಅಚ್ಚು ದವರ್ನ ಘೆವ್ನ, ಲೊಖಂಡಾ ಕಂಪಾಸಾನೆ ನಕ್ಷೆಚೆ ನಕ್ಕಲ ಕಾಣ್ಣು ಘೆವಕಾ. ನಾಕ್ಕಾಶಿಲಿ ಚಡಾವತ ಗಿಲಾಯಿ, ತಾಸೇನೆ ಕಾಡತ ಗೆಲ್ಯಾರಿ, ಸಂಕಲ್ಪ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ನಕ್ಷೆ ಉದೇವ್ನು ಎತ್ತಾತಿ. ಹೆ ಸೂತ್ರ ವಾಪರತ ಆಯಿಲೆಮಿತಿ, ಕಾಮ ಸಟಸಟಿ ಜಾತ್ತಾ ಇತ್ಲೆನ್ನೈ, ತೋರಣ, ಸರಪಳಿ, ಫುಲ್ಲ. ಕಳೆ, ಪಾನ್ನ, ಜಾಯ್‌ತೆ ನಮುನ್ಯಾನೆ ದಿಸ್ಸಶಿ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಜಾತ್ತಾ. ಕಿಡಕಿ, ಬಾಗಿಲ, ಖಾಂಬೆ, ಅಂಕಣ, ಜಾಗೆ ಖಾಲೆ ಆಶಿಲೆಕಡೆ ವಟ್ಟು ಅಸ್ಲೆ ನಕ್ಷ ಸುಟೊವಯೇತ್. ನಕಲ ಕರಚಾಕ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣುನಾ. ತ್ಯಾಮಿತಿ, ನವೀನ, ಕಲಾಕಾರಾಕ ಹೆಕಾಮ ಲಾವ್ಯೇದ್. ಏಕ ಘಂತಾ

40. ಪಾಂಚ ಬಾಮುಣಾಂಕ ಸಂಭಾಳ್ಳಿ ದ್ರೌಪದಿ

41. ನಾಗಕನ್ನಿಕಾ

ಆಪ್ಶಿ, ತಯಾರ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಅಸ್ಲೆ ನಕ್ಷೆ ಚಿತ್ರಾಂಕ ಭೋ ಜಾಗೆ ಖರ್ಚು ಎತ್ತಾಲೊ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಪಾಸಗಿ ಘರಾಂಕ ವಟ್ಟಿ, ಅಸ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ವಾಪರಲಿ ದಿಸ್ಪುನ ಎತ್ತಾತಿ. ಪೂರ್ವಿ ಕಾಲಾಂತು ಬರೋಂವಚಾ ವಾಪರಚೆ 'ತಾಳೆ' ಪಾನ್ನಾಚೆ ಗ್ರಂಥಾಂತುಯಿ ಅಸ್ಲೆಚಿ ನಕ್ಷೆ,-ಚಿತ್ರ. ಕಂಟಾನೆ (ಚೂಪ ಕಾಡ್ಡಿನೆ) ಕಾಡತಶಿಲೆ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ಹಾಂಗಾ ಯಾದ ಕರ್ನು ಘೆವಯೇತ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಗಾಂವಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಜೈನಮಠಾಂತುಲೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ಇಕ್ರಾವೆ ಶತಮಾನಾಂತು ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ತಾಳೆ ಪಾನ್ನಾಚೆ 'ಧವಳಾ' ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಸುದ್ಧಾಂಯಿ ಅಸ್ಲೆ ನಮುನ್ಯಾ **ಚಿತ್ರ ಕಾಳ್ಯೆಲ ದೆಖ್ಕು ಪಡತಾ.**

ಸಾದಾ ಕಂಪಾಸಾನೆ, ಕಿತ್ಲೆ ನಮುನ್ಯಾ ನಕ್ಷೆ-ಚಿತ್ರ ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾಂನಿ ಕಾಡಲ್ಯಾತಿ, ಹೆಂ ಪಳಯಿತ ಗೆಲ್ಯಾರಿ, ಸಹಿತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರತಿಮಾಲಕ್ಷಣ, ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ ವಟ್ಟಿಚಿ ಹ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರ ಜನಾಂಕ ತೊಂಡಪಾಠ ಉರ್ಚೆ ಮಿತಿ, ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸೂತ್ರಾಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ದೇವ-ದೇವತಾಲೆ ಚಿತ್ರಕಾಡಚೆ ಕಾಂಯ್ ಹೊಡ ನಯಿಶಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸಂದರ್ಭ ಪ್ರೋಳೊವ್ನು ಕಸ್ಲೆ ನಕ್ಷೆ ಜಾಯ? ಆನಿ ತಾಂತು ವೈವಿಧ್ಯ ಕಶ್ಶಿ ಹಾಡಚೆ? ಚಂದಾಯಿ ಕಶ್ಶಿ ಭರಚಿ? ಮ್ಹಣು ಯೆವಯುನು ಘೆವ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಾಂತ ಹಾಡಚೆ ಕಷ್ಟ! ಬಹುತೇಕ ಹ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಜಾತ್ರೆಂತು, ಪಿಕಚಾ ಮೆಳ್ತಲೆ ಚರಡವಾಂಗಲೆ 'ಕ್ಯಾಲಿಡೋಸ್ಕೋಪ್' ಪೆಳ್ಳಿ, ಪಳೊವ್ನು ಉರಾಚೆ ಪುರೊ! ತಾಜ್ಯಾನೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಕಾ, ಪುರೊ! ತೀನ ಕಾಚೆ ಪಟ್ಟಿ, ತ್ರಿಕೋನ ಆಕಾರಾಂತು ಜೋಡಸುನು, ತಾಂತು ಕಾಂಕಣಾ ಚೂರ, ಭಿಂಗ್ಯಾಮಣಿ ಜೋಡಸುನು ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಪಿಕ ಆಂಡೊ, ಉಜ್ವಾಡಾ ಧರಲ್ಯಾರಿ ನಾನಾ ನಮುನ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾವಳಿ ದಿಸ್ತಾ ನೈವೆ? ತೆಂ ಪಳೊವನು ತಾಂಕಾ ಮಸ್ತ ವಿಚಾರ, ಪಿವಚಾಫಾವ! ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು, ಪಿಂಪಳಾಪಾನ, ವಡಾಪಾನ ಸಸಾರಾನೆ ಕಳ್ಳ ಘೆವಯೇತ್. ತಶಿಚಿ ವಾಸಾಳ, ಸೇವಂತಿ, ಜಾಂಚಿ, ಕಮಳ, ಸದಾನಂದ, ಅಸ್ಲಿ ಫುಲ್ಲಂ, ಕಂಪಾಸಾನೆ ಸೊಡಯಲ್ಯಾರಿ ಕಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹಣು ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಧಾರಣ ಎತ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ ಸುವಾರ ಚಿತ್ರಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಕಳೊ, ಪಾನ, ಫುಲ, ಪಾಕಳಿ, ಫಳ ಖಂಚಿ? ಮ್ಹಣು ಗುರುತಿಸುಂಚೆ ಕಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಘೊಡೆಕಡೆ, ಸರ್ಪಾ ಯೆಡೊ, ಅಲಂಕಾರಾಕ ವಾಪರಲೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಗಂಧಾಲಾಕಡಾಂತು, ನಮುನಮುನ್ಯಾ ನಕ್ಷೆ ಸುಟೊಂಚಾಕ ಗುಡಿಗಾರ ಬಂಧು, ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸ್ಸತಿ. ಹೊಯ್ಸಳ ದೆವಳಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶಿಲ್ಪಾಂತು ಸುದ್ಧಾ, ಅಸ್ಲೆಚಿ ನಕ್ಷೆ ಪ್ರೋಳೊಂಚಾ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ತ್ಯಾಚಿ ಗುಡಿಗಾರ-ಶಿಲ್ಪಿ ವಂಶಾಚಾನಿ, ಹ್ಯಾ ಕಾವಿಕಲೇಚೆ ಮೂಳ **ಚಿತ್ರರೂಪಾಕ ಜನ್ಮದಿಲ್ಲೆಲೊ ಉರಕಾ.**

ವಣತಿ ಮುದ್ದೆ, ಯೋದು ಪಿಕ ಗೋಲ ಕಾಡ್ಡು, ತಾಂತು ನಮುನಮುನ್ದಾರ ನಕ್ಷೆ ಸುಟೊಂವಚೆ, ಹ್ಯಾ ಕಳಾಕಾರಾಲೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಚಿತಾಕುಲಾ ಗಾಂವಾಂತು (ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸದಾಶಿವಗಡಾಕ ಲಾಗ್ಗಿ) ಅಸ್ಲೆ ಪಿಕ್ಕ ಗೋಳಾಂತು ಫುಲಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಮಳಾಫುಲ ಸುಟಯಲಾ. ಆನೆಕಡೆ, ಫುಲ್ಲಾ ನಮುನೆ ದಿಸ್ಸ ಚಕ್ರಾಕ ನಕ್ಷೆ ಕಾಡಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಗಡೆ ಗಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ವರ್ತುಳಾಂತು ವರ್ತುಳ ಘಾಲ್ನು ಬಿರುಗ್ಯಾನ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಬಾಳೆಗದ್ದೆಂತು ನಕ್ಷೆಚಾ ವರ್ತುಳಾ ಆಜುಬಾಜುನೆ ಖಡ್ಗಧಾರಿ ದರವಾನ್ ದೊಗಜಣ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಅಶನೋಟಿ ಗಾಂವಾಂತು ರಾಕವಣಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಪಾ ಜೋಡೀಕ ವಹಿಸುನ ದಿಲ್ಯಾ!

42. ಹಂಸಾರ ಬಶಿಲಿ ಸರಸ್ವತಿ

43. ಝುಗಡ್ಯಾಕ ರಾಬಿಲೆ ದಾರಲೆ ಬಕರೆ

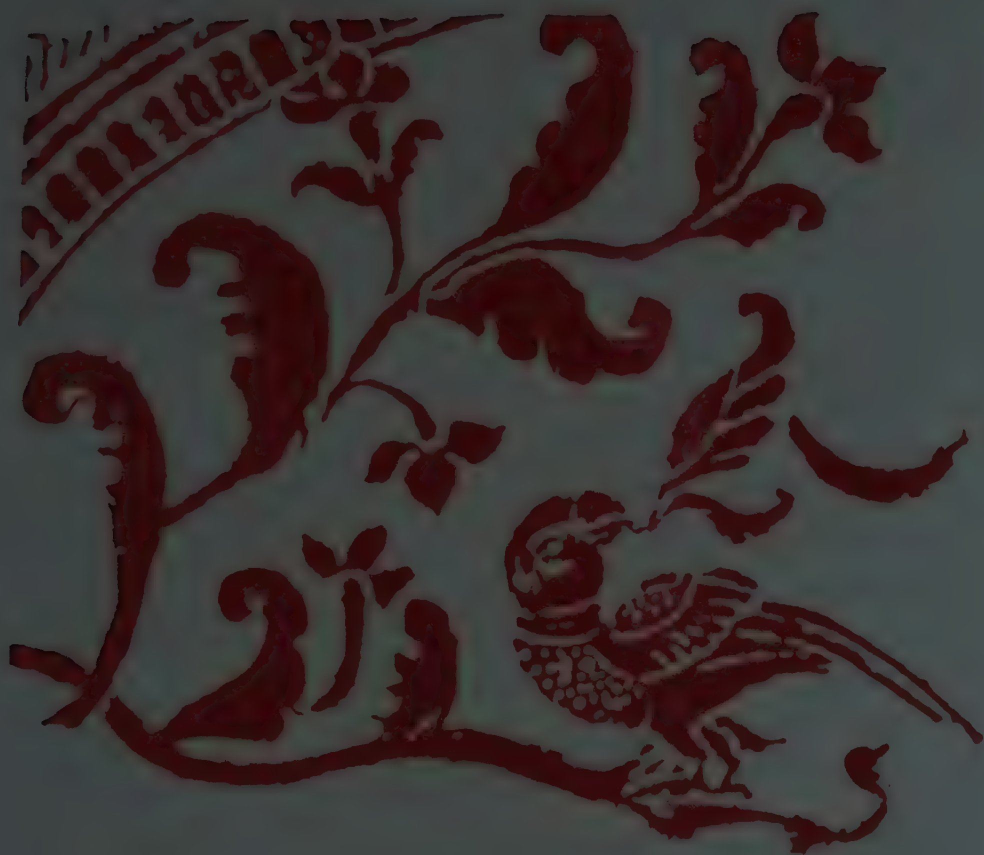
44. ನಾಚೋಲಿಚೊ ಸಿಂಹ

ದೆವಳಾಚ್ಯಾ ಮಹಾದ್ವಾರಾಚೆ ಭಿತ್ತರಲೆ ಮಾಡಾಂತು ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ವರ್ತುಲಾಚೆ ನಕ್ಷೆ ಕಾಡಲ್ಯಾತಿ. ಏಕ ಪಂಚಪಾತ್ರಶೆ ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ದುಸರೆ ಭೊವರೆಶೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ತಿಸ್ರೆ ಕಮಲಾ ನಮುನೆ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಮಸ್ತ ನಮೂನೆ ಸೊಡೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಹೊಸಾಡಚೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾಭಿತ್ತರಿ ವಣತೀರಿ, ದಾಸಾಳಾ ಫೂಲ, ಆನಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮಾಲೆ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ, ಎಕ್ಕ ನಮುನ್ಯಾವಾರಿ ದಿಸಚೆ ಚಿತ್ರ ಕಾಳ್ಳೆಲೆ ಆಸ್ಸ.

ವರ್ತುಳಾಕ ಏಕ ಖಾಂಬೊ ಜೋಡಸುನು ತೊ ಏಕ ರೂಕ ಅಶ್ಶಿ ಕಲ್ಪನಾ ಯೆಂವಚೊ ಚಮತ್ಕಾರು ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ದಾಕಯಲಾ. ಅಸಲಿ ಸ ಚಿತ್ರ, ಕೆಕ್ಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚಾ ಭ್ಯಾಲೆ ವಣತೀರಿ ಪೊಳೊಂಚಾ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಬಳಲೆಚಾ ಗ್ರಾಮದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಗರ್ಭಗೃಹಾ ಮಾಳೇರಿ, ದೋನಿ ರೂಕ ಸೊಡಯಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಗೆ ಆಶಿಲೆ ರುಕಾ ನಮುನ್ಯಾನಿ ಸುಟ್ಟೆಲೆ ಚಿತ್ರ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೆವಳಾಚ್ಯಾ ಭ್ಯಾಲೆ ವಣತೀರಿ ಆಸ್ಸ. ನಾಚೊಲಿ ಗಾಂವಾಂತು, ಕಿಡಕಿ ವೈರಿ ಶಿಂಗ ಫುಟಿಲೆ ನಮುನ್ಯಾರಿ ರೂಕ ಜೋಡಿಸಿಯಲ್ಯಾತಿ. ಆನಿ ಏಕ ವಣತೀರಿ ಪೊರ್ನೆಕಾಲಾಚೆ ಹಜಾಮಾಲಾಗ್ಗಿ ಉರತಲೆ ನಮುನ್ಯಾಚೆ ಆರಶಿ (ಕಾನಡಿ) ನಮುನ್ಯಾ ರುಕಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ರುಕ್ಕಾಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ರೂಪ ಪೊಳೊಂಚೆ ಅಸಲ್ಯಾರಿ ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಕ ವಚುಕಾ. ಏಕ ನಾಜೂಕ ವಾಲಿಕ, ತಿಜ್ಜಕಿಂತಾ ನಾಜೂಕ ಪಾನ್ನಾನಿ ಸಜೊವನ ಭಾರಿ ಹೊಡ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಆಣಿ ಫಳ ಜೋಡಿಸಲ್ಯಾತಿ. ಆನೇಕ ಕಡೆನ ಪಾನ್ನ ನಾಶಿಲೆ ತರಿ ಪಾಂಚ ಪಾಕಳ್ಯಾ ಫುಲ್ಲಂ ಫುಲನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ತಿಸರೆಕಡೆನ, ದಪ್ಪಪುಷ್ಟ ಕಾಂಡಾರ ಮಸ್ತ ಫುಲ, ಫಳ, ಪಾನ್ನ ಆಸ್ಸತ. ಅಸ್ಲೆ ನಮುನ್ಯಾ ರುಕ ಬಳಲೆಂತುಯಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಶೆಟಗೇರಿಂತು ಎಕರುಕ್ಕಾರ ಜೋಡಿ ಕೀರ ಬಸಲ್ಯಾತ.

ಫುಲ, ವಾಲಿ, ರೂಕ, ನಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆನಿ ಖಾಸಗಿ ಇಮಾರತೇರ ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಹಾಂಚೆ ವಟ್ಟು ಕಲಾತ್ಮಕ ಜೋಡಣೆ ಕಶ್ಶಿ ಉಝುನ ದಿಸ್ತಾ ಮ್ಹಣು ಕಳ್ಳು ಘೆವಚಾಕ ಶಿರ್ಸಿಚ್ಯಾ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಪೊರ್ನೆ ಫೋಟೊ ಪಳೊವಕಾ. ದೋನಿ ಮಾಳೆ ಆಶಿಲೆ ತೀನ ಅಂತಸ್ತಾಚೆ ಇಮಾರತಿಕ ಮಂಗಳೂರ ನಳೆ ಬಸೆಯಿಲ್ಯಾತಿ. ಭ್ಯಾರ, ಭಿತ್ತರಿ ವಟ್ಟುಯಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಸಜಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಮುಖ್ಯ ಬಾಗಲಾ ದೋನಿ ಬಲಚಾನ, ಆಟ ಸಾನ್ನ ಬಾಗ್ಲ ಆಸ್ಸತಿ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ್ ಸವ್ವಿಸ ಖಿಡಕಿ ಆನಿ ಖಾಂಬೆ ಕೆಲ್ಯಾತಿ. ವರ್ತುಳ, ಲಾಂಬ ವರ್ತುಳ, ಚೌಕೋನ, ಕಳೆ, ಫುಲ, ನಕ್ಷೆ ವಾಘರನ ಸಜಯಲಾ. ಮದ್ದೆ, ಮದ್ದೆ ಭಾರೀ ವರ್ತುಳ ಆನಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಆಕೃತಿ ಜೋಡಸುನು ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಯಾನ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಏಕ ಮಹಾನ್ ರಾಜವಾಡೊ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಶಿಲೊ. ಗೋಕರ್ಣಾಂತು, ಕೃತ್ರಿಮ ಖಾಂಬೆ ರಾಬೊವ್ನ ವಾಗಾಪಾಟ್ಯಾನೆ ಶೃಂಗಾರಲಾ. ಕಾಣಕೋಣಾಂತು, ಲಠ್ಠಹೋಡ ಹೋಡ ಖಾಂಬ್ಯಾರ ಸರಪಳಿಚೆ ನಕ್ಷೆ ಸೊಡಯಲ್ಯಾತ.

ಇಮಾರತ, ಖೋಲಿ, ಪಟಾಂಗಣ ವಟ್ಟುಯಿ 'ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್' ಬಣ್ಣು ಉರಕಾ ಮ್ಹಳೆಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಫಕ್ತ ಆತ್ತಾಲೋಕಾಂಕ ಮಾತ್ರ ಆಸ್ಸ ಅಶಿ ಲೆಕ್ಕಾ ವ್ಹಣು ನಾ! ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಗಳೆ ಇಮಾರತಿಂತು ಸುಂದರವರ್ಣ-ಸಂಯೋಜನಾ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ವಣತ್ಯಾತುರೀರಿ, ಪಾನ್ನ, ವಾಲಿ ಸುಟಯಲ್ಯಾರಿ, ಬಾಗಿಲ, ಕಿಟಕಿ ಸುತ್ತಯಿ ಚಿತ್ರ ಕಾಡತಾಲೆ. ವಣತಿ ಮದ್ದೆ ಜಾಮಿತಿ ಚಿತ್ರ ವರ್ತುಳ ಕೂಪಾನೆ ಸೊಡಯಲ್ಯಾರಿ, ಮುಲ್ಯಾಂತು ಅರ್ಧ, ಕಾಲ ವರ್ತುಳ ಕಾಡುಣು, ಚಿತ್ರಾನಿ

45. ಪಾಲ್ಗಿರ ಬಶಿಲೊ ಕೀರು

ಸಜೆಯತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಿತಿ, ಭ್ಯಾರ, ಭಿತರಿ, ವೈರಿ, ತಗ್ಗು ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನು ರಾಂಗೋಳಿ ಚಿತ್ರ ಲಕಲಕತಾತಿ ಕಿ ಕಿತೆಂ? ಅಶ್ಶಿ ಅಣಭವ ಜಾತ್ತಾಲೊ. ಅವರ್ಸಾಚೆ ನಾಗೇಶ ಶೆಣ್ಯೆ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘುರಾಭಿತ್ತರಿ ಗೆಲ್ತೆನಾ, ಅಸಲೋ ಅನುಭವ ಜಾತ್ತಾ. ಥಂಯಿ ನಕ್ಷೆ, ವಾಲಿ, ಫೂಲ ಹಾಜ್ಯಾ ಆನಿ ಜ್ಯಾಮೆಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಝ್ಯಾನಾಚೆ ಮೇಳಾಮೇಳಿನ ವಣತ್ಯೊ, ಸುಂದರ ಸಜ್ಜುನ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಗದಿ ವೈರಿ ಸರಪಳಿ, ನಂತರ ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನ, ತಾಜ್ಜೆತಗ್ಗು ವಾಲಿಯೊ ಜೋಡಸುಯಲ್ಯಾತಿ. ಪರ್ತಕಾಳಿ ಮಠಾಂತು, ಘಾಟ್ಣೆ ಸ್ವಾಮ್ಯಾಂಗಲೆ ವೃಂದಾವನಾಚೆರಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಕ್ಷೆ ಕಾಮ ಪಳೆಯಲ್ ತೆನ್ನಾ ಅನುಭವ ಅಗದಿ ವೆಗಳೊ! ಥಂಯಿ ಸ್ಮಶಾನಾಚೆ ನೀರವ ವಾತಾವರಣ ನಾ. ಶಾಂತ ಆನಿ ವೈರಾಗ್ಯಾಚಿ ಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸುನ ಎತ್ತಾ. ಥಂಚ್ಯಾ ವಣತೆರಿ ವಟ್ಟು ಜಾಮಿತಿ ಚಿತ್ರ ಉಠುನ ದಿಸ್ತಾತಿ.

ಗರ್ಭಗೃಹಾಂತು ವಾರೋ ಉಬ್ಜ್ಯಾಡ ಎವಚೆ ಕಷ್ಟ! ವಣತೀರಿ ಜಾಲಾಂದ್ರ ಅಸ್ತಾ. ಅಸ್ಲೆಚಿ ಜಾಲಾಂದ್ರ ಬಾಗಲಾಕ ಜೋಡಸುತಾತಿ, ಕಿಟಕಿ ದವರ್ನ್ಯಾತಿ. ಸಗಳೆಕಡೆನ ಹೀಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ಲು ಆಯ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗಾಸುದ್ದಾ ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನಿ ಆಪ್ಣಾಗಲಿ ಗೊಮಟಾಯಿಚೀ ಪ್ರೀತಿ ದಾಕುವನು ದಿಲ್ಲಾ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಂತು ಜಾಲಂದ್ರಾಕಚಿ ಕಿಟಕಿ ಆಕಾರು ದೀವ್ನು ವಾಲಿ ಆನಿ ಫುಲಾನಿ ಸಜಯಲಾ. ಗೋಕರ್ಣಚಾ ಕಿಟಕಿರಿ ಪಾನ್ನ, ಹೃದಯಾಕಾರ ಘೆವ್ನು ಶೊಭತಾಲೆ! ಬಳಲೆ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಕಿಟಕಿ ಆಕಾರಾಂತು ನಕ್ಷೆ ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ, ಕಿಟಕಿಮಾತ್ರ ನಾ! ಅಘನಾಶಿನಿಂತು, ಕಾಟಕೋನ, ಚೌಕೋನ, ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಕಿಟಕಿ ಸುತ್ತ ಕಾಡಲ್ಯಾ-ಸದಶಿವಗಡಾಂತು, ದೋನಿ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ದೋನಿಸ್ತರಾಚಿ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿಯೊ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾತಿ. ನಾಚೊಲೆಂತು, ಫಕ್ತ ಸರಪಳಿ ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಆಸ್ಸ. ಶೆಟಗೇರಿ ದೆವಳಾಂತು, ಬಾಗಲಾಕ ಕಮಾನ ಕರ್ನು, ತಾಜ್ಜೆ ಸುತ್ತ ಚಿತ್ರರಚನಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ಚಿತಾಕುಲಾಂತು ಸುದ್ಧಾಯಿ ಅಸಲೇ ಬಾಗಿಲ ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ದ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿ ದಾಕಯಲಿ ಆಸ್ಸ. ಬರ್ಗಿಚೀ ಚಿತ್ರಪಟ್ಟಿ ಬಾಲಿಶ ದಿಸ್ತಾ! ನಾಚೊಲಿದೆವಳಾಂತು, ಗುಡಗಾರಾನಿ ನಾಜೂಕ ಜಾವ್ನು ಕಸೂತಿ ಕಾಮಾ ವಾರಿ ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವನು ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ. ಅಸ್ಲಿ ಕಿತ್ಲೆಕ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರ, ಕಾಲರಾಯಾಗಲೆ ದರ್ಬಾರಾಂತು ನಾಸಾಡಲ್ಯಾತ ತೆಂ ಸಾಂಗಚಾ ಘಾವನಾ!

5. ದಾರಲ್ಯಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ

ರಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ ದೇವದೇವತೆಲ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದಿಲ್ಲೆತ್ಕೆಯಿ, ಸಮಕಾಲೀನ ದಾರಲ್ಯಾಂಕ ಅಲಕ್ಷ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ. ತಾಂಗೆಲೆ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತ, "ಯೊವರ ಆಢ್ಯ ಮನುಷು!". ಹಾನ್ನೆಚಿ ದೆವ್ಳಿ ಬಾಂದ್ಲೆಲಿ ಉರಚಾ ಪುರೋ! 'ಹೋ ದಾನಿ', 'ಹೊ ಮೊಕ್ತೇಸರ', "ಹಾಕ್ಕಾ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಬದ್ದಲ ಪೋಗು ಅಸ್ಸ!" ಅಶ್ಶಿ ಸಸಾರಾಂತು ಕಳ್ಳು ಘೇವಯೇದ್. ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ, ಶೂರ-ವೀರ, ಸೈನಿಕ, ಆಢ್ಯ, ಜನಾಲೆ ಚಿತ್ರಯಿ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ವೇಷ-ಭೂಷೆರಿ ಬ್ರಿಟಿಶ ಕಾಲಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ, ಉರೂನ ದಿಸ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಚಿತ್ರಾ ಸಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆಲಿನಾವ ಬರೆಯಲ್ಲಾ ಮಿತಿ, ತೇ ಕೋಣ್? ಮ್ಹಣು ವಳಕೂಂಚಾಕ ಜಾಯನಾ. ಹೇ ತರಿ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಕಿತ್ಲೆತರಿ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಪನ್ನಾ ಲಗತೆ. ಕಶಿ ದಿಸ್ತಾಲೆ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕಳ್ಳು ಘೆವಚಾಕ ಜಾತ್ತಶಿಲೆ.

ಅನೇಕ ಚಿತ್ರಾನಿ, ತಾನ್ನಿ ಕರಚಿ ವೃತ್ತಿ, ಸುಲಭಜಾವ್ನು ಕಳ್ಳು ಘೆವಯೇದ್. ಪೋನ್ನ್ಯಾವರಾಂತು, ದೆವಳಾಂತು ಪೂಜಾಕರ್ನು, ಜೀವನ ಚಲೆಯತಲೊ ಭಟ್ಟಮಾಮ, ಜಾನವೆ ಘಾಲಯತ್, ಪಳ್ಳಿನ್ನಿ ಫೆರಾಸ ನೇಸೂನ ದಾವೆ ಹಾತಾನ ಘಾಂಟ ವಾಜಯತ ಉಜವೆ ಹಾತಾನ ಆರತಿ ದಾಕಯತ, ಆಸ್ಸ! ಹೊಸಾದಾಂತು ರಾಂದಪಿ ಮಾಮು ದಿಸ್ತಾ. ಮಾತೆ ಬೊಳಸುನು, ಪಂಚೆ ಕುರ್ಚಾಕ ಬಾಂದುನು, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು ಚೊಂಚೆ ಆಯ್ದಾನ ಆಸಿ ಉಜವೆ ಹಾತಾಂತ ದೊಳೊ ಘೆವ್ನು ಭ್ಯಾಂಕಸರಲಾ. ಹೆಗಡೆಂತು ಏಕ ಕೀರ್ತನಕಾರ, ಭಕ್ತಲೋಕಾಕ, ಧರ್ಮೋಪದೇಶಾ ಬರೋಬರ, ಪದ ಸಾಂಗತ, ಟಿಪರಿ ವಾಜಯತ, ನಾಮತಾಣುನು, ರುಮಾಲು ಬಾಂದುನು ಘೆವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಲಾಂಬ ಅಂಗಿ, ಕಾಸ ಘಾಲ್ನು ನೆಶಿಲ್ಲೊ ಪುಡುವೊ, ಏಕತಾರ. ಹುಬೇಹುಬ ದಾಕಯಲಾ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ ಪಳೆಯತಕಿ, ಪೂರ್ವೆ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ, ವೈಶಾಖ ಅಥವಾ ಆಶ್ವಿನಾಂತು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪುರಾಣಾಂತಲ್ಯಾ ಪ್ರಸಂಗಾಚೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕರೀತ ಆಸ್ತಲೆ ಕೀರ್ತನಕಾರ, ದೊಳ್ಯಾ ಇದುರ ಏತ್ತಾತಿ. ಘಾಟ್ಲೆ ಕಾಲಾಂತು, ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ ರಾಮ ಪೈ, ಶಿರಾಲಿ ಗುಲವಾಡಿ, ಕೊಂಕಣಾಂತು, ಶಿರಸಾಟಕರ, ಗಾಡಗೆಬುವಾ ಆದಿ ಮರಾಠಿಂತು, ಕೀರ್ತನಕಾರ ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಶಿಲೆ.

ಶಿರಾಲಿಂತು, ಹಾತ ಜೋಡಸೂನು ರಾಬ್ಬಿಲೆ ಯಜಮಾನ ಮನಶಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯಲ್ ತೆನ್ನಾ ಘರಾಂತು ಕಾರಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಭಾರಧಪ್ಯಾ ಮನಶಾಕ ಪಳೆಯಲೆ ವಾರಿ ಜಾತ್ತಾ. ಭರ್ಜರಿ ಪೋಷಾಕ ಘಾಲ್ನು, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಶಾಲ ಧೋರ್ನು ರಾಬಲಾ. ಆಶಿಚೆ ಕಪಡೆ ಘಾಲ್ನು, ಹಾತ್ತಾತು ಖಿಡ್ಗ ಧರಲೆಲೊ ಗಾಂವಚೊ ಮುಖೇಲ ಆಸ್ಸಾ, ಪುರೋ! ಬ್ರಿಟಿಶಾಲೆ ಕಾಲಾಂತು ಗಾಂವಚೆ ಲೆಕ-ಪತ್ರ ದವರಚೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾಮ, ಕೊಂಕಣೆ ಜನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣು ಹಾಂಗಾ ಯಾದ ಕರ್ನು ಘೆವಯೇದ್! ತ್ಯಾಮಿತಿ ಶಾನಭಾಗ, ಶೆಣ್ಯೆ, ಶೆಣವಿ, ನಾವ, ಆಡನಾವ ಆಯಿಲಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಆಸಿ ಏಕ್ಳೊ ದಾರಲೊ, ಮುರ್ಚೆರಿ ಬಸೂನ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಖಿಡ್ಗ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು ಢಾಲ ಧೋರ್ನು ಆಸ್ಸ. ತೊ ಗಾಂವಚೊ ಸೇನಾಪತಿ ಅಥವಾ ರಕ್ಷಕ-ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಉರಚಾ ಪುರೋ! ಸಿರ್ಸಿಂತು ದೇವ-ದೇವತೆಲಾ ದೆವಳಾಂತು ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ, ಪೂರ್ಣಯ್ಯ, ಹಾಂಗೆಲೆ ಚಹರೆಕ ಮೆಳತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆ ತೊಂಡ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ನ್ಹೈ ಮ್ಹಣು ಖಂಡಿತ ಸಾಂಗ್ಯೇತ್!

46. ಅಲಂಕಾರಾಕ ವಾಫರ್ಲೊ ಜೋಡಿ ಕೀರು

47. ವಿಚ್ಚು, ಕೀರು, ಆನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪಕ್ಷಿ

48. ಕಿನ್ನರ ಆನಿ ಚಿತ್ತುಲ

ದಾಲ್ಯಾಂಲೆ ಮುಂಡಾಸ ಅಥವಾ ಮಾತ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರ ಕಿತ್ಲೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಆಸ್ಸತಿ. ತೆ ಸಾಂಗಚಾ ಜಾಯನಾ! ಏಕ ರಸಿಕ ಶಿಪಾಯಿ, ಝರಿ ರುಮಾಲ ಸುತಾವನ ಘೆವ್ನು, ತಾಕ್ಯಾ ತುರಾಯಿ ವಾರಿ ಫುಲ ಖೋವನು ಶೋಭತಾ. ಅಸ್ಲೆ ರುಮಾಲ ಬಾಂದುನು ಘೆವಚಾಕ ಬರೋಚೀ ವೇಳ ಲಾಗ್ತಾ ಮ್ಹಣು, ಶಿವೆಯಿಲೆ (ಟೋಪಿವಾರಿ) ರುಮಾಲಯಿ ಆಶ್ಶಿಲ್ಲೆ? ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಕಷ್ಟ! "ಅತ್ತ ಸುಟುನು ಪಡ್ಯಾಂಕಿ, ಕಿತೇ" ಆಶ್ಶಿ ದಿಸಚೆ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಸ್ಟೈಲಾಚೆ ರುಮಾಲ್, ನಮುನಮುನ್ಯಾ ಕಸೂತಿ, ಬುಟ್ಯಾ ಆಶಿಲೆ ಝರಿಚೆ ರುಮಾಲ್, ಮಲ್ಯಾಚೆ ರುಮಾಲ್, ವಟ್ಟುಚಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಮರಾಠಾ ಶೈಲಿಚೊ ಲಾಂಬ ತುರಿ ಘಾಟ್ಯರಿ, ಸೊಳ್ಳಿಲೊ, ರುಮಾಲುಯಿ ದಿಸ್ತಾ. ಏದರಾನಿ ಫುಲ್ಲ, ಹಾರ, ರತ್ನ ಜೊಡಸುಯಿಲೆ ಪಗಡಿ, ತುಕಾರಾಮಾಲಿ ಪಗಡಿ, ನಾನಾಫಡ್ನವೀಸಾಗಲಿ 'ಶಿರ್‌ಪೇಶ್'ಯಿ ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಥೊಡೆ ಆಗದಿ ಸಾನ ರುಮಾಲ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಥೊಡೆ ಜಣಾನಿ, ಏಲವಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಸಾನ ಪಂಜಿ ಮಾತ್ಯಾಕ ಸುತ್ತಾವನ ಘೆತ್ಲಾ. ಆಜಿಕಯಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಮಾತ್ತೆ ಉಘಡ ಸೊಣ್ಣ ವತ್ತಲೆ ಕಮ್ಮಿ! ಕ್ಯಾಂಸ್ಸೆ ತರಿ, ಪಾತ್ತಳ ಟಾವೆಲ್ ಪುಣಿ ಸುತ್ತಾವನು ಘೆತ್ತಾತಿ.

ಓಃ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ಲು ಆಯಿಲೆ ದೀಸಾಂತು, ಟೋಪಿ, ಹ್ಯಾಟ ಘಾಲ್ನು ಘೆಂವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಜಾಲೂ ಆಶ್ಶಿಲ್ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ. ಮಖಮಲ್ ಟೋಪಿ, ಝರಿ ಟೋಪಿ, ಮಸ್ತಕಾಲ ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆ ಒಟ್ಟು ಕಾವಿ-ಚಿತ್ರಾಂತು ವಳಕುಯೇದ್! ಪನ್ನಾಸ-ಸಾಠ ವರ್ಸಾಂ ಪೈಲೆ ಪಾಸುನು, ಅಸಲೆ ಟೋಪ್ಯೊ, ಸಾನ್ನ ಚರಡುಂವಾಕ ಘಾಲಚೊ ರಿವಾಜ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಮುಂಜಿ, ಲಗ್ನ ಅಸ್ಲೆ ಶುಭಸಂದರ್ಭಾಂರಿ, ರಂಗರಂಗಿತ ಝರಿ ಟೋಪಿ, ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾಲ್ಯೊ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಾಂತು ಹ್ಯಾಟ್ ವಾಪರಚೆ ಚಡ. ಆಮೇರಿಕೆಂತು ಗೋರವ ರಾಕ್ತಲೆ (cowboys) ಹೋಡ ಹ್ಯಾಟ್ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಥೊಡೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ಆಸಲೆ ಹ್ಯಾಟ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಿ, ಘಾಟ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಕೊಂಕಣೆ ಜನಬಿ, ಅಸ್ಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ವಾಪರತಾಲೆ ಕಿ ಕಿತೆ? ಆಶ್ಶಿ ಅನುಮಾನ ಏತಾ. ಅಪರೂಪಾಕ ಶಂಖಾ ಆಕೃತಿಚೊ ರುಮಾಲು ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಕ್ರಾಪ್‌ಕಟ್ ಬರೋಬರ, ಬಾಯ್ಲ್ಯಾವಾರಿ ಕೇಸ ವಾಡೆಯಿಲೆ ದಾರಲೆ ಆಶಿಲೆ. ಬಾಬ್‌ಕಟ್ ವಾರಿ ಅರ್ದಕೆಸ ವಾಡೆಯಿಲೆ ಕಾನಸಳಾರಿ "ಸ್ಕಾಡ್‌ಬರ್ನ" ಸೊಡಿಲೆ ಆನಿ ಕೆಸ ನಾಶಿಲೆ ತುಳತುಳಿ ಜೊಡಾಚೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸುದ್ಧಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಮೆಳ್ತಾತಿ.

ಕಪಾಳ ಅಥವಾ ನಿಡ್ಯಾರಿ ತೀಳೊ (ತಿಲಕ) ದವರಚಿ ಪದ್ಧತಿ-ದಾರಲೆ, ಬಾಯ್ಲೊ ಭೇದ ನಾಸ್ತಾನಾ ಶತಮಾನ ಧರ್ನು ಪಾಳತ ಆಯ್ಲಾತಿ. ನಾಮ ಅಥವಾ ತೀಳೊ, ಭಸ್ಮ ಲಾಂವ್ನು ಘೆಂವಚೆ ಪ್ರಕಾರಾನೆ ತಾಂತಾಂಗೆಲೊ ಧರ್ಮ, ಜಾತ, ಪಂಥ ಸುದಾ ವಳಕುನು ಘೆಂವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಅಲಂಕಾರ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಚೆ ಸಂಕೇತ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲೆ ತಿಲಕ ಅಥವಾ ತೀಳ್ಯಾಕ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಅಸ್ಸ. ವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತಾನಿ ಗೋಪಿಚಂದನಾಚೆ ನಾಮ ತಾಣುನು ಘೆತ್ಲಾ-ಶೈವ ಅಥವಾ ಸ್ಮಾರ್ತ ಲೋಕಾನಿ ವಿಭೂತಿಚೆ ಪಾಟ್ಟೆ ಧಾರಣ ಕೆಲ್ಯಾ. ಅಪರೂಪಾಕ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಆಕಾರಾನೆ ತೀಳೊ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಮಿಸೆ ನಾತ್ತಿಲೆ ದಾರಲ್ಯಾಕ ತ್ಯಾ ದೀಸಾಂತು ಗೌರವ ನಾಶಿಲೊ ಕಿ ಕಿತಕಿ! ತಶ್ಶಿಜಾವ್ನು, ಮಿಸೆ ನಾತ್ತಿಲಿ ದಾರಲ್ಯಾಗಲಿ ಚಿತ್ರ ಅಪರೂಪಚಿ ಆಸ್ಸತಿ. ತರ್ನಿ ಮಿಶ್ಯಾ ಪೋರಾವಾರಿ ತಲವಾರ ಮಿಶಾಚೆ ದಾರಲೆಯಿ ದೆಕ್ಕು

49. ಚಮತ್ಕಾರ ರೀತಿನ ಸುದ್ಯೆಲಿ ಚಾರ ಮಾಂಕಡ

ಪಡ್ತಾತಿ. ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ದಾಡಿ-ಮಿಶಿ ಪಾಹ್ತಾನು. ಮಿಶಾಂಕ ಸ್ಟೈಯಾ ಆಪ್ಣ ಚೂಪಕರ್ನು ಗರ್ವಾನ ಪಾಕೃತ ಫಿರ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಘಾಟ್ಲಿ ಕಾಲಾಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಜರ್ಮನ್ ನಮೂನಾ ಲಾಂಬ ಮಿಶಿ, ಹಿಟ್ಲರಾಗಲೆ ದಾಟ ಆನಿ ಸಾನ್ನ ಮಿಶಿ, ಭಗತ್ ಸಿಂಗಾಲೆ ಸೂಯಿ ಮಿಶಿ, ರಾಜಾತೋಡರಮಲ್ ಹಾಗಲೆ ಜಾನ್ನಿವಾಲಾ ನಮೂನಾ, ಮಿಶಿ, ಬಿಟ್ಟೂಯಿ ಹ್ಯಾ ಕಾಪಿಚಿತ್ರಾಂತು ಪೊಳೊಂವ್ಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ! ಎಕಡೊಗ್ಗ್ಯಾನಿ, ಲಿಂಬ್ಯಾ ನಮೂನೆ, ಗೋಲ ಫೀಲ್ ಘಾಲ್ನುದವರು ಚಾಯರಿ ಮೀರಿ ಪಾಡಯಲ್ಯಾತಿ.

ಆಧುನಿಕ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಸೊಪ್ಣಾಂತುಯಿ ಘಾಲಚಾ ಸಾಧ್ಯ ಚಾಯನಾಶಿಲೆ ದಾಗೀನೆ, ತಸ್ಲಾಚಿ ಬಾಯ್ಲೊ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಶಿಲಿ ಮ್ಹಣು ಹ್ಯಾಚಿತ್ರಾಮಿತಿ ಕಳ್ನು ಘೆಪ್ಪ ಜಾತ್ತಾ. ಬಾಯ್ಲೊ ಮಾತ್ರ ಶಿತ್ಯಾಕ, ಬಾರಲೆಯಿ ಕಾನ್ಸಾಕ ವಂಟಿಯೊ, ಕುಡುಕ, ಲೋಲಕ, ಗಳ್ಯಾಕ ಹಾರ, ಚೈನ ಘಾಲ್ತಶಿಲೆ. ರುಮಾಲ ಏಲಿವಸ್ತ್ರ ಪಟ್ಟೂಯಿ ರತ್ನ ಮೋತಿ ಬಸೆಯಿಲಿ ಆಸ್ತಾಲಿ. ಭುಜ, ಹಾತ್ತಾಕ ಭುಜಕೀರ್ತಿಪಾಂಕ, ಕಡೆ ಘಾಲ್ಯಾರಿ, ಬೊಟ್ಟಾಕ ಮುದಿಯೊ ಚುಕನಾಶಿಲಿ. ಕುರ್ಟಾಕ ಪಟ್ಟ ಪಾರಲೆ, ಪಾಯುಲೊ ಘಾಲ್ತಾಲಿಲ್ಯಾ.

ಮಾನ್ಯಲಗಡೆ ಬಗಲಬಂಡಿ, ಕಸೆಬಂಡಿ ಆಶಿಲಿ ಅಂಗಿ ಘಾಲ್ನು ಘೆತಲ್ಯಾರಿ, ಪ್ರಾಯೆಪ್ರೋರ, ಗೋರೆ ಸಾಯಬಾಂಕ ಅನುಕರಣ ಕರತಾಲೆ. ಅಗದಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸಾಚೆ ಕಪಡೆ ಉತುನ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಮ್ಹೈಸೂರ ದಸರಾ ಮೆರವಣಿಗೆಂತು ಭಾಗಘೆತ್ತಿಲೆ ಪೂರ್ಣ ಸಭಾಸದಾಂಲೊ, ಉಡಗಾಸು, ಟೀ ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತನಾ ದಿತ್ತಾ. ಥೋಡೆ ಜನಾನಿ ಲಾಂಬ 'ಜೋಧಪುರಿ' ಕೋಟುಘಾಲ್ಲಾ. ತಾಕ್ಯಾ ರುಬಿ ನಕ್ಕಾ ಆಸ. ಥೋಡೆ ಜನಾನಿ ಪೈರಾಣ ಘಾಲ್ಲಾ. ಶಾಲು ಪಾಂಗುರಚೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ನಮೂನೆ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಅಂಗಭರ ಘಾಲ್ಲೆ, ಭುಜಾವೆಲ್ಯಾನೆ ಸೋಡಿಲೆ, ಹಾತಾಂತು ಲೀಪಿನೆ ಧರಿಲೆ, ಅಥವಾ ಕುರ್ಟಾಕ ಬಿಗಿಪುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ, ಸದೃಹಸ್ತ ದಿಸ್ತಾಲೆ. ಶಾಲಾಚೇರಿ ಕಲಾಪತ್ತಾ ಕಾಮ ಆಸ್ತಾಲೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕೋಟು ಘಾಲ್ನು, ಪುಡುವೆ ನೆಸ್ಸಿಲೆ 'ಅಂಗ್ಲೊಇಂಡಿಯನ್' ಕೊಂಕಣಿ ವೇಷಧಾರಿಯಿ ಆಸ್ಸತಿ! ಮಸ್ತ ಜನಾಕ ಪಾಕಿ ಪಾಯು ದಾಕಯಲೆ ತರಿ, ಥೋಡ್ಯಾನಿ ಮೋಜೆ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಲ್ಯಾ. ಕಿತ್ಯೆಕಾನಿ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ನಮೂನ್ಯಾ ಚೂಪ ತುರಿಚೆ ಬುಟ್ಟಾಂ ಚಡೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಅಪರೂಪಾಕ, ಸ್ಕೂಲ ಲೋಕಾನಿ ವಾಪರಚೆ ಲೇಸ, ಘಟಮುಟ್ ಬೂಟಯಿ ಪೊಳೊವಚಾ ಮೆಳ್ತಾ.

6. ಹೊಸಾಡ ಶೈಲಿ

ಹೊಸಾಡ ಗಾಂವ, ಶರಾವತಿ ನದೀಚ್ಯಾ ಉಜವೆ ಬಲಚಾನ ಆಸ್ಸ. ಸಾನ ಗಾಂವ. ಮಾಕ್ಷಿ ಕಾಲಾಂತು, ಹೊನ್ನಾವರಚಾನ ಫಕ್ತ ದೋಣೆಕರ್ನುಚಿ ಥೈಂ ವಚಕಾ ಪಡತಶಿಲೆ. ಪಾವಸಾಡಿಂತು, ನದಿಕ ನೆಗುಸ ಭರ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ವಾರೊ ಜೋರ ಆಶಿಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಆನಿ ಸತತ ಪಾವಸ ಪಡತ ಆಸ್ತನಾ, ಭ್ಯಾಲೆ ಜಗಾಚೊ ಸಂಪರ್ಕ, ಹೊಸಾಡಚಾ ಲೋಕಾಂಕ ಜಮಚೊ ಸಾಧ್ಯನಾಶಿಲೆ. ತಸಲೆ ಜಬರ್ದಸ್ತಿ ವಿರಾಮ ಮೆಳಚೆ ದೀಸಾಂತು, ಹೊಸಾಡಚೆ ಏಕ ನಾಮಾಂಕಿತ ಕುಟುಂಬ, ನಾಯಕ, ಘರಾಣ್ಯಾಚಾನಿ, ಚಿತ್ರಕಲಾ, ನಾಟಕ ಆನಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆದಿ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ ವಾಡೊವನ ಘೆತ್ಲೆ. ಆತ್ತಾಚೆ ಖ್ಯಾತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಕಾರ ಹೊಸಾಡ ಬಾಬುಟಿ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೆ ಲಗ್ನಾಕ ಗೆಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ಥಂಚೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಭಾರಿ ಆವಡಿಲೆ. ಲಗ್ನಾಮಂಟಪು, ಸ್ವತಃ ನಾಯ್ಕ ಕುಟುಂಬಾಚ್ಯಾ ಸದಸ್ಯಾನಿ ತೀನ ಮೈನೆ ಘೊಳ್ಳು ಅತ್ಯಂತ ಕಲಾತ್ಮಕ ರೂಪಾನ ಸಜಯಿಲೊ. ತ್ಯಾದೀಸಾಂತು ವೀಡಿಯೊ ನೈ. ಸಾದಾ ಫೋಟೊ ಕಾಡ್ಚೆ ಸುದ್ದಾ ಭಾರೀ ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಕಾಮ ಆಶಿಲ್‌ಮಿತಿ, ತ್ಯಾ ಅಪರೂಪಾಚೆ ಅಲಂಕರಣಾಚೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೊ ಏಕಸುದ್ಧಾ ಫೋಟೊ ಕಾಣ್ಣು, ರಾಕ್ಕುನು, ಘಂವಚಾಕ ಜಾಲ್ನಾ ಮ್ಹಳಿಲೊ ಬೇಜಾರು ಆಜಿಕಯಿ ಆಸ್ಸ. ತೆನ್ನಾ ಕಲ್ಪನೆನೆ ಕಾಡಿಲೆ ಮಸ್ತ ಚಿತ್ರ ಲೋಕಾಲೆ ದೊಳ್ಯಾಮುಖಾರ ಆಜಿಕ ಹಾಣ್ಣು ದಾಕೊವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಸವೆ?

ಸುಮಾರ ದೆಡಶಿ ವರ್ಸಾ ಮಾಕ್ಷಿ, ನಾಯ್ಕ ಕುಟುಂಬಾಚೆ, ನರಸಿಂಹ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಗೃಹಸ್ಥಾಕ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಿ ಆನಿ ನಕ್ಷೆ ಕಾಡಚೀ ಖಯಾಲಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ತೊ ಗೊಂಯೆ ವಚ್ಚುನು, ಜಾಣತೆ ಲೋಕಾಲಾಗ್ಗಿ ತೀ ಕಲಾ ಶಿಕ್ಕುನು ಆಯಿಲೊ. ತ್ಯಾ ನಂತರ ಪರಿಶ್ರಮಾನ ಆಪ್ಲೆಪಣ ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ, ವೆಗಳೀಚ ಏಕ ಶೈಲಿ ವಾಡೊವನ ಘೆತ್ಲಿ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನ ಹ್ಯಾಗಾಂವಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೊ ಖಾಸ ಛಾಪ ಉಟಾವ್ನ ದಿಸ್ತಾ. ಆನಿ ತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಆಶಿಲೆ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನ ಉರಲೆ ಗಾವಚೆ ವಾರಿ, ಅಂಕಣಾಚೆ ನಾವ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತು ಬರೊವಚೆ ಬದಲಾಕ, ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಾಂತು ಬರ್ರೈಲಾ. ಗಾಂವಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ ದೇವಳಾಚೆ ವಣತಿ ಒಟ್ಟುಯಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಪ್ರಸಂಗಾನ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಗಾಂವಚೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯ್ಕ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾಭಿತ್ತರಿ, ಸುದಾ ನರಸಿಂಹ ನಾಯ್ಕ ಹಾನೆ ಕಾಡಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ.

ಕಾಯಿ, ಝುಂರ್ಝುಟ್ ನಾಸ್ತನಾ, ಸರಳ ರೇಖೆನಚಿ, ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರ ಸುಟವಚೆ, ಹೇ ಶೈಲಿಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಏಕ್ಕs ಅಂಕಣಾಂತು ಕಿತ್ಲೆ ಜಾತಾ ತಿತ್ಲೆ, ಜಾಯಶಿಲೆ, ನಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಾನ ಭೋರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಂಗಚೆ ಜಾನಪದ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಕೆಲಾ. ತರೀ ಸುದ್ಧಾ ಚಿತ್ರಾ ನಮುನೊ, ಅಪಕ್ವ ಮ್ಹಣಚಾ ಜಾಯ್ನಾ! ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆನಿ ದೇವ-ದೇವ್ಯಾಂಗಲೆ ಚಿತ್ರಣಾಂತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಟ್ಟು ವೇಷಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಉಠುನು ದಿಸ್ತಾ. ಮಸ್ತ ಅಂಕಣಾಂತು ದಶಾವತಾರ ಖೆಳಾಂತು ವಾಪರ್ಚೊ ಕವಾಸಾ (ಕೇದಿಗೆ) ಆಕೃತಿಚೊ ಮುಂಡಾಸು, ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ, ಭುಜಕೀರ್ತಿ, ವೀರಗಾಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ನರಸಿಂಹ ಅವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣ ಪಳಯತ ಆಸ್ತನಾ,

50. ಏಕ್ಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಪೈಲು

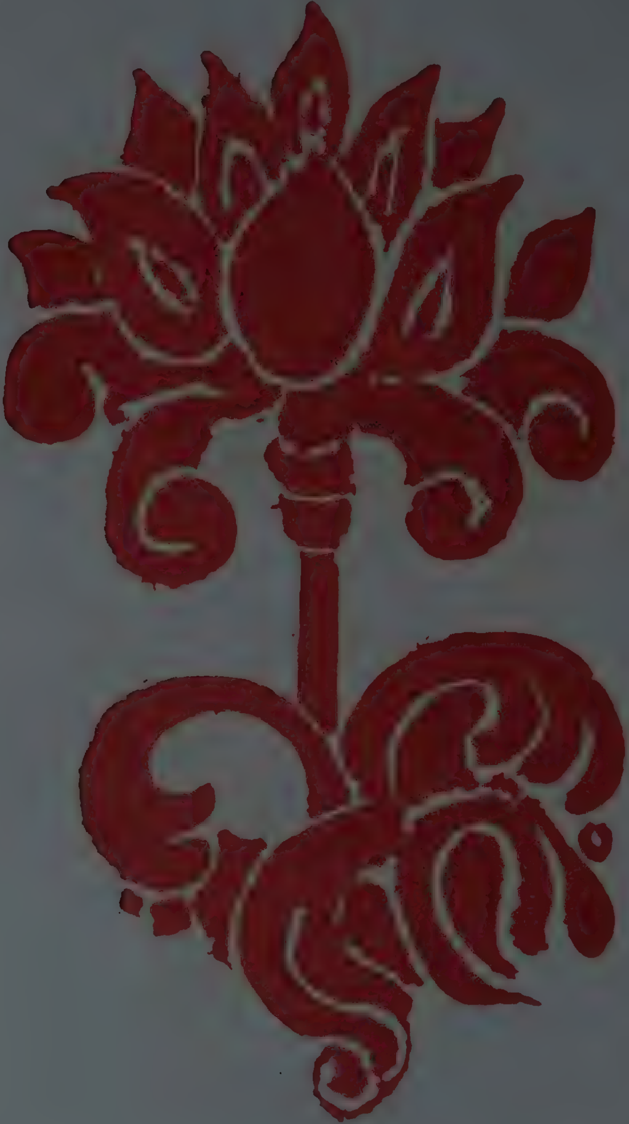

51. ಮೃದಂಗ ವಾಜೊವಚೊ ಹೈಗ್ರಿವ

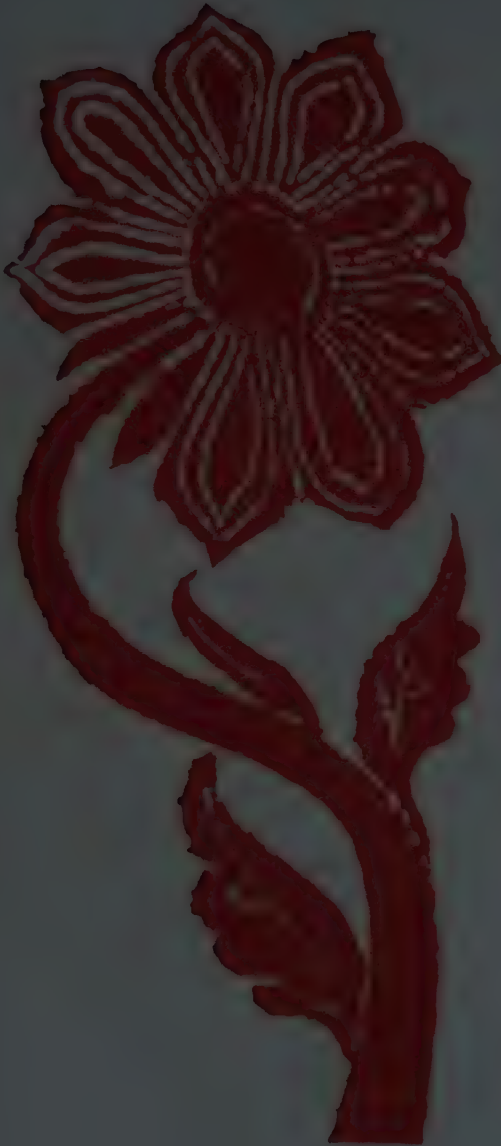
ಮೃದಂಗಾಚೊ ಭಯಂಕರ ಆವಾಜು, ಜಗಾಂಟಾಚೊ ಝೇಂಕಾರ, ಚಂಡೆಚೊ ಆರ್ಭಟ. ನಗಾರಿ-ಗಜಣಾ ಆನಿ ಭಾಗವತಾಲೊ ಉಂಚ ಆವಾಜು. ಆಯಿಕತ ಆಶಿಲೆ ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ಬಾಯ್ಲಾಂಲೆ ಚಿತ್ರಾಂ ಸುದ್ದಾ, ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತುಲೆ ದಾರಲ್ಯಾನಿ ಘಾಲ್ಲಿಲೆ. ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿಕ ಯಾದ ಕರ್ನು ದಿತ್ತಾ! ಮೋಂರಾ ಪಾಂಕಾನ ಸಜಯಿಲೆ ಮುಂಡಾಸ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ದಿಂಬೆಪ್ಲೆರಿ ಎಪಚೊ ಕಿರಗಣೊ ಘಾಲ್ಲಿಲಿ ತಿಂಜಣನಿ. ಬಿಡಗು ತಿಳ್ಳ್ಯಾಚೆ ಜೆಗಾಂತ. ಭಾತೇರಿ ಕರಟೆ ಬಾಂದುನು ಘೆಪ್ಪು, ನಾಂಚತ ಎತ್ತಾಲಿ. ರಾಕ್ಷಸೋಲೀ ಪ್ರತಿರೂಪಚಿ ಆಸ್ಸ!

ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮ್ಯಾಲೆ ದಶಾವತಾರ ಸೊಡೋವಚಾಕ, ಕಸಲೆ ಕಸರತ ಕೆಲ್ಯಾ! ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ದಾಕೋವಚಾಕ, ಕುರ್ಡಾ ತಗ್ಲ್ಯಾಚೊ ಭಾಗು ಮಾಕ್ಷಿ ಕರ್ನು, ಮಾತಳೆ ಆಕಾರು ದಿಲ್ಯಾ. ಆನಿ ಪೈಲ್ ಭಾಗಾಕ ಮನಶಾಲೆ ರೂಪ ದಿಲ್ಯಾ. ಕೂರ್ಮಾವತಾರಾಂತು ಜಲಜಾನವರಾಚೆ ಹೇಟಿ ಸಂಕೇತ. ದಾಕಯಿಲಾ. ಪೈಲೆ ತೋಂಡ ವಿಷ್ಣುಲೆ, ಕುರ್ಡಾ ಸಕಲ ಕಾಸವಾಲೆ ಅರ್ದ ದೇಹ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಕಾಸವಕ ಮನಶಾಲೆ ಹಾತ-ಪಾಯ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ! ಮೋಟರಕಾರ, ಹೇಚಿತ್ರ ಸುಟುವಚಾ ದಿಸಾಂತು ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ವಿಷ್ಣುದೇವು ಗರುಡಾಲೆ ಫಾಟೀರ ಬಸುನು ವತ್ತಾಶಿಲೊ! ಹ್ಯಾ ಗರುಡಾನ ಫಾಟ್ಲೆ ಕಾಸಾಚೊ ಪ್ರದುವ್ರೊ ನೇಸಲ್ಲಾ. ಕುಸ್ತಿ ಪೈಲವಾನಾಲಿ ಘಟ್ಟಿ ಚಡ್ಡಿ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ಲಾ. ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಪಾಲಿಸಾ ಜಾಯಿನಾಶಿಲೆ ವಿಷಸರ್ಪಾಕ ಧರಲಾ. ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಆನೇಕ ಪಕ್ಷ್ಯಾ ದಿಸತಾತಿ. ಆನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತು ಗರುಡು, ಉಜ್ವೆ ಖಾಂದಾರಿ ಅಪ್ಲಾಲೆ ಸ್ವಾಮಿಕ ಬಸೋವನು ಘೆವ್ನು, ಉಡಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ವರಾಹಾವತಾರ ಚಿತ್ರಾಂತು, ವಿಷ್ಣುಕ ರಾನಡುಕರಾಚೆ ತೋಂಡ ಜೋಡಯಿಲಾ. ಏಕ್ಕ ಅವತಾರಾಂತು ಪರಮಾತ್ಮ್ಯಾಕ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಕೆ ಇತ್ತೆ ಸಸಾರ ಆಸಲ್ಯಾರ, ಮುಸ್ತ ಇತ್ತೆ ಅವತಾರ ಘೆತ್ತಾಲೆ ಕಲಿಯುಗಾಚೆ ನರಭಕ್ಷಕ. ರಾಕ್ಷಸ-ರಾಜಕಾರಣೆ ಲೋಕಾಂಕ ಪ್ರಾಂಸ ಕೊಡ್ಕ ಇತ್ತೆ ಸುಲಭ ನೈ! ಸಾಧ್ಯನೈ! ವಿಷ್ಣು ದೇವು ನವೀನ ಅವತಾರ ಘೆವಚಾಕ ತಯಾರನಾ!

ಪೋನಾಚೆ ಬಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು, ರಾಣಿ, ಆದಿ, ಪೊಟೇ ಹೂಬ್ ಕಾಡಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲಿನಾ! ಸಾಂಕೇತಿಕ ಜಾವ್ನು ದಾಕಯಿಲಾ. ಮುರಳೀಧರಾಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಗಾಯಿಕ ವರಗುನು ರಾಷ್ಟಲೆ ಕೃಷ್ಣಾಕ ಚಿತ್ರಾಂ ಕೊರಚೊ ವಿಪಾಜ ಆಸ್ಸ. ಹಾಂಗಾ ಗೊರವಾಕ ದಾಖ್ಯುನ ಧರ್ಮ ರಾಷ್ಟಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ! ಕಾಳಿಯಾ ಮರ್ದನಾಚೆ ಚಿತ್ರಾಣಾಂತು, ಆಪುತಿ ಘೆತ್ತಾಲೆ ಪ್ರಾಣ್ಯಾ ಮುಖಾರಿ ಫೋಟೋಕ ಪೋಸ್' ದಿಲ್ಲಿಲೆ ವಾರಿ ಕೃಷ್ಣಾಕ ಸುಟೆಯಿಲಾ. ತಾಗೆಲೆ ಶೌರ್ಯಾಂಚೆ ತಾಲೀಫ ಕರ್ತಾಲಿ ಪಕ್ಕಾಗಿಲೆ. ಭಯಭಕ್ತಿನೆ ಹಾತಜೋಡಸುನ ರಾಬಿಲ್ಯಾ. ಬಾಗೊ ಆಶಿಲೆ ಕಷ್ಟನ ಪಟ್ಟ್ಯಾಯಿ ಕಾಳಿಯಾಗಲೆ ಸಂತಾನ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೆ ಸಾಪ್ಪ ಮೋಡ ಪೈರು ಚರತ ಆಶಿಲೆ ದಾಕಯಿಲ್ಯಾತಿ! ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಯೆನ ಸಾನು ಆಸಕಾ. ಹೆಂ ದಾಕೋವಚಾಕ ತಾಕ್ಯಾ ಕಮ್ಮಿ ಕಪಡೆ ಘಾತ್ತ್ತಕಯಿ, ತೋಂಡ ಪ್ರೌಢ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆ ದಿಸ್ಸುನ ಎತ್ತಾ! ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯಾಚೆ ಅಂಕಣ ತಶಿ. ಘೇಟ್ ಯಕ್ಷಗಾನಾಚೊ ಪ್ರಸಂಗು ದೋಳ್ಯಾಮುಖಾರಿ ಹಾಡ್ತಾ. ಅರ್ಥಾತ್ ಹೇ ವೇಷಧಾರಿ, ಹಗುರ ಆನಿ ಕಪಡೆ ಸುತ್ತಾಯಿಲೆ ಪಗಡೆ ಲಾಯಿಲೆ, ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣ ಧರ್ತಾತಿ. ತಶಿಚಿ ಅರ್ಜುನಾಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತುಲೆ ಆಯುಧ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕೌರವ-ಪಾಂಡವ ಯುದ್ಧಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ರಥ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಚರತಪಾಂಗೆಲೆ ಪಕ್ಕಿ ರಥ. ಆನಿ ವಾಯುವೇಗಾನೆ ಧಾಂವಚೆ ಘೋಡ್ಯಾ ಬದಲಾಕ ದೇಶಿ ಗಾವಪ, ರಥ ವೋಡತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ!

52. ಕಲಾತ್ಮಕ ಕಮಲಾ ಫೂಲ

53. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಫೂಲ

ರಾಮಾಯಣಾಚೆ ದೃಶ್ಯ ಸುಟಯತನಾ ಸುದ್ಧಾ, ಹೀಚ ಶೈಲಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾ. ಹನುಮಂತಾಲ್ಯಾ ಖಾಂದ್ಯಾರ ಬಶಿಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸ್ಟೈಲಾರಿ ಕಿರೀಟ ಘಾಲ್ಯಾ. ತಾಗೆಲೆ ಭಕ್ತಗಣ, ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣ ಹಾತ್ತಾಂತ ಘೆವ್ನು, ಶತ್ರು ಸಂಹಾರ ಕೊರ್ಚಾಕ ತಯಾರ ಜಾವ್ನು ರಾಬಲಾ. ಅನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತು, ಹನುಮಂತು, ಲಂಕೇಕ ವಚೂನ, ಸೀತೆಲೆ ದರ್ಶನ ಘೆವಚಾಕ ಆನಿ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಮಾರುಕ ಸಜ್ಜ ಜಾಲಾ. ತಿಸರೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ರಾವಣು ಯುದ್ಧಾಕ ಭ್ಯಾರಸರ್ನು ರಾಬಲಾ. ಪರಶುರಾಮು ಆಪ್ಲಿ ಕುರಾಡ ಧರ್ನು, ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಕ ಸಂಹಾರ ಕರಚಾಕ ರಾಬ್ಬಿಲೆ, ಚೌತೆ ಅಂಕಣಾಂತು ದಿಸ್ತಾ. ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಕ ಪಾತಾಳಾ ಪೆಟಯಿಲೊ ವಾಮನು, ಪಾಂಚವೆ ಅಂಕಣಾಂತು ದಿಸ್ತಾ. ಭಸ್ಮಾಸುರ-ಮೋಹಿನಿಲೆ ಅಂಕಣ ಮಜೆಶೀರ ಆಸ್ಸ. ಪಾರ್ಶ್ವಭೂಮಿಂತು ಏಕರೂಕು. ತಾಜ್ಜೆರಿ ಏಕ ಪಕ್ಷಿ. ಚೊಂಚಿತು ಪಾನ ಧರ್ನು ಬಾಯ್ಲ ಪಕ್ಷಿಲಾಗ್ಗಿ ಪ್ರೇಮಯಾಚನಾ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ. ಆಕಾಶಾಂತು ಚಂದ್ರು ಹಾಸತ ಆಸ್ಸ. ಯಕ್ಷಗಾನ ವೇಷಧಾರಿ ಭಸ್ಮಾಸುರು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್ ಜನಾಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ಘಾಲ್ನು ರಾಬಲಾ! ಮೋಹಿನಿ ಘಾಟಲೆ ಕಾಲಾಚಾ ಕರಾವಳಿಚ್ಚಾ ಕಲಾವಂತ ತರುಣೀ ವಾರಿ ಡ್ರೆಸ್ ಕರ್ನು ಘೆವ್ನು, ನಾಂಚ ಕರತ ಆಸ್ಸ. ಖರೆಚಿ ''ಮೋಹಿನಿ-ಭಸ್ಮಾಸುರ'' ದಶಾವತಾರ ಖೆಳಾದೃಶ್ಯ, ದೊಳ್ಯಾ ಎದ್ರಾಕ ಎತ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ದೆವಳಾಂತ, ಥೊಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತಲ್ಯಾ ಕೋಡಂಗಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರಾಕ ಯಾದ ಕರ್ನು ದಿತ್ತಾತಿ. ಕಸೂತಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಲಾಂಬ ಅಂಗಿ ಘಾಲ್ಲೊ ಸಿಪಾಯಿ, ಪಗಡಿ ಸುತ್ತಾವನ ಘೆವ್ನು ಪಾಯ್ಯಾಕ ಚೂಪ ಬೂಟ ಸಿರ್ಕಾವನು ಆಸ್ಸ. ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಖಡ್ಗ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು 'ಬಾಯೊನೆಟ್' ಘೆವ್ನು ರಾಬಲಾ. ಆನೇಕ ಸಿಪಾಯಿ ಮಿಸೆ ಸೊಣ್ಣು ಕಾನ್ನಾಕ 'ರಿಂಗ್' ಘಾಲ್ನುಯಿ ಲಂಡನ್ ಪೋಲಿಸಾಗಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ಘಾಲ್ನ ಘೆವ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಬ್ರಿಟಿಶಾಲೆ ಸಂಪರ್ಕ ಯೆನಾಶಿಲೊ ಏಕ ದೇಶೀ ಸಿಪಾಯಿ, ಹಾತ್ತಾಂತು ದೊಣ್ಣೊ ಘೆವ್ನು ರಾಕವಣ ಕರಿತ ಆಸ್ಸ! ಅಸ್ಲೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಚಿತ್ರ, ಕಾವಿಕಲೆಚೆ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಂತು ದೆಕ್ಕು ಪಡಚೆ ಭಾರೀ ಅಪರೂಪ. ಬರ್ಗಿಚೆ 'ಘೋಳಿ ಬೀರ' ದೆವಳಾಂತು ಏಕ ಸಾಲಂಕೃತ ವೀರು, ತಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾಂವಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾಶಿಲೆ ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಸ್ಲಾ! 'ಸಣ್ಣ ಹೊಸಬ' ದೆವಳಾಂತುಯಿ ಅಸ್ಲೆಚಿ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಘೊಡೊ ಮಾತ್ರ ಮಸ್ತ ಪೈಕಿ ಖಾವ್ನು, ಧಷ್ಟ-ಪುಷ್ಟ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾನ, ತ್ಯಾವೀರಾಕ ಸ್ವರ್ಗಾ ವಚ್ಚುಕ ವಿಶೇಷ ತ್ರಾಸ ಜಾಲ್ನಾ ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ!

7. ಬಾಯುಲಾಂಗೆಲೆ ಚಿತ್ರಣ

ದೋನ ಶತಮಾನ ಪ್ಪಾಡೇಚಿ ಆಮುಗೆಲೆ ದಾಲ್ಯಾನಿ ಅಪ್ಪಾಗೆಲೆ ಡ್ರೆಸ್ ವಿಷಯಾಂತು, ಗೋರೆ ಲೋಕಾಂಲೆ ಅನುಕರಣ ಕರ್ಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲೆ. ಬಾಲ್ಯಾಂ ಬಾಯ್ಲಾನಿ ಅಪಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಸಂಸ್ಕಾರ, ಹರಗೀಸ್, ಸೋಣ್ ದಿಲ್ಯಾ! ಪರಂಪರೆನೆ ಚಲ್ಲು ಆಯಿಲೆ ಕಾಪ್ಪಡ ನೆಸಚಿ ಪದ್ಧತಿ, ಭಾಂಗಾರ-ಹಿಂಗಾರಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವ, ತಾನ್ನಿ ಧಾರಣಕರ್ಚೆ, ರಮುತ ಆಯಿಲೆ ಉದಾಹರಣ ದಾಕಯತಾತಿ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನು, ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಪ್ಪೋಳೊವಚಾಕ ಮೆಳಚೆ ಬಾಯ್ಲೊ ಸುವ್ವಾ ಹ್ಯಾಚಿ ಪ್ಪೋಷಾಕಾಂತು. ದಿಸ್ಸೂನು ಏತ್ಯಾತಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಮಾಧವಿ, ದುರ್ಗಾ, ಯಕ್ಷಿಣಿ, ನಾಗಿಣಿ ಆನಿ ಇತರ ಪೌರಾಣಿಕ್ಕ ದೇವತಾ ಆನಿ ಪಾತ್ರ ಹಾಂಕಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಯ್ಲಾಂಗೆಲೆ ವೇಷ-ಭೂಷಣಾಂತು ಸಜೆಯಿಲೆ ದೆಖ್ಯು ಪಡತಾ. ತಾಜ್ಜೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಮಹಿಷಾಸುರ-ಮರ್ದಿನಿ, ಧೂಮ್ರಲೋಚನ-ಮರ್ದಿನಿ, ಅಶ್ಶೆ ದೇವಿಗೆಲೆ ರುದ್ರಾವತಾರ ದಾಕಯತನಾ ವರೆಕ, ಕ್ರೌರ್ಯಾಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತ ಸ್ತ್ರೀತ್ವ, ಉದಾತ್ತ ದಿಸ್ಸೂನು ಏತ್ತಾ.

ಪಾಂಚ ಪಾಂಡವಾಂತು, ದ್ರೌಪದಿಕ ಅಪ್ಪಾಕ ಆಗಮೀ ಪೊಗಾಚೊ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೊ ಅರ್ಜುನಾಕ ಸ್ವಾಗತ ಕರಚಾ ರಾವ್ಲಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಕುಮಟೆಂತು ಆಸ್ಸ. ದೊಳೆ ಪಿಟಪಿಟ್ಟೆನಾಸ್ತಾನಾ, ಏಕ ಚಿತ್ತ ಜಾವ್ನು ತಿಕ್ಕಾ ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ, "ಹೀ ಆಮುಗೆಲೀ ಗಾಂವಚಿ! ಆಮುಗೆಲಿ ಗುರುತಾಚಿ! ಪ್ರೆಂಕಿ ಚಿಕ್ಕಾ ಪಳೆಯಲ್ಲ್ಯಾಪಾಂ ಜಾತ್ತಾ!" ಮ್ಹಣು ದಿಸಲ್ಯಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ. ಮಾತ್ತೆಭರಿ ಆಶಿಲೊ ದಾಟ ಕೇಸು ಪಳೆಂವ್ಚು ಕೆವ್ಲು. ಘಾಟೇರಿ ಘಾಂಟಿ ಸೊಡಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾ ಘಾಂಟೇರಿ ಫುಲ ಆನಿ ಕಪಾಳೊ ಪಾಳ್ಯ. ನಾಂಕಾರ ಚಂದ ನತ್ತ ಶಿರಕಾಯಿಲಾ. ಆಂಗಲಚಿ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ದಿಸಚೆ ಗಾಂವಿ, ಸೌಂದಾಂ ಕಾಪಡ ಠಾಕಲೀಕ ಜಾವ್ನು ನೆಸಯಿಲಾ. ಕಾಪಡಾಂ ಚಕ್ರಾಕಾರ ನಕ್ಷ ಆಸ್ಸತಿ. ಪ್ಪೊಲಕ್ಯಾಂ ವಟ್ಟಾನೆ ಬಿರಮ್ಯಾನ್ ಆಸ್ಸ. ಕಾನ್ಯಾಕ ಕುಡಿಕ, ಕುರ್ಚಾಕ ಭಾಂಗ್ರಾ ಪಾಟ್ಲೆ, ಗಳ್ಯಾಕ, ಹಾತ್ಯಾಕ, ಪಾಯಾಕ, ಮಾಕ್ಕ ಕಾಲಾಂತು ಪ್ರಚಲಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದಾಗೀನೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ದಾಸ ಪ್ರೀತಿಚೊ, ಘೋವ ಅರ್ಜುನಾಕ ಪ್ರೀತಿ ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಏಕ ಫುಲಾಚೊ ಗುಚ್ಛ ಧೋರ್ನು ತಾಗೆಲಿ ವಾಟ ಪಳೆಯತ ರಾಬಿಲ್ಯಾ. ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನಿ ಮಹಾಭಾರತಾಚಿ ದ್ರೌಪದಿಕ ಅಪ್ಪಾಲೀ ಚಿರಪರಿಚಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಗರತೀಲೆ ರೂಪಾನ ಪ್ಪೋಳೊವ್ನು ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲ್ಲಿಲೆ, ಸಹಜ ಆಸ್ಸ!

ಮಾಹಿಶಾಸುರನಾಂತು, ಶೇಷನಾಗು ಬಿಸ್ತ್ರಿ ಪಾದಸೇವಾ ಕರತ ಬಶಿಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಗೃಹಿಣಿಶಿ ದಿಸ್ಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಕ್ಯನಾ! ಕೇಸ ಪಳೆಂವ್ನು ಸಡಿಲಜಾವ್ನು ಬಾಂಧುನು ಘೆತ್ತಿಲೊ ಅಂಬಾಡೊ, ತಾಜ್ಜೆಂ ಮಾಳೆಯಲೆ ಆಯಿಲೆ ಫುಲ್ಲಾ ಚಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಾಂಕಾಕ ಗೋಲ ಬಿಟ್ಟು, ಕಾನ್ಯಾಕ ಮೋತ್ಯಾ ಕುಡಿಕ, ಗಳ್ಯಾಕ ಪದಾನಾಸರ, ಲಾಂಬ ಹಾತಾ ಪ್ಪೊಲಕೊ ಆಂಗ ಭರ್ನು ಕಿರಗ, ಹೆ ಬಿಟ್ಟು ತಸ್ಸಾ ಕಾಳಜಾ ಕೊಂಕಣಿ ಗೃಹಿಣಿಲೆ ವೇಷ-ಭೂಷಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಶ್ಯೆರ ಶ್ಯೆರ ಘ್ಯಾಂ, ಆಶ್ಶಿಚೀ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಬಾಯ್ಲೊ, ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ದಿಸ್ತಾಶ್ಶಿ. ಧೂಮ್ರಾವರಚೆ ಭಸ್ಮಾಸುರ-ಮೋಹಿನಿ ಅಂಕಣಾಂತು, ಮೋಹಿನಿ, ಮೋಕಳೀಕ ಪಣಾನೆ ನೃತ್ಯ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ. ತಲಸಮುದ್ರ್ಯಾಚಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಾಂತು, ದಾಲ್ಯಾನಿ ಬಾಯ್ಲೊವೇಸ ಘಾಲ್ಯಾಪಾಂ, ವಿಷ್ಣುದೇವು ಮೋಹಿನಿಲ್ಯಾ ವೇಷಾಂತು, ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಕ, ಸಹಜ ಚಿತ್ರನಾ ವಾರೀಚಿ,

54. ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೊ ದರವಾನ

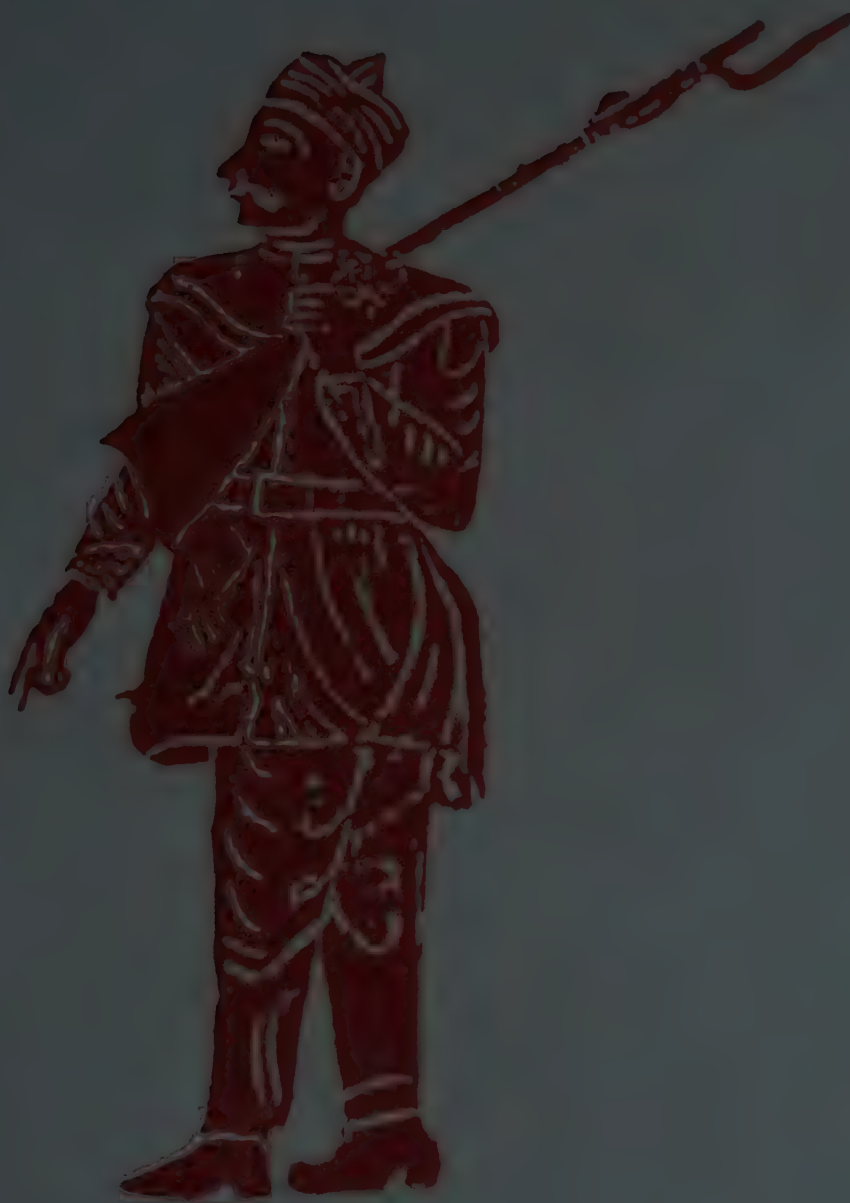

55. ಚೋಪುದಾರ/ದರವಾನು

ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಯಿ, ಸಮಯೋಚಿತ ಚಾವ್ನ ಸೊಡೊವಚಾಕ ಕಳ್ತಾಲೆ, ಮ್ಹಳಿಲೆ ಸತ್ಯ ಹಾಂಗಾ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾ.

'ಧ್ರುವಚರಿತ್ರ' ಅಂಕಣಾಂತು, ಸುರುಚಿ ರಾಣಿಕ, ಸುಂದರ ದಾಗಿನ್ಯಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲಾ. ಮಾನೇರ ಆಂಬಾಡೊ, ವೈರಥಾಯಿ, ಫುಲ್ಲಾಹಾಳೆ, ಏಕಾವೈರ ಏಕ ಮಾಳ್ಯಾತ. ಕಾನಾಕ ಲಾಂಬಚೆ ಝುಮಕಾ, ನಾಕಾಕ ರತ್ನಾ ಬಟ್ಟು, ರಸರಸಿ ಛಾತಿ, ಬಾರೀಕ ಕುರ್ತ, ಕಾನಸುಲಾತ ಬುಗುಡಿ, ಅಲಂಕಾರಾನಿ ತಿಗಲಿ ಚಂದಾಯಿ, ಆನಿ ರಾಯ್ಯಾಕ ತೀ ಚಾಸ್ತಿ ಮೊಗಾಚಿ ರಾಣಿ ಚಾವಚಾಕ ಕಾರಣ, ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನೆ, ಚಿತ್ರಮುಖೇನ ದಾಕುನು ದಿಲ್ಯಾ. 'ಮುರಳೀಧರ' ಅಂಕಣಾಂತ, ಸಾದಾ, ಸರಳ ಗೋಪಿಯೊ, ಕೃಷ್ಣಾಲೆ ಮರಲಿ ವಾದನಾಕ ಭುಲ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. 'ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ', ಪರ್ವತ ಉಬ್ಬಾರತನಾ, ತಾಗಲೀ ತೀ ತಾಕತ ಪೊಳೊವ್ನು ಅಜಪ್ ಚಾವ್ನು ಗೋಪಿಲೋಕಾನಿ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಹಾತಾಂತ ಪುಸ್ತಕ, ಜಪಮಾಳಾ, ಶಂಖ, ಧರ್ನು, ಬೊರ್ಶಿ ಕೀರ ಆಶಿಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನ ಆಪಣಾಲ್ಯಾ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ದುಸ್ರೆಚೀ ರೂಪ ದಿಲಾ. ದಾವೆ ಹಾತಾತು, ವೀಣಾ ಧರ್ನು, ಮುಖಾವೆಲೆ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾನೆ, ವಾ ಜಯತಾ. ಮಾಕ್ಷಿಚಾ ದಾವೆ ಹಾತಾನ, ಬೇಸುರ ಏನಾಶಿ, ವೀಣೆಚಿ ಸರಿ, ಶ್ರುತಿ ಕರ್ಚಾಲಾಗಲಾ. ಉಜ್ವೆ ಮಾಕ್ಷಿ ಹಾತಾನ, ಸಾನ ಏಕ ಆನೆಕಯಿ ತಾರಿಚೆ ವಾದ್ಯ ಧರಲಾ. ಶಿರಾಲಿಚಾ ಸರಸ್ವತಿನ ಸುಖಾಸನಾಂತ ಬಸುನು ವೀಣಾ ವಾಜಯತ, ಉಜ್ಜೊಪಾಯ ಮೋರಾ ಫಾಟಿರ ದವರಲಾ. ಕುಮಟೆಚಾ ಸರಸ್ವತಿನ ಮೋರಾಚೆರಿ ಬಸುನು ಸೊಡಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚ್ಯಾ ಸರಸ್ವತಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಹಂಸ ಚಾವೊ, ಮ್ಹೋರು ಚಾವೊ, ನಾಸ್ತಾನಾ ಗದ್ದಿಚೇರಿ ಬಸುನು ವೀಣಾ ವಾಜೊಚೊ ಪ್ರಸಂಗ ಆಯಲಾ! 'ಅನಂತಶಯನ' ಅಂಕಣಾಂತು ಏಕ ನಾಗಿಣಿ ಜೋಡಿ ಹಾತಾಂತ ಜಳಚೀ ಪಣತಿ ಘೇವ್ನ ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮಾಕ, ಸ್ವಾಗತ ಕರಚಾಕ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಂ ಅಂಕಣ ಪಳೆಯತನಾ, ದಿವಾಳಿ ವೆಳಾರಿ ಘರೋನ ಘರಾ ಪಣತಿ ಜಳೆಯತಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಿಳಾಲೀ ಯಾದ ಆಯ್ಲು ಶಿವಯ್ ಉರ್ನಾ! ಆನಿ ಏಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ಪಕ್ಷಿಲೆ ತೊಂಡಾಚೀ ಕಿನ್ನರಿ, ತಂಬೂರಿ ವಾಜಯತ ರಾಬ್ಲಾ.

ಶಿರಾಲಿಂತು ಗೃಹಿಣಿಲೆ ಚಿತ್ರಣಕೆಲಾ. ಕಾಳೆಕೆಸಾ ಆಂಬಾಡ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ಹಾಳೆಚೊ ಅಲಂಕಾರ ಆಸ್ಸಾ. ಕಾನ್ನಾ ಬುಗುಡಿ-ಕುಟ್ಕಂ, ಭೆರ್ಜರಿ ಆಸ್ಸತಿ. ನಾಕಾಕ ನತ್ತ, ನಿಡ್ಡಾಕ ಗೋಲ ಕುಂಕುಮಾ ತೀಳೊ, ಗಳ್ಯಾಕ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ, ಮೋಹನಮಾಳಾ, ಪವನಾಸರ, ಬೋರಿಮಾಳಾಚೊ ಅಲಂಕಾರ. ಕೊಪರಾಕ ನಕ್ಷೆಚೊ ಬಾಜುಬಂದ್, ಹಾತಭರ್ನ ಗೋಟಪಾಟ್ಲಿ ಆನಿ ಕಾಂಕಣ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕೊಟ್ಯಾ ಡಿಝ್ಯಾನ್ ಆಶಿಲಿ ಚೋಳಿ, ಣೌವಾರಿ ಕಾಪಡ, ಕಾಸ ಘಾಲ್ನು ನೆಸಯಲ್ಯಾ. ದಾವೆ ಪಾಯಾರಿ ಉಜ್ಜೊಪಾಯವ ದವರ್ನು, ಹಾತ ಗಾಲಾರ ಧರ್ನ, ಮಾಂಚಾಕ ಟೆಂಕುನ ರಾಬಲ್ಯಾ. ಹ್ಯಾಮಿತಿ ಘೊವಾಲಿ ವಾಟ ಪಳೈತ ಆಸ್ಸ, ಅಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಅಸಲೆಚಿ ಚಿತ್ರ ಹೆಗಡೆ ಗಾಂವಾತು ಸುಮಾರ ಕಡೆನ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾತಿ. ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತು, ನಿದ್ರಾಖೋಲಿ, ಸುಟಯಲಾ. ಹೋಡಬಾಗಿಲ. ತಾಕ್ಕಾ ದೇಶೀ ಬೀಗಾತಟ್ಟೆ, ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ಕರಾವಳಿಚೆ ಜನಜೀವನ, ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತ ದಾಕವೊಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲೆಲೆ ದಿಸ್ತಾ. ಮವು ಹಾಂತುಳ, ನಕ್ಷೆ ಸುಟಯಿಲೆ ಲೋಡ, ಸುಂದರ ಚಾದರ ಅಥವಾ ಜಮಖಾನ, ಜಳತ ಆಶಿಲೆ ದೀವಳಿ, ದಾಕೊವನ ಹೇ ಘರ, ಶ್ರೀಮಂತಾಲೆ ಉರಚಾ ಪುರೊ ಮ್ಹಣು ಕಲ್ಪನಾ

56. ಬಂದೂಕ ಧರಿಲ್ಲೊ ಸಿಪಾಯ

ಎತ್ತಾ. ಏಕ ಮುಲ್ಯಾತ, ಚೌಕುಳಿ ಕಾಪಡ ನೆಶ್ಶಿಲಿ ತರ್ನಿಚಿ ಬಾಯ್ಲುಮನುಷ, ದಿವಾನಾರಿ ಬಶಿಲ್ಯಾ, ದಾರಲ್ಯಾಕಡೆ, ಭಯಭೀತಿನ ಪೊಳೊಚಾ ಲಾಗಲಾ. ಘೋವ್ರು, ಹಾಸತ, ಖಡ್ಗ ಧರ್ನು, ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಆಯಿಲ್ಯಾ, ಚೋರ ಕಿಂವಾ ಕಾಮುಕ ದಾರಲ್ಯಾಕ ಬುದ್ವಿ ಶಿಕೊವಚಾಕ ತಯಾರ ಜಾಲಾ! ಆನಿ ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ವಾಜಯತ ಬಾಯ್ಲು ಮನಿಸ, ಬಸಲ್ಯಾನ, ತ್ಯಾ ಕಾಲಾಂತ್ಯಾ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮ ದಾಕ್ಕೈತಾ. ಆನಿ ಏಕ ಕಡೆನ ಕಮಾನಾ ಸಕಲ ರಾಬ್ಬಿಲಿ ಗೃಹಿಣಿ, ಘೊವಾಲಿವಾಟ ಪಳೈತಾ ಅಶಿ ದಿಸ್ತಾ.

ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕಾಮಾಂತು, ರಿಬ್ಜುನು ಗೆಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ ಸುಟ್ಟೈಲಾ. ಸಿರ್ಸಿಂತು, ಕಾಪ್ಪಡ ನೆಶ್ಶಿಲಿ ಪ್ರಾಯೆಚಿ ಪೋರಿ, ಹಾತಾಂತ ಸೂತ ತಾಂಡುನು, ಘುಂವಡಾವಚಿ ಗಿರಗಿಟ್ಲಿ ಘೆವ್ನು ಖೆಳತ ಆಸ್ಸ. ತಿಜಲಾಗಿ, ನೆಲಾರ ಬಿರ್ವಲೆಲೆ ಧಾನ್ಯಾಕಣ ಖಾವಚಾಲಾಗ್ಗಿಲೆ ಪಾರಿವಾಳ, ಹ್ಯಾ ಚಲ್ಯೆಕ ಭೀವ್ನ, ಉಬುನ ವಚ್ಚೈ ತಯಾರಿತ ಆಸ್ಸತ. ಪ್ರಣಯಿ, ಬಾಯಲಾ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಸಿದ್ದಾ ಪುರಾತ ಆಂಗಭರ್ನ ಭಾಂಗರ ಘಾತಿಲಿ ಚಲ್ಲಿ, ದಾವೊಹಾತ ಕುರ್ಟ್ಯಾರ ಧರ್ನು, ಉಜ್ವೈ ಹಾತಾತ ಫುಲ್ಲಾ ತುರಾಯಿ ಘೆವ್ನ ಬಹುಶ: ಪ್ರೇಮಿಕ ರಾಕ್ಕತ ಆಸ್ಸ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮಾಂತ ಬುಡಿಲೆ ಜೋಡಿಲೆ, ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಲಾಂಬ ದಿವಳಿ ಉಜವಾಡಾಂತ, ಲೋಡಾಕ ಮಾತೆ ಟೆಕುನು, ಏಕ ದಾರ್ಲ್ಲೊ ಆರಾಮ ಕರಿತ ಆಸ್ಸ. ತಾಗೆಲೆ ಬಾಹುಬಂಧನಾತ ಆಶಿಲಿ ಯುಮತಿ, ಪ್ರೀತಿಚಿ ಭೇಂಟ ರಾಕ್ಕತ ಆಸ್ಸ! ಕುಮಟೆಂತ ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತ ಪಂಚಮುಖಿ ಶಿವ ದೇವಾನೆ, ವಾಗಾಚಾಮಡ್ಯಾರಿ ಬಸುನು, ಸಾನ ಚಲ್ಲಿವಾರಿ ದಿಸಚ್ಯಾ ಪಾರ್ವತಿಕ ಉಜ್ವೈ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ಬಸುನು ಘೆತ್ಲಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಗಾಂವಾತ್ಲೆ, ಆನೇಕ ಚಿತ್ರಾಂತ ವಿಷ್ಣುನೆ ಆಪ್ಣಾಲಿ ರಾಣಿಲೆ ಸ್ತನ ಮರ್ದನ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ದೃಶ್ಯ ಹಾಂಗಾ ಶಿವಾಲೆ ಜೋಡಿ ಹಾತಾನೆ ಕರ್ಚೆ ದಾಕ್ಕೈಲಾ! ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಆನಿ ಉರ್ಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ, ಕೃಷ್ಮ-ರಾಧಾ. ವಿಷ್ಣು-ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹಾಂಗಿಲಿ ಜೋಡಿಚೀ ಪ್ರೇಮಲೀಲಾ ಶಿಲ್ಪಾಂತು ಆನಿ ಚಿತ್ರಾಂತು ಜಾಯತಶಿ ಪೊಳೊಂಚಾಕ ಮೆಳತಾತಿ.. ಹೀ ದೋನೀ ಮಾಧ್ಯಮ ನಾಶಿಲೆ ಕರಾವಳಿಂತು, ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಲಾಕಾರಾನಿ, ಹೀಚ ಪರಂಪರಾ, ಆಪ್ಲೆ ಕಲೆಂತು ದಾಕುನು ದಿಲ್ಯಾ.

8. ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಚಿತ್ರಣ

ಶಿಲ್ಪ, ಚಿತ್ರಕಾರ, ಆನಿ ಗುಡಿಗಾರಾಂಲೆ ಸಮೂನ್ಯಾರಿ, ಕಾಪಿಚಿತ್ರಕಾರಾಂಕಯಿ, ಪ್ರಾಣಿಜಗಚಿ ಪರಿಚಯು, ದೇಹರಚನಾ, ಚಲನವಲನ, ಹಾವ-ಭಾವ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾ ಬದ್ದುಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ತಿಲೆಂ. ತ್ಯಾನ್‌ಮಿತಿ, ಜ್ಯಂ ಜ್ಯಂ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ, ಥ್ಯಂ ಪಟ್ಟುಚಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂಧಿ ಚಿತ್ರ ಸಹಜರೀತಿನಿ ಸುಟಯುಲಾತ. ಆವಶ್ಯಕತಾ ನಾಶಿಲೆ ಕಡೆನ ಸುದ್ದಾ ಚಿತ್ರ ಸುಟೆಯಿಲೆ ಉದಾಹರಣ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಮಸ್ತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾತ, ಭ್ಯಾಲೆ ದೇಶಾಚಾನ ಪಪ್ಪ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಸ್ತ ದೆವಳಾ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರಾಂತು ಪ್ರಾಧ್ಯ ಆನಿ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗೊ ಘೆತ್ತಿಲೆ 'ಸಿಂಹಲಲಾಟ', (ವ್ಯಾಲ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಳೀ) ಸಂಕೇತ್ ಭಾರೀ ಪವಿತ್ರ ಮ್ಹೊಣು ಘೆತ್ತಾ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಅಂಕಣಾಂತು, ಸಿಂಹಲಲಾಟ, ಮಕುಟ ಪ್ರಾಯ ಜಾವ್ನು ಶೋಭತಾ. ತಶಿಚಿ, ಚೀನ ದೇಶಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೋಡ ಪಕ್ಷಿ ಸುದಾ, ಥಂ. ಥಂ. ಪ್ರೊಳೋವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಘಾಟಿಕಣ ನಾಶಿಲೆ ಸಾನ ಪ್ರಾಣಿಕ ಸುದ್ದಾಯಿ, ಅಲಕ್ಷ ಕರ್ನಾಶಿ ಸೋಡಯಿಲಾ. ಹೊಯ್ಸಾಳವರಚೆ 'ನಂದಿ' ಅಂಕಣಾಂತ ಏಕ ವಿಚ್ಚು, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ ಹೋ ಜಂತು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ ಶಿವಾಯ್, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೂಪಾನ ಸಮ ವಿಸ್ಸನಾ! ಮುರಳೀಧರಾಲೆ ಅಂಕಣಾತ ಉಡಚೆ ಮ್ಹೊವಾ ಮೂಸಾಕ ಪ್ರೊಳೋವೇತ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು ಸುದ್ದಾ ಪ್ರಾಣ್ಯಾಕ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನ ದಿಲಾ. ಮತ್ಸ್ಯ ಆನಿ ಕೂರ್ಮ ಅವತಾರಾಕ ಚಿತ್ರಣ ಕರ್ತನಾ, ಉದಕಾವಯ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಿ (ಜಲಚರ) ಸುಟಯುಲ್ಯಾತ. ಸೊಂಡಿ ಆಶಿಲಿ. ಮೋರಿ ಜಾತಿಚಿ ಆನಿ ಖಿರವಡ ಆಶಿಲೆ ಮಾಶಳೀಂತು ಅಂತರ, ಸ್ಫುಟ ಜಾವ್ನು ದಾಕಯಿಲಾ. ಕಾಸವಾಕ ವಿಸರಲೆ ನಾ. ಹೊಯ್ಸಾಳವರಚೆ ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಅಂಕಣಾಂತ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿನಿ ಸುಟಯಿಲಾ. 'ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ' ಅಂಕಣಾಂತ ರಾನಾತ್ಲೆ, ಆನಿ ಗಾಂವಾತ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರೊಳೋವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಗೋವರ್ಗಂ, ಗೋಪಿಜನ, ಆನಿ ಗೋಪಾಲಕ (ಗೊರವ ರಾಕ್ತಲೆ) ಜನಾಂಕ ಪಟ್ಟುಚಿ ಜೋರಾನ ಪಡತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪಾವಸಾನ ರಕ್ಷಣ ಕರಚಾಕ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾನ ಬೊಟ್ಟಾನಿ ಉಬ್ಬಾರನು ಧರಲೆಲೆ ಚಿತ್ರಾಂತು, ಅನೇಕ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಸುಟಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಪಾಂಕ ಫುಲವನು ನಾಂಚೊ ಮ್ಹೋರು, ಫಳ ಖಾತ್ತರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಕೀರ, ಸಪಿಕ ಆಪ್ಕತ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಪಾರವ್ಯೊ, ಚೊಂಚಮಾರಚಾ ತಯಾರ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಕಾವಳೊ, ಮಳ್ಶಿತ್ತೆ ಖಾಣಾಕ ಘಾಸ್ ಮಾರಚಾಕ ದೋನ ಪಾಯಾರ ರಾಬಿಲೊ ಸೊಸೊ, ಹ್ಯಾ ವೃಕ್ಷಾಂತು ಪ್ರೊಳೋವಯೇತ್. ಕುಮುಟೆ ಚಿತ್ರಾಂತು ಪಾಗಮಾವು, ಚಿತ್ತಲಾಚೇರಿ ಭೂರಿಭೋಜನ ಕರತ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಅನಕಡೆ ಹಪ್ಪಾಪ್ತ ಪಕು, ಚಿತ್ತಲಾಕ ಗಿಳಚೆ ಕಶಿ? ಮ್ಹಣು ವಿಚಾರ ಕರತಾ. ದಾರಲೊ ಹಸ್ತಿ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪ್ರೇಯಸಿಕ ಆಪ್ಕತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪಾರಿ, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸುಟಯುಲಾ.

ದೇವ-ದೇವತೆ ಬರೋಬರಿ, ಪ್ರಾಣಿಜಗಾಚೊ ಸಂಬಂಧು, ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಪೌರಾಣಿಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಢ ವಿಚಾರಯಿ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಕುಮುಟೆಚೆ ಆದಿ ನಾರಾಯಣಾಲೆ ಅಂಕಣಾತ, ವಿಷ್ಣು ಪರಮಾತ್ಮು, ಪಾಂಚ ಫೋಡ್ಯಾ ಸರ್ಪಾಚೇರಿ, ಸುಖಾನ ಬಸುನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಿ ಬರೋಬರ ಗಪ್ಪಚೀಪ್ಪಾಚೆ ಸುಖ-ದುಃಖಾ ವಿಚಾರ ಉಲಯತ ಆಸ್ತನಾ, ಸರ್ಪಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಏಕ ತೋಂಡ ಲಕ್ಷ್ಯ ದಿವ್ನು ಆಯಕತ ಆಸ್ಸಕಿ ಕಶೆಂ? ಆಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಹೊಯ್ಸಾಳವರಚೆ 'ಅನಂತಶಯನ' ಅಂಕಣಾಂತ ಶೇಷನಾಗಾ ವೈರಿ ಆರಾಮು ಕರಿತ ಬಶಿಲೊ ವಿಷ್ಣು. ದಾಗಲೆ ಪಾಯ ದಾಟ್ಟಿತ ಬಶಿಲಿ ದೋನಿ ನಾಗ ಕನ್ನಿಕೆಕ, ಶೇಷನಾಗಲೆ ಸಾತ್ತಯಿ ಫೊಡೆ ಕುತೂಹಲಾನ

57. ವಿಠೋಬಾಲೆ ಸುತ್ತು ಸುಡೆಯಿಲೆ ಫೂಲ ಆನಿ ಪಕ್ಷಿ

ಪಳೆಯೆತ ಆಶಿಲೆ ಪಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲ್ಯಾ. ಮೂಪಿನಕುರ್ವೆಂತು ಫಣಿಶಾಯಿ ವಿಷ್ಣು, ಬಾಯ್ಲೆರ ಫುಲ್ಲ್ಯಾಗುಚ್ಛ ಪಿತ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ತೆಸ್ನಾ, ಪಾಂಚಫೊಡಾ ಸರ್ಪ, ಅಪ್ಪುಣ ಮುಖಾವೆಲ್ಯಾ ಜನ್ಮಾಂತು ಪುಣ ದೇಪಜಾಷ್ಪು ತೆ ಭಾಗ್ಯ ಫೇನ ಕಿ ಕಶಿ? ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಚಾರಾಂತು ಪಡಲಾ!

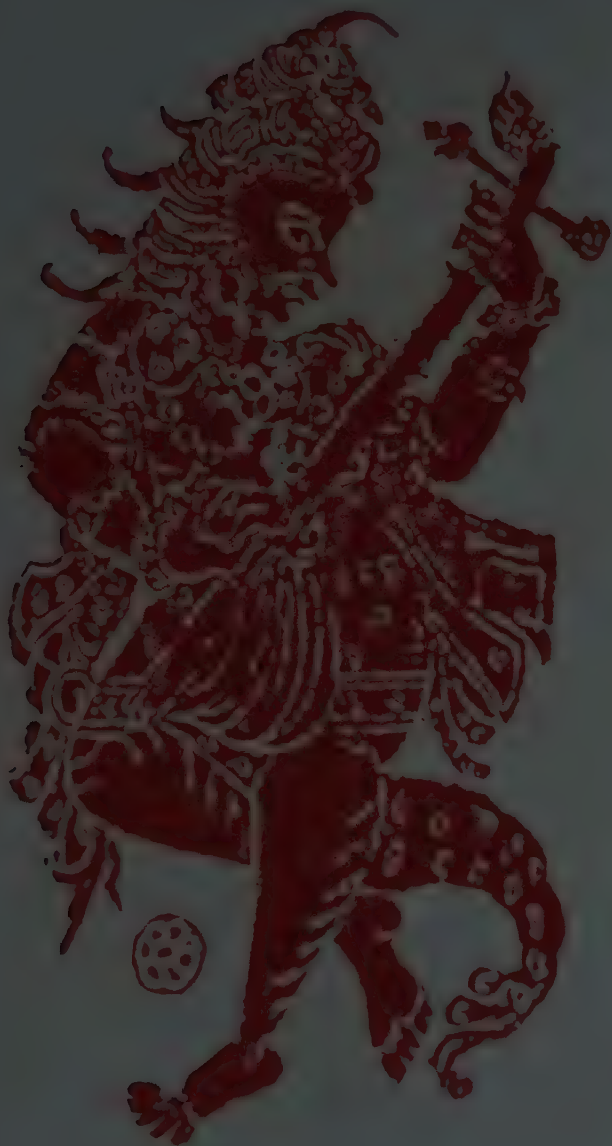
ಶಿಲ್ಪಾಂತ, ಚಿತ್ರಾಂತ, ನಾಗಬಂಧನಾಚೆ ಅನೇಕರೂಪ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ತೋ ಸಂಕೇತ, ಅಪರೂಪಾನೆ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹೊಣಯೇದ. ಹಳದಿಪುರ ದೆವಳಾಂತು ಏಕ ಪತ್ತುರ್ಳಾಂತು ಚಾರಿ ಗಾಂಟಿ ಆಶಿಲೊ, ಪಾಂಚ ಫೊಡಾ ಸರ್ಪು, ಮದ್ದೆಚಿ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ತೆಗಡೆಂತು, ದೋನಿ ಗಾಂಟಿ ಆಶಿಲೊ ಸರ್ಪು, ಕಾಂಯಿಚಿ ಕಲಾತ್ಮಕನಾ! ಕಾಳಿಯಾ ಮರ್ದನಾಚೆ, ಮಸ್ತ ಅಂಕಣ, ಪೋಳೊಂಚಾಕ್ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ತೊಸಾಡಾಂತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾನ ಉಚ್ಚೆ ಪಾಯಾನೆ, ಪಾಂಚಿ ಫೊಡ್ಯಾ, ಕಾಳಿಂಗಾಕ ದಾಬ್ಬುನ ಧರ್ನ, ದಾವೆ ಹಾತಾನ ತಾಗೆಲೆ ಬಾಲ ತಿರ್ಪುನ, ಉಜ್ವೊ ಹಾತು ಪ್ರೆರಿ ಕರ್ನು, ಅಭಯು ದಾನ ದಿತ್ತಶಿಲೆ ಪಾರಿ ದಾಕಯಿಲಾ. ತಾಜ್ಜಾ ಲಾಗ್ಗಿಚಿ, ನಾಗಕನ್ನಿಕಾ ಜೋಡಿ, ಭಯುಭಕ್ತಿನೆ ಹಾತ ಜೋಡಸುನು ರಾಬಲ್ಯಾ. ಬೀಳಗಿಚೆ ದೆವಳಾಂತು, ಕಾಳಿಯಾಗಲೆ ಮರ್ದನ ಜಾಲಿಉ ಆಸ್ತನಾ, ಏಕ ಸಾನ ಪಕ್ಷಿ ಲಾಗ್ಗಿ ಬಸುನ ಚಿಂತನ ಕರತ ಆಸ್ಸ, ಅಶಿ ಕರ್ನು ದಾಕಯಿಲಾ. ತೋಣ್ಣಾವರಾಂತು ಕಾಳಿಯಾಕ ಆತ್ತ ಮಾತ್ರ ದ್ವಂದ್ವಾಕ ತಯಾರ ಕರ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ತಾಶಿ ದಾಕಯಿಲಾ. ನಾಚೋಲಿಂತ ಏಕ ರುಕಾಕ ಜೋಡಿಸರ್ಪ, ರಕ್ಷಣ ದಿತ್ತ ಆಸ್ಸತಿಶಿ, ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ.

ಕುಮಟೆಂತು, ಗಣಪತಿಲೆ ಅಂಕಣಾಂತ ತಾಗಲೆವಾಹನ ಮೂಷಕ (ಇಂದುರು), ಆಪ್ಪಾಲೆ ಸ್ವಾಮಿಕ, ಭಕ್ತಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಕಡಂಬ, ಮೋದಕ ಆನಿ ಪಂಚ್ಕದಾಯ ಯಥೇಷ್ಟ ಖಾವ್ನು ಕೊಳೆಂಪರಾಪಾರಿ ಫುಗತ ಗೆಲ್ಯಾನ, ಹಸ್ತಿಪಿಲಾವಾರಿ ಆಶಿಲೆ ಗಣಪತಿಕ ಆಗದೀ ಸಲೀಸ ಜಾವ್ನ ಹೊರತ ಆಸ್ಸ! ಹೋನ್ನಾವರಚಾ ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕ ಚಿತ್ರಾಂತ, ಆಗದಿ ಸಾನ ಇಂದುರು, ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ ಆಶಿಲೆ ಗಣಪತಿಲೆ ವಜನ ಪ್ರಾಂವಚಾಕ ಜಾಯನಾಸ್ತನಾ "ಅಯ್ಯಯ್ಯೊ!" ಮ್ಹಣು ಕಿಣಚಿ ಮಾರತ ಆಸ್ಸಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ! ಕುಮಟೆಚಾ ವೀಣಾ ವಾಜಯತ ಆಶಿಲೆ ಸರಸ್ವತಿಲೆ ವಾಹನ ಹಂಸ, ಸುಂದರ ಆನಿ ರೇಖೀವ ಜಾವ್ನು ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಹ್ಯಾ ಹಂಸಾಕ ಏಕ ಚಿತ್ತಾನ ಪಳೆಯ್ತನಾ, ಅತ್ತರಚ್ಚಾಕ ಪಾಪ್ಪೊನ ಪಿಪ್ಪೊನ ಫುಗೆಯಲೆ 'ಟರ್ಕಿ' ಪಕ್ಷಿಲೆ ಯಾದ ಎತ್ತಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಸರಸ್ವತಿ, ಪೆಸ್ತರಾರ ಪಾಯು ದವರ್ನು ಫೆವ್ನು, ವೀಣಾ ವಾಚ್ಚಾಂತು ಮಗ್ನ ಜಾಲಾ.

ಕಾಪಿಕಲಾಕಾರಾಂಕ ಪಟ್ಟ್ಯಾಚಿ ಕೀರು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾರಿ ಮೋಗು! ತ್ಯಾಮಿತಿ ಖ್ಯಂ ಶಕ್ಯ ಆಸ ಥ್ಯಂ ಪಟು, ಕೀರಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ ಕರ್ನು ಭೋರ್ನು ದಿಲ್ಯಾತಿ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾನೆ ವಾಜಯಿಲೆ ಮುರಳಿವಾದನ ಆಯಕುಚಾಕ ಮಗ್ನ ಜಾಲೆಲೆ ಕೀರಾ ಜೋಡಿ, ಫಳ ಖಾವಚೆ ವಿಸರ್ಲ್ಯಾತ. ಶೆಟಗೇರಿಂತು ಭೂಮಿತಿ ರುಕಾರಿ ಕೀರದಂಪತಿ ಲಾಜತ ಬಸಲ್ಯಾತಿ. ಮಾಚಾಳಿಂತು, ವಾಮನಾವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು ರುಕಾ ಸಾವಳೆಂತು, ಕೀರಾ ಜೋರ, ಆರಾಮು ಕರೀತ ಆಸ್ಸತ. ಹೊಸಾಡಚಾ ಅನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತ ಕೀರಾಲೆ ಓಂಡ ದಾಕಯಿಲೆ ಆಸ್ಸತಿ. ಅಶನೋಟೆಂತ ಜೋಡಿ ಕೀರ, ಚೊಂಚಿತ ಪೋತ್ಯಾಸರ ಧರ್ನ ಉಡತ ಆಸ್ಸತಿ. ಶಾಂತಿ ದೂತ ಮ್ಹಣು ಖ್ಯಾತಿ ಪಾವಿಲೊ ಪಾರವ್ಹೊ, (ಪಾರಿವಾಳ) ಅಪರೂಪಾಕ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾ. ಬೀಳಗಿಂತ ನಾರದಮುನಿ, ಭೂಲೋಕಾಕ ದೇವ್ನು ಎತ್ತನಾ, ಏಕ ಪಾರವ್ಹೊ, ಚೊಂಚಿತ ಫುಲಧರ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ಸ್ವಾಗತ ಕರೀತ ಆಸ್ಸ. ಅಶ್ಣೋಟೆಂತ ಕೀರಾ ಶಿವಾಯ ದುಸರೆ ಪಕ್ಷ್ಯಾಂಕಯಿ ಸ್ಥಾನ ದಿಲಾ. ಏಕ ಮೋರ, ಮಾತ್ಯಾವೈಲಿ ತುರಾಯಿ

58. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೊ ವಿಠ್ಠಲು

59. ವೀಣೆಂತು ತಲ್ಲೀನ ಜಾಲ್ಲೊ ನಾರದು

ಊಂಚ ಕರ್ನ, ನರ್ತಕಿವಾರಿ ಪಾವಲ ಘಾಲತ, ವಚ್ಚುಲಾಗಲಾ. ಏಕ ಘೋಣ, ಕೊಂಬ್ಯಾಪಿಲಾಕ ಪೊಳೊವ್ನ, ಆಕಾಶಾಚಾನ ಭೂಮಿಕಡೆ, ಉಡತ ದೆವಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ರಾವಣಾಲ್ಯಾ ಅಂಕಣಾತ ಗಂಡಭೇರುಂಡಾ ನಮುನ್ಯಾರಿ ದೋನ ತೊಂಡಾ ಪಕ್ಷಿ ಸುಟಯಲಾ. ನಾಚೊಲಿಂತು ಏಕ ಮೋರು, ಜಾಮಿತಿ ರುಕ್ಕಾರಿ ಆರಾಮಕರುಲಾಗಲಾ.

ಚಿತಾಕುಲಾಂತು, ಫೋಟೊಕ ತಯಾರ ಜಾವ್ನು ರಾಬ್ಬಿಲೆವಾರಿ ಏಕ ಚಿತ್ತಲ, ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಪರಶುರಾಮಾಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಏಕ ಜೋಡಿ ಮಾಂಕಡಾಕ, ದೋನ ಜೋಡಿ ದಿಸಚೆ ನಮೂನ್ಯಾರಿ ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಚಿತ್ರಣ ದಾಕಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ತಶಿಚಿ ಏಕಚಿ ಚಿತ್ರಾಂತು ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಬೈಲಾಕ ದಾಕಯಲಾ. ಬಿಚೋಲಿಂತ, ಮುಖ್ಯದ್ವಾರಾಚಾ ಉಜವ್ಯಾಸೆ ದಾವ್ಯಾನ, ದ್ವಾರಪಾಲಕಾ ಬದಲಾಕ, ಚಿತ್ರ ಸೊಡೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಅಂಕೋಲೆಂತು, ನಾಗೇಶ ಶೇಣ್ಯೆ ಹಾಂಗೆಲೆ ಘರಾ ಭ್ಯಾರ, ವಾಗ ಬರಶಿ ಲಡಾಯಿ ಕರತಲೆ ಮನಶಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹೋ ವ್ಯಕ್ತಿ, ತ್ಯಾ ಘರಾಣ್ಯಾಚೊ ಪೂರ್ವಜ ಆಸಲೆ ತರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ! ಹಿರೇಗುತ್ತಿಂತು, ದೋನಿ ಬಾಲಿಶ ಸಿಂಹ, ಬಾಗಲಾ ಹ್ಯಾ ಬಲಚಾನ, ತ್ಯಾ ಬಲಚಾನ ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ಳಾತ. ನಾಚೊಲಿಂತ ದ್ವಾರಪಾಲಕ ಜಾವನು ರಾಬ್ಬಿಲಿ ಸಿಂಹಾಜೋಡಿ, ಆತ್ತ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವ ಅಲಂಕಾರ ಸಂಪನ್ನ ಜಾವ್ನು ಡ್ಯೂಟಿಕ ಹಾಜರ ಜಲ್ಲೆವಾರಿ ದಿಸ್ತಾತಿ!

ಖ್ಯೆಂ ಖ್ಯೆಂ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾ ಥಂಯಿ, ಗಂಧರ್ವ, ಕಿನ್ನರ ಕಿಂಪುರುಷ ಆನಿ ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತಲಿ, ಚಿತ್ರ ಸೇರಿಸಲ್ಯಾತ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ತಮಾ, ಭರಪುರ ಆಸ್ಸತ! ಗಾಯೆ ತೊಂಡಾಚೊ ಮನೀಸ, ಭಾವಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನು ಮೃದಂಗ ವಾಜ್ಜಿತಾ. ದೋನ ಸಿಂಗಾ ಮದ್ದೆ ಕೀರೀಟ ತಾನ್ನೆ ಘಾಲ್ಲಾ. ಪಕ್ಷಿಚೆ ದೇಹಾಚಿ ಕಿನ್ನರಿ, ತಂಬೂರಿ ಶ್ರುತಿ ಕರಚಾ ಲಾಗಲ್ಯಾ. ದೋನ ನಾಗಕನ್ಯಾ, ಪಣತಿ ಧರ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತ. ಗಣಪತಿಲೆ ಆಜುಬಾಜನ ಪಕ್ಷಿದೇಹಾಚೆ, ದೋಗಜಣ ದಾರಲೆ, ತಾಕ್ಕಾ ಅಭಿಷೇಕ ಕರೀತ ಆಸ್ಸತ. ವಾಮನಾವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಪ್ರಾಣಿದೇಹಾಚೊ ಮನುಷ, ದಾವೆ ಹಾತಾನೆ ಘಾಂಟಿ ವಾಚ್ಚಿತ, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾನ ಆರತಿ ಕರ್ಚಾಲಾಗಲಾ. ಕುಮಟೆಂತ ಇಂದ್ರದೇವ ಕಾಮಧೇನುಕ ಪುಸಲಾವಚಾಕ ಲಾಗಲಾ!

ದಶಾವತಾರ ಚಿತ್ರಣ ಕರಚಾಂತ, ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾನೆ ಆಪ್ಲೆ ಪ್ರಾಣಿಜ್ಞಾನ, ಭಾರೀ ಬರೇ ರೀತಿನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲಾ. ಮಾಜಾಳಿ ದೆವಳಾಂತ, ಹೋಡ ಮಾಶಳಿಕಚಿ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಾ ರೂಪಾನ ದಾಕೆಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಮಾಶಳೆ ಆಂಗಾಚೊ, ಮನುಷಾ ತೊಂಡಾಚೊ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾವಚೆ ದಾಕಯಲಾ. ಅಶೀಚಿ ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ ಅವತಾರ ಸುಡೊವಚಾಕ, ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕ್ರಮ ವಾಪರಲ್ಯಾತ. ಕುಮಟೆಂತ ಮನಷಾಲೆ ಆಂಗಾಕ, ಡುಕರಾಚೆ ತೊಂಡ, ಸುಂದರ ರೀತಿನ ಜೋಡಸುಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ನರಸಿಂಹ, ಉಗ್ರದಿಸಲ್ಯಾರ, ಬೀಳಗಿಂತು ಶಾಂತ ಆನಿ ಸೌಮ್ಯ ದಿಸ್ತಾ. ಕುಮಟೆಂತ ಕೃಷ್ಣಾಲಿ ಗಾಯ ಸುಂದರ ಆನಿ ರೇಖೀವ ಆಸ್ಸ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಗೊರವ ರಾಕತಲೆ, ಆನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಗಾಯಿ ಪುರಾ, ಕೃಷ್ಣಾಲೆ ಮುರಳೀವಾದನ ಆಯಕುವಚಾಕ ಧಾವ್ನ ಎತ್ತ ಆಸತ. ಮಾಜಾಳಿಂತ, ಕಲ್ಕಿ ಅವತಾರಾಂತು, ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಶ್ಶಿಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ತಾ. ತೆಂಚಿ ದೃಶ್ಯ ಬೀಳಗಿಂತು, ಜಟಕಾ ಗಾಡಿಚೊ, ಥಕ್ಕಿಲೆ ಘೊಡ್ಯಾಕ ಆನಿ ಇತ್ಲೆ ಧಾಂವಡಾಂವಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ದೇವದೇವತಾಂಕ ಘೆವ್ನು ವಚ್ಚೆ ರಥಾಚೆ ಘೊಡೆ ಅಗದಿ ಸಾನ ಜಾವ್ನು ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲಾ.

9. ಫುಲ, ಪಾನ, ಝಾಡ

ಆಮುಗೆಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಸ್ಯಪ್ರಧಾನ ಜಾವ್ನು ವಾಢ್ಲಿಲಿ. ವೇದ, ಪುರಾಣ ಆನಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಾಂತು ಫುಲ, ಪಾನ, ಸಸ್ಯಾಂಕ ವಟ್ಟುಚಿ ಪೂಜ್ಯಸ್ಥಾನ ದಿರ್ಲ್ಲೆಲೆ ಆಸ್ಸ. ಸೃಷ್ಟಿಚೆ ಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿಚೆ ಚಕ್ರ ಪಿಕಲೆಕ ಜಾವ್ನು ಚಲೊವ್ಚ ವರ್ಚಿ ಜವಾಬದಾರಿ ಹ್ಯಾ ಜೀವ್ಯಾನಿ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಆಸ್ಸ. ಹೀ ಜಾಣೀವ, ಆಪ್ಪೆಲೆ ವ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಕ ಮಸ್ತ ಪೂರ್ವಿಚಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಸಸ್ಯಕೋಟಿಕ, ತಾನಿ ಗೌರವಾಚೆ ಸ್ಥಾನ ದಿಲೆ. ಫಳ, ಫುಲ ಆನಿ ಪಾನ ಇತ್ಲೆನಯಿ ತಣ (ದರ್ಭಾಂಕುರ) ನಾಸ್ತನಾ ಆಮುಗೆಲೆ ಖಂಚೆಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಮ ಜಾಯನಾತಿ. ತಿತ್ಲೆನಯಿ, ಅನೇಕ ಸಸ್ಯ ಆನಿ ರುಕ ದೇವಾಲೆ ಪ್ರತಿರೂಪ ಅಥವಾ ದೆವಾಕ ಪ್ರೀತಿ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಶ್ವಾಸು, ಆಮುಚಾಂತು ಆಸ್ಸ. ರುಕ್ಯಾ ಕಾಂಡ ಮಳ್ಯಾರಿ ದೇಹ, ಫಗೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಚ್ಚೆ ಹಾತ, ಪಾನ್ನ ಮಳ್ಯಾರಿ ಕೆಸ, ಮ್ಹಣು ಕಲ್ಪನಾ ಆಸ್ಸ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಪೂಜಾಕರ್ಚೆ ದೆವಾಕ ಮಸ್ತ ಹಾತ, ಪಾಯ, ತೋಂಡ ಕರ್ಚಿ ಪ್ರಥಾ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ಧಾನ್ಯಾಕ ಕೊಂಬ ಹಾಡೊವ್ನು ಪೂರ್ಣಕುಂಭ ಪೂಜಾ, ರುಕ್ಯಾಪೂಜಾ, ರುಕ ಕಿಂವಾ ಝಾಡ ಲಾವಚೆ ವ್ರತ (ಕ್ಷಿತಿರುಹ ನೋಂಪಿ), ವೃಕ್ಷ ಸುಂದರಿ, ವೃಕ್ಷ-ಯಕ್ಷ, ನಾಗ ವೃಕ್ಷ, ಅಥವಾ ನಾಗವಾಲಿ, ಹೇ ವಟ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಮ್ಹಳಿಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಜಾರಾಂತ ಆಯ್ಲಾ. ಶಿಲ್ಪಾಂತು ಹೀ ಕಲ್ಪನಾ ವ್ಯಾಪಕ ಜಾವ್ನು ವಾಪರಲಾ. ಕಾವಿ ಚಿತ್ರಕಾರಾನಿ ಸಸ್ಯಾಕ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಆಸ್ಸ.

ದೇವ-ದೇವತಾಲೆ ಅಂಕಣಸುಟ್ಕೆತನಾ, ಖಾಲಿ, ಖಾಲಿ ದಿಶ್ಟಾನಾ ಮ್ಹಣು, ಖ್ಯಂ ಖ್ಯಂ, ರಿತ್ತೊ ಜಾಗ ಆಸಕಿ, ಥೈಂ ಬಟ್ಟು ರೂಕ, ಝಾಡ, ವಾಲಿ, ಫೂಲಿ, ಪಾನ್ನಾನಿ ಭರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಕೆಲಾ. ಹಾಚ್ಚೆಮಿತಿ, ಕಿತ್ಲೆಕಿ ಕಡೆ, ಅಂಕಣಾಂತಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ ಆನಿ ಆಜುಬಾಜು ಫುಲ-ವಾಲಿಕ ಕಸ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ? ಮ್ಹಳಲೆ ಥಟ್ಟನೆ ಕಳ್ನಾ. ಮಾಜಾಳಚಾ ಕಲಾಕಾರಾಕ ಫುಲ್ಲ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಂಚಪ್ರಾಣ! ತಶ್ಶಿಮಣ, ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣಾಂತ, ದೇವಾಕಿಂತಾ ಫುಲ-ಪಾನಾಕ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ತಾನೆ ದಿಲಾ. ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಅಂಕಣಾಂತ, ಉದಕಾಂತಲ್ಯಾ ಪ್ರಾಣೆ ಬದ್ಲಾಕ, ಫುಲಂ ಹಾಸತ ರಾವ್ಯಾತ! ಉಗ್ರನರಸಿಂಹ, ಅಂಗಭರ, ಮಪ್ಪು ಸುಂದರ ಫುಲಮಾಳಾ ಘಾಲ್ನು ಘೆವ್ನುಚಿ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೂಲೆ ಅಂತ, ನಿರ್ದಯೆನ ಬಗ್ರುನ ಕಾಡಚಾಕ ಲಾಗಲಾ! ಕುಳ್ಳ ವಾಮನು, ಬಲಿಷ್ಠ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಕ ಪಾತಾಳಾಕ ಧಾಡತ ಆಶಿಲೆ ದೃಶ್ಯ ಪೊಳೆಉವನ, ಫುಲಾವಾಲಿ ವಟ್ಟು ಖುಶೇನ ಹಾಸತ ಆಶಿಲ್ಯಾವಾರಿ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಪರಶುರಾಮ ಆನಿ ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನ ಹಾಸ್ಸಿ ಯುದ್ಧಾ ತಯಾರಿಕ ಲಾಗಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಾಂಚೆ ಮದ್ದೆ ಆಶಿಲೆ ಏಕಏಕ ಫುಲ ಸುದ್ದಾ "ಶಾಂತಿನ ಉರಾ! ಶಾಂತಿಚೇ ಸುಖಾಚೆ ಮೂಳ!" ಅಶಿ ಸಾಂಗತ ಆಸತಿಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ಭಾಸ ಜಾತ್ತಾ. ಕಲ್ಕಿ ಅವತಾರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಖಿಂಪ್, ಫುಲ್ಲಿ ಆನಿ ಝಾಡ ಆಸ್ಲೆತರಿ, ಪುರುಷಾಲೊ ಘೋಡೊ ತಾಂಚಾವಿಶ್ಯಾನ ಚೊಂಕುನ ಚೋಯನಾ, ಅಪ್ಲೆ ಮಾಲಕಾಲಿ ಹುಕುಂ ಪಾಳಚಾತ ಮಗ್ನ ಆಸ್ಸ! ಬಿಲ್ಲಾಲೆ ಸುತ್ತ ಏಕ ಫುಲಾ ಮಾಂಟವ್ನು ರಾವ್ಲೆಲಾ. ಕರ್ಣಾಲಿ ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಚಾ ಅಂಕಣಾಂತ, ಫುಲ್ಲಾವಾಲಿಯೊ ಭರ್ತಿ ಆಸ್ಸತಿ. ನಾರದಾಕ ಭೂಲೋಕಾ ಏತ್ತನಾ, ಆಕಾಶಾಂತ್ಲಿ ಕೋಮಲಾಂಗಿ, ಫುಲ ಧರ್ನ ತಾಚ್ಯಾ ಪಾಕ್ಷಿ ಏತ್ತ ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿಚಿ ಶ್ರೀರಾಮಾನೆ ವನವಾಸಾಂತ ಆರಾಮ ಕರಿತ ಆಸ್ತನಾ, ತಾಗಲೆ ಆಸನಾ ಆಜು-ಬಾಜುಕ ಫುಲ್ಲಾರಝಾಡಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲಾ. ಸೀತಾದೇವಿನ ರಾಬಲೆಕಡೆನ ಫುಲ್ಲಭರ್ನು, ವಾಲಿ ಲಾಂಬಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ಅಂಕೋಲೆಂತು, ವಾರ್ಯಾ ನಮೂನೆ ಧಾಂವಚೆ ಘೋಡ್ಯಾ ಪಾಯಮುಳಾಂತ ಫುಲ್ಲ ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ.

60. ಕಂಸಾಲೊ ಮಂತ್ರಿ ಅಕ್ರೂರ

61. ದುರ್ಯೋಧನು

62. ನಕುಲ ಆನಿ ಸಹದೇವಾಲೆ ನಾವ ತೀನ ಭಾಷೆಂತು ಬರೆಲ್ಯಾ

63. ಕಾಮಧೇನು ಒಟ್ಟು ಅರಿಯೊ ಇಂದ್ರು

ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಅಂಕಣಾಂತುಯಿ, ಫುಲ-ಝಾಡ ಸುಟೆಯಲ್ಯಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೀಂ ಫುಲ, ವಾಲಿ ಖಂಚೆ ವರ್ಗಾಚೆ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಭಾರೀ ಕಷ್ಟ! ಸರಸ್ವತಿಲೆ ಅಂಕಣಾಂತ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಚೆ ಫೂಲ ಹಾಸತ ರಾಬಲ್ಯಾ. ತಾಜಲಾಗ್ಗಿಚೆ ದೋನ ಫುಲ, ಬರಿ ಪಾಕಳಿ ರೂಪಾನೆ ದಾಕಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾ ಲಾಗ್ಗಿ, ಫುಲತಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಮಲಾ ಫುಲ ಆಸ್ಸ. ಕಾಲಿಯಾಮರ್ದನ ಅಂಕಣಾಂತ ಉಡತ ಆಶಿಲ್‌ವಾರಿ ಜೋಡಿ ಫುಲ ದಾಕಯಲ್ಯಾತಿ. ವಾರ್‍ಯಾನ ಫುಲಾ ಬಿಯ್ಯ ಉಡುನ ಧೂರ ಪಡುನು ಪ್ರಸರಣ ಜಾವಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ನಿಸರ್ಗಾಂತು ಆಸ್ಸ ವೈ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಫುಲಾಕ ತಸ್ಲೆ ಪಾಂಕ ಉರಚೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತ ಮಾತ್ರ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ! ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಅಂಕಣಾಂತ, ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾ ಫುಲ, ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ಳಾತ. 'ಅನಂತಶಯನ' ಅಂಕಣಾಂತ, ವಾಲ್ಯಾಕ ಕಳೊ, ಫುಲ ಧರ್ಲಾ. ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಅಂಕಣಾಂತ, ಹಸ್ತಿ ಆನಿ ಸಿಸರಿಕ ಕುಸ್ತಿ ಲಾಗ್ಗಿಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಳ್ಯಾಂತು ಫುಲ್ಲು ರಾಬಿಲೆ ಸಾಳಕ, ವಟ್ಟು, 'ಹಾಂತು ಕೋಣ ಜಿಂಕತಲೋ!' ಮ್ಹಣು ಕಳ್ನು ಘೆವಚಾಕ ಉತ್ಸುಕ ಆಸತ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವಾಕ ಆಶ್ರಯ ದಿವಚಾಕ ವಿಷ್ಣು ಕಮಲನಾಭ ಜಾಲ್ಲೊ ಖರೆಂ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೆಂ ದೃಶ್ಯ ಸುಟೊವಚಾಕ, ತಾಗೆಲೆ ನಾಭಿಂತು ಕಮಲಾಫುಲ ಆನಿ ತಾಂತು ಬ್ರಹ್ಮದೇವಾಕ ಬಸೊವಚೆ, ಕಾವಿ ಕಲಾಕಾರಾಕ ಕಸರತ್ತಾ ಕಾಮಚೀ ಜಾಲ್ಯಾ!

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಎಕ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಾಂತ್ ಫಳಪುಷ್ಪಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಪೂರ್ಣ ಕಳಶಾಚಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಕರ್ನುಚಿ ಸುರುವಾತ ಕೊರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಸಾಧು ಸಂತಾಕ ಸ್ವಾಗತ ಕರ್ತನಾ ಸುದ್ಧಾ ಬಾಯ್ಲ ಜಣ, ಭರ್ಜರಿ ರೇಶಿಮೆ ಕಾಪ್ಪಡ ನಿಸ್ಸುನು, ಆಂಗಭರಿ ಭಾಂಗಾರ ಘಾಲ್ನು, ಮಾತ್ತೆಭರಿ ಫುಲಮಾಳುನ ಘೆವ್ನು, ವಾಜಪಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರೋಬರ ಭ್ಯಾರ ಸರ್‍ರಾತಿ. ಗೊಯೆಂಚ್ಯಾ ಪರ್ಲೆಮ್ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕಡೆ ಆಸ್ಲೆ ಎಕ ಕಳಶ ದೆಕ್ಕುಪಡತಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜಾ ಕರ್ತನಾಯಿ ಕಳಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಕೊರಚೀ ರೂಢಿ ಚಲನ ಆಯ್ಲಾ. ಕರಾವಳಿಚೆ ಸುಮಾರ ಇತ್ಲೆ ಗಾವಾಂತ ವರ್ಸವರ್ಸಾಕ ಜಾಂವಚೆ ಭಾಂಡೆ ಪರಬೆಕ, ಆಂಗಾರ ಎತ್ಲೊ ಗುನಗ್ಗಾ,.ಮಾತ್ಯಾರ ಕಳಶ ಘೆವ್ನು, ನಾಂಚತ, ಧಾವತ ಉರತಾ. ಅಸಲೋಚಿ ಫುಲ್ಲಾ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಕಳಶ ಶೆಟಗೇರಿ ಗಾವಾಂತು ಆಸ್ಸ.

ವೇದವ್ಯಾಸ ಋಷಿ, ಪುಷ್ಪಪ್ರೇಮಿ ಆಶಿಲೊ ಕಿ ನಾ ಮ್ಹಳೆಲೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಚರಿತ್ರೆನ ಕಳ್ನು ಯೆನಾ! ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬೀಳಗಿಂತು, ಹಾತ್ತಾಂತು ತಾಡಪತ್ರಿ ಧರ್ನು ಬೋಧನ ಕರಿತ ಆಶಿಲೆ, ವ್ಯಾಸಾಂಗಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು, ಭರಪುರ ಫುಲ್ಲ ದಿಸ್ತಾತಿ - ದಂಡಕಮಂಡಲಾ ಬರೋಬರ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಚೆ ಲೋಕಾಲಿ ಫುಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಅಂಕಣಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಹೆಗಡೆಂತು ಸಾವಕಾರಾಲೆ ಪೋಶಾಕ ಘಾಲ್ನ ಘೆತ್ತಿಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಾದೇರ, ಲೋಡಾಕ ಟೆಂಕುನ, ಹಾತ್ತಾಂತ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಫುಲ ಧರ್ನು ಬಸಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಚಣ್ಯಾ ಭಟಾಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಹನುಮಂತ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಏಕ ಸಾವಕಾರ ಮನೀಸ, ರುಮಾಲು, ಕೋಟು, ಶಾಲು ಅಲಂಕೃತ ಜಾವ್ನ ಉಬ್ಬೆ ಹಾತಾಂತು ಕಮಲಾ ಫುಲ ಧೊರ್ನು, ಕೊಣಾಕತರಿ ರಾಕತ ಆಸ್ಸ. ಹಾತ ದಾಕೈತ ಆಸ್ಸ. ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಉಜವ್ಯಾ ಭುಜಾರಿ ದೇಂಟ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಫುಲ ದೇವ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಭರ್ಜರಿ ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತಿಲೆ ರಸಿಕಾನೆ ಉಬ್ಬೆ ಹಾತಾಂತು ಸೇವಂತಿ ಫುಲ ದರಲ್ಯಾ. ಆಪಲೀ ಪ್ರೇಮಿಕಾಕ ಭೆಟಚಾಕ ತೊ ಭ್ಯಾರ ಸರಿಲ ಆಸಲ್ಯಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ! ಅವಸ್ಸಾಂತ

64. ಧ್ರುವ ಆನಿ ಸುರುಚಿ

ನಾಗೇಶ ಶೆಣೈಲಿ ಘರಚ್ಯಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಹಾಂಗೆಲ್ಯಾವಾರಿ ಸಿಂಗ್ನಾರ ಘೆತ್ತಿಲೆ, ಗೃಹಸ್ಥಾಲೆ ಕೊಟಾಕ, ಏಕ ಫುಲ ಖೋಯಿಲೆ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ.

ಆತ್ತಾ ಕಾಲಾವಾರಿಚ, ಮಾಕ್ಷಿ ದೀಸಾಂತುಯಿ, ಕುಂಡ್ಯಾತ ಫುಲಝೂಡ ವಾಡವುನು ಏಕಕಡಚಾನ ಆನೇಕ ಕಡೆ ಹೊರಚಾಕ ಜಾಂವಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಗೊತ್ತಶಿಲಿ, ಮ್ಹಣ ಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಂಗತಾತಿ. ಶಿರಾಲಿಂತು ಖಡ್ಗ ಧರಿಲೆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥಾಲಾಗ್ಗಿ ಫುಲ ಆಶಿಲೆ ಕುಂಡ ದವರಲಾ. ಅನೇಕ ಅಂಕಣಾಂತ ದೋನ ತೀನ, ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ಸುಟೆಯಲಿ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಸಹಸ್ರಾರ್ಜುನಾಲೆ ಚೌವೀಸ ಹಾತ ಸುಟೊಂವಚಾಕ ಅಂಕಣ ಭೋರ್ನುಗೆಲ್ಲೆಮಿತಿ ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ಅಗದಿಸಾನ ಕೆಲ್ಯಾತ. ಕಾಣಕೋಣಚಾ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಮಠಾಚೆ ಭ್ಯಾಲೆ ವಣತೀರಿ, ಅಲಂಕಾರಾ ದೃಷ್ಟಿನೆ ಅರ್ದ ಆನಿ ಕಾಲ ವರ್ತುಲಾಂತು, ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ಭರಪೂರ ಸುಟವನು ಭರ್ನ ದಿಲ್ಯಾತಿ. ಸಿರ್ಸಿಂತುಯಿ ಅಸಲೀಚಿ ಫುಲ್ಲ, ಪೊಳೊವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಹೊಸಾಡಾಂತ ಸೀತೆಕ ಭೆಟಚಾಕ ಅಶೋಕವನಾಂತ ಹನುಮಂತಾನೆ ಗೆಲ್ಲೆ ದೃಶ್ಯಾಂತ, ಮಸ್ತ ಕುಂಡ್ಯಾ ಝೂಡ ದಾಕಯಲ್ಯಾತ.

ಸುಮಾರಕಡೆನ ರುಕಾಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ನಾ ತರಿ ಅಲಕ್ಷ ಕೆಲ್ಲೆನಾ! ಕುಮಟಾಂತ ಕಾಮಧೇನುಲೆ ಮಾಕ್ಷಿ ಕರಾವಳಿಂತ ಯಥೇಷ್ಠ ವಾಡಚೆ ಆನಿ ಕೊಂಕಣೆ ಜನಾನಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಮಣು ಮಾನಚೆ ಮಾಡ್ಯಾರುಕ ಯಥಾವತ್ ಸುಟಯಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚಾ ಭಸ್ಮಾಸುರ-ಮೋಹಿನಿ ಅಂಕಣಾತ ಪಿಂಪಳಾ ರುಕಾಕ ಕಟ್ಟೊ ಬಾಂದಿಲೊ ದಾಕಯಲಾ. ಅನಂತಶಯನ ಅಂಕಣಾಂತ ಹಿಂಗಾರ ಸೊಡಿಲೆ ದೋನಿ ಖಾಂಬ್ಯಾನಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ರೂಪ ದಾಕೊವಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಸ್ಸ. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾನೆ ಯುದ್ಧಾಕ ಭ್ಯಾರ ಸರಿಲ್ಲೊ ಜಾಗೊ ಅರಣ್ಯಾಚೊ ಮಣ ದಾಕೊಚೆ ಖಾತಿರ, ದೋನರುಕ ದಾಕಯಲ್ಯಾತ. ಏಕದಂ ಪಳೆಯಲೆ ತೆನಾ ಬಾಲಿಶ ಮಣ ದಿಸ್ಲೆತರಿ, ಮನ ದೀವ್ನ ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಗೀರಾನಿ ರೇಖೀವ ಆನಿ ಚಂದ ಸುಟೆಯಲೆ ನಜರೆ ಎತ್ತಾ. ಫಕ್ತ ದೋನ ದಶಕ ಫಾಟ್ಟಿ ಕೊಂಕಣೆ ಬಾಯ್ಲೊ ಫುರಸತ ಮೆಳ್ಳೆ ತೆನ್ನಾ ವಸ್ತ್ರಾಚೆಂ ಕಸೂತಿ ಫಾಲ್ನ ಅಸ್ಲೆ ರೇಖೀವ ಫುಲಾಚೆ ಚಿತ್ತಾರ ಕಾಡ್ತಶಿಲಿ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಹಾಂಗಾ ಉಡಗಾಸ ಕರ್ನ ಘೆವಯೇದ್! ಥಂಥಂಯಿ, ಸಾನ್ನ ಝೂಡಾಕ, ಫುಲ ಆಯಿಲೆ, ಸುಟಯಿಲೆ ಆಸ್ಸ. ಫಾಟಲೆ ಲೋಕಾಂಕ, ಕುಬ್ಜ ಸಸ್ಯ ವಾಡವನು 'ಬೊನ್‌ಝ್ಯಾ' ಪದ್ಧತಿನೆ ಫುಲ-ಫಳ ಘೆವಂಚೆ ಗೊತ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಳೆಲೆ, 'ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದ' ಗ್ರಂಥಾಚೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೂಪ ಪಳೆಯಲೆ ತೆನ್ನಾ ಕಳ್ತಾ. ತಾಚ್ಚೆ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಆಮಕಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತು ಮೆಳ್ತಾ.

10. ದರವಾನ್

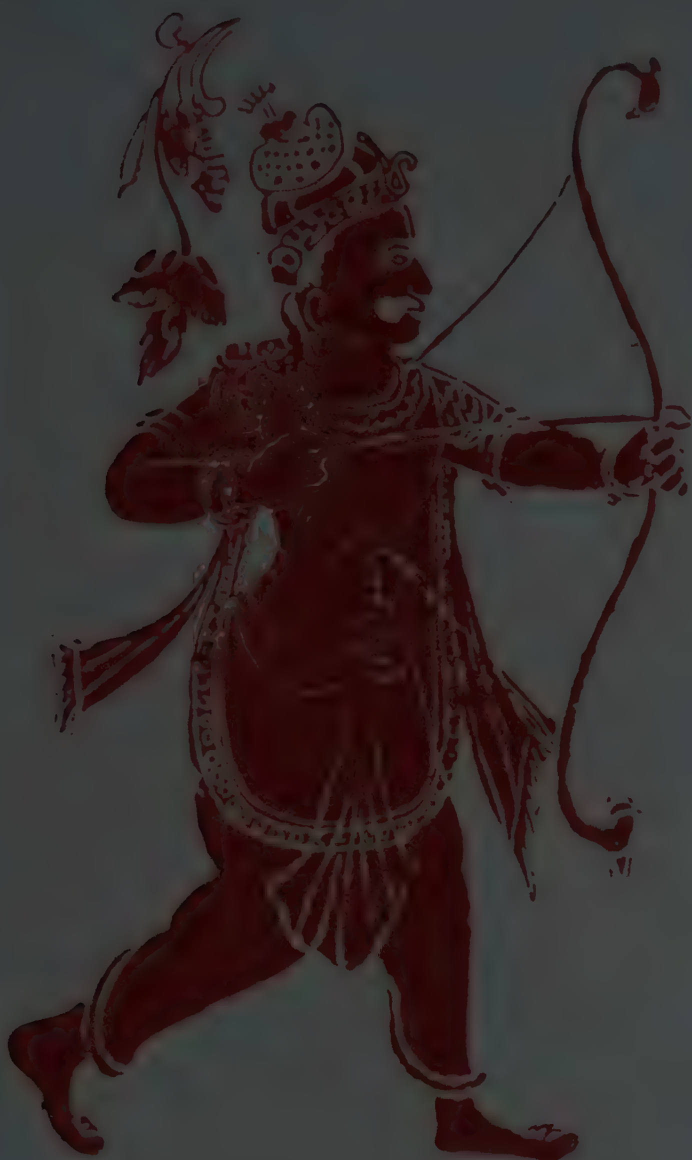
ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು, ಬಾಗಲಾ ಆಜುಬಾಜುಕ ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಕ ರಾಬೊವ್ಪಾಚಿ ಪದ್ಧತಿ ದಿಸ್ಚಿನಾ ಎತ್ತಾ. ಮಹಾದ್ವಾರ ಇತ್ಲೆ ನಯ್. ಸಾನಬಾಗಿಲ, ಚೋರಬಾಗಿಲ, ಖಿಡಕಿ, ರಾಕಚೆ ಖಾತಿರ ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನ ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನಿ ಹ್ಯಾ ದರವಾನ್ ಲೋಕಾಕ ರಾಬ್ಲಿನಾ ಮಿರಾ! ವೈಲೆ ಮಾಳಿ, ಗರ್ಭಗೃಹ, ಹಾಜ್ಯಾ ಬಾರ ವಣತ್ಯಾರಿ ಹಾಂಕಾ ಸುಟೆಯರಿ ಉರ್ತಾತ್. ಫುಲರುಖಾಕ ಆನಿ ರುಕಾಕ ರಕ್ಷಣ ದಿವಚೆ ಖಾತಿರ ದರವಾನ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಜೇತಾತ. ಖಾಸಗಿ ಇಮಾರತೆಚಾ ಭ್ಯಾರಚೆ ಖಾಂಬ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಾ, ಹಾಂಕಾ ಕಾಯಂ ರಾಬಚಾಕ ಹುಕುಂ ದಿಲ್ಲಾ ಸೊತ್ಸಾ! ದೇವತಾಕ, ಭಕ್ತ ವೃಂದಾಕ, ಸಾಜಲ್ಯಾರ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಜನಾಂಕ, ಹೇ ಕಾಮ ಪಯಿಸುನ ದಿಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾತ್. ಜಾಸ್ತಿ ಜಾವ್ನ ದಾಲ್ಯಾಂಕ ವಹಿಸುನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ತರಿ, ಖೈತರಿ, ಬಾಯುಲೋಯಿ ಪಹರೊ, ಕರತ ಆಶ್ಶಿಲಿ ದಿಸ್ತಾತಿ.

ಶ್ರೀರಾಮಾಲೊ ಬಂಟ ಹನುಮಂತ ಆನಿ ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮಾಲೊ ಅನುಚರ ಗರುಡ, ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತು ನಿರತಲೆಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ! ಬಿಚೋಲೀಂತ ದೋನಿ ಬಲಬಾನ, ಮಾರುತಿಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ. ದಾವೆ ಹಾತಾಂತು ರಾಮಾಲೊ ಧ್ವಜ ಧರ್ನು, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾನ ಗದಾ ಫಿರ್ಕೈತ ಶತ್ರುಕ ನಾಶಕರ್ಚಾಕ ಭ್ಯಾರಸರ್ಲಿ ತಾಗೆಲಿ ಭಂಗಿ, ಅಮೋಘ ದಿಸ್ತಾ. ಬಳಲೆಗ್ರಾಮಾಂತಲ್ಯಾ ಹನುಮಾನ್ ಪಾಕ್ಯಾ ಪಳೆತನಾ, ಈಜಿಪ್ತ ದೇಶಾಚಿ "ಮಮ್ಮಿ" ಯಾದ ಎತ್ತಾತಿ! ಬಾಗೊಪಾವನಾಶಿಕಿ, ಅಥವಾ ಕಲೆಚೆ ಅಭಾವಾನೆ ಕಿ, ಹಾತ ಪಾಯ ಬಟ್ಟಾಯಿ ಗುಂಡಾಳನು ಘಾಲ್ನು ದಿಲ್ಲೆವಾರಿ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಅವರ್ಸಾಚೊ ಹನುಮಾನ್, ಲಂಕಾದಹನ ಕರಚಾಕ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಯಾವರಿ ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ಹಾಂಗಚೊ ಗರುಡ, ಹಾತಾತ ಧರಿಲೆ ಸರ್ಪಾಕ ಗಳೊ ಅಡಚುವಚೆವಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಮಾಪಾಳಾಂತ ಮಾರುತಿ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾತ ಗದಾ, ದಾವೆ ಹಾತಾತ ಆಪ್ನಾಲೆ ಬಾಲ ಉಕ್ಕಳನು ಧರ್ನು, ಯುದ್ಧಾಕ ಭ್ಯಾರಸರಲಾ. ಗರುಡಾನೆ ಸರ್ಪಾಕ ಆಪ್ಲೆ ಆಯುಧ ಮ್ಹಣು ವಾಪರಚಿ ತಯಾರಿ ಕೆಲಾ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ಪಾನರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನೆ, ಕೊಪ್ಪಾನೆ ತೊಂಡ ಫುಗೆಯಲೆ ದಿಸ್ತಾ! ಗರುಡ ಹಾಂಗಾ, ದೋನಿ ಹಾತಾಂತು ಫೈರು, ಧರ್ನು ದಿಂಬೇರಿ ಬಸ್ಲಾ. ಶಿರಾಲಿಂತು ರಾಮಭಕ್ತ, ದೈತ್ಯಾಚೇರಿ ಗದಾಪ್ರಯೋಗ ಕರಚಾಕ ತಯಾರಜಾಲಾ. ಗರುಡಾನೆ, ಸರ್ಪಾಕಚಿ, ಗದಾ ಕರ್ನು ಫೆಷ್ನು ಕಾಮ ಅಟಪಾವಚಿ ಠರಯಲಾ. ಕುಮಟೆಚೊ ಹನುಮಂತ, ನೆಲಾಕ ಪಾಡಯಲ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾಕ ಪಾಯಾನ ಮಸ್ತಿತ, ಜೈ ಜೈಕಾರ ಘಾಲಚಾಕ ಲಾಗಲಾ ತಶ್ಶಿಚಿ ಗರುಡಾನೆ, ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಕೆಸ ಹಾತ್ತಾಧರ್ನು ಪಾಯಾನ ತುಡುಪ್ಪುನ ಮಾರ್ಚೆ ದಾಕಯಲಾ.

ಸೂರ್ಯ ಆನಿ ಚಂದ್ರಾಕಚಿ ದರವಾನ ರೂಪಾನಿ ನೇಮುಸುಯಿಲೆ, ಹೊಡಪಣ ಕುಮಟೆಚಾ ನಾರಾಯಣ ಮ್ಹಾಳಸಾ ದೇವಳಾಕ ಪತ್ತಾ! ಆಪಿಲ ಪಿಶ್ಯಾಚೆ ತೆ ರಾಕವಣ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹಳಿಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಹಾಂಗಾ ಸುಂದರ ರೂಪಾನ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾಲ್ಲಾ. ಮಹಾದ್ವಾರಚೆ ಉಜ್ವೆ ವಣತೇರಿ ಪಿಸ್ತಾರ ಜಾವ್ನ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲ ರಚಯಲಾ. ಸಾತ ಘೊಡ್ಯಾನಿ ತಾಣಚೊ ಅಗ್ನಿರಥ, ವಾರ್ಯಾವೇಗಾನ ಧಾವತ ಆಸ್ತನಾ, ತೇ ವೇಗ ಕಮ್ಮಿ ಕರ್ಚಾಕ ಸಾರಥಿನೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಜಾರಿ ದವರಲಾ. ಚತುರ್ಭುಜ ಸೂರ್ಯದೇವು, ಹಸಮುಖಿ ಜಾವ್ನು, ಜಗಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರಖಿತ ಆಸ. ಪಳ್ಕೆಲೆ

65. ಮೋಹಿನಿಚೆರ ಪಿಶ್ಯಾರ ಪಡಿಲೊ ಭಸ್ಮಾಸುರ

66. ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಧರಿಲೊ ಅರ್ಜುನ

ತಿತ್ಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ಟೆ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ ಹಾಂಗಾ ದಿಸ್ತಾ. ಪಳೈತ ಆಸ್ತಾನಾಚಿ ಸೂರ್ಯದೇವು, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಚಡತ, ಆಮಚೆ ಕಡೆನಚೀ ಎತ್ತ ಆಸ್ಸಕಿ ಕಿತೆ? ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ. ಅಸ್ಲೆ ಅಮೋಘಚಿತ್ರ ಸುಟೆಯಲೆ ಕಲಾಕಾರಾಲೋ, ತೋ ಅಜ್ಞಾತ ಉರಲೊತರಿ, ತಾಗಲೊ ಜನ್ಮು ಸಾರ್ಥಕ ದಿಸ್ತಾ. ದಾವೆ ವಣತಿರಿ ಚಂದ್ರಮಂಡಲಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಅಂಕಣಾಂತ್, ಪುನವೆಚೆ ಚಾಂದಣ್ಯಾ ನಮೂನೆ, ಅಗದಿ ಶಾಂತ ಪರಿಸರ ಕಾಡಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲಾ. ರಥ ತಾಣತ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಪಾಂಚಯಿ ಘೊಡ್ಯಾಕಯಿ, ಗಾಂಡಿ ಪಾಯ್ ಲಾವ್ನ ಧಾವಕಾ ಮ್ಹಳಿಲಿ ತರಾತುರಿ ನಾ! ಸಾರಥಿಕ ಚಂದ್ರಾಲಾಗಿ ಶಾಭಾಸಗಿರಿ ಘೆವಕಾ ಮ್ಹಳಿಲಿ ಆಶಾ ನಾ. ರಸಿಕಾಂಕ ಉತ್ತೇಜನ ದಿವಚೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಮಾದಕ ಚಾಂದಣೆ ಸರ್ವಕಡೆ ಬೀರ್ಚುನ ಆಸ್ಸ. ಕಾವಿಕಲಾಕಾರಾನೆ ಅದ್ಭುತ ರೀತಿನೆ ಕಾಮಗಿರಿ, ದಾಕಯಲಿ ಆಸ್ಸ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಂಕ ದರವಾನ, ಮ್ಹಣು ನೆಮಸುಯಿಲೆ ಚಿತ್ರಯಿ ಪುಷ್ಕಳ ಮೆಳತಾತ. ಅವರ್ಸಾಂತು ಭಾರೀ ರಸಿಕ ಸೈನಿಕಾಕಚಿ, ರಾಕವಣ ಕರ್ಚಾಕ ರಾಬ್ಬೈಲಾ. ಉಜವ್ಯಾನ ರಾಬಿಲೊ ಗುರ್ಖಾ, ಸಿಪಾಯಿಕ ಮಾಕ್ಷಿ ಘಾಲ್ಚೆ ಶಿಸ್ತಾನ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಘಾಲ್ನುಯಿ, ಹೊರ್ರೈತ ಸೊ ರಾಬಲಾ! ದಾವ್ಯಾನ ರಾಬಿಲೊ, ಪಂಜಾಬಿ ಸರ್ದಾರಜಿ ನಮೂನೊದಿಸ್ತಾ. ಮಾತ್ಯಾಕ ಬಾಂದಿಲೊ ರುಮಾಲ ಅನೇಕ ಅಂಚಾನ ಭುಜಾವೈಲಾನ ಛಾತೇರಿ ಸೊಡ್ಡೈಲ್ಯಾ. ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಏಕ ಮೀಟರ ಲಾಂಬ ತಲವಾರ ಧರ್ಲಾ. ಅಫನಾಶಿನಿಂತು ದರವಾನಾನೆ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ರೀವಿಚೊ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಾವನು ಘೆವ್ನ, ದಿಂಬೆವರಿಕ ಯೇವ್ಚೊ ಕೋಟ ಘಾಲ್ಲೆಲೊ ಆಸ್ಸ. ಚೂಡಿದಾರ ಗಚ್ಚ ಪಾಯಜಮಾ ತಾನ್ನೆ ಚಡೆಯಲೆ ಆಸ್ಸ. ದೊಗ್ಗಾನಿ, ದೊನ್ನಿ ಹಾತಾಂತು, ತಾಂಗೆಲ್ಯಾಕಯಿ ಊಂಚ ದೊಣ್ಣೆ ಧರ್ಲ್ಯಾತ. ಆನಿ ಎಕಡೆನ ದರವಾನಾನ ಮಾಕ್ಷಿಕಾಲಾಚೆ ಬ್ರಿಟಿಶ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಸಮ ವಸ್ತ್ರ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ. ಪರ್ವತಾ ಶಿಖರಾವಾರಿ ಚೂಪ ಆನಿ ಲಾಂಬ ಆಶಿಲೆ ಟೋಪಿ ಸುತ್ತ ರುಮಾಲ ಗುಂಡಾಳುನು ಘೆತ್ಲಾ. ಲಾಂಬ ಹಾತ್ತಾಚೆ ಆಂಗಿವೈಲಾನ, ಕುರ್ಟಾಕ ಪಾಟ್ಟೊ ಬಾಂದ್ಲಾ. ಗೀಟಿಗೀಟಿಚೆ ಅರ್ದಪ್ಯಾಂಟ್ ಘಾಲ್ಲಾ. ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಲಾಠಿ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಕಠಾರಿ ಧರ್ನು, ಸಜ್ಜ ಜಾವ್ನ ರಾಬಲಾ. ಅವರ್ಸಾಚೆ ನಾಗೇಶ ಶೇಣ್ವೆ ಘರಾಂತ, ಸಶಸ್ತ್ರ ದರವಾನಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ತಾನೆ, ಭಾರೀ ಮಿಶೊ ವಾಡವೊನು, ಬಾಯೊನೆಟ್ ಜೋಡಸುಯ್ಲೆ ಬಂದೂಕ ಉಜ್ವೆ ಖಾಂದ್ಯಾರಿ ಚಡೈಲಾ. ಹ್ಯಾಚಿ ಘರಾಂತ, ಆನೆಕಯಿ ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆ ದರವಾನ ಅಥವಾ ಸಿಪಾಯಿಶೆ ದೀಸ್ನಾತಿ. ಗಾಂವಚೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ನಾಗರಿಕ ಶೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ತಾನ್ನಿ ಒಟ್ಟು ಕಸೂತಿ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಭಾರಿ ಪೋಷಾಕ ಘಾಲ್ಲಾ. ಪಾಯ್ಯಾಂತ ಹೊಣ ಆಸ್ಸತಿ. ಹಾತಾಂತ ಧರಿಲೆ ಖಡ್ಗ, ಬಹುತೇಕ ತಾಂಗೆಲೊ ಭಾರಧಡೊ ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ ಉರ್ಚಾ ಪುರೊ! ಬರ್ಗಿಚಾ ದರವಾನಾನೆ ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತು ಚಾಬೂಕ ಧರ್ಲಾ.

ಗರ್ಭ ಗೃಹಾಚಾ ಮಾಳ್ಯಾ ವಣತೀರಿ, ಆಯುಧ ಧರಿಲೆವಾರಿ, ಸುಟೆಯಲೆ ಲೋಕ, ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಕಿಂತಾ ವಿಂಗಡ ಆಸ್ಸತಿ. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜಾವ್ನ, ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಚೆ ಭೂಮಿತಿ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಆಜುಬಾಜುನ ಹೆ ರಾಬಲ್ಯಾತ, ಬಾಳಿಗದ್ದೆಂತು, ಸರ್ಕಸಾಚೊ, ಕೋಡಂಗಿವಾರಿ, ಟೊಪ್ಪಿ ಘಾಲ್ನ ಹಾತಾಂತ ದೊಣ್ಣೊ ಧರಿಲೊ ಆಸ್ಸ "ದಮ್ ಆಸಲ್ಯಾರ ಯೋ ಮುಖಾರ!" ಮ್ಹಣು ಪ್ರತಿ ದ್ವಂದ್ವಿಕ ಆಹ್ವಾನ ದಿತ್ತೆರಿ ಆಸಕಿ ಕಿತೆ? ಅಶ್ಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಆನಿ ಎಕ ವಣತೀರಿ,

67. ಮಾಪಿಸಕುರ್ವೆಚೊ ಶೇಷಶಾಯಿ

ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತಲ್ಯಾ ಕೋಡಂಗಿ ವಾರಿ, ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೊ, ವೈರಿ ಉಬ್ಬಾರಲೆಲೆ ಹಾತ್ತಾಂತು ಖಡ್ಗ ಧರ್ನು, ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧಾಕ ಆಮಂತ್ರಣ ದಿತ್ತೆರಿ ಆಸ್ಸ, ಮ್ಹಣ ದಿಸ್ತಾ. ಬಿಳಗಿಂತ ಮಾತ್ಯಾರ ಉಂಚ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಾವನ್ ಘೆವ್ನು, ಉಜ್ವೆ ಹಾತಾಂತ ಬಂದೂಕ, ದಾವೆ ಹಾತಾಂತ ಕಠಾರಿ, ಧರ್ಲೆಲೊ ಪ್ರಾಯೆ ಪೊರಾಕ ಸುಟೆಯಲಾ. ಬನವಾಸಿಂತ, ಕದಂಬಾಲೆ ಅಗ್ದಿ ಪೊರ್ನೆ, ಪಾಡಪಡಿಲೆ ದೇವಸ್ತಾನಾಂತ, ದರವಾನಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸ. ಹಾಜ್ಜೆ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಪುರಾಯಿ ಧವೆ ಬಣ್ಣಾಂತ ಅಸುನು ಉರ್ಲೆಕಡೆ ಕಾವಿ ರಂಗ ಸಾರೆಯ್ಲೆವಾರಿ ಕೆಲಾ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನೆ ಮಾತ್ಯಾರ ಲಾಂಬ ಟೋಪಿ ಘಲಾ. ಗಳ್ಯಾಂತ ಮಾಳಾ ಆಸ್ಸ. ಧೋತರ ನೆಸ್ಲಾ. ಹಾತಾಂತ ಗದಾ ನಮುನ್ಯಾಚೆ ಆಯುಧ ಧರಲಾ. ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆರಿ ಬೌದ್ಧಚಿತ್ರಕಲೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಆಶಿಲ್ಯಾವಾರಿ ದಿಸ್ತಾ.

ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಪ್ರವಾಸಾಕ ಘೊಡೆವಾಪರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ನಾಶಿಲಿ. ತರಿಸುದ್ದಾ ಗಣ್ಯವಕ್ತಿ, ಸೈನಿಕ ವೀರ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನ, ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಶಿಲ್ಯಾವಾರಿ ಚಿತ್ರ ಕಾಡಲ್ಯಾತ. ಬಹುತೇಕ ವಿಜಯನಗರ ರಾಯ್ಯಾನಿ, ಯುದ್ಧಾಕ ಜಾಯಶಿಲೆ ಉತ್ತಮ ಘೊಡೆ ವಟ್ಟುಚಿ, ಅರಬಸ್ತಾನಾಚಾನ, ಕರಾವಳಿಚಾ ಬಂದರಾಸಾನ ಹಾಡೊವ್ನ ಘೆವ್ಚಿ ಪದ್ದತಿ ಸುರು ಕರ್ನಾ ಪಡೆನ, ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಘೊಡೆ, ಪರಿಚಿತ ಪ್ರಾಣಿ ಜಾವಚಾ ಲಾಗಲೆ. ಭಟಕಳ ಬಂದರಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಘೊಡ್ಯಾ ದಳ ಹಾಡೊವ್ನ, ದಲಾಲಿ ಘೆವ್ನ ಸಾವಕಾರ ಜಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸಾನ ಕಳ್ನ ಎತ್ತಾ. ಅಂಕೋಲೆತ ಏಕ ಸವಾರ, ಹಾತಾತ ಚಾಬುಕ ಧರ್ನ ಘೆವ್ನ, ಘೊಡ್ಯಾಕ ಜೊರಾನ ಧಾಂವಡಾಯ್ತ ಆಶಿಲೆ ನಮುನ್ಯಾರಿ ದಾಕಯಲಾ. ಉಜವ್ಯಾನ ಆನಿ ದಾವ್ಯಾನ ಆಶಿಲೆ ಸವಾರಾನೆ, ಅಮೇರಿಕನ್ ಗೊರವಾಂ ರಾಕತಲ್ಯಾವಾರಿ (ಕೌಬಾಯ್) ನಮುನ್ಯಾರಿ ಡ್ರೆಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಆಸ್ಸ. ಚಿತ್ರ-ವಿಚಿತ್ರ ಶಿರೋಲಂಕಾರ, ಹೋಡ ಮಿಸೆ, ಆಂಗಾಕ ಚಾಬುನ ಆಶಿಲೆ ಕೋಟ ಆನಿ ಪ್ಯಾಂಟ, ಬೂಟ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ಲಾತ. ಘೊಡ್ಯಾಕ ಸುದಾ ಸುಂದರ ರೀತಿನೆ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ. ಬಾಳೆಗದ್ದೆಂತು, ದಾವಬಗಲೆ ದರವಾನ, ಘೊಡ್ಯಾರ ಬಸಲ್ಯಾರ, ಉಜ್ವೆದಿಕಾಚೊ ಹಸ್ತಿರ ಬಸಲಾ.

ಅಪರೂಪಾಕ ಬಾಯ್ಲೊ ಸುದಾ ದರವಾನಾಲೆ ಕಾಮಕರಿತ ಆಶ್ಮಿಲೆ ದಿಸುನ ಎತ್ತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಕಿನ್ನರಿನ ಹೀ ಜವಾಬದಾರಿ ವಹಿಸುನ ಘೆತ್ಲಾ. ಹಾಂಕಾ ಕುರ್ಟಾ ತಗ್ಗು ಪಕ್ಷಿಲೆ ದೇಹ ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಬಾಕಿ ವಟ್ಟುಚೀ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಆಸ್ಸ. ತೊಂಡಾಚೆ ಕಳಾ ವಾಡೊಂವಚೆ ಖಾತಿರ, ದೋನ ನಮುನ್ಯಾಚೆ ನಾಕಾ ಬಟ್ಟು, ಕಾನಾಕ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಕುಡಕಾ ಘಾಲ್ನು ಘೆತಲಾತ. ಲಾಂಬ ಹಾತಾಚಿ ಚೋಳಿ ಘಾಲ್ಯಾರ ಸುದ್ದಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಭಾತಿಚಿ ಆಕರ್ಷಣ ಕಮ್ಮಿ ಜಲ್ನಾ. ತಾಜ್ಜೆರಿ ಲಾಂಬೈಲೆ ಫುಲ್ಲಾ ಹಾರಾನ, ಬಾಯ್ಲಪಣ ಉಟುನ ದಿಶ್ಟೆ ನಮುನೆ ಜಾಲಾ. ಏಕ ಹಾತಾತ ತಂಬೂರ ಧರ್ನ, ಅನೇಕ ಹಾತಾನಿ ವಾಜೈತ ಆಸ್ಸತ. ಬಿಳಗಿಂತ ಸಾದಾ ಗೃಹಿಣಿ ಜನಚಿ, ದ್ವಾರಪಾಲಕಿ ರೂಪಾನ ರಾಬಲ್ಯಾತಿ. ಪೈರ ಪೈರ ವರೆಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲೆ ದೆವಳಾಂತು ಬಾಯ್ಲೊಚಿ ದೆವಾಲೆ ಸೇವೆಂತು ಉರ್ನ ಚಾಮರ ಧರ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮ ಕರ್ತಶಿಲಿ ಮ್ಹಣು ಯಾದ ಕರ್ನ ಘೆವ್ಯೆತ.

11. ಮೂಲ ಆನಿ ವಿಕಾಸ

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಲೆ ಮೂಲ ಆನಿ ವಿಕಸನ, ಪಾರಿಚೀ ಕಾವಿಕಲೆಚೆ ಮೂಲ ಆನಿ ವಾಡೀ. ಖೈಂ ಜಾಲಿ? ಕೆನ್ನಾ ಜಾಲಿ? ಕಶಿ ಜಾಲಿ? ಮ್ಹಣು ನಿಟಿತ ಜಾವ್ನು ಸಾಂಗಚೆ, ಶೋಧ ಕಾಣ್ಣು ಘೋಂವಣಾ ಕರ್ಚೆ, ಭಾರಿ ಕಷ್ಟಾ ಕಾಮು! ಏಕವಿಸಪಟಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯು ವರ್ಗಾಕ ನಾಶ ಕೆಲ್ಲಲೆ ಪಾಪಾಚೆ ಪರಿಹಾರಾ ಖಾತಿರ ತಪಸ್ ಕರ್ಚಾಕ ಪರಶುರಾಮು, ಗೋಯಂ ಆಯ್ಲೊ ಖೈಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಕರ್ತಾಲೆ ಶ್ರೋತ್ರಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚಾ ತ್ರಿಹೋತ್ರಪುರಾಚಾನ ದಶಗೋತ್ರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ತಾನೆ ಆಪೋನ ಹಾಡ್ಲೆ. ನಂತರ ಪೆಡ್ನೆ ತಾಲೂಕಾಚೆ ಹರಮಲ್ ಮಹಲಾಂತು ಭಾರೀ ಯಜ್ಞ, ಸಾಂಗೆನೆ ಕೆಲೊ. ಹಾಕ್ಕಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನು, ತ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತು ಅಜೂನಿ ಗೋಬ್ರಾ ಗುಡ್ಡೊ ಆಸ್ಸ! ಥಂಚೆ ಲೋಕ ಹಾಕ್ಕಾ, 'ಭಸ್ಮಾಚೊ ಡೋಂಗರ' (ಗುಡ್ಡೊ) ಮ್ಹಣುಚಿ ವಳಕತಾತ. ಮೂಲತ: ಸರಸ್ವತಿ ನದೀಚೆ ಆಸಪಾಸಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಸಣುಕ ಕರುನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶ್ರೋತ್ರಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಮ್ಹಣತಾಲೆ. ಸರಸ್ವತಿ ನದಿ, ಸುಕತ ಆಯ್ಲಿ ತೆನ್ನಾ ಹೆ, ಸಾರಸ್ವತ ಜಾರಿ ದಿಕಾನೆ ಅಪ್ಲಾಗಲೆ ಭವಿಷ್ಯ ಠರೋವಚಾಕ, ವಾಂಟುನ ಗೆಲೆ. ಏಕ ಶಾಖಾ ಗೌಡದೇಶ (ದಕ್ಷಿಣ ಬಂಗಾಲ) ಗೆಲಿ, ಆನೆಕ ವಂಗಡ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳೆಚಾನ ಹಗೂಂಚ ಹಗೂರ ದಕ್ಷಿಣೆಕ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಬಹುತೇಕ ಹೆ, ಶಿವಾಗಲೆ ಉಪಾಸಕ. ಪಂಚಾಯತನ (ಶಿವ, ಶಕ್ತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಸೂರ್ಯ, ಗಣೇಶ) ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಣು ಮಾನತಶಿಲೆ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಾಗಲೆ ಗುರು, ಗೋವಿಂದ ಭಗವತ್ ಪಾದಾಚಾರ್ಯ, ತಾಂಗೆಲೆ ಗುರು ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯಾಗಲೆ ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಂಪ್ರದಾಯು ಆಪ್ಲಾಗಲೆ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಮಿತಿ "ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ" ಮ್ಹಣು ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ವಳಕತಾತಿ, ಅಶಿ ಏಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಆಸ್ಸ. ತಶಿಚೆ ಥೋಡೆ ಸಾರಸ್ವತ, ಗೌಡ ದೇಶಾಚಾನ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯಿಲಿ. ಸ್ಥಳೀಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಾನ, ಹೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವೆಗಳೆ ಆಶಿಲೆ ಕಾರಣ, ಹಾಂಕಾ 'ಗೌಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರಯುತ್ನ ಜಾಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಗೌಡ (ಸಾರಸ್ವತ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮ್ಹಳೆಲೆ ನಾವ ಆಯ್ಲೆ, ಮ್ಹಣು ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಆಸ್ಸ.

ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಚೆ ಪ್ರಮುಖ ಜನಾಂಗ ಜಾವ್ನು ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ರಾಜಕೀಯ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನಾಂತು, ಮಹತ್ವಾಚೊ ಪಾತ್ರ ಘೆಷ್ಣು, ಹೋಡ ದೇಣಗಿ ದಿಲ್ಯಾನ ಹಾಂಕಾ "ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ" ಮ್ಹಣುಚಿ ವಳಕತಾತಿ. ಗೋಯಂಚಾ ಸಾಷಷ್ಟಿ ಅಗ್ರಹಾರಾಂತು, ಹೆ ಜನ ಪ್ಹೆಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ಪೋಟ್ಯಾ ಖಾತಿರ ಘೋಳಚೊ ತ್ರಾಸ ತಾಂಕಾ ಹ್ಯಾ ಸುಪೀಕ ಭೂಮಿಂತು ಆಯ್ಲೊ ನಾ! ತ್ಯಾಮಿತಿ ಪೂಜಾ ಹೋಮ-ಹವನ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಸ್ಲೆ ವೃತ್ತಿಂತು ತಾನ್ನಿ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ ಘಾತ್ಲೆ. ಥೋಡೆ ಜನ, ವ್ಯಾಪಾರ ಕರುಲಾಗಲೆ, ಆನಿ ಥೋಡೆ ಜನ, ಕೃಷಿಕ, ಮೂಲಗೇಣಿ ದುಸರ್ಯಾಕ ದೀವ್ನು, ಖಿದ್ದ, ಜಮೀನದಾರ (ಭಾಟಕರ) ಮ್ಹಣು ಜೀವನ ಕರಚಾ ಲಾಗಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1293 ವರ್ಸಾ ಸುಮಾರಾಕ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಹಾಂಗೆಲೆ ದ್ವೈತ ಮತಾನೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನು ಮಸ್ತ ಜನ ವೈಷ್ಣವಯಿ ಜಾಲೆ. ಸುಮಾರ ಜನ ಪೈಲೆವಾರಿ ಶಿವೋಪಾಸಕ, ಸ್ಮಾರ್ತ ಜಾವ್ನು ಉರಲೆ.

ಉತ್ತರೆಚಾನ ಆಯಿಲೆ ತರಿ ಹಳುಹಳುಚ ಹೆ ಲೋಕ, ಸ್ಥಾನೀಯು ಗ್ರಾಮದೇವಾಕಯಿ ಪೂಜುಕ ಲಾಗಲೆ. ತ್ಯಾ ದೇವ ಆನಿ ದೇವತಾಕ ಶಿಷ್ಟ (ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ) ರೂಪ ದಿವ್ನು ತಾಂಚೆ

68. ಹೋಡ ಪೊಟ್ಟಾ ವಿನಾಯಕ

69. ಹುಂದ್ರ್ಯಾರ ಪಯಣ ಕರ್ಚೊ ವಿನಾಯಕು

ಖಾತಿರ ದೆವಳ ಬಾಂದ್ಲಿ. ಹೆ ವಟ್ಟು ಇಮಾರತ, ಗೋವಾ ಆಜುಬಾಜು ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಮೆಳಚೆ ಚೀರಾ ಫಾತರಾನಿ ಬಾಂದಿಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಆಪಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಆನಿ ಖರ್ಚುವಚೆ ತಾಕತಾ ಪ್ರಮಾಣೆ, ತಾನಿ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಚಯಲಿ. ತೀ ದೆವಳ ಸಜೊವಚಾಕ ತಾನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಲಿ ಮದ್ದತ ಘೆತ್ಲಿ. ಅಶ್ಮಿ ಮೂಲತ: ಗೊಯೆಂ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾ ಮಿತಿ, 'ಕಾವಿಕಲೆ'ಚಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಂಬ್ಡಿ ಮಾತ್ತಿ ಅಥವಾ ಹುರ ಮಂಜ ವಾಪರನು ಧವೆ ವಣತೀರಿ ರಂಗಿತ ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊವಚೆ ಕಲೆಚೊ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲೊ. ಸಗಳೆ ದೆವಳಾಂತು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ರಚಯತ ಗೆಲೆ.

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1540 ವರ್ಸಾಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸರಕಾರಾನೆ, ಗೊಯೆಂಚೆ ವಟ್ಟು ದೆವಳ ಪಾಡೋವಚಾಕ ಹುಕುಂಕಾಡ್ಲಿ, ಆನಿ ವ್ಹಾಯ್ಸರಾಯಾಕ ಲೊಕಾಕ ಬಾಟ್ಪೊವಚೊ ಆಧಿಕಾರ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣಾರ ದಿಲೊ. ನಂತರಚಾ ವರ್ಸಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಷ್ಟ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ದೆವಳ ನಾಶ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ, ಆನಿ ಲೋಕಾನಿ ಪೋಳ್ನು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ, ಘಾಟಿ ಉರಿಲ್ಲೆ ಲೋಕಾನಿ ಧರ್ಮಾಂತರ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ, ದು:ಖಾಕಾಣಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಜನ-ಮಾನಸಾಂತು ಘಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ!

ಗೋವಾ ಸೋಣ್ನು ಭ್ಯಾರ ಗೆಲೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾನಿ, ತಾಂಗೆಲಾ ಕುಲ-ದೇವಾಲಾ ಉಗ್ದಾಸಾಕ, ನವೀನ ಆಶ್ರಯ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಕಡೆನ ವಟ್ಟುಚಿ, ದೆವಳಬಾಂಚೆ ನಿಶ್ಚಯ ಕೆಲೆ. ತ್ಯಾಖಾತಿರ ದೆವಳಾ ರಚನೆಂತು, ಜಾಣತೆ ಆಶಿಲೆ ಗೊಯೆಂಚಾ ಆನಿ ಲಾಗ್ಗಿಚ್ಯಾ ರತ್ನಾಗಿರಿ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ) ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಂಕ ಆಪುನು ಹಾಡ್ಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಸಹಾಯಾಕ, ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾವುಂಡಿ ಆನಿ ಗುಡಿಗಾರ ಆಶ್ಮಿಲೆಚಿ. ಹಾಂಕಾ ವಟ್ಟು ಸಂಚಕಾರ ದೀವ್ನು, ರಾಬಚಾಕ ಘರ, ಖರ್ಚಾಕ ಪೈಶೆ ಮೆಳಶಿ ಪೊಳೊವ್ನು ಘೆತ್ಲೆ. ಹೇ ದೆವಳಬಾಂಧತಲೆ ಲೋಕ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಬಾಯ್ಲ-ಚರ್ಡುವಾಂಕ, ಖಾಸ ಗಾಂವಾತು ಸೋಣ್ನು ಎತ್ತಾಲೆ. ತರಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯಾಕಾಮ ಪೂರಾಚಿ, ಖಿದ್ದ ಹಾತಾನ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಶಿಲೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯಾ ಪೈಲೆಚಿ ಉಟುನ, ಬ್ಯಾಂಚೆ ಕಟ್ಯಾರ ಥಂಡ ಉದಾಕ ನ್ಹಾವನ, ಫೋವ, ಭಾಕ್ರಿ, ಕಿಂವಾ ಪೊಳಿ ಕರ್ನ ಖಾವ್ನ, ಕಷಾಯ ಪಿವ್ನ, ಕಾಮಾಕ ಲಾಗ್ತಶಿಲೆ. ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಾಕ ಜಾಯಶಿಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಮಾಲಕಾ ಬರ್ಶಿ ವಿಚಾರ ಕರ್ನು, ಕಚ್ಚಾ ಆಕೃತಿ ರೇವೇರ ಸುಟೊವ್ನ ಘೆವ್ನ, ತಪಾಸ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ನಂತರ ಪಸಂದ ಆಯ್ಲಾರ, ಗುಡಗಾರಾ ಲಾಗಚಾನ, ಕಾಗದಾರ ಸುಟೊವ್ನ ಘೆವ್ನ, ವಲ್ಲಿ ಗಿಲಾಯ ಆಶಿಲೆ ವಣತಿರಿ, ಗುರ್ತು ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತಶಿಲೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತಾಚೆ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಕಥಾನಕ ತಾಂಕಾ ತೊಂಡ ಪಾಠ ಉರ್ತಶಿಲೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಣಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿ ರಿವಾಜ, ಜಗಾಚೆ ಅನುಭವ, ಪೋಳೊವ್ನ ಗೊತ್ತಶಿಲೆ ವಿಚಾರ ವಟ್ಟು, ಆಪಲೆ ಕಲೆಂತು ಹಾಡ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ಸೂರ್ಯಾಲೊ ಉಜ್ವಾಡ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತೇರಿ, ಕಾಮ ರಾಬೊವ್ನ, ರಾಂದಪ ಕರ್ನ, ಜೆವ್ನ ರಾತ್ರಿ ನಿದಸರಿ, ಆಜುಬಾಜು ಚರಡುವಾಂಕ ದೇವ-ದೇವತಾಲೆ ಕಾಣಿ ಸಾಂಗತ ಮನರಂಜನ ದಿತ್ತಶಿಲೆ. ಸಾನ್ನಗಾಂವಾಕ ದುಸ್ರೆಖಂಚೀ ಮನರಂಜನೆ ಸಾಧನ ನಾಶಿಲ್ ಕಡೆನ, ಘರಚೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಲೆ ಕಾಣ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹ ಖಾಲಿ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಹೇಚಿ ಕಲಾಕಾರ, ಸಾನ್ನ ಚರಡಂವಾಕ ಹೋಡ ಕಥಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ದಿಸ್ತಶಿಲೆ!

ಆಜಿಕ ಪನ್ನಾಸ ವರ್ಸಾ ಮಾಕ್ಷಿ ಥಾಂಯಿ, ಇಮಾರತ ಬಾಂದೊವ್ನ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಶೃಂಗಾರಚಿ ಪ್ರಥಾ ಆಶಿಲಿ. ಗೊಯೆಂಚೊ ಅಂತು ಗಾವಡಿ ಮ್ಹಳೆಲೊ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ, ಪ್ರತಿವರ್ಸ, 'ಹೊನ್ನಾವರಾಕ

70. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚೆ ಅಷ್ಟಭುಜಾದೇವಿ

71. ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ

ಪತ್ತ್ರಿಶಿಲೊ. ಹಾಚ್ಚೆ ಸುತ್ತ ಆಶಿಲೆ ಗಾಂವಾಂತು, ದೆವಳ ಆಶಿಲೆ ಕಡೆನ, ಚಿತ್ರ ಸುಟೊಂವಚೆ ಅಥವಾ ನವೀಕರಣ ಕರ್ಚೆ ಕಾಮ ತೊ, ಕರ್ತಶಿಲೊ. ಹಾವಸಾಡಿ ಸುರು ಜಾವಚೆ ವೇಳಾರಿ, ಗಾಂವಾಕ ಪರತ ಪತ್ತ್ರಿಶಿಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಾರಾಂತು, ಲೋಕಾಲಿ ಆವಡ ಕಮ್ಮಿ ಜಾವಚಾಕ ಲಾಗಲಿ. ಥ್ಯಾರಚೆ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಯೆಂವಚೆ ಬಂದ್ ಜಾಲೆ. ತಾಂಚೆ ಜಾಗೀರ್ ಕಾಮುಕರ್ತ್ತಲೆ ಸ್ಥಾನೀಯು ಸಾನ್ನ ಸಾನ್ನ ಕಲಾಕಾರಾನಿಚಿ, ಥ್ಯಾಂ ಥೈ ಸಾನ್ನ ಇಮಾರತೆಂತು ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಕಾಡುನು ದಿವಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತ ನಿರಡಲೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಪೈರಿ ಪೈರಿ ಥ್ಯಾಂ ಕುಲಕೋಡ ಅಸ್ಲೆ ಸಾನ ಗಾಂವಾತ ಮೆಳ್ತಾತಿ.

ಕಲಾದೃಷ್ಟಿನ, ಸರ್ವ ಕಾವಿಚಿತ್ರ, ಸುಂದರ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚಾಕ ಜಾಯನಾ. ಹೊನ್ನಾವರ ಆನಿ ಕುಮಟೆಚಿ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಂತು ಪತ್ತಾತಿ. ಹಾಂಗಚಿ ದೆವಳ ಹೋಡ. ಮಸ್ತ ವರ್ಸ ಧರ್ನ ಹಾಂಗಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಗುಡಿಗಾರಯಿ ಹಾಕ್ಕಾ ಕಾರಣ ಉರಚಾ ಪುರೊ. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆಚಿ, ಮಸ್ತ ವರ್ಗಾಂತು ಪತ್ತಾತಿ. ಹೆ ಏಕ ದ್ವೀಪ ಆಶಿಲ್ ತರಿ, ಹೊನ್ನಾವರ ಶಹರಾಕ ಲಾಗ್ಗಿ ಆಶಿಳೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಥಂಚೆ ಗುಡಿಗಾರಾಲಿ ಸೇವಾ ಹಾಂಕಾ ಮೆಳ್ಳಾ ಥಾವ. ಮಾಜಾಳಿ ಆನಿ ಚಿತಾಕುಲಾ ಅಸ್ಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಾಂತ, ರೇಖಿಚೇರಿ ಕಲಾಕಾರಾಲಿ ಓಡಿತ ನಾಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ಧಾ, ತಾನಿ ವಿಚಾರಾಂತ ಸ್ವಂತಿಕಾ ದಾಕಯಿಲಿ ಆಸ್ಸ. ಬಿಳಗಿಚಿ, ವೃತ್ತಿಕಲಾಕಾರಾನಿಚ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಶಿರಾಲಿ ಆನಿ ಹೆಗಡೆಚೆ ಕಲಾಕಾರಾಕ, ಮನಶಾಲೆ ವಿವಿಧ ಅಂಗಾಂಗ ಸುಲಭರೀತಿನೆ ಸುಟೊವಚಾಕ ಪತ್ತ್ರಿಲೆ ಆಶಿ ದಿಸನಾ! ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತು ಸುಟೆಯಿಲ್ಯಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಸಕಲ, ದೇವ-ದೇವತಾಲಿ ನಾಂವ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತು ಬರೆಯಿಲಾ. ಕುಮಟೆಚಿ ನಕುಲ-ಸಹದೇವ ಅಂಕಣಾಚೆ ನಾಂವ, ತೀನ ಭಾಷೆಂತ ಬರೆಯಿಲ್ಯಾತಿ. ಹೊಸಾಡ ನರಸಿಂಹ ನಾಯ್ಕ ಹಾನ್ನಿ ರಚಯಿಲೆ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಚೆ ಚಿತ್ರಾಂತ ಮಾತ್ರ ನಾವ, ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿತ ಬರೆಯಿಲ್ಯಾತಿ.

ಸಾನಸಾನ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ ಬಟ್ಟು, ಹರಕೆ ಪಾವ್ಲೊಂಚೆ ಖಾತಿರ ಕಾಡಿಲೆ ನಮೂನೆ, ಬಾಲಿಶ ಕರ್ನ ಸುಟಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕಲಾಕಾರ ಮೆಳ್ನಾಸ್ತನಾ, ಅಥವಾ ತಾಂಗೆಲೊ ರುಸುಂ ದಿವಚಾಕ ಪುರೈನಾಸ್ತನಾ, ಅಪ್ಪಾಪಿ ಅಥವ, 'ಅಮೆಚೂರ' ಕಲಾಕಾರಾ ಕಡೆಚಾನ, ಕಾಮ ಪೂರ್ಣ ಕರೆಯಿಲೆ ಜಾವಿ ದಿಸ್ತಾ. ಶೆಟಗೇರಿಚೆ ರಾಮುನೀತ್ತೆಲೆ ಅಂಕಣ ಹಾಕ್ಕಾ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ತಾಂತು ದಾಲೆನ್ನು ಕೊಣ? ಜಾಯ್ನು ಕೊಣ? ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಸುದಾ ಕಠಿಣ!

ಚಿತ್ರಕಾಡಚೆ ಉಪಕರಣ ಜಾವ್ನು ಹುರಮುಂಜ ಅಥವಾ ಕಾವಿಮಾತ್ತಿಕ ಥಾ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ ಆಸ್ಸ! ಆದಿಮಾನವಾನೆ, ಅಪ್ಲೆ ವಾಸಕರಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶಿಲಾಶ್ರಯಾಂತ, ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಾಕ, ಗವಿ, ಸಜೊವಚಾಕ ಹುರಮುಂಜ ವಾಪರಿಲ್ಲಿ ಆಸ. ಕ್ರಿ.ಶ.ಪೂ. 1500 ತೆ 1300 ವರ್ಸಾಂತು, ಈಜಿಪ್ತ ದೇಶಾಂತು ಮರಣ ಪಾವಿಲೆ ಸರದಾರ ಲೋಕಾಲಿ ಯಾದೆಕ, ತಾಂಗೆಲೆ ಗೋರಿರ ಪೂರ್ವ 800 ತೆ 1000 ವರ್ಸಾಂತ ಎಟ್ರುಸ್ಕನ್ ಜನಾಂಗ, ತಾಂಗೆಲೆ ಗುಹೆಂತು, ಮೆಲ್ಲೆಲೆ ಲೋಕಾ ಖಾತಿರ, ತಾಂಚ್ಚೆ ರಂಗಾನ ಚಿತ್ರ ಸುಟ್ಟೈತಶಿಲೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಜನ, ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾಚೆಚೆ ಅಥವಾ ಧಾತುಚೆ ಆಯ್ದನಾರಿ, ತಾಂಚ್ಚೆ ಬಣ್ಣಾನ ನಕ್ಷೆ ಸುಟ್ಟೈತಾಲೆ. ಅಜೂನಿ, ಕರಾವಳಿಂತು ಗೃಹಾಲಂಕಾರಾಕ ಪಟ್ಟಿ, ಹುರಮುಂಜಿ ವಾಪರತಾತಿ. ದಸರಾ, ದೀವಾಳಿ, ತುಳಸೀ ಪರಬ ಅಸ್ಲೆ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಗೃಹಿಣೆ ಜನ, ಕಾವಿರಂಗು ಉದಕಾಂತು ಕರಡುನು, ಅಂಗವಾಲ್ಯಾ

72. ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಚಿತ್ರಣ

73. ಶಿವ ಭಕ್ತ ಭೃಂಗಿ

ಚುಂಗಿನೆ, ರಾಂಗೋಳಿ ಘಾಲ್ತಾಲಿ. ಲಗ್ನ-ಮುಂಜಿ ಅಸ್ಲೆ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಾವೆಳಾರಿ, ಘರಚೆ ವಣತ್ಯಾಕ ಅಸಲೆ ರಂಗಾನ ಚಿತ್ರಕಾಣ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ತಾಲೆ. ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನಾತ, ಮಹಾರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ, ಹೀ ಪದ್ಧತ ಆಶಿಲಿ. ತಾಂಡ್ಯಾಂತ ರಾಬ್ತಲೆ ಲಂಬಾಣಿ ಲೋಕ, ಆಪಲೆ ಗುಡಿಸಲ, ತಾಂಬ್ಡೆ ರಂಗಾಚೆ ಚಿತ್ರಾನ ಅಲಂಕಾರ, ಖೂಪ ಹೌಸಾನ ಕರತಾತಿ.

ಅಲಂಕಾರಾಚಿ ಹೀ ಪದ್ಧತಿ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಕಯಿ ಪೊರ್ನಿ ಮ್ಹಣು ಸರಳ ಸಾಂಗಯೇದ್! ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾ ಇತಿಹಾಸ ಪುಣಿ ಹಾಕ್ಕಾ ಆಸ್ಸ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆರ್ತಾಂತು ಜನ್ಮಾ ಆಯಿಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಶ್ಚನ ಧರ್ಮಾನೆ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ರೀತಿ-ರಿವಾಜ ಪೂರಾಯಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲ್ಯಾತಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚಾಕ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಪಾದ್ರಿ, ಬಿಶಪ್, ಆನಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ, ಮಾಕ್ಷಿ-ಮುಖಾರ ಪಳೆಯನಾತ! ಬ್ರಿಟಿಶಾನಿ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಂತ, ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರ ಕೆಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಆಸ್ಲೆ ವಟ್ಟು ಅಪಪ್ರಚಾರಾಕ ವಾವ ಮೆಳ್ಳಾ! ಅಜೂನಿ ಸುದ್ಧಾ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಗೊರೆ ಲೋಕ ಅಸ್ಲೆಚಿ ''ಸಂಶೋಧನ'' ಕರಿತ ಆಸ್ಸಾತಿ. ಏಕ ಸಂಶೋಧಕಿ ಗ್ರೀಟ್ಲೆ.ಯು. ಮಿಟ್ಟರ್ ವಾಲ್ನರ್ ಮ್ಹಳೆಲಿ, ಜರ್ಮನಿ ದೇಶಾಚಾನ ಧನಸಾಹಾಯ ಘೆವ್ನ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕಲಾ ಸಂಬಂಧಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರ್ಚಾಕ ಆಯಿಲಿ. ತಿಗಲೊ ಅಗದಿ ಹೋಡು ಶೋಧ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಕರಾವಳಿಚಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಕಲಾಶೈಲಿ, ಇಟಾಲಿ ದೇಶಾಚೇ ಗ್ರಾಫಿಕ್ (ಗೀರ ಚಿತ್ರ) ಕಲೆಚೆ ಅನುಕರಣ ಆಸ್ಸ! ಹೀ ಕಲಾಶೈಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಗೊಯೆಂತು ಹಾಡ್ಲಿ. ಥಂಚೆ ಚರ್ಚಾಕ ಸಜಯಲೆ. ಆನಿ ತ್ಯಾನಂತರ ಥಂಚಾ ಆನಿ ಆಜುಬಾಜು ಪ್ರದೇಶಾಚಾ ಹಿಂದುಲೋಕಾನಿ, ಹೀ ಕಲಾ ವಾಪಾರಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕಲಿ! ವ್ಹಾರೆವ್ಹಾ! ಕಿತ್ಲೊ ಹೋಡ ಸಂಶೋಧ! ಗೊಯೆಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಯೆಂವಚೆ ಪೈಲೆ ಬಾಂದ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ದೆವಳಾಂತು ಕಾವಿಕಲೆಚಿ ಚಿತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲಿಚಿ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ್ ಗೋಯೆಚಾ ಏಕಸುದ್ಧಾ ಚರ್ಚಾಂತ ಕಾವಿಕಲೆಚಿ ಅವಶೇಷನಾತಿ. ಹಾವೆ ಪಳೆಯಿಲೆ ಹಜಾರಗಟ್ಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂತ ಏಕ ಚಿತ್ರ ಸುದ್ಧಾ ಕ್ರಿಶ್ಚನ ಸಂಕೇತ (Motif) ದಾಕೊವಚೆ ಜಾವ್ನೊ, ಕ್ರಿಶ್ಚನ ಕಲೆನ ಜಾವ್ನೊ, ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ವಾರಿ ದಿಸ್ಲೆನಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸುದಾಯ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಲೊ ಅವತಾರ, ಮ್ಹಣು ಕೊಣ್ಹೆ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಕರ್ಚಾ ಜಾತ್ತವೆ? ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಮಿತಿ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಸ್ತ ಕಲಾ-ಪ್ರಕಾರಾವಾರಿ, ಹೀ ಕಾವಿಕಲಾಯಿ, ನಾಶ ಜಾತ್ತ ಆಯ್ಲಿ. ಸರ್ವನಾಶ ಜಾವಚೆ ಪಯ್ಲೆಚಿ, ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಲೋಕಾನ, ಉರ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರ್ನ, ಫೋಟೊ ಕಾಣ್ನು, ಪುಸ್ತಕ ಕಿಂವಾ ಲೇಖ ಬರೊವ್ನ ದವರ್ಲಾರ, ಮುಖಾರ ಎವಚೆ ಪೀಡೀಕ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಅಪರೂಪಾಚೆ ಕಾವೀಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಮಾಹಿತಿ ದಿಂವಚೆ ಆಕರ, ಮೆಳ್ಚಾ ಘಾವ ಆಸ್ಸ.

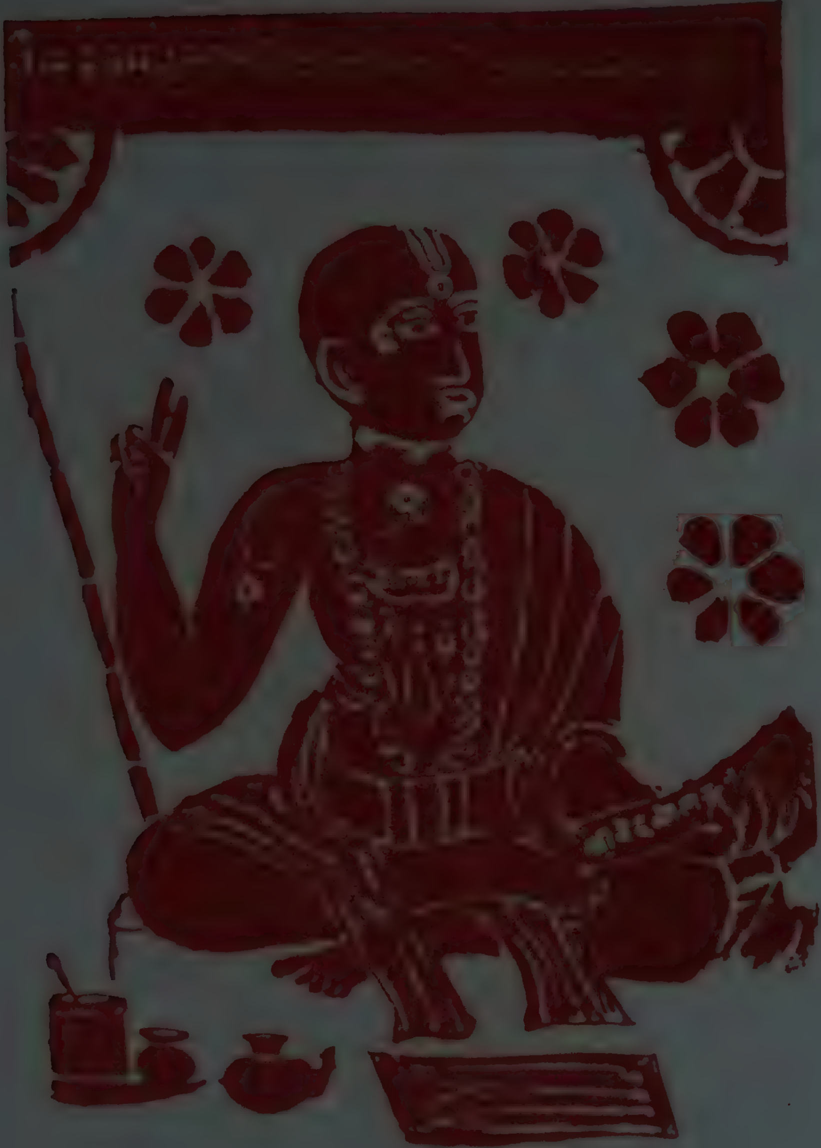
12. ಸರ್ವನಾಶ ಜಾತ್ತೇರಿ ಆಸ್ಸ!

ಶಾಳೆ ವಚ್ಚೆ ದೀಸಾಂತು ಮಾಕಾ, ಪ್ರತಿ ವೈಶಾಖಾಂತು ಶಿರ್ಸಿಗಾಂವಾತಲೆ ಜಾತ್ರೋಳ, ಭಾರಿ ಆಕರ್ಷಕ ಆಶಿಲೆ. ಥೈ ಆಶಿಲೆ ಶ್ರೀ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ ದೇವಿಲೆ ವ್ಹೊಡ ದೇವಳ, ತಾಂತುಲೆ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಳೇರ್ ಕಾಂಯ್ ಘಟ್ಟ ನೈ! ಥಂಚೆ ಪ್ರಾಕಾರಾಂತು ಹಸ್ತಿ ನಮೂನೆ ಜಾವ್ನು, ಪೀವ್ನು ಮುದಾನ ಮಸ್ತ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೊ ದೇವಿಲೊ ರಥ್ಯೊ, ಆನಿ ದೇವಳ ಭರ್ನು ಆಶಿಲೆ ಸುಂದರ ಕಾಪಿಚಿತ್ರ, ಅಪ್ಪ್ಯಾಕಡೆ ತಾಣುನ ವ್ಹರ್ತಶಿಲೆ. ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತ ರಾಮಾಯಣ-ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಕಥೆ ತಶಿ ಸ್ಪ್ರವೇಶ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆ ಪಳೆಕುವಚಾಕ ಆಮಚಾಂತು ಸ್ಪರ್ಧಾ ಚಲತಾಲಿ. ಅಂಗಾಚೆರಿ ಗಾಢವ, ಫೊಂಡೊ, ಹಸ್ತಿ ಚಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಾ, ಜಾಗಿ ಜಾಯನಾಶಿ ನಿದುನ ಪಡಿಲೊ ಕುಂಭಕರ್ಣ, ಆಮಕಾ ಮಸ್ತ ಖುಷಿ ದಿತ್ತಾಲೊ. ತ್ಯಾನಂತರ, ತಾಕಾ ಉಟೊವಚಾಕ, ಕಸಕಸಲೆ ಕರಾಮತ್ ಕರು ಘಾವ? ಮ್ಹಣು ಆಮಿ ವಟ್ಟು ಚರ್ಚಾ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ತ್ಯಾ ವ್ಹೋಡ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೊ ಭ್ಯಾಲೊ ಭಾಗು, ಭೀಕ ಮಾಗ್ಚ್ಯಾ ಮಂಡಳೀಕ ಧರ್ಮಶಾಳಾ ಮ್ಹಣು ಸೋಣ್ಣು ದಿಲ್ಲಿ ದಿಸ್ತಾಲಿ! ತಾನ್ನಿ ರಾಂಚ್ಯಾ, ವೆಗ್ಗ ಆನಿ ರಾಕ್ಷಾ ಉಬ್ಯಾಚೆ ಮಶಿನೆ, ಆನಿ ಧುವರಾನೆ, ಥಂಚೆ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟುಚೆ ಕಾಳಕಿಟ್ಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಪ್ಹೊಳೊವ್ನು, ಅಯ್ಯೋ! ಮ್ಹಣು ಮಸ್ತ ಪ್ಯಾಟ ದಿಸ್ತಶಿಲೆ. ಥೊಡೆ ವರ್ಸಾ ನಂತರ ಘಾಯುಚೆ ತಾಣ್ಯ, ಘಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಭಿಕಾರಿಮಂಡಳೀಕ ಧಾಂವಡಾಯಲೆ ಮಿತಿ ಖುಷಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೇವಳಾ ಭಿತರಿಚೆ ಪ್ರಾಯೆಪ್ಹೋರ, ಪ್ಹೋರಿಯೊ ಕ್ಲಬ್ ಕರ್ನು ರಿಂಗ್, ಟೆನಿಸ್, ಬ್ಯಾಡಮಿಂಟನ್ ಖೆಳ್ಯಾಕ ಥಂಯಿ ಜಮುಚಾ ಲಾಗಲೆ, ತೆನ್ನಾ ಏಕ ಗ್ರ್ಯಾಚಾರ ವಚ್ಚುನು ದುಸರೆ ಅಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ಲೆ!

ಹ್ಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಕ, ಭಾರಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕುಳಾವಿ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ಆನಿ ಚಡತೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಏತ್ತಶಿಲ್ಯಾನ, ಹಾಜ್ಜೆ ಸಂಚಾಲಕ ಜಾಂವಚೆ ಖಾತಿರ ರಾಜಕಾರಣ ಆನಿ ರಾಜಕಾರಣೆ ಲೋಗಾಲೆ ಮಿಶಾಮತ ಚಲ್ತಾ! ನವೀನ ಪಟಿವಾಟ ದಾರಾಲೆ ಕಮಿಟಿ ಆಯ್ಲಿ ಕಿ, ದೇವಳಾಂತ ಸುಧಾರಣಾ ಕರಚೆ ನಿಮಿತ್ತಾಂತ ಹುಂಡಿಚೊ ಪೈಸೊ ವಾಪರ್ನು ಖಾಲಿ ಕರ್ನು ಸೊಡಚೊ, ಸುಮಾರ ಕಾಳಧರ್ಮ ಚಲ್ನು ಆಯಿಲೊ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ! ಏಕ ಸಂದರ್ಭಾಂತು, ಜಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಗಾಂವಚೊ ಕಲಾಕಾರ, ಮೊಕ್ತೇಸರ ಮ್ಹಣು ನಿಯುಕ್ತ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಲೋಕಾಕ ವಟ್ಟುಚೆ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ದೇವಳಾಚೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಚೆ ರಾಕಣ ಹ್ಯಾ ಮಹನೀಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಸಾಂಗೆನೆ ಜಾತ್ತಲೆ, ಮ್ಹಳೇಲೊ ವಿಶ್ವಾಸ ಆಯ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾನ್ನೆ ಕರೆಯಿಲೆ ಕಾಪಿಚಿತ್ರಾಚೆ ದುರಸ್ತಿನೆ, ಥಂಚೇ ಅಪರೂಪಾಚೆ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟು, ಸದಾಕಾಳಾಕ ನಾಶ ಜಾವ್ನು ಗೆಲಿ! ನಂತರ ಕಿದ್ದ್ಯಾಕಯಿ ಓಂ ಲುಕ್ಸಾನ, ಭರಪಾಯ್ ಕರ್ಚಾಕ ಜಾಲ್ಲಿನಾ. ದೇವ-ದೇವತಾಂಗೆಲೆ ನವೀನೀಕರಣ ನಾಜೂಕ ರೀತಿನೆ ಕರ್ಚೆಬದಲಾಕ, ಮಣಾತೀಕ ಚುನ್ನೆ ಮಾತ್ರಾಲೆ ಕಾಮುಗಾರಾ ಕಡಚಾನ, ತಾಂಚ್ಚೆ ಎನೆಮಲ್ ಪೇಂಟಾನೆ ಕಾಪಿಚಿತ್ರ ರಿಪೇರಿ ಕರ್ಚೆ, ಕಾಮು ಕರೆಯಿಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಲಾಕುಡ ಭಿತ್ತರಲೆ ಗೌಡಾಕ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಕಾಮು ದಿಲ್ಯಾವಾರಿ ಜಾಲೆ! ದೇವ ದೇವತಾ-ಚಿತ್ರ ಸಗಳೆ, ಕೊಷ್ಠ ರೋಗ ಲಾಗ್ಗಿಲ್ಲೆವಾರಿ ಅಂಗಾಂಗ ಭಿನ್ನ ಜಾವ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತಿ! ಪೇಂಟ್, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ರೀತಿನೆ ಸಾರುನು ದಿಲ್ಯಾ. ಆತ್ತ ನಾಸಾಡ ಜಾವ್ನು ದೇವಳಾ ವಣಾತೀರಿ ದಿಸಚೆ ಚಿತ್ರ ವಟ್ಟುಚೆ, ಕೊಂಕಣಿ ಕಲಾಕಾರಾಲಿ ದೇಣಗಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗುನು ಘೆವಚಾಕ ಲಾಜ ದಿಸ್ತಾ!

74. ನಾಂಚೆ ನಮುನೆ ಸುಡಯಿಲೊ ಸುಂದರ ಭ್ರಂಗಿ

75. ಬಳಗಿಂತ್ಲೊ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ

ಕಲಾಕಾರ ಆನಿ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ಜನಾಂಕಚಿ ಹ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಚೀ ರಾಕವಣ ಕರ್ಚೆ ಬದ್ದಲ ಮಾತ್ತೆ ಲಡೊವಚೆ ನಾಜಾಲ್ಯಾರ, ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಂಕ ತ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ಕಾಯಿಾ ಕಾಳಜಿ ನಾಜಾಲ್ಯಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯ ನಾ! ನಾಟಕ, ಸಿನೇಮಾ, ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಹಾಜ್ಜೆರಿ ದಿಸ್ಚೆ ರಂಗಬಿರಂಗಿ ವರ್ಣಅಥವಾ ಬಣ್ಣಾಚಿ ಚಂದಾಯಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಹೀ ಕಲಾ, ದೇಹಾತಿ, ಆನಿ ನಿರಕ್ಷರಿ ಲೋಕಾನಿ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ, ಮ್ಹಣು ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಬದ್ದಲ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾನಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ದಾಕೊವಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲೆ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಭಯಂಕರ ವತ, ಭಾರಿ ಪಾವಸು ಜಾಂವಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು, ಮಾತ್ರ ದೆಕ್ಕು ಪಡಚಿ ಹ್ಯಾ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಕ ಸಂರಕ್ಷಣ ಮೆಳ್ನಾ! ವರ್ಸಾಕ ಎಕಪಟಿ ಸುದಾಯ್ ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾರಿ, ಜಮಿಲಿ, ಧೂಳ ಝಾಡಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ನಾ. ಅಸ್ಲೆ ಧೋರಣೆನೆ, ಟಿಕಾವಾ ದೃಷ್ಟಿನೆ ಉತ್ತಮ ಆಶ್ಶಿಲೆತರಿ, ಜೀವಧರ್ನುಪುಣಿ ಉರ್ಲ್ಚೆ ಕಶಿ? ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನಾನಿ, ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆ ನವಿನೀಕರಣ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣು ತಾಜೆರ ತಸ್ಲೆ ಅಥವಾ "ರಬ್ಬ" ರಂಗ ಅಥವಾ ಎನಾಮಲ್ ಪೇಂಟ್ ಮಾರ್ನು, ತಾಂತುಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೇಖಾವಿನ್ಯಾಸ ವಟ್ಟು ನಾಶಕರ್ನು ಘಾಲಾ. ಆತ್ತ ಹಾಂಗಾ-ಥಂಯ್ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳಚಿ ಅಸ್ಲಿ 'ರಿಪೇರಿ' ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಚಿತ್ರಚಿ, ಕಾವಿಕಲಾಚಿತ್ರ ಮ್ಹಣು ಅನೇಕ ಜನಾಲಿ ಸಮಜೂತ ಜಾಲಾ.

ವೆಂಕಟಾಪುರಾಂತ ಸುಂದರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಣು ಜಾಣತ್ಯಾನಿ ಸಾಂಗಿಲೆಮಿತಿ, ಥೈಂ ಥಾವ್ನ ಗೆಲ್ಯಾರ, ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪೊಳೊವ್ನ ಭಾರೀ ದುಖ ಜಾಲೆ. ಪೈಲೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಚಿತ್ರಾಚೆ ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಾಚೀ ಕಿಂಚಿತ್ ಖಬರ ಘೆನಾಸ್ತನಾ, ವಿದ್ರೂಪ, ನವೀನಚಿ ದೇವ-ದೇವಂತಾಲೆ ಅವತಾರ ದಿಸ್ಸುಲಾಗಲೆ!

ಶಿರಾಲಿಂತು ಮಹಾಗಣಪತಿ – ಮಹಾಮಾಯಾ ದೆವಳಾಚೆ ಗರ್ಭಗುಡಿಂತು, ವಣತೀರಿ ವಟ್ಟು ಅದ್ಭುತ ಚಿತ್ರ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಣು, ಏಕ ಬಂಧುನೆ ಸಾಂಗ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ, ಕ್ಯಾಮರಾ ಖಾಂದ್ಯಾ ಲಾಂಬವುನ ಥೈಂಗೆಲ್ಯಾರಿ, ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಪೊಳೊವ್ನ ದೊಳ್ಯಾ ಉದಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಮೂಲಚಿತ್ರಾಚೆ ಕಾಯಿ ಅವಶೇಷ ದಿಶ್ನಾಸಿ, ಬಣ್ಣು ಬಡೊವ್ನ ದಿಲ್ಲೆಲೊ. ಹ್ಯಾ 'ಕಲಾಕಾರಾ'ಕ ತರಿ ದಾರಲೆ-ಬಾಯ್ಲೆ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಅಂತರ ಗೊತನಾ! ಇತ್ಲೆ ರುಂದ ಕುರ್ಟು, ಹಸ್ತಿ ಪಾಯಾ ನಮೂನೆ ಜಾಂಗೆ, ಅಸಡ್ಡಾಳ ಹಾತ-ಪಾಯಾ ಬೊಟ್ಟ, ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಥೊಡೆ ಚಿತ್ರಾ ತಮ್ಮೆ, ಬೊಟ್ಟ ಸೊಡೊವಚೊ ತ್ರಾಸು ನಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹಣು ಪಾಯಾಕ ಬುಟ್ಟ ಘಾಲ್ಲೆವಾರೆ ದಾಕಯಲಾ! ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಆನಿ ಹನುಮಂತ ವಿಲಾಯತಿ ಲೋಕಾವಾರಿ 'ಬೂಟ್ಸ' ಘಾಲ್ನು ರಾಬಲ್ಯಾತ! ವಿಷ್ಣುಪರಮಾತ್ಮಲೆ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಅವತಾರಾಕ ಕೋಟು ಆನಿ ಪ್ಯಾಂಟ ಚಡೊವನ, ಕಲಿಯುಗಾಚೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ ದಾಕುನು ದಿಲ್ಯಾ! ಅವರ್ಸೆಚೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚಾ ವಹಿವಾಟದಾರಾನಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೆರಿ, ಪಂಚರಂಗಿ ಬಣ್ಣ ಬಡೊವನ ದೀವ್ನ 'ಕಲರಫುಲ್' ಕೆಲಾ. ಗೋಕರ್ಣಚೆ ಮೂಲ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠಾಕ ಕುಳವಾಯಿ, ಮಸ್ತಜನ ಆಶಿಲ್ಯಾನ, ಪೈಶಾಕ ಬರಗಾಲ ನಾ. ತಾ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಪ್ರತಿವರಸ, ಥಂಚಾ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಕ ಪೇಂಟ್ ಮಾರೋನ ಲಕ್‌ಲಕಾಟ ಕರ್ಚೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಶ್ರದ್ಧೆನೆ ಆಚರಣ ಕರಿತ ಆಯ್ಲಾತ. ಹೀಚಿ ಅವಸ್ಥಾ, ಕೊಲ್ಲೂರಚಾ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೆವಳಾಂತು ಆಶಿಲೆ, ಕಾವಿ ಚಿತ್ರಾಚಿ ಜಾಲ್ಯಾ! ಗೊಯೆಂಚೆ (ಕಾಣಕೋಣ) ಪ್ರಧಾನ ಪರ್ತಕಾಳಿ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠಾಚೆ ಭ್ಯಾರಚೆ ವಣತೀರಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಚಿತ್ರಯಿ ತಿದ್ದುನು ಸುಟಯಲ್ಯಾತಿ. ಕೊಂಕಣಿಕಾವಿಕಲೆಚೀ ಸುಂದರ ನಮೂನೆ ಥೊಡೆಕಾಯಿ, ಪೊಳೊವಚಾ ಮೆಳಚೆ

76. ಹಾತಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಘೇತ ಆಶಿಲೊ ವಿಷ್ಣು

77. ಹಾತಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಘೇತ ಆಶಿಲೊ ಈಶ್ವರ

ಕುಮಟೆಂತು ಮಾತ್ರ! ತಾಜ್ಜೆರಿ ಸುದ್ಧಾ ಲೋಕಾನಿ ಮೊಳ್ಯಾನಿ ಗೀಚವ್ನುನು ಮಾಕ್ಷಿ-ಮುಖಾರ ಪಳೆಯುನಾಶಿ ವ್ಯಾಟ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾಜನಾಲಿ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿ, ಬದ್ಧಚಿ, ಪ್ರಶಂಸೆಕ ಲ್ಯಾಕ್ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ! ಭಾರತೀಯ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಾಕ ಏಕಂದರ ಪುನಶ್ಚೇತನ ದಿಲ್ಲೆಲಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1960ನೇ ವಸಾಂತು ಹೇಂ ನಾರಾಯಣೆ ದೆವಳ ಪೊಳೊವಚಾಕ ಆಯಿಲಿ. ತೆನ್ನಾ ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣ ಖಿಂಚೆ ಮ್ಹಣು ದಾಕೊವಚೆ ಖಾತಿರ, ತಾಜ್ಜೆರಿ ಕೊರಾವ್ನು ವಿವರ ಬರಯುಯಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ!

ಖೊಪಶೆ ದೆವಾಳಾ ವಣತೀರಿ, ಹೀ ಪೊರ್ನಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಉರಚೊ ಅಪಮಾನ! ಮ್ಹಣು ಲೆಕ್ಕುನು ಗಿಲಾಯ್, ಚುನ್ನೊ, ಡಿಸ್ಟೆಂಪರ್, ಆಯ್ಲ್ ಪೇಂಟ್, ತಾಜ್ಜೆರಿ ಲೆಂಪುನು, ಕಾಯಂ ತೀ ಕಲಾ ನಿರ್ನಾಮ ಕೆಲಾ. ಪುಣ್ಯಾಕ, ತ್ಯಾ ಖಾಲಿ ಜಾಗಾರಿ ಸಿನೇಮಾ ನಟ-ನಟ್ಯಾಂಗಲಿ ಚಿತ್ರ ಸುಟಯುಲ್ಲ್ಯಾತ! ಯೆಂವಚೆ ನವೀನ ಪೀಡಿನ, ತೆಂವಯಿ ಕೆಲ್ಯಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯನಾ, ಗೊಂಯಚಾ ದೇವಕಿಕೃಷ್ಣ-ರವಳನಾಥ (ಮಾಶೆಲ್), ದಾಮೋದರ (ಜಾಂಬಾವಲಿ), ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ಕಾಣಕೋಣ), ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ (ಫಾತರಪೆ) ದೆವಳಾಂತು ಪೂರಾ, ಗಿಲಾಯ್ ಕಾಣ್ಣು, ಪೊರ್ನೆ ವಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ಪುಸುನ ಸರ್ವನಾಶ ಕರ್ನು ದಿಲಾ. ಅಘನಾಶಿನಿಚೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಪೌಳಿಂಚೆ ವಣತೀರಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಜನಜೀವನಾರಿ ಆಧಾರಿತ, ಸುಮಾರ ಇತ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಆಶಿಲಿ. ದಾಲ್ಯಾನೆ ಜಾಯ್ಸಿಕ ಉಸ್ಸು ದಿವಚೆ ಏಕ ಆಗದೀ ಅಪರೂಪ ಚಿತ್ರ ಸುದ್ಧಾ ಆಶಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ದೆವಳಾಭಿತರಿ ಕಾಳೋಕ ಆಸ್ಸುನು, ಉಜ್ವಾಡ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾಕ ಶಕ್ಯ ಜಾಲ್ನಾ. ಏಕ ವಾರಾನಂತರ ಫ್ಲ್ಯಾಶ್, ಬಲ್ಬ್ ಒಟ್ಟು, ಫೆವ್ನು ಸಜ್ಜ ಜಾವ್ನುನು, ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾ ಗೆಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ, ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಅವಧಿಂತು, ಥಂಯಿ ಗಿಲಾಯ್ ಕಾಣ್ಣು ಚಿತ್ರ, ನಾಮಶೇಷ ಜಾಲ್ಲೆ ಪೊಳೊವ್ನು ಭಾರಿ ಬೆಜಾರ ಜಾಲೊ.

ಅಂಕೋಲೆಂತು, ಗಾಂವಾ ಭ್ಯಾರ ಆಶಿಲೆ ಅಮ್ಮಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಲಾಗಿ ಸಾನಚಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಸಲೆ. ಥೈ ಪಯ್ಲುನು ಭ್ಯಾರ ಆಶಿಲೆ ದರವಾಜ ಆನಿ ಘೊಡ್ಯಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಕ್ಲಿಕ್ ಕೆಲ್ಲೆ. ಫಕ್ತ ಪಾಂಚ ಮಿನಿಟಾನ ತೀವಣತ, ಥೈಂ ಆಯಿಲೆ ರಿಪೇರಿ ವಾಲಾನ ಪಾಡೊನ ದಿಲ್ಲಿ! ಗೇರಸಪ್ಪಾ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಾಲಾಗಿ ಬಸ್ಟಾಂತಲ್ಯಾನಚೀ ಏಕ ಮಾಳೆ ಘರಾತ ವೈರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ದೆಕ್ಕು ಪಳೆ, ಮಿತಿ ದೋನ ದೀಸಾ ನಂತರ ಕ್ಯಾಮರಾ ಘೆವ್ನು ಪರತ ಥೈಂ ಪಾವ್ಲೆತೆನ್ನಾ, ಪೊರ್ನೆ ಇಮಾರತಿಚೆ ಗಿಲಾಯ್ ಪಿಸ್ರುನು ಕಾಣ್ಣು, ನವೀನ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ. ಏಕ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ, ತೀ ಇಮಾರತ, ಭಾಡ್ಯಾ ದಿಲಾ, ಮ್ಹಣು ಕಳ್ನು ಆಯ್ಲೆ. ಮಾಪಿನಕುರ್ವೆಚೆ ದೇವಿಲೆ ದೇವಾಸ್ಥಾನಚಾ, ವಣತೀರಿ ಆಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೆ ಫೋಟೊ ಕಾಡತ ಆಸ್ತನಾ, ತ್ಯಾ ದೆವಳಾ ಮೊಕ್ತೇಸರ ಲಾಗ್ಗಿ ಏವ್ನು ಮ್ಹಣಾಲೊ, "ಹ್ಯಾ ವರ್ಸ ಆಮಗೆಲೆ ಪರ್ತಗಾಳಿ ಮಠಾಧೀಶ, ಚಾತುರ್ಮಾಸಾಕ ಹಾಂಗಾ ಎತ್ತ ಆಸ್ಸತಿ! ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಆಮಗೆಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ನವೀಕರಣ ಕೊರಚೊ ವಿಚಾರ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾವೈರಿ ಫ್ರಶ್ ಪೇಂಟ್ ಮಾರೊವ್ನು, ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನವೆ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಕರೊವಕಾ! ಪೂರಾ ದೆವಳ ಲಕ್ ಲಕಾಟ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ತುಮ್ಮಾ ಹಾಂಗಾ ಏವ್ನು ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾಕ ಜಾಯದ್‌ವೆ?" ತಾನ್ನೆ ವಿನಂತಿ ಕೆಲ್ಲಿ, ತೆ ಬರೆ ಜಾಲ್ಲೆ. ರಿಪೇರಿ ಕಾಮ ವಟ್ಟು ಸುರು ಕರ್ಚೆ ಪೈಲೆಚಿ, ವೇಳ ಮೆಳ್ಳೊ ತೆನ್ನಾಚಿ, ಫೋಟೊ ಕಾಡಚಾಕ ಮೆಳ್ಳೆ ಮ್ಹಣು ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ರಾಮಮಂದಿರಾಚೆ ನವೀಕರಣ ಸುರುಜಾಲ್ಲೆಲಿ. ಥಂಚೆಯಿ ಸುಂದರ ಕಾವಿಚಿತ್ರ "ತಿದ್ದುನು" ಬರೊವಚೊ ವಿಚಾರ

78. ಎಕಾಂತಾಂತ ಸುಖ ಭೊಕ್ತ್ಯಚ ಆಶಿಲಿ ದೋನ ಪ್ರೇಮಿ

79. ಎನೆಮಲ್ ಪೇಂಟಾನ ವಾಯಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಓರ್ಡಿಚೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ

ಆಸ್ಸ ಮಣುಯಿ ಕಳ್ನು ಆಯ್ಲೆ. ತರಿಸುದ್ದಾ, ಮಾತ್ತಿ, ಘಾತ್ತರ, ರೆವೆ ರಾಶಿರ ಚಡುನು, ದೇವ್ನು, ಮೂಲ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಚೆ ಫೋಟೊ ಕಾಣ್ಣು ದವರುಕ ಹಾಂವ ಶಕಲೊ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಥೊಡೆ ಅಪೂರ್ವ ನಮೂನೆ, ನೆಗೆಟಿವ್ ರೂಪಾನ ಉರಲೆ.

ಆಜಿಕ ಕಿತ್ಲೆಕ ದೆವಳಾಂತಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಫಕ್ತ ಫೋಟೊರೂಪಾನ ಉರಲ್ಯಾತ. ಅಪರೂಪಾಚಿ, ಜಾನಪದಶೈಲಿಚಿ, ಚಿತ್ರ ಆಶಿಲೆ ಹೊಸಾಡ ದೆವಳ, ಗಾಂವಚೆ ಲೊಕಾನ ಚಂದಾ ಘಾಲ್ನು, ಪರತ ಬಾಂದುನ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಂಕ ಮೋಕ್ಷ ದಾಕಯಲೆ! ಬೆಂಗಳೂರ-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಜಮಾರ್ಗಚೇರಿ ಆಶಿಲೆ ಬಾಳೆಗದ್ದೆಚೆ ಪೊರ್ನೆದೇವಸ್ಥಾನ ಲಕುನದಿವ್ನ ಸಿಮೆಂಟಾಚೆ ನವೆ ದೆವಳ ರಾಬೈಲಾ. ತಶಿಚಿ ಕೆಕ್ಕಾರಾಂತು, ಹನುಮಾನ್ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ನವೆ ಇಮಾರತ ಆಯಲಾ. ಮುರ್ಡೇಶ್ವರಚಾ ಪೊರ್ನೆ ಮೂಲ ದೆವಳಾಂತು ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಆಶಿಲಿ. ಆತ್ತ ಥೈಂ ಭವ್ಯ ದೆವಳ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಜನಾಂಕ ಪಂಚತಾರಾ ಹಾಟೇಲಾಚೆ ಸವಲತ್ತ ದಿಂವಚೆ ಖಾತಿರ ಕೋಟಿಗಟ್ಲೆ ಖರ್ಚುನ, ಮಂದಿರ ಆದಿ, ಬಾಂದಲ್ಯಾತ. ಥೈಂ, ಆತ್ತಂ, ತಮಿಳನಾಡ ಮಾದರಿಚೆ ಶಿಲ್ಪ, ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಲಿ ಶಿವಾಯ್ ಅಪ್ಪಟ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಿಚಿತ್ರ ನೈ! ಖಾಸಗಿ ಘರಾಂತ ಆನಿ ಥೊಡೆಶೆ ಆಂಗ್ಡಿಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ನಶೀಬಯಿ ಹೆಂಚಿ ಜಾಲಾ! ಆಮ್ಗಿಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನಿ ಬಾಂದಿಲೆ ಘರಾಂತಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾ ಫೋಟೊ ಸುದ್ದಾ ಕಾಣ್ಣು ದವರಚಾಕ ಜಾಲ್ನಾ ಮ್ಹಣ ಬೆಜಾರ ಜಾತ್ತಾ. ತಸಲಿ ಚಿತ್ರ ಎಕ್ಕ ಕಾಲಾಕ ಸಗ್ಳೆಕಡೆನ ದೆಕ್ಕು ಪಡ್ತಾಲಿ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ಜಾಣೀವ ಸುದ್ಧಾ ಮಸ್ತ ಲೋಕಾಕ ನಾ!

ಆಮ್ಗೆಲೊ ದೇಶು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್ಲೆ ಹ್ಯಾ ಪನ್ನಾಸ ವರ್ಸಾಂತು, ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಂತು ಆಯಿಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ದಲ, ಭಾರೀಚೀ ಹೋಡಿ ಮ್ಹಣು ದಿಸ್ತಾ. ತಾಂತು ಮುಖ್ಯತ: ಆಮ್ಗೆಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರತೀಕ ಜಾವ್ನ ಆಶಿಲಿ ದೆವಳ, ಆನಿ ತಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಮೆಳಚೆ ಕಲಾಪ್ರಕಾರ ಬಲಿ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಳೆಲ್ಯಾಂತು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ನಾ! ಖೂಪ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಶಿಲೆ ದೆವಳ ವಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಾನೆ ತಾಬ್ಯಾಂತು ಘೆವ್ನ ಪೂಜಾ, ನೈವೇದ್ಯ, ನಿತ್ಯಾಚೊ ಇತರ ಖರ್ಚು ಲೆಕ ಘಲ್ನು, 'ತಸದೀಕ', ದಿವಚಾಕ ಸುರು ಕೆಲೆ. ಶಿರ್ಸಿ ಮಾರಿಕಾಂಬಾ, ಕೊಲ್ಲೂರಚೀ ಮೂಕಾಂಬಾ ದೆವಳಾಚೆ ಮೊಕ್ತೆಸರ ಜಾಂವಚಾಕ ಭಾರೀ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಆನಿ ಪೈಶಾ ಚಲಾವಣ ಜಾತ್ತಾ. ಆಖೇರ ದೆವಳಾ ದೇಖರೇಖಿಕ ಪೈಶಾ ಉಣೇವ ಆಸಲ್ಯಾನ, ಪೂಜಾರಿ ಲೋಕ ಚಡಪಡತ ಉರ್ತಾಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಸಂತಾನ, ಹ್ಯಾ ವೃತ್ತಿಕ ಭವಿಷ್ಯನಾ! ಮ್ಹಣು ಸಂಸ್ಕೃತ-ವೇದ-ಪಠಣ ಸೋಡುನು ದಿವ್ನ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಳಾ-ಕಾಲೇಜ ಶಿಕ್ಷಣ ಘೆವ್ನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಕರ್ಚಾಕ ಲಾಗಲ್ಯಾತಿ. ದೆವಳಾ ಪಾರಪತ್ಯ ಕೊಣಾಕಯಿ ನಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಮಿತಿ, ದೆವಳ ಆನಿ ಕಲಾ ಹಾಂಚಿ ದೇಖರೇಖ ಘಾಟಿಪಡಲ್ಯಾತಿ. ಸಾನ್ನ ದೆವಳಾಂತಲಿ ಪಂಚಲೋಹಾಚಿ, ಶಿಲೆಚಿ ಮಸ್ತ ಮೂರ್ತಿಯೊ ಚೊರಾನಿ ವ್ಹರ್ನು ಸೊಳ್ಯಾತಿ. ದುರುಸ್ತಿ ತರಿ ನಾಚಿ! ರಕ್ಷಣಾ ಸುದ್ಧಾ ನಾಶಿಲ್ ಮತಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಾಚಿ ಇಮಾರತ, ವಾರೆ-ಪಾವಸಾಕ ಉಘಡ ಜಾವ್ನ, ಮಸ್ತ ಇತ್ಲಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಮಾಕ್ಷಿಚಿ ದೆವಳ, ಹಾಳ ಪಡಾಲ್ಯಾತಿ. ಘಾಟಿ ರಾಯ್ಯಾನಿ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಭೂಯಿ-ಭಾಟ ದತ್ತಿಚೆ ಉತ್ಪನ್ನಾನೆ ಖರ್ಚ ವತ್ತಾಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯದ್ಯಾನೆ, ದೆವಳಾ ಜಮಿನ ವಟ್ಟು - ಕೃಷಿಕಲೋಕಾಂಕ ಭಾಡ್ಯಾಕ ದಿಲ್ಲೆಲಿ, ಕಾಯಂ ತಾಂಗೆಲಿ ಜಾವ್ನ ಗೆಲಿ. ಥೋಡಿ ಭೂಂಯಿ, ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗಾನ ಭಿತ್ತರಿ ಘಾ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಶಿಲೆ ದೆವಳಾಚೆ ವಹಿವಟಾದಾರಾನಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಧಾಮ ವಗೈರೆ ಬಾಂದುನು ಪೈಸೊ ಕರ್ಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಗೊಂದಲಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವೀಕಲಾ, ಅವಾಜ ಕಾಡಚಾ ಜಾಯನಾಶೀ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾವ್ನ ಗೆಲಿ!

ಲೇಖಿಕಾನ ಕಾವಿಕಲೆಚೆರ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಆನಿ ಪುಸ್ತಕ

ಅ.ನಂ.	ವಿಷಯ	ಪ್ರಕಾಶಕ	ಇಸವಿ
1.	* 'ನಾವೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವ ಕರಾವಳಿಯ ಕಾವಿಚಿತ್ರ'	'ತರಂಗ' ವಾರಪತ್ರಿಕಾ	1985
2.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಕೋಸ್ಟಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿ ಸೆಮಿನಾರ	1985
3.	* 'ಕಾವಿಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಮೇಳ	1988
4.	* 'ಕಾವಿಕಲೆ' ಪುಸ್ತಕ	ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ	1993
5.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ'	ಮಾರ್ಗ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ	1993
6.	* 'ನಮ್ಮ ಕಾವಿ ಕಲೆ'	ಧ್ಯೇಯನಿಷ್ಠ ಪತ್ರಿಕಾ	1998
7.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ	1998
8.	** 'ಕಾವಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್'	ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ (www.kamat.com.)	1998
9.	*** 'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂಲಿ ಕಾವಿ ಕಲಾ'	ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಾಮಿ	2000
10.	* 'ಕಾವಿ ಕಲೆ'	ಶ್ರೀ. ಟಿ.ಆರ್. ತಿಪ್ಪೆಸ್ವಾಮಿ ಸಂಭಾವನಾ ಗ್ರಂಥ	ಪ್ರಿಂಟ್ ಜಾತ್ತೆರಿ ಆಸ

---

* ಕನ್ನಡಾಂತು

** ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತು

*** ಕೊಂಕಣಿಂತು

ಲೇಖಕಾಲೊ ಪರಿಚಯ

ಪೂರಾ ನಾವ	: ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಾಮತ
ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ ಗಾಂವ	: ಹೊನ್ನಾವರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಕರ್ನಾಟಕ
ಜಲ್ಮಲ್ಲಿ ತಾರೀಕ	: 29-9-1934
ಶಿಕ್ಷಣ	: 1. ಎಮ್.ಎಸ್.ಸಿ. : ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ 2. ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. : ಅಮೇರಿಕಚೆ ನ್ಯೂ ಯಾರ್ಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ವೃತ್ತಿ	: ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ
ಆಸಕ್ತಿ	: ಪರ್ಯಟನ, ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ಚಿತ್ರಕಲಾ, ಬರೊವಚೆ
ಕಳಚಿ ಭಾಷಾ	: ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಲಿ
ಕಾವ್ಯನಾವ	: ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ
ಬಾಯ್ಲಿಲೆ ನಾವ	: ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ
ಚಡ್ಡುವ	: ಎಕ್ಕಳೊ ಪುತು, ವಿಕಾಸ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ
ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಲೇಖ	: ಸುಮಾರ ಏಕ ಶಂಬರ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತು
ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಾ	: ಸತ್ರಾ. ಪ್ರವಾಸ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲಾ, ಜನಜೀವನ ಆನಿ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಷಯಾರಿ
ಬರಪಾಕ ಬಹುಮಾನ	: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿನ 1) 'ನಾನೂ ಅಮೇರಿಕಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ' 1969 ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ, 2) 'ಪ್ರಾಣಿ ಪರಿಸರ' 1975 ವರ್ಷಾಚೆ ಉತ್ತಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃತಿ, 3) 'ಬಸ್ತರ ಪ್ರವಾಸ' 1991 ವಷ4ಚೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೊಣ್ಣು ಪುರಸ್ಕಾರ ದಿಲ್ಯಾ.
ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ	: ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಬೆಂಗಳೂರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾನಿ ದೋನಿ ಕೃತಿ, ಪದವೀ ವರ್ಗಾಚೆ ಪಯ್ಲೆ ವರ್ಗಾಕ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಮೋಣು ವಾಪರ್ಲೆ.
ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ಪ್	: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಾಮಿನ ಏಕ ವರ್ಷಾಚೆ ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್ಪ್ ದೀವ್ನ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಆದಿವಾಸಿಲೆ ಜೀವನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರಮಣು ವಿನಂತಿ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನ ಆಧಾರಿತ ತೀನ ಪುಸ್ತಕ ಆನಿ ಮಸ್ತ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಯಾತ.
ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾಶನ	: ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಲನಾ ವೇಳಾರ, 'ಪ್ರಾಣಿ ಪರಿಸರ' ಪುಸ್ತಕಾಂಚೆ ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ಪ್ರತಿ ಛಾಪಸುನ ಕಮ್ಮಿ ಮೊಲಾಕ ವಿಕ್ರಯ ಕೆಲ್ಲೆ.
ಪ್ರಶಸ್ತಿ	: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಕೆಲ್ಲೆ ಅನುಪಮ ಸೇವಾ ಗುರುತುಸುನ, ಅಭಿನಂದನ ಕೊರ್ನು, ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕ 1994 ವರ್ಸಾಚೆ ಶ್ರೀ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಂಚೆ ಚೌತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತಿಕ ಅಭಿಮಾನ ಪೂರ್ವಕ 26-2-1995 ದಿವಸ ದಿಲ್ಯಾ.
ಗೌರವ	: ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ, ಹೊನ್ನಾವರಾಂತು ಜಾಲ್ಲೆ ಸೌವಾವೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಣು ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತಿನ ನೆಮಣುಕ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೆ ಸಮ್ಮೇಲನ 1997 ವಷಾಂಚೆ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮಹಿನಾಂಚೆ 22, 23, 24 ದಿವಸ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಚಲ್ಲೆ.

ಡಾ। ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಾಮತ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ದಿ. 29-9-1934 ಜಲ್ಮಲೆ. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಚಿ ಎಮ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಆನಿ ಅಮೇರಿಕಾಚೆ ನ್ಯೂಯರ್ಕ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಚೆ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತಕರ್ನ ಘೆತಿಲೆ ಡಾ। ಕಾಮತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ವೃತ್ತಿ ಕರ್‍ನ ದೇಶವಿದೇಶಾಂತ ನಾಂವ ಪಾವಲ್ಯಾತಿ. ದೇಶ ವಿದೇಶ ಪರ್ಯಟನ, ಛಾಯಗ್ರಹಣ, ಚಿತ್ರಕಲಾ ತಾಂಗೆಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ದಾವ್ನ ಆಸಾ. ತಾಂಕಾ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ ನಂತಾ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಸೊಯ್ ಕಳ್ತಾತಿ.

'ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ' ಕಾವ್ಯನಾಮಾನ ತಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ ಶೆಂಬರಿ ವಯ್ರ್ ಲೇಖನ ಬರೋವ್ನ ಛಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತಿ. ಭೊಂವ್ಡಿ (ಪ್ರವಾಸ), ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲಾ, ಜನಜೀವನ ಆನಿ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಷಯಾರ್ ತಾಂಗೆಲಿ ಸತ್ರಾ ಬೂಕಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯಲ್ಯಾಂತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ 1969, 1975, 1991 ವರ್ಸಾಚೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ತಾಂಗೆಲೆ ಬೂಕಾಂಕ ಫಾವೊ ದಾಲಾ. ಡಾ। ಕಾಮತಿಲೆಂ ದೋನಿ ಬೂಕಾಂ ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಯಾಂತ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ದಾಲ್ಯಾಂತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಡಾ। ಕಾಮತಿಕ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಆದಿ ವಾಸಿಂಗಲೆ ಜೀವನ ಅಭ್ಯಾಸಾಕ ಎಕ ವರ್ಸಾಚೆ ಸ್ಕೊಲರಶಿಪ್ ದಿಲೆಲೆಂ.

ಡಾ। ಕಾಮತಿಕ 1994 ವರ್ಸಾಚೆ 'ಶ್ರೀ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ' ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಚಿ ಚೌತೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಖಾತಿರ ಫಾವೊ ದಾಲಾ.

1997 ವರ್ಸಾಂತ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ ಚಲೆಲೆ 9ವೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ದಾವ್ನ ಡಾ। ಕಾಮತಿಕ ಗೌರವ ಮೆಳ್ಳಾಂ.

'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಡಾ। ಕಾಮತಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಪೈಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ.